

Α. Δ. ΔΕΛΗΜΠΑΣΗ

**ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ
ΣΥΝΟΔΟΣ**

**ΣΥΝΟΔΟΙ, ΑΝΤΙΣΥΝΟΔΟΙ
ΚΑΙ Η «ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΟΔΟΣ»**

**«Ὁδὸ γὰρ οἶόν τε συνόδῳ
συναριθμηθῆναι τοῦς περὶ πίστιν
ἄσεβοντας».**

ΑΘΗΝΑΙ 1976

Α. Δ. ΔΕΛΗΜΠΑΣΗ

**ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ
ΣΥΝΟΔΟΣ**

**ΣΥΝΟΔΟΙ, ΑΝΤΙΣΥΝΟΔΟΙ
ΚΑΙ Η «ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΟΔΟΣ»**

«Οὐ γὰρ οἶόν τε συνόδῳ
συναριθμηθῆναι τοὺς περὶ πίστιν
ἀσεβοῦντας».

ΑΘΗΝΑΙ 1976

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ

Τὸ παρὸν βιβλίον ἀναφέρεται εἰς τὴν Πανορθόδοξον Σύνοδον καὶ διαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Εἰς τὸ πρῶτον μέρος, ὑπὸ τὸν τίτλον «Σύνοδοι καὶ ἀντισύνοδοι», καὶ εἰς τὸ δεύτερον μέρος, ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ ᾿Πανορθόδοξος Σύνοδος»». Τὸ πρῶτον μέρος ὑποδιαιρεῖται εἰς τὰ ἐξῆς τρία κεφάλαια: Α' «ἡ ᾿Ορθοδοξία, ᾿Εκκλησία τῶν Συνόδων», Β' «αἱ ἀντισύνοδοι τῶν πολεμίων» καὶ Γ' «ἡ ἥττα τῶν ἀγίων». Τὸ δὲ δεύτερον μέρος ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἀκολούθων τριῶν πάλιν κεφαλαίων: Α' «οἰκουμενιστικὴ ἀντισύνοδος», Β' «δυσχέρειαι ἀνυπέρβλητοι» καὶ Γ' «πρὸς ᾿Ορθόδοξον Σύνοδον».

Εἰς τὸ πρῶτον μέρος ἐξετάζεται τὸ θέμα τῶν ᾿Ορθοδόξων Συνόδων καὶ τῶν αἰρετικῶν ἀντισυνόδων. ᾿Αναλυτικώτερον, εἰς τὸ πρῶτον τοῦ μέρους τούτου κεφάλαιον γίνεται λόγος περὶ τῆς Μιᾶς ᾿Αγίας Καθολικῆς καὶ ᾿Αποστολικῆς ᾿Εκκλησίας, ἣτις εἶναι ἡ ᾿Ορθόδοξος ᾿Εκκλησία τῶν Συνόδων. Εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον θίγεται τὸ ζήτημα τῶν ἀντισυνόδων τῶν αἰρετικῶν, διὰ τῶν ὁποίων πολεμεῖται ἡ ᾿Ορθοδοξία ὑπὸ τῶν αἱρέσεων καὶ δὴ τῶν παναιρέσεων τοῦ Παπισμοῦ, τοῦ Προτεστантиσμοῦ καὶ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Εἰς δὲ τὸ τρίτον κεφάλαιον ἐκτίθεται ἐν συντομίᾳ ἡ ἀξιοθρήνητος ἥττα πλείστων ᾿Ορθοδόξων, ἰδίᾳ πρὸ τῆς ἀντιεκκλησιαστικῆς καταδρομῆς τοῦ προτεσταντικοῦ καὶ τοῦ παπικοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ βιβλίου ἐξετάζεται τὸ θέμα τῆς λεγομένης «Πανορθόδοξου Συνόδου», ἣτις ἐτοιμάζεται πρωτοβουλίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Λεπτομερέστερον, εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον προσφέρονται στοιχεῖα, διὰ τῶν ὁποίων ἡ Σύνοδος αὕτη κρίνεται ὡς οἰκουμενιστικὴ μᾶλλον ἀντισύνοδος, ἢ ὡς ᾿Ορθόδοξος Σύνοδος. Εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον ἀπαριθμοῦνται αἱ δυσχέρειαι, λόγῳ τῶν ὁποίων εἶναι σήμερον ἀδύνατος ἡ λειτουργία μιᾶς ὄντως πανορθόδοξου Συνόδου. Εἰς τὸ τρίτον τέλος κεφάλαιον διαγράφεται ἡ, κατὰ τὴν Παράδοξον τῆς ᾿Ορθοδόξου Καθολικῆς ᾿Εκκλησίας, δέουσα ἐν προκειμένῳ στάσις τῶν ᾿Ορθοδόξων.

Ἡ δημοσίευσίς τῆς παρούσης συγγραφῆς ἐκρίθη ἀναγκαία, κατόπιν τῆς ἐπικινδύνου σπουδῆς, μετὰ τῆς ὁποίας οἱ ἰθύνοντες τὸ

Φανάριον φέρονται πρὸς τὴν εἰρημένην Σύνοδον μέσω Προσυνόδου, ἥτις, ὡς λέγεται, προγραμματίζεται διὰ τὸ ἐρχόμενον Φθινόπωρον. Ἐπίσης καὶ διότι ἡ ἐπικρατοῦσα παρὰ τοῖς πολλοῖς ἄγνοια ἐπὶ τῶν κινδύνων ἐκ τῶν ἐν λόγῳ κινήσεων τῶν Οἰκουμενιστῶν πρὸς Σύνοδον καθιστᾷ τούτους ἀδρανεῖς καὶ ἐφησυχάζοντας, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ ὀρθόδοξος πίστις νὰ ἐγκαταλείπηται ἀνυπεράσπιστος, πρὸς σκανδαλισμὸν πλείστων ψυχῶν. Ἐπὶ πλέον, ἐπειδὴ, κατόπιν τούτων, ἐπιβάλλεται νὰ ἀκουσθῇ ἐν προκειμένῳ ἡ φωνὴ τῆς ἀληθείας, ἵνα οἱ μὲν καλοδιάθετοι ἀσφαλισθῶσιν, οἱ δὲ ἀπειθοῦντες τῇ ἀληθείᾳ μὴ ἔχωσι πεπαρησιασμένην τὴν ἀνομίαν. Σημειωθήτω, ὅτι ἡ ἔγκαιρος ἐτοιμασία τῆς ἀνὰ χεῖρας ἀντιαιρετικῆς συγγραφῆς κατέστη δυνατὴ, διότι πρὸς σύνταξιν τῆς ἐχρησιμοποιήθη καὶ ὕλικὸν ἐκ σχετικῶν καταλοίπων χειρογράφων τοῦ ἀειμνήστου π. Σπυρίδωνος Μπιλάλη.

Πρὸς ἐνημέρωσιν τοῦ ἀναγνώστου σημειοῦται, ὅτι, ἐκ τῶν παραπομπῶν, αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὴν Ἀγίαν Γραφὴν καὶ τὰ ἔργα τῶν ἁγίων Πατέρων, ἢ Διδασκάλων οἱ ὅποιοι δὲν ἐπεκρίθησαν διὰ παρέκκλισιν ἢ ἀστοχίαν περὶ τὴν πίστιν, τίθενται κάτωθεν τοῦ κειμένου. Ἐννοεῖται ὅτι εἰς ταύτας περιλαμβάνονται καὶ ἐκκλησιαστικοί, οἵτινες, ἀστοχήσαντες κατ' ἀρχὰς περὶ τι ζήτημα, κατόπιν μεταμεληθέντες ἀνῆρσαν τὴν παρέκκλισιν των δι' ὀρθοτομήσεως τοῦ λόγου τῆς ἀληθείας, ὡς εἶναι Γεννάδιος ὁ Σχολάριος. Αἱ λοιπαὶ παραπομπαί, ὡς καὶ αἱ τῶν νεωτέρων συγγραφεῶν, ἀναγράφονται εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου. Καὶ διὰ μὲν τὰς τελευταίας χρησιμοποιοῦνται οἱ ἀραβικοὶ λεγόμενοι ἀριθμοὶ ἐντὸς παρενθέσεων, διὰ δὲ τὰς πρώτας οἱ αὐτοὶ ἀριθμοὶ ἄνευ παρενθέσεων. Προσέτι, ἐντὸς παρενθέσεων τοποθετοῦνται καὶ ἀναγκαῖαι ἐπεξηγήσεις σημείων χωρίων κ.λ.π.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΣΥΝΟΔΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΥΝΟΔΟΙ

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ

1. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία.

Πάντες οἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, πανταχοῦ καὶ πάντοτε, ὁμολογοῦμεν πίστιν καὶ εἰς τὴν «Μίαν Ἀγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν»¹. Ἡ Μία Ἀγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως Νικαίας - Κωνσταντινουπόλεως¹ εἶναι ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία, ἢ ἄλλως ὀνομαζομένη Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἢ ἀπλῶς Ἐκκλησία, ἢ καὶ Ὁρθοδοξία.

Μία ἡ Ἐκκλησία. Ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία εἶναι οὐχὶ πολλαί, ἀλλὰ Μία. Μία εἶναι ἡ Ἐκκλησία, καθ' ὅτι ἔχει μίαν ὑπερτάτην ἀρχήν, τὴν Παναγίαν Τριάδα, μίαν κεφαλὴν, τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ μίαν ζωοποιούσαν καὶ ἀγιάζουσαν αὐτὴν ψυχὴν, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον⁽¹⁾. Εἶναι «ἐν σῶμα»² Χριστοῦ³, τὴν «συγκροτεῖ»⁴ «ἐν Πνεῦμα»², ἔχει θεμελιωθῆ ἐπὶ τῆς μιᾶς πίστεως⁵, ἰσχύει ἐν Αὐτῇ «ἐν βάπτισμα»⁶, καὶ διοικεῖ Ταύτην ἐν Πνεύματι, μίᾳ Ἱεραρχίᾳ⁽³⁾, φοροῦσα «τὴν μάχαιραν τοῦ Πνεύματος, ὃ ἐστὶ ρῆμα Θεοῦ»⁷. Δηλαδή τὸν θεῖον λόγον τῆς ἐν Χριστῷ ἀποκεκαλυμμένης ἀληθείας, τῶν ὀρθοδόξων Δογμάτων καὶ τοῦ Εὐαγγελικοῦ καὶ Κανονικοῦ νόμου.

Ἐν τῷ θείῳ λόγῳ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως «συνεχὲς ἐστὶ τὸ πᾶν ἑαυτῷ, καὶ οὐκ ἔχει τινὰ λύσιν ἢ ἀρμονία τῶν νοητῶν, ἀλλὰ τίς ἐστὶ σύμ-

1. Συμβόλου τῆς Πίστεως.

2. Ἐφ. δ', 4.

3. 1 Κορ. ιβ', 12 - 27

4. Πεντηχοστάριον, σ. 200⁽²⁾.

5. Ἐφ. δ', 5, Ματθ. ιστ', 18.

6. Ἐφ. δ', 5.

7. Ἐφ. στ', 17.

πνοια τῶν ὄντων πρὸς ἄλληλα. Καὶ οὐκ ἀπέσχισται τὸ πᾶν τῆς πρὸς ἑαυτὸν συναφείας, ἀλλ' ἐν τῷ εἶναι μένει τὰ πάντα, τῇ τοῦ ὄντος δυνάμει περικρατούμενα»⁸. Διὰ τοῦτο ἡ «Ἐκκλησία Θεοῦ ζῶντος»⁹, ἡ ἐν τῷ Θεῷ Λόγῳ ὑπάρχουσα, εἶναι φύσει ἡνωμένη καὶ ἐνιαία, καὶ δὲν δύναται γὰρ διαιρεθῆ. Ὅπως τὸ ὄρατον καὶ ἀόρατον στοιχεῖον τῆς Ἐκκλησίας ἀποτελοῦν ἐνιαίως τὰς δύο ὀψεις Αὐτῆς, οὕτω καὶ αἱ πολλαὶ κατὰ τόπους Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι δὲν αἴρουν τὴν ἐνότητα τῆς Μιᾶς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τὸναντίον ἐκφαίνουσι ταύτην ὡς μέλη τοῦ ἐνὸς ἐκκλησιαστικοῦ σώματος, καθάπερ καὶ οἱ πιστοί¹⁰ (4).

Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ οἱ πιστοὶ γινόμεθα ἐν Χριστῷ «ἐν»¹¹, κατὰ τὸ ἐν Αὐτῷ «σῶμα καὶ κατὰ τὴν αὐτοῦ (τοῦ σώματος) τελείωσιν»¹². Ἐνδυθέντες διὰ τοῦ Βαπτίσματος τὸν Χριστόν¹³ καὶ κοινωνοῦντες τοῦ αὐτοῦ Κυριακοῦ Σώματος καὶ Αἵματος διὰ τοῦ Μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας, πάντες γινόμεθα «ἐν σῶμα καὶ ἐν πνεῦμα»¹⁴, «τὸν ἕνα Κύριον ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς»¹². Γινόμεθα δὲ ἐν, «ἐν τῷ (ὀρθοδόξῳ) φρονήματι καὶ τῇ τοῦ Πνεύματος συμφωνίᾳ»¹⁵, ἡγουν τῇ συμφωνίᾳ ἐν τῇ θεῷ Χάριτι. Πρὸς τὴν ἐνότητα ταύτην φερόμεθα, «μέχρι καταστήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἀνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα μηκέτι ὦμεν νήπιοι, κλυδωνιζόμενοι καὶ περιφερόμενοι παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας, ἐν κυθείᾳ τῇ τῶν ἀνθρώπων, ἐν πανουργίᾳ πρὸς τὴν μεθοδείαν τῆς πλάνης, ἀληθεύοντες δὲ ἐν ἀγάπῃ, αὐξήσωμεν εἰς Αὐτὸν τὰ πάντα, ὃς ἐστὶν ἡ κεφαλὴ, ὁ Χριστός, ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα (τῆς Ἐκκλησίας) συναρμολογούμενον καὶ συμβιβαζόμενον, διὰ πάσης ἀφῆς καὶ ἐπιχορηγίας, κατ' ἐνέργειαν ἐν μέτρῳ ἐνὸς ἐκάστου μέρους, τὴν αὐξησιν τοῦ σώματος ποιεῖται εἰς οἰκοδομὴν ἑαυτοῦ ἐν ἀγάπῃ»¹⁶.

Ἡ θεία αὕτη ἐνότης τῆς Ἐκκλησίας ἀποκλείει τὴν ὑπαρξιν ἐν ταύτῃ αἰρέσεως ἢ σχίσματος. Πᾶς ὁ μὴ συμφωνῶν, ἀλλὰ διαφωνῶν πρὸς τὸ φρόνημα πίστεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὸ ἐν Αὐτῇ Πνεῦμα τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν δὲν ἔχει, καὶ «οὗτος οὐκ ἐστὶν Αὐτοῦ»¹⁷. Διὸ οὐδὲ ἐν τῷ σώματι τοῦ Χριστοῦ, ἡγουν τῇ Ἐκκλησίᾳ, δύναται γὰρ παραμένῃ, καθ' ὅτι διὰ τῆς διαφωνίας ἔξω τῆς Ἐκκλησίας ἔθεσεν ἑαυτόν. Ἴδου διατὶ ἀπὸ τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἀπέκοπτε

8. Γρηγορίου Νύσσης, PG. 44, 724.

9. 1 Τιμ. γ', 15.

10. 1 Κορ. υβ', 12 - 27.

11. Ἰω. ιζ', 21 - 23.

12. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 30, 268.

13. Γαλ. γ', 27.

14. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 30, 268 καὶ Ἐφ. δ', 4.

15. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 30, 269.

16. Ἐφεσ. δ', 13 - 16.

17. Ρωμ. η', 9.

πάντας τούς αίρετικούς. Τούς αίρετικούς «άλλοτρίους οΐδεν ή Καθολική και 'Αγία 'Εκκλησία»¹⁸, τούς όποιους και «άναθεματίζει»¹⁸. «'Εκείνοι»¹⁹, τονίζει ή έν Κωνσταντινουπόλει τῷ 1724 μ.Χ. συνελθοῦσα Σύνοδος⁽⁵⁾, «όποῦ άποσχιρτήσουσιν άπό τήν εὐσεβειαν και άφήσουσι μέν τά πάτρια και ὀρθά τῆς πίστεως ήμῶν δόγματα και τās κοινάς παραδόσεις τῆς 'Εκκλησίας, περιπέσωσι δέ και έξολισθήσωσιν εις νεωτερισμούς και άλλοκώτους ύπολήψεις και ἔθη έτερόδοξα, και παραχαράξωσι και νοθεύσωσι τήν τῆς εὐσεβείας αλήθειαν, οί τοιοῦτοι οὔτε πλέον εἶναι, οὔτε ονομάζονται τῇ αλήθειά Χριστιανοί, άλλ' ὡς έτερόδοξοι και νεωτερισται έκκώπτονται και χωρίζονται τῆς έκκλησιαστικῆς και χριστιανικῆς δλομελείας, και τῆς ιεράς μάνδρας εκβάλλονται, ὡς πρόβατα φωριῶντα και μέλη σεσηπότα»¹⁹.

Ἁ γ ί α ή Ἐ κ κ λ η σ ί α. Ἡ Μία 'Εκκλησία ὑπάρχει έν κόσμῳ ξένη πρὸς τὸ κακὸν και εἶναι Ἁγία και κατὰ τὸ άόρατον και κατὰ τὸ όρατὸν στοιχείον Αὐτῆς. Ἁγία εἶναι ή ὑπερτάτη Ταύτης άρχή, ή Παναγία Τριάς²⁰, άγία ή κεφαλή Αὐτῆς, ὁ Κύριος ήμῶν Ἰησοῦς Χριστός²¹, άγία και ή έν τῇ 'Εκκλησίᾳ θεία Χάρις²² τοῦ άγίου Θεοῦ, ή πάντα πιστὸν άγιαζουσα. Ἁγία εἶναι ή πίστις²³, άγιον τὸ Εὐαγγέλιον²⁴, άγίαι αἱ Γραφαί²⁴, άγία ή 'Αποστολική Παράδοσις τῆς 'Εκκλησίας²⁵, άγίαι αἱ παραδόσεις τῶν Ἁγίων²⁵, άγιον τὸ Βάπτισμα²⁶ και πάντα τὰ Μυστήρια²⁶. Ἁγιος ὁ τίμιος και ζωοποιὸς Σταυρός, άγίαι αἱ εκκλησιαστικαὶ εἰκόνες, άγια τὰ λειτουργικὰ σκεῦη, τὰ καλύμματα, τὰ ἄμφια, άγία ή έν τῷ ιερῷ Βήματι Τράπεζα, άγιοι οἱ χριστιανικοὶ ναοί, άγια τὰ λείψανα τῶν Μαρτύρων και τῶν λοιπῶν Ἁγίων. Ἁγιοι εἶναι οἱ έν οὐρανοῖς τετελειωμένοι, άγιοι οἱ διακονοῦντες τήν 'Εκκλησίαν ἄγγελοι, άγία ή κλήσις²⁷ τῶν πιστῶν, άγιον και τὸ έν τῇ 'Εκκλησίᾳ τελούμενον ἔργον τῆς σωτηρίας και τελειώσεως αὐτῶν.

Ἁγιοι²⁸ γίνονται οἱ πιστοὶ βαπτιζόμενοι. Οἱ δέ μετὰ τὸ άγιον Βάπτισμα άμαρτάνοντες, ή άποκαθαίρονται πάλιν διὰ τοῦ άγίου Μυστηρίου τῆς Μετανοίας, ή, άμετανόητοι παραμένοντες, αποβάλλονται τῆς Ἁγίας 'Εκκλησίας, εἴτε δι' άφορισμοῦ, εἴτε κατὰ τὸν θάνατόν των. Οὕτως ή Ἁγία 'Εκκλησία παραμένει άγία κοινωνία Ἁγίων, και ὡς τοιαύτη θά

18. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 31, 311.

19. Σύνοδος έν Κων/πόλει τοῦ 1724, Mansi, 37, 209.

20. Πεντηκοστάριον, σ. 201.

21. 1 Πέτρ. α', 15, δ', 22 - 23.

22. 1 Τιμοθ. α', 14, Ἐφ. α', 13.

23. Ἰουδ. 20.

24. Ρωμ. α', 2.

25. Συμείων Θεσσαλονίκης, ΡG. 155, 63.

26. Μικρὸν Εδχολόγιον.

27. 2 Τιμοθ. α', 9.

28. Πράξ. θ', 32.

1724

ἀποκαλυφθῆ μάλιστα κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ²⁹. Τότε, «ὅταν ὁ Χριστὸς φανερωθῆ, ἡ ζωὴ ἡμῶν»³⁰, καὶ ἡ Ἁγία Ἐκκλησία φανερωθῆσεται «ἐν δόξῃ»³⁰, ἡτοιμασμένη ὡς νύμφη κεκοσμημένη τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς³¹, μὴ ἔχουσα «σπίλον ἢ ρυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων»³², ἀλλ' οὔσα «ἁγία καὶ ἄμωμος»³².

Ἐν τῇ Ἁγίᾳ Ἐκκλησίᾳ δὲν δύνανται νὰ παραμείνουν οἱ μὴ καθάραντες ἑαυτοὺς καὶ μὴ ἁγιασθέντες διὰ τῆς Χάριτος καὶ ἀληθείας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ³³. Πᾶς τοιοῦτος «ἐκβληθήσεται ἔξω»³⁴, ὡς «ὁ ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου»³⁴. «Ἐξω οἱ κύνες καὶ οἱ φαρμακοὶ καὶ οἱ πόρνοι καὶ οἱ φονεῖς καὶ οἱ εἰδωλολάτραι, καὶ πᾶς ὁ φιλῶν καὶ ποιῶν τὸ ψεῦδος»³⁵, ὡς εἶναι οἱ αἰρετικοί. Ὅντως, «τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ ἐν πυρὶ καὶ θείῳ»³⁶, ἤγουν «εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον, τὸ ἡτοιμασμένον τῷ Διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ»³⁷, «ὃ ἐστὶν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος»³⁶.

Καθολικὴ ἢ Ἐκκλησία. Ἐν τῷ Χριστῷ «κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς Θεότητος σωματικῶς»³⁸. Ὡς κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας ὁ Θεάνθρωπος εἶναι «ἡ δόξος, ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ»³⁹ καὶ «τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων»⁴⁰. Ἐπειδὴ, «ὅπου ἂν ᾖ ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς, ἐκεῖ καὶ ἡ ... Ἐκκλησία»⁴¹, ἡ Μία Ἁγία Ἐκκλησία εἶναι καὶ «Καθολικὴ»⁴¹. Δηλαδή, ἡ ὡς ἄλλη Κισθὸς ἀποκλειστικὴ δόξος σωτηρίας, ὁ μόνος «στῦλος καὶ ἑδραίωμα»⁴² τῆς ὅλης ἀποκεκαλυμμένης ἀληθείας, ὁ μοναδικὸς παράδεισος τῆς ἀληθινῆς ζωῆς καὶ ὁ πλήρης θεοῦ φωτὸς οἶκος Θεοῦ ζῶντος⁴². Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ οὐδὲν λείπει ἐκ τῶν λυσιτελούντων εἰς σωτηρίαν⁴³ καὶ οὐδὲν τούτων ἐκπίπτει ἢ ἀλλοιοῦται. Ἡ Ἐκκλησία παραμένει πάντοτε ὀρθόδοξος καὶ ἀλάθης, καὶ διδάσκει «καθολικῶς καὶ ἀνελλιπῶς ἅπαντα τὰ εἰς γνῶσιν ἀνθρώπων ἔλθειν ὀφείλοντα δόγματα, περὶ τε ὀρατῶν καὶ ἀοράτων πραγμάτων, ἐπουρανίων τε καὶ ἐπιγείων»⁴⁴. Οὐδέποτε γηράσκει ἢ παλαιοῦται, καὶ «οὐ πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἐκταθήσεται μόνον, ἀλλὰ καὶ πανταχοῦ τοῦ αἰῶνος»⁴⁵ (6). Ἡ Μία Ἁγία Καθολικὴ Ἐκκλησία εἶναι ἡ μόνη καὶ ἡ ὅλη Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ.

29. Ἀποκ. κα', 9 - 27.

30. Κολασ. γ', 4.

31. Ἀποκ. κα', 2.

32. Ἐφ. ε', 27.

33. Ἰω. α', 17.

34. Ἰω. ιβ', 31.

35. Ἀποκ. κβ', 15.

36. Ἀποκ. κα', 8.

37. Ματθ. κς', 41.

38. Κολασ. β', 9.

39. Ἰω. ιδ', 6.

40. Ἰω. α', 4.

41. Ἰγνατίου Θεοφόρου, ΒΕΠΕΣ, 2, 281.

42. 1 Τιμ. γ', 15.

43. Γρηγορίου Παλαμᾶ, Συγγράμματα, 1, 504.

44. Κυρίλλου Ἱεροσολύμων, ΒΕΠΕΣ, 39, 241.

45. Χρυσοστόμου, ΡΓ. 55, 203.

Καθολική ούσα ή Ἐκκλησία, δὲν ἐπιδέχεται τὸν μερισμὸν τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν σχισμάτων. Ἐπειδὴ Αὕτη εἶναι τὸ ἓν καὶ τὸ ὁλόκληρον, εἶναι φύσει ἀδύνατος ἢ ἐν Ταύτῃ ὑπαρξίς τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν σχισμάτων ὡς ἐπὶ μέρους ἐνοτήτων καὶ ὁλοκληρῶν ἐκκλησιαστικῶν μερῶν. Ἐὰν τὰ μερικὰ ταῦτα γίνουιν ἀποδεκτά, εἴτε κατ' οὐσίαν νοούμενα, εἴτε κατ' ἐπίφασιν ἐκλαμβανόμενα, τότε ἡ Ἐκκλησία «οὐ πολλὰ γέγονεν ὁλόκληρα μέρη, ἀλλὰ καὶ τὸ ἓν ἀπώλετο... Τὸ γὰρ ὁλόκληρον, ὅταν εἰς πολλὰ διαιρεθῆ, οὐ μόνον πολλὰ οὐ γίνεται, ἀλλὰ καὶ τὸ ἓν ἀπόλλυται. Τοιαύτη τῶν σχισμάτων ἢ φύσις»⁴⁶ καὶ τῶν αἱρέσεων. Ὁ αἰρετικὸς ἢ σχισματικὸς δὲν δύναται νὰ εἶναι Χριστιανός, καθ' ὅτι ὄχι καθολικῶς, ἀλλὰ ἐν μέρει λαμβάνων τὴν ἀλήθειαν καὶ μερικῶς δεχόμενος τὴν Ἐκκλησίαν, τὸ πᾶν ἀπώλεσε καὶ εὐρίσκεται ἐκτὸς τῆς πίστεως καὶ τῆς Χάριτος. «Οὕτως, τὸν μὴ δι' ὄλου τοῦ μυστηρίου τὴν ἀληθῆ μὸρφωσιν τῆς εὐσεβείας δεξάμενον, χριστιανὸν οὐκ οἶδεν ὁ λόγος»⁴⁷ τῆς ἀληθείας. Ἡ χριστιανικὴ ἀλήθεια ἢ ὅλη λαμβάνεται ἀμερίστως, ἢ ὅλη ἀθετεῖται, καὶ φαίνεται ὅτι μέρος τι μόνον δὲν δέχεται ὁ ἀπιστῶν. «Ἐν γὰρ μικρᾷ πλάνῃ πολὺς ἡμάρτηται λόγος»⁴⁸.

Ἐπὶ πλέον, «ὅστις ἐξ ἡμισείας καρδίας τὸν Θεὸν ἐπιζητεῖ, νῦν μὲν Αὐτῷ, νῦν δὲ τῷ κόσμῳ σχολάζειν βουλόμενος, τοῦτον ἀποβάλλει (ὁ Θεὸς) τῶν οἰκειῶν ἐντολῶν, ὡς στρατιώτην ἀδόκιμον»⁴⁹ καὶ ἀνάξιον τῆς αἰωνίου ζωῆς. Οὕτως πληροῦται ἐν αὐτῷ τὸ λεγόμενον παρὰ τῆς Γραφῆς: «Ἔστιν ὁδός, ἢ δοκεῖ παρὰ ἀνθρώποις ὀρθὴ εἶναι, τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα Ἄδου»⁵⁰. Ἀληθινὸς Χριστιανὸς εἶναι ὁ «ἐξ ὅλης τῆς καρδίας»⁵¹ πιστεύων καὶ ἐκζητῶν τὸν Θεόν, καὶ τὴν ὅλην διδαχὴν τῆς Καθολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δεχόμενος, ἐν ἀπλότῃ «καὶ ἀφελότητι καρδίας»⁵² παιδίῳ⁵³, δηλαδὴ ὁ Ὁρθόδοξος.

Ἀποστολικὴ ἢ Ἐκκλησία. Ἡ Μία Ἁγία Καθολικὴ Ἐκκλησία εἶναι καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία. Ἡ Ἐκκλησία ὠκοδομήθη «ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν Ἀποστόλων καὶ Προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ»⁵⁴. Οἱ Ἁγιοὶ Ἀπόστολοι εἶναι οἱ θεμελιοὶ λίθοι τῆς θείας ὠκοδομῆς τῆς Ἐκκλησίας⁵⁵, ἧτις ὠκοδομεῖται καὶ αὐξάνεται⁵⁶ ἀνὰ τοὺς αἰῶνας «εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ»⁵⁷ καὶ εἰς καινὴν

46. Χρυσόστομος, PG. 61, 23.

47. Γρηγορίου Νύσσης, PG. 45, 1320.

48. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 1076.

49. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 32, 263.

50. Παρ. ιδ', 12.

51. Πράξ. η', 37.

52. Πράξ. β', 46.

53. Ματθ. ιη', 3.

54. Ἐφ. θ', 20.

55. Ἀποκ. κα', 14.

56. Ἐφ. δ', 16 καὶ Κολασ. β', 19.

57. Ἐφ. β', 21.

«πόλιν, τὴν ἁγίαν Ἱερουσαλήμ»⁵⁸ τὴν ἐπουράνιον⁵⁹. Οἱ Ἀπόστολοι, «ἀπ' ἀρχῆς αὐτόπται καὶ ὑπηρέται γενόμενοι τοῦ λόγου»⁶⁰, ἀπεστάλησαν παρὰ Κυρίου «εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα»⁶¹ «μάρτυρες»⁶² τῆς ἀληθείας, ἔχοντες τὴν θείαν διαβεβαίωσιν, ὅτι «ὁ ἀκούων ὑμῶν ἐμοῦ ἀκούει, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς ἐμὲ ἀθετεῖ»⁶³. Αὐτοὶ δὲ «ἐξεληθόντες ἐκήρυξαν πανταχοῦ, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος καὶ τὸν λόγον θεοακουῶντος διὰ τῶν ἐπακολουθούντων σημείων»⁶⁴. Οὕτως «εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ρήματα αὐτῶν»⁶⁵. Πέρατα τοπικά καὶ χρονικά. Οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι εἶναι οἱ θεοφόροι καὶ θεόπνευστοι μάρτυρες τῆς ἐν Χριστῷ Ἀποκαλύψεως, τὰ ἀλάθητα στόματα τοῦ θείου λόγου, καὶ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ καθολικοὶ ἐπίσκοποι τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας (').

Διάδοχοι τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἶναι οἱ ὀρθόδοξοι ἐπίσκοποι, οἵτινες πάντες ὁμοῦ ἀποτελοῦν τὴν Ἱεραρχίαν. Οὗτοι ἔχουν δύο βασικά γνωρίσματα, τὴν Ἀποστολικὴν Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἀδιάκοπον ἀποστολικὴν διαδοχὴν. Ἡ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι Ἀποστολικὴ Παράδοσις, γραπτὴ καὶ προφορικὴ, ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τῆς Ἱεραρχίας. «Οὐσία»⁶⁶, λέγει ἡ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, «τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεραρχίας ἐστὶ τὰ θεοπαράδοτα λόγια, ἧγγον ἢ τῶν θείων Γραφῶν ἀληθινὴ ἐπιστήμη, καθὼς ὁ μέγας ἀπεφήνατο Διονύσιος»⁶⁶. Ἡ διὰ τῆς χειροτονίας τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἱερωσύνης ἀδιάκοπος ἀποστολικὴ διαδοχὴ ἀποτελεῖ τὸ ἐξωτερικώτερον γνῶρισμα τῆς Ἱεραρχίας. Ἐὰν δὲν ὑφίσταται ἡ ὀρθόδοξος πίστις τῶν Ἀποστόλων, ἡ ἀδιάκοπος διαδοχὴ εἰς οὐδὲν ὠφελεῖ (°).

Οἱ αἵρετικοὶ δὲν ἔχουν Ἱερωσύνην, ἔστω καὶ ἂν ἀνάγουν ταύτην ἱστορικῶς εἰς τοὺς Ἀποστόλους διὰ συνεχοῦς διαδοχῆς ἐπισκόπων. Οἱ αἵρετικοὶ στεροῦνται ὄχι μόνον τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ τῆς ἱερατικῆς Χάριτος, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀληθινῆς ἀδιακόπου διαδοχῆς. Οἱ πρῶτοι ἀποχωρήσαντες τῆς Ἐκκλησίας αἵρετικοὶ κληρικοὶ καὶ μὲν εἶχον λάβει τὴν Ἱερωσύνην παρὰ τῶν Πατέρων, διὰ τῆς πτώσεώς των ὁμοῦ εἰς τὴν αἵρεσιν, ἀπώλεσαν ταύτην καὶ ἐγένοντο λαϊκοί, ἢ μᾶλλον οὐδὲ καὶ λαϊκοί, ἀλλὰ ὡς οἱ ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας ἔθνη καὶ τελῶναι⁶⁷. Οὗτοι, «λαϊκοὶ γεόμενοι, οὔτε τοῦ βαπτίζειν, οὔτε τοῦ χειροτονεῖν εἶχον τὴν ἐξουσίαν, οὐκέτι

58. Ἀποκ. κα', 2.

59. Ἐβρ. ιβ', 22.

60. Λουκ. α', 2.

61. Μάρκ. ιστ', 15.

62. Πράξ. α', 8.

63. Λουκ. ι', 16.

64. Μάρκ. ιστ', 20.

65. Ρωμ. ι', 18.

66. Β' Κανὼν Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

67. Ματθ. ιη', 17.

δυνάμενοι Χάριν Πνεύματος Ἁγίου ἑτέροις παρέχειν, ἧς αὐτοὶ ἐκπεπτώ-
κασιν»⁶⁸ (α). Οἱ κληρικοὶ τῶν αἱρέσεων δὲν εἶναι ὄντως ἱερεῖς, καὶ ἡ ἱε-
ραρχία τῶν ἐπισκόπων αὐτῶν δὲν εἶναι ἀληθινὴ Ἱεραρχία, ἀλλὰ συνα-
γωγὴ πονηρευομένων. «Οὐκ οἶδα ἐπίσκοπον», γράφει ὁ Μ. Βασίλειος,
«μηδὲ ἀριθμήσαιμι ἐν ἱερεῦσι Χριστοῦ τὸν παρὰ τῶν θεβήλων χειρῶν ἐπὶ
καταλύσει τῆς πίστεως εἰς προστασίαν προβεβλημένον»⁶⁹.

Ἡ Μία Ἁγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία εἶναι Ἐκ-
κλησία τῆς Παραδόσεως. Φρονεῖ, πράττει καὶ διδάσκει ὡς ὁ Κύριος ἐδί-
δαξεν, οἱ Ἀπόστολοι ἐκήρυξαν, οἱ Πατέρες διετήρησαν καὶ οἱ Μάρτυρες
ἐβεβαίωσαν⁷⁰. Ἡ Παράδοσις αὕτη εἶναι ἀρκοῦσα εἰς σωτηρίαν, καθ' ὅτι
καθολικὴ ἐστὶ καὶ ἀνεκδέχεται, μὴ ἐπιδεομένη συμπληρώσεως καὶ μὴ ἐπιδε-
χομένη ἀφαίρεσιν. Διὸ πᾶσα καινοτομία ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπάγει ἐκ τῆς
ἀληθείας καὶ ἄγει εἰς τὸ ψεῦδος. Οἱ Ἅγιοι δὲν ἐκαινοτόμησαν, οὐδὲ
νεώτερόν⁷¹ τι ἐδίδαξαν, ἀλλ' ὑπῆρξαν νεωτεροποιῆτας ἐχθροί⁷², παραδώ-
σαντες εἰς τοὺς μετ' αὐτοὺς «ἅπερ ἐδίδαξαν οἱ Ἀπόστολοι»⁷¹. Ὁ Μ. Διο-
νύσιος ἐδίδαξε κατὰ τὴν Παράδοσιν⁷³. Ὁ Μ. Ἀθανάσιος βεβαιώνει:
«Κατὰ τὴν παραδοθεῖσαν ἡμῖν ὑπὸ τῶν Πατέρων ἀποστολικὴν πίστιν
παρέδωκα, μηδὲν ἕξωθεν ἐπινοήσας, ἀλλ' ὅπερ ἔμαθον ἐνεχάραξα συμφώ-
νως ταῖς ἁγίαις Γραφαῖς»⁷⁴. Ὁ Μ. Βασίλειος ὁμοίως: «Πίστιν ἡμεῖς οὔτε
παρ' ἄλλων γραφομένην ἡμῖν νεωτέραν παραδεχόμεθα, οὔτε αὐτοὶ τὰ τῆς
ἡμετέρας διανοίας γεννήματα παραδιδόναι τολμῶμεν, ἵνα μὴ ἀνθρώπινα
ποιήσωμεν τὰ τῆς εὐσεβείας ρήματα· ἀλλ' ἅπερ παρὰ τῶν ἁγίων Πα-
τέρων δεδιδάγμεθα, ταῦτα τοῖς ἐρωτῶσιν ἡμᾶς διαγγέλλομεν»⁷⁵. Ὁμοίως
καὶ πάντες οἱ λοιποὶ Ἅγιοι, ἐκ τῆς Παραδόσεως ἔλαβον τὰ Δόγματα,
τὰς Εὐαγγελικὰς ἐντολάς, τοὺς ἱεροὺς Κανόνας⁷⁶, τὴν Λατρείαν⁷⁷, τὴν
ἐκκλησιαστικὴν τάξιν⁷⁸, καὶ πᾶν τὸ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

Ὁ λόγός τῆς Παραδόσεως εἶναι «πιστός... καὶ πάσης ἀποδοχῆς ἄξι-
ος»⁷⁹, καθ' ὅτι οἱ καλήσαντες τοῦτον «ἅγιοι Θεοῦ ἄνθρωποι»⁸⁰ δὲν ὠμίλη-
σαν ἐξ ἑαυτῶν, ἀλλ' ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. Οἱ Ἀπόστολοι εἶναι θεόπνευστοι,
οἱ Πατέρες θεοφόροι, ὁ δὲ λόγος αὐτῶν λόγος Θεοῦ. Δὲν εἶναι αὐτοὶ οἱ

68. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 669.

69. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 897.

70. Μ. Βασιλείου, PG. 31, 612.

71. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 31,
293.

72. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 305.

73. Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, PG.
3, 140.

74. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 33,

120.

75. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 588.

76. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 31,
195.

77. Χρυσοστόμου, PG. 48, 734.

78. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 33,
172.

79. 1 Τιμοθ. α', 15.

80. 2 Πέτρ. α', 21.

λαλοῦντες, «ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα»⁸¹ τὸ λαλοῦν ἐν αὐτοῖς⁸², καθ' ὅτι «οὐκ ἀνθρωπίνῃ δύνامي, ἀλλὰ θεία Χάρις ταύτην γεωργεῖ τὴν Ἐκκλησίαν»⁸³. Ὁ λόγος τοῦ ἐνὸς ἀποστόλου εἶναι λόγος πάντων τῶν Ἀποστόλων⁸⁴, τὸ δὲ ὑπὸ τούτων λαλούμενον λέγεται παρὰ τοῦ Χριστοῦ. Οὕτως, «πᾶν τὸ παρὰ τοῦ Παύλου γινόμενόν τε καὶ λεγόμενον εἰκότως εἰς τὸν ἐν αὐτῷ ζῶντα Χριστὸν ἀναφέρεται. Καὶ γὰρ τὰ ρήματα τοῦ Παύλου παρὰ τοῦ Χριστοῦ λαλεῖσθαι φησίν»⁸⁵ ὁ ἴδιος ὁ ἀπόστολος⁸⁶. Οἱ ἅγιοι Πατέρες ἔλαβον τὴν ἀποκεκαλυμμένην ἀλήθειαν παρὰ τῶν Ἀποστόλων πιστῶς, τὴν διεφύλαξαν ἀδιάφθορον ἐν πᾶσι, καὶ τὴν διδάσκουν ἀκριβῶς, πάλιν ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. Λαλοῦντες, ὅχι ἴδια, ἀλλὰ τὰ τῆς Ἐκκλησίας φθέγγονται, τὰ παραδοθέντα εἰς Αὐτὴν ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ διὰ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων καὶ Προφητῶν.

Ταῦτα διδάσκουν οἱ Ἅγιοι καὶ ἐκεῖ, ἔνθα, διαστέλλοντες τὰ συνεπτυγμένως λεχθέντα καὶ διασαφῶντες τὰ δυσνόητα, διατυπώνουν Δόγματα καὶ καθιερώνουν ἔθνη νόμου ἰσχὺν ἐπέχοντα. Καὶ τὰ ἔθνη ταῦτα εἶναι σεβαστὰ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, «διὰ τὸ ὑφ' ἁγίων ἀνδρῶν τοὺς θεσμοὺς ἡμῶν παραδοθῆναι»⁸⁷. Οἱ θεσμοὶ οὗτοι τῶν Ἁγίων δὲν ἀποτελοῦν καινοτομίαν, ἢ ἀποκάλυψιν νέου, ἀλλὰ διασαφῆνισιν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν ἀποστολικῶς παραδοθέντων. Ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Παράδοσις τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ Ἀποστολικὴ Παράδοσις τῆς μιᾶς ἀποκεκαλυμμένης θείας ἀληθείας. Διὰ τοῦτο ἐν πᾶσι συμφωνοῦσιν οἱ Ἅγιοι καὶ «πάντες ἐν εἰσι χεῖλος ὑπὸ τοῦ ἐνὸς κινούμενοι Πνεύματος»⁸⁸, τὸ ὁποῖον «ἀρχιτεκτονεῖ Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ»⁸⁹. Πᾶς πιστὸς δέον νὰ λαμβάνῃ τὴν ἀλήθειαν «ἐκ τῶν Ἀποστόλων διὰ τῶν Πατέρων»⁹⁰. Ὁ παρακούων τῶν Πατέρων ἀθετεῖ τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους καὶ δι' αὐτῶν Αὐτὸν τὸν Κύριον⁹¹, «διὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἐνοικοῦν αὐτοῖς δηλονότι»⁹². Πάντες ὀφείλομεν «κατὰ σκοπὸν τῶν Ἁγίων καὶ τῶν Πατέρων πολιτεύεσθαι καὶ τούτους μιμεῖσθαι»⁹³, γνωρίζοντες «ὅτι, τούτων ἀφιστάμενοι, ἀλλότριοι καὶ τῆς τούτων κοινωνίας γενόμεθα»⁹³. Ἀλλότριοι τῆς Παραδόσεως καὶ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἀπεστερημένοι τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας.

Πᾶς πιστὸς, λαϊκὸς καὶ κληρικὸς, μάλιστα δὲ ὁ ἱεράρχης, εἶναι ὄν-

81. Ματθ. ι', 20.

82. Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας, PG. 77, 988.

83. Χρυσοστόμου, PG. 48, 802.

84. Χρυσοστόμου, PG. 50, 588.

85. Γρηγορίου Νύσσης, PG. 44, 132.

86. 2 Κορ. ιγ', 3.

87. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 624.

88. Γρηγορίου Παλαμᾶ, Συγγράμματα, 1, 499.

89. Μ. Βασιλείου, PG. 30, 289.

90. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 33, 126.

91. Λουκ. ι', 16.

92. Μ. Βασιλείου, PG. 31, 616.

93. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 33, 172.

τως Χριστιανός, ἤγουν Ὁρθόδοξος, ἐφ' ὅσον ἐμμένει εἰς τὴν ἀποστολικήν, τὴν καθολικὴν, τὴν ἁγίαν, τὴν μίαν Παράδοσιν τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Ὅταν φρονῆ, πράττει καὶ λαλῆ «κατὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Παράδοσιν»⁹⁴, ἢ ἄλλως τὴν «Ἐκκλησιαστικὴν Παράδοσιν»⁹⁵. Τότε ὁ ἱεράρχης εἶναι ὄντως ἱεράρχης, διάδοχος τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ Ἀποστόλων, καὶ προκάθεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ «εἰς τύπον Θεοῦ»⁹⁶. Εἰς τὸν ἄξιον τοῦτον ἱεράρχην κλῆρος καὶ λαὸς ὀφείλουν νὰ ὑποτάσσωνται ὡς εἰς Αὐτὸν τὸν Κύριον, μηδὲν ἄνευ γνώμης αὐτοῦ ποιοῦντες⁹⁷. Τοιουτοτρόπως ὁ ἱεράρχης γίνεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ ζῶντος Θεοῦ ὄργανον τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας, παράγων τῆς εἰρήνης Χριστοῦ, συντελεστής τῆς ἐνότητος τοῦ Κυρίου καὶ συνεργὸς εἰς τὴν οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀντιθέτως, ὁ μὴ πεφωτισμένος διὰ τοῦ φωτὸς τῆς θείας ἀληθείας καὶ Χάριτος τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας, οὗτος δὲν εἶναι ὄντως ἱεράρχης ἢ ἱερεὺς. «Οὐκ ἔστιν οὗτος ἱερεὺς, οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ δυσμενής, δόλιος, ἐμπαίκτης ἑαυτοῦ, καὶ λύκος ἐπὶ τὸν θεῖον λαὸν τῷ κωδῖφι καθωπλισμένος»⁹⁸. Ὁ τοιοῦτος δὲν δικαιούται νὰ ἀπαιτῆ ὑπακοὴν εἰς ἑαυτὸν τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ. Τοῦναντίον, οἱ ἀποστατοῦντες ἐκ τούτου, διὰ κηρυσσομένην παρ' αὐτοῦ «αἵρεσιν ὑπὸ Συνόδου ἢ ἁγίων Πατέρων κατεγνωσμένην»⁹⁹, εἶναι «τιμῆς καὶ ἀποδοχῆς ἄξιοι, ὡς ὀρθόδοξοι»⁹⁹.

2. Ἐκκλησία τῶν Συνόδων

Ἡ Μία Ἁγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία εἶναι Ἐκκλησία τῶν Συνόδων. Αἱ ἅγιοι Σύνοδοι ἐπέχουν θέσιν προσώπου τῆς Ἐκκλησίας¹⁰⁰ καὶ εἶναι τὸ ἀλάθητον στόμα τῆς Ὁρθοδοξίας (?), ὡς οἱ ἅγιοι Ἀπόστολοι, πλὴν τῆς ἀποκαλύψεως νέων ἀληθειῶν (1^ο).

Ὁ θεῖος θεσμὸς τῶν Συνόδων. Ὅπως ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ Ἀπόστολοι, οὕτω καὶ ἡ διαδεχθεῖσα τοὺς Ἀποστόλους Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἀλάθητος, μάλιστα ὅταν ἀποφαίνηται ἐν Συνόδοις καὶ δὴ Οἰκουμενικαῖς. Καὶ εἰς τὰς Ὁρθόδοξους Συνόδους ἀνα-

94. Ἀναστασίου Ἀντιοχείας, PG. 89, 57.

95. Συνοδικὸν Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

96. Ἰγνατίου Θεοφύρου, ΒΕΠΕΣ, 2, 269.

97. Ἰγνατίου Θεοφύρου, ΒΕΠΕΣ,

2, 265.

98. Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, PG. 3, 1092.

99. Σωφρονίου Ἱεροσολύμων, PG. 87 Γ' 3369, 3372.

100. Πηδάλιον, σ. 119.

Handwritten notes in the right margin, partially obscured by a bracket.

φέρονται¹⁰⁰ τὰ λόγια τοῦ Κυρίου, «ὁ δὲ Παράκλητος, τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ Πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα, ἃ εἶπον ὑμῖν»¹⁰¹, καὶ «ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν»¹⁰². Αἱ Σύνοδοι τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ἀλήθητοι διὰ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον τὸ ἐνεργοῦν¹⁰³ ἐν αὐταῖς, κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Κυρίου, «ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας, ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος»¹⁰⁴ (11). Αἱ ἅγιοι Σύνοδοι κείνται ὑπεράνω τῶν ἐπισκόπων καὶ εἶναι ἡ ἀνωτάτη ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ καὶ τὸ ἀνώτατον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κριτήριον, καὶ αὐτῶν τῶν πατριαρχῶν¹⁰⁵ (12). Αἱ ἀποφάσεις τῶν Συνόδων τῆς Ὁρθοδοξίας παραμένουν εἰς τὸν αἰῶνα ἀκατάλυτοι¹⁰⁶ ὡς θεῖος νόμος, ὅστις «οὐ μὴ παρέλθῃ»¹⁰⁷, «ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ»¹⁰⁷.

Αἱ ἀποφάσεις τῶν ἁγίων Συνόδων, δογματικαὶ καὶ κανονικαί, διοικητικαὶ καὶ δικαστικαί, εἶναι ὑποχρεωτικαὶ διὰ πάντα πιστὸν καὶ ἡ τήρησις των ἀναγκαία διὰ τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρίαν, ἡ δὲ παράδοσις των ρίπτει εἰς κρῖμα ἀθείας. Εἰς τὰς Συνόδους ταύτας ἀναφέρεται κυρίως ὁ λόγος τοῦ Κυρίου, «ἐὰν δὲ καὶ τῆς Ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὡσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ τελώνης»¹⁰⁸. Ὁ παραβαίνων καὶ παραθεωρῶν τὰς ἀποφάσεις τῶν ἁγίων καὶ ἱερῶν Συνόδων τῆς Ὁρθοδοξίας ἀρνεῖται τὴν Ἀποστολικὴν Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀθετεῖ τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους καὶ παρακούει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, περιπίπτων εἰς τὸ ἁμάρτημα τῆς παρακοῆς καὶ ἀθετήσεως Αὐτοῦ τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅπερ ἔστιν ἀπιστία, συνεπαγομένη «κόλασιν αἰώνιον»¹⁰⁹. Ὡς γνωστὸν, «τοῖς... ἀπίστοις... τὸ μέρος αὐτῶν ἐν τῇ λίμνῃ τῇ καιομένῃ ἐν πυρὶ καὶ θείῳ, ὃ ἔστιν ὁ θάνατος ὁ δεύτερος»¹¹⁰, ἦγουν θάνατος ὁ ἀθάνατος¹¹¹.

Ὁ θεσμὸς τῶν Συνόδων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ εἶναι θεόπνευστος, καὶ εἰς αὐτὸν πρὸ παντὸς ἀφορᾷ τὸ θεόλεκτον, «οὐ γὰρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἕμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν»¹¹². Ὁ ἐκκλησιαστικὸς οὗτος θεσμὸς συνεστήθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων. «Τὸ συνοδικὸν σύστημα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀνάγει τὴν ἀρχὴν του κατ' εὐθείαν εἰς τὴν Παράδοσιν τῶν Ἀποστόλων. Ἀμετακίνητος θεμέλιος τοῦ ἀρχαίου συνοδικοῦ θεσμοῦ παραμένει ἡ πρᾶξις τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ δὴ αὐτὴ αὕτη ἡ Ἀποστολικὴ Σύνοδος» (13), περὶ τῆς ὁποίας

101. Ἰω. ιδ', 25.

102. Ἰω. ιστ', 13.

103. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 528 - 529.

104. Ματθ. κη', 20.

105. Πηδάλιον, σ. 120.

106. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 31, 136.

107. Ματθ. ε', 18.

108. Ματθ. ιη', 17 καὶ Πηδάλιον, σ. 120.

109. Ματθ. κε', 46.

110. Ἀποκ. κα', 8.

111. Χρυσοστόμου, 49, 160.

112. Ματθ. ιη', 20.

μαρτυρεί τὸ θεόπνευστον βιβλίον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων τῆς Καινῆς Διαθήκης. «Τὸ βιβλίον τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων ἀποτελεῖ τὸν θεόπνευστον καταστατικὸν χάρτην τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος»⁽¹³⁾, τὸν ὁποῖον ἀκολουθοῦν πᾶσαι αἱ κατόπιν ἅγιοι Σύνοδοι τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἀποστολικὴ Σύνοδος συνεκροτήθη ἐν ἔτει 49 μ.Χ.⁽¹⁴⁾ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἵνα ἀποφανθῆ περὶ τῶν ὄρων τῆς εἰσόδου εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν πιστευόντων ἐθνικῶν. Τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου μετέσχον οἱ Ἀπόστολοι, οἱ πρεσβύτεροι καὶ πᾶσα ἡ Ἐκκλησία, ὡς μαρτυρεῖται διὰ τῶν χωρίων τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, «τότε ἔδοξε τοῖς Ἀποστόλοις καὶ τοῖς πρεσβυτέροις σὺν ὅλῃ τῇ Ἐκκλησίᾳ»¹¹³, καὶ «οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀντιόχειαν καὶ Συρίαν καὶ Κιλικίαν ἀδελφοῖς τοῖς ἐξ ἐθνῶν...»¹¹⁴. Πρόεδρος τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου ἐμφανίζεται ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος, πρῶτος Ἐπίσκοπος τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων¹¹⁵. «Πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης»¹¹⁶ ἐν Πνεύματι, ἡ Ἀποστολικὴ Σύνοδος ἐξέδωσεν ἀπόφασιν, σύμφωνον πρὸς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον. «Ἔδοξε γὰρ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι καὶ ἡμῖν»¹¹⁷, ἀναγράφεται εἰς τὴν συνοδικὴν «Ἐπιστολήν»¹¹⁸, ἣτις ἐγράφη καὶ ἀπεστάλη παρὰ τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου πρὸς τοὺς ὡς ἄνω ἐξ ἐθνῶν ἀδελφούς⁽¹⁵⁾.

Ὁ ρ ο ι Ὁ ρ θ ο δ ὅ ξ ο υ Σ υ ν ὄ δ ο υ. Ἡ Ἀποστολικὴ Σύνοδος Ἱεροσολύμων ἔχει οἰκουμενικὸν χαρακτήρα καὶ παραμένει εἰς τὸ διηγεκὲς ἢ πρότυπος Σύνοδος, ἢ ἐμπνεύουσα τὸ ὅλον συνοδικὸν σύστημα τῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ τὴν Σύνοδον ταύτην διέλαμψε τὸ γνήσιον συνοδικὸν πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀπηλλαγμένον πάσης ἀλλοιώσεως. Αἱ κατόπιν Σύνοδοι τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας λειτουργοῦν κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου⁽¹⁶⁾. Οὕτω πληροῦν τοὺς κάτωθι ἀναγκαίους ὄρους Ὁρθοδόξου Συνόδου, ἄνευ τῶν ὁποίων ἡ Σύνοδος δὲν δύναται νὰ ἐκπροσωπῇ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

α') Δὲν δύνανται νὰ μετέσχουν τῆς Συνόδου οἱ περὶ τὴν πίστιν ἀσεβοῦντες. Τοῦτο τονίζει ὁ Μ. Ἀθανάσιος, γράφων τὸ ἐξῆς: «Οὐ γὰρ οἶδόν τε συνόδῳ συναριθμηθῆναι τοὺς περὶ πίστιν ἀσεβοῦντας»¹¹⁹.

β') Δὲν δύνανται νὰ συγκαθῆσουν ἐν Συνόδῳ οἱ διατελοῦντες ὑπὸ κατηγορίαν «παρὰ ἀξιοπίστων ἀνθρώπων»¹²⁰ καὶ δὴ ἐπὶ κακοδοξίᾳ¹¹⁹.

113. Πράξ. ιε', 22.

114. Πράξ. ιε', 23.

115. Πράξ. ιε', 13 - 21.

116. Πράξ. ιε', 7.

117. Πράξ. ιε', 28.

118. Πράξ. ιε', 30.

119. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 31, 260.

120. ΟΔ' Κανὼν τῶν Ἀποστόλων.

γ') Δὲν ἐπιτρέπεται ἐν Συνόδῳ νὰ ἀποσιωπᾶται διαφωνία τις ἐπὶ ζητήματος πίστεως. «Χρὴ γὰρ πρῶτον πᾶσαν περὶ τῆς πίστεως διαφωνίαν ἐκκόπτεσθαι, καὶ τότε τὴν περὶ τῶν πραγμάτων ἔρευαν ποιῆσθαι»¹¹⁹. Πᾶσα διαφωνία ἐπὶ ζητήματος πίστεως δέον ὅπως μὴ παραγκωνίζεται, διὰ παραθεωρήσεως, ἢ ἀποσιωπήσεως τῶν δογματικῶν διαφορῶν, ἢ διὰ συμβιβασμοῦ ἐπ' αὐτῶν, ἀλλὰ ἐπιβάλλεται νὰ ἀντιμετωπίζεται σοβαρῶς, βάσει τῆς Παραδόσεως τῆς Ὁρθοδοξίας.

δ') Διὸ ἐν Συνόδῳ «οὐδὲ πρέπει προκρίνεσθαι πράγματος ἐξετάσιν τῆς περὶ πίστεως ἐξετάσεως»¹¹⁹. Εἶναι ἀναγκαῖον, ὅπως πρῶτον ἐξετασθῶν καὶ τακτοποιηθῶν ὀρθοδόξως τὰ προκύψαντα ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ζητήματα πίστεως, καὶ κατόπιν νὰ ἀντιμετωπισθῇ πᾶν ἄλλο πρᾶγμα.

ε') Ἐν τῇ Συνόδῳ ὁ ὀρθόδοξος λόγος πρέπει νὰ εἶναι παντελῶς ἐλεύθερος. Οὔτε ἐν ὀνόματι τοῦ χρόνου νὰ περιορίζεται, οὔτε παρὰ τοῦ προεδρεύοντος νὰ καταστέλλεται, οὐδὲ διὰ τοῦ προγράμματος νὰ περιστέλλεται, μηδὲ ὑπὸ πολιτικῆς ἐξουσίας νὰ δεσμεύεται. Μάλιστα ἐν Συνόδῳ «οὐ πρέπει τῷ καιρῷ δουλεῦν, ἀλλὰ τῷ Κυρίῳ»¹²¹. Οἱ μετέχοντες ταύτης ὀφείλουν νὰ ἐνδιαφέρονται πρωτίστως διὰ τὴν ὀρθόδοξον διερεῦνησιν καὶ τακτοποίησιν ἐκάστου θέματος, ἀκολουθοῦντες τὸ «πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης»¹²² τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου. Χάριν τούτου, ὁ ὀρθόδοξος λόγος δέον νὰ λαλήται ἐν πάσῃ ἀνέσει, τηρουμένης τῆς ἀποστολικῆς τάξεως, «προφητῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν· ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῇ καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω»¹²³. Ἐὰν ἡ πολιτικὴ ἀρχὴ δὲν διακατέχεται ὑπὸ διαφέροντος ὀρθόδοξου πίστεως, τότε «γινέσθω λοιπὸν ἐκκλησιαστικὴ Σύνοδος μακρὰν τοῦ παλατιοῦ, ἐν ᾗ βασιλεὺς οὐ πάρεστιν, οὐ κόμισ παραγίνεται, οὐ δικαστῆς ἀπειλεῖ, ἀλλὰ μόνον ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος ἀρκεῖ καὶ ἡ τῶν Ἀποστόλων διάταξις»¹²⁴ (17).

στ') Οἱ μετέχοντες τῆς Συνόδου δέον νὰ ἔχουν τὴν εἰλικρινῆ διάθεσιν, ἵνα συζητήσουν καὶ ἀποφασίσουν οὐχὶ ἴδια, ἢ ἀλλότρια, ἀλλὰ ἐν τῇ θείᾳ Χάρτι τὰ δόξαντα «τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι»¹²⁵ καὶ οὗτοις.

ζ') Ὅθεν ἐπιβάλλεται, ὅπως αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου μὴ εἶναι προαποφασισμένοι ἐκτὸς Συνόδου. Ἐνταῦθα τὸ προαποφασίζειν ἀποτελεῖ οὐσιαστικὴν κατάλυσιν τῆς Συνόδου καὶ ἀναιδῆ ἐμπαιγμὸν τοῦ συνοδικοῦ θεσμοῦ τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλὰ καὶ αὐτῆς τῆς Ἐκκλησίας. Προσέτι, καὶ αὐτοῦ τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἁγίου ἐμπαιγμὸν, ὅστις εἶναι ἀληθῶς ἀμάρτημα βλασφημίας κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἄς ἔχουν ὑπ' ὄψιν των

121. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 33, 172.

122. Πράξ. ιε', 7.

123. 1 Κορ. ιδ', 29 - 30.

124. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 31, 260.

125. Πράξ. ιε', 28.

οί τουτο πράττοντες, ότι «Θεός οὐ μυκτηρίζεται»¹²⁶. Συνερχόμενοι εἰς Σύνοδον, ὀφείλουσαν νὰ προσέρχωνται ὡς οἱ τῆς Ἀποστολικῆς Συνόδου, περὶ τῶν ὁποίων ἐγράφη: «Συνήχθησαν δὲ οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἰδεῖν περὶ τοῦ λόγου τούτου»¹²⁷.

η') Αἱ συζητήσεις τῆς συνόδου δέον ὅπως διεξάγονται μόνον βάσει τῆς Παραδόσεως τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας⁽¹⁸⁾.

θ') Αἱ ἀποφάσεις τῆς Συνόδου εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐπωγῶνται καὶ νὰ συμφωνοῦν πρὸς τὰς προγενεστέρας Ὁρθοδόξους Συνόδους, τοὺς Ἀποστόλους καὶ τοὺς Πατέρας τῆς Ὁρθοδοξίας. Οἱ Πατέρες τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀνεφώνησαν ἐν αὐτῇ σχετικῶς: «Αὕτη ἡ πίστις τῶν Πατέρων· αὕτη ἡ πίστις τῶν Ἀποστόλων· πάντες οὕτω πιστεύομεν· οἱ Ὁρθόδοξοι οὕτω πιστεύουσιν»¹²⁸.

ι') Ἡ Σύνοδος πρέπει νὰ ἔχη συγκληθῆ κανονικῶς. Δηλαδή νὰ κρατῆ καὶ ἐν προκειμένῳ «ἡ τῶν Ἀποστόλων διάταξις», ὡς λέγει ὁ Μ. Ἀθανάσιος¹²⁹.

ια') Ἴνα ἡ Σύνοδος κριθῆ ὡς ὄντως ὀρθόδοξος, εἶναι ἀναγκαῖον αἱ ἀποφάσεις τῆς νὰ γίνωνται ἀποδεκταὶ ὑπὸ τῆς καθ' ὄλου Ἐκκλησίας. Δηλαδή ὑπὸ πάντων τῶν ὀρθοδόξων Ἱεραρχῶν, τῶν λοιπῶν κληρικῶν, τῶν μοναχῶν καὶ τῶν λαϊκῶν⁽¹⁹⁾. Διότι, ὡς ἐλέχθη κλασσικῶς ὑπὸ τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, «τὰς γενομένας Συνόδους ἡ εὐσεβῆς πίστις κυροῖ, καὶ πάλιν, ἡ τῶν δογμάτων ὀρθότης κρίνει τὰς Συνόδους»¹³⁰.

Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι. Αἱ Σύνοδοι τῆς Ἐκκλησίας διακρίνονται κυρίως εἰς Τοπικὰς καὶ Οἰκουμενικὰς. Αἱ Τοπικαὶ Σύνοδοι ἐγένοντο ὑπάρχοντος τοπικοῦ δι' αὐτὰς διαφέροντος, ἢ κατὰ πρόσκλησιν συμμετοχῆς ἐπισκόπων. Αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι συνεκροτήθησαν, ἐκδηλωθέντος καθολικοῦ δι' αὐτὰς διαφέροντος τῆς ἀνὰ τὴν οἰκουμένην ἐκτεταμένης Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης καὶ διὰ μετοχῆς εἰς ταύτας ἐπισκόπων, προερχομένων ἐξ οἰουδήποτε τόπου, μάλιστα ἐκ τῶν Πατριαρχείων. Αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι εἶναι αἱ κυρίως Σύνοδοι τῆς Ἐκκλησίας. Αὗται πρὸ παντὸς ἐπέχουν θέσιν προσώπου τῆς Ἐκκλησίας, ἀποτελοῦν τὸ στόμα Ταύτης, καὶ εἶναι ἡ ἀνωτάτη ἐν Αὐτῇ ἀρχή, τῆς ὁποίας αἱ ἀποφάσεις ἔχουν τὸ ἀνέκκλητον. Ἰδιαίτερα βασικὰ γνωρίσματα ἐκάστης Οἰκουμενικῆς Συνόδου εἶναι τὰ κάτωθι:

126. Γαλ. στ', 7.

127. Πράξ. ιε', 6.

128. Πρακτικὰ Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi, 6, 972.

129. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 31, 260.

130. Πηγάλιον, σ. 118.

α') Συγκροτείται συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ ὀρθοδόξου Πολιτείας, ἐκδιδομένης σχετικῆς προσταγῆς τῆς πολιτειακῆς Ἀρχῆς¹³¹. β') Οἱ ἐπίσκοποι συνέρχονται εἰς καθολικὴν Σύνοδον κυρίως δι' ἀνακύψαν ζήτημα πίστεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Τοῦτο διερευνοῦν ἐν τῇ Συνόδῳ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἐκδίδοντες σχετικὴν ἀπόφασιν, ἡγουν δογματικὸν ὄρον¹³¹. γ') Τὰ ἀποφασιζόμενα καὶ ἐκτιθέμενα παρὰ τῆς Συνόδου Δόγματα καὶ Κανόνες συμφωνοῦν πρὸς τὴν εὐσέθειαν τῆς Παραδόσεως τῆς Ὀρθοδοξίας. Δηλαδή συνάδουν πρὸς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, τὴν Ἱερὰν Παράδοσιν καὶ τὰς προγενεστέρας Οἰκουμενικὰς Συνόδους¹³¹ (20). δ') Ἡ Σύνοδος δὲν καινοτομεῖ. Οὔτε διδάσκει νέας ἀληθείας, οὔτε ἀφαιρεῖ τι ἐκ τῆς Παραδόσεως τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας (21). ε') Ἐπὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς Συνόδου συμφωνεῖ ἅπασα ἡ Ὀρθόδοξος Ἱεραρχία¹³¹, παροῦσα ἐν τῇ Συνόδῳ καὶ ἀποῦσα, καὶ σύμπαν τὸ ὀρθόδοξον πλήρωμα τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας (22). Ἡ συμφωνία αὕτη ἢ ἐκδηλοῦται, ἢ γίνεται διὰ σιωπῆς συγκαταθέσεως¹³¹.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω γνωρισμάτων τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου, κυριώτερον εἶναι τὸ τελευταῖον. Ἡ συμφωνία τῶν Ὀρθοδόξων πατριαρχῶν καὶ ἱεραρχῶν τῆς οἰκουμένης εἶναι «ὁ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων συστατικὸς καὶ διακριτικὸς χαρακτήρ. Συστατικὸς μὲν, διατὶ συνιστᾷ ταύτας καὶ τὰς κάμνει νὰ εἶναι φερωνύμως Οἰκουμενικαί, διακριτικὸς δέ, διατὶ, εἰς οὐδεμίαν ἄλλην Τοπικὴν Σύνοδον θεωρούμενος, διακρίνει μόνος τὰς Οἰκουμενικὰς ἀπὸ τὰς Τοπικὰς»¹³². Διὰ τῆς συμφωνίας τῆς καθ' ὅλου Ἐκκλησίας, αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι μαρτυροῦνται ἀείζωοι καὶ ἀνέκλειπτοι, ἀλάθητοι καὶ ἀναμάρτητοι. Ἐχουσαι κύρος ὄχι μόνον νὰ προτείνουν συμβουλευτικῶς τὰ ἀληθῆ καὶ δίκαια, ἀλλὰ καὶ νὰ ὑποχρεώσουν εἰς ὑποταγὴν τοὺς ἐναντιουμένους, ἐπιφέρουσαι τὰ προσήκοντα ἐκκλησιαστικὰ ἐπιτίμια. Οὕτω κρίνουν καὶ πάπας καὶ πατριάρχας καὶ τοὺς ἀπανταχοῦ τῆς οἰκουμένης εὐρισκομένους ἀρχιερεῖς, κληρικούς, μοναχοὺς καὶ λαϊκοὺς τελεσιδίκως. Καὶ ἐπὶ πλεόν, δύνανται νὰ θέτουν ὄριον καὶ πέρασ εἰς πᾶν ἀναφυόμενον ζήτημα καὶ ὑπόθεσιν, κοινὴν καὶ μερικὴν, καὶ νὰ διαλύουν πᾶσαν ἔριν καὶ φιλονεικίαν αἰρετικῶν καὶ σχισματικῶν¹³³.

Ὅπως ἡ συμφωνία τῆς ὀρθοδόξου Ἱεραρχίας καὶ ἡ πίστις τῆς καθ' ὅλου Ἐκκλησίας κυροῖ τὰς Οἰκουμενικὰς Συνόδους, οὕτως ἡ αὕτη συμφωνία καὶ εὐσεβῆς πίστις μεταβάλλει καὶ τὰς Τοπικὰς εἰς οἰκουμενικῆς σημασίας Συνόδους. Οἰκουμενικὴν σημασίαν ἔχουν αἱ Τοπικαὶ Σύνοδοι, αἵτινες ἐγένοντο δεκταὶ καὶ ἐπεκυρώθησαν «παρὰ τῶν Οἰκουμενικῶν

131. Πηδάλιον, σ. 118.

132. Πηδάλιον, σ. 118.

133. Πηδάλιον, σ. 119 - 120.

Συνόδων, και μάλιστα τῆς ΣΤ'»¹³⁴. Προδήλως, οἰκουμενικὴν σημασίαν ἔχουν καὶ αἱ μετὰ τὰς ἑπτὰ Οἰκουμενικὰς Τοπικαὶ Σύνοδοι, τὰς ὁποίας ἀπεδέχθη συμφώνως ἡ ὀρθόδοξος συνείδησις τῆς Ἐκκλησίας. Ὡς εἶναι π.χ. ἡ Πρωτοδευτέρα ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδος τοῦ ἔτους 861 μ.Χ. (23), ἡ ἐν Ἁγία Σοφία τῆς Κωνσταντινουπόλεως Σύνοδος τοῦ 879 μ.Χ. (24), αἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει Σύνοδοι τῶν ἐτῶν 1341, 1347 καὶ 1351 μ.Χ. (25), καθὼς καὶ εἴ τις ἄλλη Σύνοδος ἐμπίπτει εἰς τὴν ἐν λόγῳ κατηγορίαν.

Ὅχι μόνον Τοπικαὶ Σύνοδοι, ἀλλὰ καὶ οἱ Κανόνες καὶ ἡ διδασκαλία Πατέρων λαμβάνουν οἰκουμενικὴν ἰσχύν, διὰ τῆς μαρτυρίας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τοῦ βασικοῦ γνωρίσματος τούτων, ἡγουν τῆς κοινῆς ἐκκλησιαστικῆς συμφωνίας. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ Κανόνες Πατέρων, οἱ ἀναφερόμενοι ὑπὸ τῆς Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου εἰς τὸν Β' Κανόνα ταύτης. Ὡς καὶ ἡ διδασκαλία π.χ. τοῦ ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἀρεοπαγίτου, τοῦ Μ. Ἀθανασίου, τοῦ Μ. Βασιλείου, τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου, εἰς τὸν λόγον τῶν ὁποίων ἀναφέρονται αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, ἵνα ἀποδείξουν τὸ ἀληθές τῶν ὀρθοδόξων Δογμάτων. Προφανῶς, εἰς τὴν αὐτὴν κατηγορίαν ὑπάγονται καὶ μεταγενέστεροι κοινῆς ἀποδοχῆς Πατέρες, ὡς εἶναι ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός¹³⁵, ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς¹³⁶ κ. ἄ.

Αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι τῆς Ὀρθοδοξίας εἶναι ἑπτὰ. Πρώτη ἡ ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας συνελθοῦσα τῷ 325 μ.Χ. ἐπὶ Μ. Κωνσταντίνου, τοῦ ἁγίου καὶ ἰσαποστόλου¹³⁷ (26). Δευτέρα ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει συνελθοῦσα τῷ 381 μ.Χ. ἐπὶ Μ. Θεοδοσίου¹³⁸ (27). Τρίτη ἡ ἐν Ἐφέσῳ συνελθοῦσα τῷ 431 μ.Χ. ἐπὶ Θεοδοσίου τοῦ Β'¹³⁹ (28). Τετάρτη ἡ ἐν Χαλκηδόνι συνελθοῦσα τῷ 451 μ.Χ. ἐπὶ Πουλχερίας καὶ Μαρκιανοῦ¹⁴⁰ (29). Πέμπτη ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει συνελθοῦσα τῷ 533 μ.Χ. ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ¹⁴¹ (30). Ἑκτη ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει συνελθοῦσα τῷ 681 μ.Χ. ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Πρωγονάτου¹⁴² (31). Συνέχειαν τῆς Πέμπτης καὶ δὴ τῆς Ἑκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀποτελεῖ ἡ διὰ τοῦτο Πενθέκτη λεγομένη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἢ ἄλλως ἡ ἐν Τρούλλῳ Σύνοδος. Αἱ ἐργασίαι ταύτης ἐγένοντο ἐν Κωνσταντινουπόλει τῷ 692 μ.Χ. ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ Β'¹⁴³ (32). Ἡ δὲ Ἑβδόμη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος εἶναι ἡ ἐν Νικαίᾳ πάλιν τῆς Βιθυ-

134. Πηδάλιον, σ. 119, καὶ Β' Κανὼν Πενθέκτης Οἰκουμενικῆς Συνόδου.
135. Μηναῖον Ἰανουαρίου, σ. 167.
136. Τριῶδιον, σ. 178.
137. Μηναῖον Μαΐου, σ. 77, καὶ Πηδάλιον, σ. 118.

138. Πηδάλιον, σ. 153.
139. Πηδάλιον, σ. 166.
140. Πηδάλιον, σ. 180.
141. Πηδάλιον, σ. 211.
142. Πηδάλιον, σ. 213.
143. Πηδάλιον, σ. 215.

νίας συνελθοῦσα τῷ 787 μ.Χ. ἐπὶ Εἰρήνης καὶ Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου¹⁴⁴ (33).

Ὅποῖον θεῖον πρᾶγμα εἶναι ἡ ὄντως Οἰκουμενικὴ Σύνοδος! Αὕτη κατέχει τὴν ὑψηλοτέραν θέσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὡς ἄλλο ὄρος Θαβώρ, ἐνθα ἐπιλάμπει ἡ θεία Χάρις καὶ γινώσκεται ἡ ἀποκεκαλυμμένη ἀλήθεια. Ὅπως ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁ Χριστὸς ἦν λάμπων ἔμπροσθεν τῶν τριῶν Μαθητῶν¹⁴⁵, οὕτω καὶ ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ, ὅπου ὄχι μόνον «δύο ἢ τρεῖς»¹⁴⁶, ἀλλὰ ὑπὲρ τοὺς δώδεκα¹⁴⁷ καὶ ἐβδομήκοντα¹⁴⁸ ἐπίσκοποι τῆς καθ' ὅλου Ἐκκλησίας εἶναι συνηγμένοι εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου. Ὁ Χριστὸς εὐρίσκεται «ἐν μέσῳ αὐτῶν»¹⁴⁹ καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ὁδηγεῖ τούτους «εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν»¹⁵⁰. Ἐκεῖ ἡ καθαρότης τῆς πίστεως καὶ ἡ λαμπρότης τῆς ἐκκλησιαστικῆς κρίσεως καὶ ἡ ὁσιότης τῆς συνοδικῆς πράξεως. Ἐκεῖ ἡ ἐν Χάρτι ἀπάθεια, ἡ ἀπὸ τοῦ κόσμου χωρίζουσα καὶ πρὸς Θεὸν φέρουσα. Ἐκεῖ «τὸ αὐτὸ φρονεῖν καὶ τὸ αὐτὸ λαλεῖν»¹⁵¹. Ἐκεῖ ἐκεῖνο τὸ ἐν Πνεύματι μακάριον τῶν ψυχῶν ἀγαλλίαμα. Ὅντως, «τί ἂν γένοιτο χαριέστερον, ἢ τοὺς τοσοῦτῳ τῷ πλήθει τῶν τόπων διηρημένους τῇ διὰ τῆς ἀγάπης ἐνώσει καθορᾶν εἰς μίαν μελῶν ἁρμονίαν ἐν σώματι Χριστοῦ δεδέσθαι;»¹⁵². Ἀληθῶς, «μεγάλῃ ἡ δύναμις τῆς Συνόδου, ἡγῶν τῶν Ἐκκλησιῶν»¹⁵³. Διὸ καὶ διὰ ταύτην ἰσχύει τὸ λεχθὲν παρὰ Θεοῦ «ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ»¹⁵⁴: «αὐτοῦ ἀκούετε»¹⁵⁵. Δηλαδή τοῦ Κυρίου, τοῦ ὁποίου σῶμα εἶναι ἡ Ἐκκλησία, στόμα δὲ Ταύτης ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος (34).

Ἐνεκα τούτου, «οὐδεὶς δύναται γὰρ ἐναντιωθῆναι εἰς τὰς Οἰκουμενικὰς Συνόδους, μένων εὐσεβῆς καὶ ὀρθόδοξος ... Ὁ γὰρ ἀντιφερόμενος εἰς αὐτάς καὶ ἀντιπίπτων εἰς αὐτὸ ἀντιφέρεται καὶ ἀντιπίπτει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ λαλοῦν διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ αἰρετικὸς καὶ ἀναθεματισμένος γίνεται... Τί λέγω αἰρετικός; ὡς ἐθνικός καὶ ἀσεβῆς λογίζεται ὁ παρακούων τῆς Ἐκκλησίας, ἧς πρόσωπον ἐπέχει ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος. "Ἐὰν" γάρ, φησιν ὁ Κύριος, "καὶ τῆς Ἐκκλησίας παρακούσῃ, ἔστω σοι ὡσπερ ὁ ἐθνικός καὶ ὁ τελώνης"¹⁵⁶, ἐπειδὴ ἡ ὑστάτη φῆφος καὶ κρίσις τῆς Ἐκκλησίας ἡ Οἰκουμενικὴ ἐστὶ Σύνοδος»¹⁵⁷.

144. Πηδάλιον, σ. 314.

145. Ματθ. ιζ', 2.

146. Ματθ. ιη', 20, καὶ ιζ', 1.

147. Ματθ. ι', 1 - 5.

148. Λουκ. ι', 1, 17.

149. Ματθ. ιη', 20.

150. Ἰω. ιστ', 13.

151. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 500.

152. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 433.

153. Χρυσοστόμου, PG. 61, 527.

154. 2 Πέτρ. α', 18.

155. Ματθ. ιζ', 5.

156. Ματθ. ιη', 17.

157. Πηδάλιον, σ. 120.

ΑΙ ΑΝΤΙΣΥΝΟΔΟΙ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΩΝ

1. Ἀντισύνοδοι αἰρετικῶν.

Τὸ κακὸν ὑποδύεται τὸ καλόν, καὶ οὕτως ἀπατᾷ τὸν ἄνθρωπον· «οὐ γὰρ ἂν ἠπατήθη ὁ ἄνθρωπος τῷ προδήλῳ κακῷ»¹⁵⁸. Διότι τοῦτο, γυμνὸν «αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν φαινόμενον»¹⁵⁸, εἶναι πάντοτε ἀποκρουστικόν. Ἔνεκα τούτου, γίνεται «σύμμικτον»¹⁵⁸ τὸ κακόν, λαμβάνον ὄψιν καλοῦ, καὶ οὕτω, «κατὰ τὴν τῶν δηλητηρίων κακίαν τῶν παραρτυθέντων τῷ μέλιτι, καθὸ μὲν καταγλυκαίνει τὴν αἴσθησιν, καλὸν εἶναι δοκεῖ, καθὸ δὲ φθείρει τὸν προσαπτόμενον, κακοῦ παντὸς ἔσχατον γίνεται»¹⁵⁸. Αὕτη ἡ τακτικὴ τοῦ Διαβόλου ἐν τῷ Παραδείσῳ¹⁵⁹, αὕτη ἡ ὑπόκρισις τῶν χριστοκτόνων Ἑβραίων¹⁶⁰, αὕτη καὶ ἡ πανούργος μέθοδος τῶν ἐκκλησιαστικῶν αἰρετικῶν ἀγὰ τοὺς αἰῶνας.

Ἀ ν τ ι σ ὑ ν ο δ ο ι. Ἐπειδὴ αἱ Σύνοδοι ἔχουν τὴν μεγίστην δύναμιν ἐπιβολῆς ἐπὶ τῶν Χριστιανῶν, συγκροτοῦν καὶ οἱ αἰρετικοὶ ἰδίας συνόδους, διὰ τῶν ὁποίων πολεμοῦν τὰς Συνόδους τῆς Ὁρθοδοξίας. Διὰ τῶν ἀντισυνόδων τούτων, οἱ πολέμιοι μάχονται τὴν ἐν Χριστῷ ἀλήθειαν καὶ Χάριν, ὑπὸ τὸ πρόσχημα ἐκκλησιαστικῆς ἐνεργείας. Καταφέρονται ἐναντίον τῶν θείων Δογμάτων, τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν λοιπῶν συνοδικῶν ἀποφάσεων, μὲ συνέπειαν τὴν κατάλυσιν τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ματαίωσιν τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας. Διὰ τῶν ἀντισυνόδων τῶν, οἱ αἰρετικοὶ καταγοῦν ἐκκλησιοκτόνοι, ὅπως ὁ πατὴρ αὐτῶν ὁ Διάβολος ἐγένετο «ἄνθρωποκτόνος»¹⁶¹, καὶ τὰ τέκνα τούτου Ἰουδαῖοι¹⁶¹ χριστοκτόνοι.

158. Γρηγορίου Νύσσης, PG. 44, 200.

159. Γεν. γ', 1 - 7.

160. Ματθ. κγ', κστ', 65.

161. Ἰω. η', 44.

Πρότυπον τῶν ἀντισυνόδων τῶν πολεμίων εἶναι τὸ Μέγα Συνέδριον τῶν θεοκτόνων Ἰουδαίων. Διὰ τοῦ Συνεδρίου τούτου, οἱ ἀπειθοῦντες εἰς τὸν Θεὸν Ἰουδαῖοι «τὸν Κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν»¹⁶², τοὺς ἀγίους Ἀποστόλους ἠτίμασαν¹⁶³, τὸν Πρωτομάρτυρα Στέφανον ἐθανάτωσαν¹⁶⁴, καὶ τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίαν ἐδίωξαν διὰ διωγμοῦ μεγάλου¹⁶⁵. Τὸ Μ. Συνέδριον εἰς χεῖρας τῶν ἀπίστων Ἰουδαίων προσέλαβε τὰ δὺς ἀντίθετα γνωρίσματα τῶν Συνόδων τῆς Ἐκκλησίας.

α') Μετέχουν τοῦ Συνεδρίου ὄχι οἱ πιστοί, ἀλλὰ οἱ ἀσεβοῦντες περὶ τὴν πίστιν Ἰουδαῖοι¹⁶⁶.

β') Λαμβάνουν μέρος εἰς τοῦτο οἱ κατηγορούμενοι παρὰ τῶν ἀγίων Ἀποστόλων Ἰουδαῖοι, ὅτι ἐγένοντο σταυρωταὶ τοῦ Θεανθρώπου¹⁶⁷.

γ') Συγκροτοῦν τὸ Συνέδριον οἱ δεσμεύοντες καὶ ὀλοτελῶς ἀπαγορεύοντες τὸν θεῖον λόγον Ἑβραῖοι¹⁶⁸.

δ') Οἱ μετέχοντες τοῦ Μ. Συνεδρίου ἔχουν ἀντίθεον διάθεσιν καὶ ἀντιπίπτουν ἀεὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον¹⁶⁹, ὄντες ἐνσυνειδήτως θεομάχοι.

ε') Αἱ συζητήσεις γίνονται ἐν τῷ Συνεδρίῳ καὶ αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται ἐν αὐτῷ ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ κατὰ παράδασιν τοῦ θείου νόμου¹⁷⁰.

στ') Τὸ Συνέδριον δὲν ἀκολουθεῖ τὴν Παράδοσιν τῶν Προφητῶν, ἀλλὰ χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τῶν προφητοκτόνων¹⁷¹ Ἰουδαίων πρὸς ἴδιον αὐτῶν σκοπὸν¹⁷².

ζ') Οἱ συγκροτοῦντες τὸ Συνέδριον Ἰουδαῖοι δὲν πείθονται εἰς τοὺς ἀγίους Ἀποστόλους καὶ μάρτυρας τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ τοῦναντίον ἀντιφθέγγονται εἰς αὐτοὺς καὶ ἀντιπράττουν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Θεοῦ¹⁷³.

η') Αἱ ἀποφάσεις καὶ πράξεις τοῦ Συνεδρίου τούτου ἀπεδοκιμάσθησαν ἀπὸ τὸν Θεόν, τοὺς Ἀποστόλους καὶ τὴν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Τὸ δὲ ἐπίσημον τοῦτο ὄργανον τῆς ὑψίστης ἀδικίας ἐχαρακτηρίσθη δικαίως ὡς «Συνέδριον τῶν ἀνόμων»¹⁷⁴ Ἰουδαίων, οἵτινες, ἐπειδὴ ἠρνήθησαν τὸν Θεόν, ἐκ τοῦ πατρὸς αὐτῶν τοῦ Διαβόλου εἰσίν, ὅπως εἶπεν αὐτὸς ὁ Κύριος¹⁷⁵.

Αἰρετικαὶ ἀντισύνοδοι τῶν ὀκτῶ πρώτων

162. 1 Κορ. β', 8, Πράξ. δ', 10.
163. Πράξ. δ', 1 - 22, ε', 17 - 41.
164. Πράξ. στ', 9 - ζ', 60.
165. Πράξ. η', 1 - 4.
166. Πράξ. δ', 15 - 16, ζ', 54 - 57.
167. Πράξ. δ', 10, ε', 30.
168. Πράξ. δ', 17 - 18, ε', 27 - 28.

169. Πράξ. ζ', 51 - 52.
170. Πράξ. ζ', 53 - 57.
171. Τριώδιον, σ. 423.
172. Πράξ. ε', 17, 28.
173. Πράξ. ε', 28, 17 - 18.
174. Τριώδιον, σ. 373.
175. Ἰω. η', 44.

α ἰ ὡ ν ω ν. Πολλοὶ εἶναι αἱ ἀντισύνοδοι τῶν πολεμίων, μάλιστα μετὰ τὴν Α' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον. Οἱ αἰρετικοί, λέγει ὁ Μ. Ἀθανάσιος, «συνόδους συνεχεῖς κατὰ τῆς (ἐν Νικαίᾳ) Οἰκουμενικῆς ποιοῦντες οὐδέπω κεκμήκασιν»¹⁷⁶. Κατωτέρω δέον νὰ ἀναφερθοῦν ἐνδεικτικῶς τινες ἐκ τῶν χαρακτηριστικωτέρων, πρὸς καλλιτέραν συνειδητοποίησιν τοῦ δαιμονικοῦ τούτου φαινομένου ἐν τῷ παρόντι κόσμῳ.

Ἡ ἐν Τύρῳ ἀντισύνοδος. Ἐκ τῶν ἀντισυνόδων τῶν αἰρετικῶν, χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ γενομένη ἐν Τύρῳ τὸ ἔτος 335 μ.Χ., ἣτις συνεκλήθη τῇ ὑποκινήσει τοῦ ἀρειανοῦ Εὐσεβίου Νικομηδείας. Τῆς συνόδου μετέσχον καὶ ἀρειανοὶ καὶ σχισματικοί, ἐπεκράτησαν δὲ ἐν αὐτῇ οἱ αἰρετικοί. Οἱ ἐπίσκοποι οὗτοι εἶχον διάθεσιν νὰ ἀναγνωρισθῇ ἡ ἀρειανὴ κακοδοξία καὶ νὰ κατακριθῇ ἡ ὀρθόδοξος πίστις. Ἐχρησιμοποίησαν βίαν καὶ ἐξήτασαν τὰ τῶν Ὀρθοδόξων μεροληπτικῶς καὶ ἀδίκως εἰς βαθμὸν λίαν ἀναιδῆ καὶ σκανδαλώδη. Καθήρεσαν τὸν πρόμαχον τῆς Ὀρθοδοξίας Μ. Ἀθανάσιον καὶ ἀποκατέστησαν τὸν αἰρεσιάρχη, τὸν πρῶτον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ θεομάχον καὶ ἀρχηγὸν τῶν αἱρέσεων¹⁷⁷ Ἄρειον. Ἡ σύνοδος αὕτη δὲν εἰργάσθη ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἀλλὰ ἐν τῷ πονηρῷ πνεύματι τοῦ Ἀρειανισμοῦ, ὅστις «πρόδρομος ἐλογίσθη τοῦ Ἀντιχρίστου»¹⁷⁸. Δὲν ἐμιμήθη τὴν Ἀποστολικὴν Σύνοδον καὶ τὴν ὀλίγον πρὸ ταύτης Α' Οἰκουμενικὴν, ἀλλὰ τὸ παράνομον Συνέδριον τῶν χριστομάχων Ἰουδαίων. Διὰ τοῦτο ἐγένετο ἀντισύνοδος, πολεμοῦσα μάλιστα τὴν ἐν Νικαίᾳ Α' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ἐν Τύρῳ ἀντισύνοδος ἀπεδοκιμάσθη ὑπὸ τῆς συνειδήσεως τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ κατεδικάσθη παρὰ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ὀρθοδοξίας⁽³⁵⁾.

Ἡ ἐν Ἐφέσῳ Ληστρικὴ σύνοδος. Ἄλλη αἰρετικὴ ἀντισύνοδος εἶναι ἡ ἐν Ἐφέσῳ Ληστρικὴ Σύνοδος τοῦ ἔτους 449 μ.Χ. Ταύτης προήδρευεν ὁ αἰρετικὸς μονοφυσίτης Διόσκορος Ἀλεξανδρείας, ὅστις διεκρίθη ἐν αὐτῇ διὰ τὴν τυραννικὴν καὶ ληστρικὴν διαγωγὴν του. Ὁ ὀρθόδοξος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Φλαβιανὸς καὶ οἱ περὶ αὐτὸν «ἐστερήθησαν τοῦ δικαιώματος τῆς ψήφου, τοῦναντίον ἐδόθη τοιαύτη εἰς τὸν Σύρον πρεσβύτερον καὶ ἡγούμενον Βαρσουμᾶν, ὡς ἀντιπρόσωπον τῶν μονοφυσιτῶν μοναχῶν τῆς Συρίας. Οὗτος, διὰ μο-

176. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 31, 306.

177. Συνοδικὸν τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς

Συνόδου, Τριώδιον, σ. 149.

178. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 30, 128.

ναχῶν, ὠπλισμένων μὲ ράβδους, σκαπάνας καὶ πτυάρια, ἐλεηλάτει παρὰ τὸν Εὐφράτην τὰς ἐκκλησίας τῶν νεστοριανῶν, ἔκαιε τὰ μοναστήρια αὐτῶν καὶ ἐδίωκεν, ἢ ἐφόνευε τοὺς νεστοριανοὺς ἐπισκόπους. Ἐλθὼν εἰς Ἐφεσον, ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ τὸ τάγμα τοῦτο»⁽³⁶⁾. «Ἐπὶ τῶν μὴ μονοφυσιτῶν τῆς ἐν Ἐφέσῳ συνόδου, ἐξ ἀρχῆς ἤσκησαν τρομοκρατίαν διάφοροι πολυπληθεῖς ομάδες, τραχεῖς ἐντόπιοι στρατιῶται, φανατικοὶ μοναχοί, ἐλθόντες ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ Συρίας... χειροδύναμοι ναῦται καὶ κακότεροποι παραβολᾶνοι, οἱ ὅποιοι ἦσαν νοσοκόμοι, χρησιμοποιοῦμενοι καὶ ὡς νεκροθάπται... Τὰς δύο τελευταίας ομάδας ἔφερεν ἐξ Αἰγύπτου ὁ πατριάρχης Διόσκορος!»⁽³⁶⁾.

Εἰς τὴν ἀντισύνοδον ταύτην τῶν αἰρετικῶν ἐπεκράτει τρομοκρατία φονική. Ὁ Βασιλεῖος Σελευκείας γράφει, ὅτι εἰσέτρεχον «εἰς τὴν Ἐκκλησίαν (τῆς Θεοτόκου, ἐντὸς τῆς ὁποίας εἰργάζετο ἡ σύνοδος) στρατιῶται μετὰ ὄπλων, καὶ εἰστήκεισαν οἱ μονάζοντες μετὰ Βαρσουμᾶ καὶ οἱ παραβαλανεῖς καὶ πλῆθος ἄλλο πολὺ»¹⁷⁹ (37). Ὁ Κωνσταντινουπόλεως «Φλαβιανὸς ἐκακώθη τοσοῦτον ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ ὑπὸ τινῶν εἰσβαλόντων εἰς αὐτὴν μοναχῶν μετὰ ὄχλου, ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ ἀρχιμανδρίτου Βαρσουμᾶ, ὥστε μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀπέθανεν»⁽³⁸⁾. «Ὁ Φλαβιανὸς... ἀπεπειράθη νὰ καταφύγῃ ὑπὸ τὴν ἁγίαν Τράπεζαν ὡς εἰς ἄσυλον, χωρὶς» νὰ τὸ κατορθώσῃ⁽³⁹⁾. Ὅτε ὁ προεδρεύων τῆς συνόδου Διόσκορος παρεκλήθη ὑπὸ ἐπισκόπων νὰ μὴ καθαιρεθοῦν ὁ Φλαβιανὸς καὶ ὁ Εὐσέβιος, οὗτος «ἐγερθεὶς μετ' ἀγανακτήσεως ἐκ τοῦ θρόνου καὶ σταθεὶς εἰς τὸ ὑποπόδιον αὐτοῦ, λέγει: "στάσιν μοι κινεῖτε; ποῦ εἰσιν οἱ κόμητες;" Εἰσῆλθον οἱ κόμητες καὶ εἰσήγαγον τὸν ἀνθύπατον μετὰ κλοιῶν καὶ μετὰ πλῆθους πολλοῦ. Οὕτω δέ, φοβηθέντες οἱ ἐπίσκοποι ὑπέγραψαν τὴν καθαιρέσιν»⁽⁴⁰⁾. Οἱ παρόντες ἐν τῇ συνόδῳ ἐφαίνοντο «κατ' ἀνάγκην σύμφωνοι, διότι ὁ Διόσκορος ἐξεδίαζε πάντας!»⁽⁴¹⁾.

Ἡ ἀντισύνοδος αὕτη οὐδένα ὄρον ὀρθοδόξου Συνόδου πληροῖ. Διότι καὶ ὁ μόνος, τὸν ὁποῖον θὰ ἠδύνατό τις νὰ ἐπικαλεσθῇ ὑπὲρ αὐτῆς, δηλαδή ὁ τῆς συγκλήσεως, εἶναι καὶ οὗτος ἡμαρτημένος. Ἡ σύνοδος συνεκλήθη ὑπὸ τῆς Πολιτείας, συνεργαζομένης ἐν προκειμένῳ ὄχι μὲ τὴν Ὀρθόδοξον Ἱεραρχίαν, ἀλλὰ κυρίως μὲ αἰρετικοὺς κληρικούς, ὡς μαρτυρεῖ καὶ ἡ ἀνάθεσις τῆς προεδρίας αὐτῆς εἰς τὸν ἀπηνῆ μονοφυσίτην Διόσκορον. Ἐν τῇ συνόδῳ ταύτῃ κατελύθη ἡ πίστις, ὁ Εὐαγγελικὸς καὶ Κανονικὸς νόμος, ἡ ὀρθόδοξος παράδοσις τοῦ συνοδικοῦ θεσμοῦ, ἡ ἐλευθερία τοῦ θείου λόγου, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ ἀνθρωπίνη ζωὴ. Ἡ ἐν Ἐφέσῳ αὕτη

179. Πρακτικὰ Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Mansi, 6, 828.

σύνοδος ὁμοιάζει πρὸς τὸ αἰμοσταγὲς Συνέδριον τῶν ἀνόμων Ἰουδαίων περισσότερον τῆς ἐν Τύρῳ ἀντισυνόδου. Οἱ κυριαρχοῦντες ταύτης τῆς συνόδου αἵρετικοὶ εἶχον μεταβάλλει τὸν ἱερὸν Ναὸν τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου εἰς «σπήλαιον ληστῶν»¹⁸⁰. Διὸ ἀπεδοκιμάσθη ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, παρὰ δὲ τοῦ ὀρθοδόξου τότε Πάπα Λέοντος Ρώμης ἐχαρακτηρίσθη δικαίως ληστρική⁽⁴²⁾, καὶ οὕτω φέρεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ. Εἰς τὴν σύνοδον ταύτην τῶν πολεμίων δὲν ἐπεκράτει τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ἀλλὰ τὸ ἀντίθεον πνεῦμα τῶν ληστῶν τῆς παραβολῆς τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου¹⁸¹, οἵτινες εἶναι «οἱ δαίμονες»¹⁸².

Ἡ μεγάλη σύνοδος τῶν εἰκονομάχων. Ἀντισύνοδος εἶναι καὶ ἡ μεγάλη⁽⁴³⁾ εἰκονομαχικὴ σύνοδος τοῦ ἔτους 754 μ.Χ., ἣτις συνεκροτήθη ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τοῦ εἰκονομάχου Αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου Ε' τοῦ Κοπρωνύμου. Ἡ σύνοδος αὕτη εἶναι ἀμαρτωλὸς ἐκ συστάσεως πλείον τῶν προαναφερθεισῶν. Τὴν συνεκάλεσεν αἵρετικὸς αὐτοκράτωρ, ἐπεμβαίνων καισαροπαπικῶς εἰς τὰ τῆς Ἐκκλησίας, μὲ σκοπὸν τὴν ἐπιβολὴν καὶ ἐπικράτησιν τῆς ἀντιεκκλησιαστικῆς αἵρέσεως τῆς Εἰκονομαχίας. Οἱ προσελθόντες εἰς τὴν σύνοδον 338 ἐπίσκοποι ἦσαν κατὰ τὸ πλεῖστον εἰκονομάχοι, προερχόμενοι ἐκ τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους⁽⁴³⁾.

Τὸ πλῆθος τῶν εἰκονομάχων ἐπισκόπων ὀφείλεται εἰς τὴν γνωστὴν καὶ ἀπὸ τοὺς ἀρειανούς τακτικὴν τῶν δύο κατὰ σειρὰν εἰκονομάχων αὐτοκρατόρων, τοῦ Λέοντος Γ' (717 - 741 μ.Χ.) καὶ τοῦ ἐν λόγῳ Κωνσταντίνου Ε' (740 - 775 μ.Χ.). Οἱ ἀρειανοί, γράφει ὁ Μ. Ἀθανάσιος, «ἐπιβάντες ἀναισχύντως ταῖς Ἐκκλησίαις, ἤρξαντο τοῖς μὲν ἀντιλέγουσιν αὐτοῖς ἐπισκόποις ἐπιβουλεύειν, ἀντὶ δὲ τούτων, τοὺς τῆς αἵρέσεως ἑαυτῶν καθιστάνειν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, ἵν' ὅτε βούλονται ποιήσωσι τὰς συνόδους ἔχοντες τοὺς συντρέχοντας αὐτοῖς, οὓς ἐπίτηδες εἰς αὐτὸ τοῦτο προεχειρίσαντο»¹⁸³. Διὰ τοῦ ἐκ τοῦ πονηροῦ τούτου τρόπου ἐτοιμασίας τεχνητῆς πλειονοψηφίας αἵρετικῶν ἢ φιλαίρετικῶν ἐπισκόπων, κατώρθωσαν καὶ οἱ εἰκονομάχοι νὰ ἐμφανίσουν ἀντισύνοδον πολυπληθῆ καὶ κακοδόξως ὁμόφωνον.

Ἡ μεγάλη εἰκονομαχικὴ σύνοδος τοῦ 754 μ.Χ. κατεδίκασε τὴν προσκύνησιν τῶν ἁγίων εἰκόνων καὶ ἀνεθεμάτισε τὸν ὀρθόδοξον Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Γερμανὸν καὶ τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνόν⁽⁴⁴⁾. Ἐπὶ πλεόν, τὴν 8ην Αὐγούστου τοῦ αὐτοῦ ἔτους οἱ εἰκονομάχοι ἐπίσκοποι τῆς ἀντισυνόδου «συνῆλθον ἐν μεγάλῃ πομπῇ μετὰ τοῦ Βασι-

180. Ματθ. κα', 13.

181. Λουκ. ι', 30.

182. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 35,

155.

183. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 31,

306.

λέως εἰς τὴν ἐν Βλαχέρναις ἐκκλησίαν τῆς Παναγίας, ἀφ' ἧς εἶχον ἀφαιρεθῆ πάσαι αἱ εἰκόνας. Ἐκεῖ ἀνεγνώσθησαν πανηγυρικῶς οἱ ὄροι τῆς συνόδου, καὶ ἀνεφήμισαν» (45) οἱ ἐπίσκοποι «τὸν Βασιλέα ἀνακράζοντες· “σήμερον σωτηρία τῷ κόσμῳ, ὅτι σύ, Βασιλεῦ, ἐλυτρώσω ἡμᾶς ἐκ τῶν εἰδώλων” (!). Μεθ' ὃ ὁ Βασιλεὺς ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ ἁμβωνος καὶ κρατῶν τῆς χειρὸς τὸν ἐπίσκοπον Συλαίου Κωνσταντῖνον, προχειρισθέντα Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, ἐγκαθίδρυσεν αὐτὸν εἰς τὸ νέον αὐτοῦ ἀξίωμα» (45).

Οἱ «ἐπίσκοποι τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους ἐδέχθησαν τὰς ἀποφάσεις τῆς συνόδου, διότι πολλοὶ ἐξ ἀρχῆς ἦσαν εἰκονομάχοι, πολλοὶ τοιοῦτοι εἶχον ἐν τῷ μεταξύ διορισθῆ, οἱ δὲ ἄλλοι ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποκύψωσιν» (46). Ἀντίδρασις κατὰ τῆς ἀσεβοῦς ταύτης συνόδου παρουσιάσθη κυρίως ἐκ μέρους τῶν μοναχῶν. Γόττε ὁ Αὐτοκράτωρ ἐδίωξε τὸν μοναχισμόν. «Πολλὰ μοναστήρια κατηργήθησαν καὶ οἱ μοναχοὶ ἠναγκάσθησαν νὰ ἀσπασθῶσι τὸν ἐγκόσμιον καὶ ἑγγαμον βίον, οἱ ἀνθιστάμενοι ποικιλοτρόπως κατεδιώχθησαν, δὲν ἔλειψαν δὲ καὶ τὰ μαρτύρια. Πολλοὶ κατέφυγον εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ εἰς τὰς ὑπὸ τῶν Ἀράβων κατεχομένας χώρας» (46).

Τοιοιουτρόπως ἡ καισαροπαπικὴ αὕτη ἀντισύνοδος ἐγένετο ὄργανον τοῦ ἐκκλησιομάχου Αὐτοκράτορος πρὸς ἐπιβολὴν τῆς αἰρέσεως καὶ διώξιν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ τῶν Ὀρθοδόξων. Ἐπανελαμβάνετο ἐνταῦθα κατὰ πολὺ ἢ περίπτωσις διωγμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἐπὶ Πρωτομάρτυρος Στεφάνου¹⁸⁴. Ὅπως ἐκεῖ ἡ ἀντιεκκλησιαστικὴ στάσις τοῦ Μ. Συνεδρίου τῶν ἀπειθούτων Ἰουδαίων προεκάλεσε τὸ μαρτύριον τοῦ Διακόνου καὶ τὸν διωγμὸν τῆς ἐν Ἱεροσολύμοις Ἐκκλησίας, μὲ συνέπειαν τὴν διασπορὰν τῶν πιστῶν, οὕτω καὶ ἐν προκειμένῳ. Ἐπὶ πλέον, ἡ μεγάλη σύνοδος τῶν εἰκονομάχων ἐμιμήθη μεγάλως τοὺς σταυρωτάς τοῦ Κυρίου Ἰουδαίους, οἵτινες ἔκραζον πρὸς τὸν Πιλάτον: «οὐκ ἔχομεν βασιλέα, εἰ μὴ Καίσαρα»¹⁸⁵. Τούτους ἀκολουθοῦντες οἱ εἰκονομάχοι ἐπίσκοποι, ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Παναγίας τῶν Βλαχερνῶν, ἐνθα ἔδει νὰ λατρευῆται μόνον ὁ Θεός, ἀνεφώνησαν ἀσεβῶς πρὸς τὸν αἰρετικὸν Αὐτοκράτορα: «σύ, Βασιλεῦ, ἐλυτρώσω ἡμᾶς ἐκ τῶν εἰδώλων»! (45). Ἐπειδὴ αἱ ἀντισύνοδοι τῶν πολεμίων δὲν ὑπακούουν εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ὑποδουλώνονται εἰς τὸν ἀντικείμενον Διάβολον καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἰσχυρῶν τοῦ κόσμου τούτου θεράποντας αὐτοῦ.

Ἡ ἐν Τύρῳ ἀντισύνοδος ἐστράφη κυρίως ἐναντίον τῆς Α' Οἰκουμε-

184. Πράξ. στ', 11 - η', 4.

185. Ἰω. ιθ', 15.

νικῆς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ διαπρέψαντος ἐν αὐτῇ προμάχου τῆς Ὁρθοδοξίας Μ. Ἀθανασίου. Ἡ ἐν Ἐφέσῳ ληστρική σύνοδος ἐφανέρωσε τὴν ληστρικήν γνώμην καὶ προαίρεσιν, ὑπὸ τῶν ὁποίων διακατέχονται οἱ συγκροτοῦντες τὰς ἀντισυνόδους πολέμιοι τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰκονομαχική σύνοδος ἀπέδειξεν, ὅτι αἱ ἀντισύνοδοι εὐχερῶς τίθενται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ἀντιεκκλησιαστικοῦ φρονήματος ἰσχυρῶν τῆς γῆς καὶ εἰς τὸν ἄρχοντα «τοῦ κόσμου τούτου»¹⁸⁶, ὅπως καὶ οἱ αἰεὶ ἀπειθοῦντες καὶ εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἀντιπίπτοντες Ἰουδαῖοι.

2. Ἀντισύνοδοι κακῆς ἐνότητος.

Μετὰ τὰ προεκτεθέντα περὶ τῶν αἰρετικῶν ἀντισυνόδων τῶν ὀκτὼ πρώτων μ.Χ. αἰῶνων, δεόν νὰ γίνῃ λόγος καὶ περὶ τῶν κατόπιν τούτων ἐνωτικῶν λεγομένων συνόδων. Διὰ τῶν πρώτων ἀντισυνόδων των, οἱ αἰρετικοὶ ἐπολέμου τὴν ὀρθόδοξον πίστιν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Διὰ τῶν δευτέρων, ἐπιδιώκουν νὰ ἀναμείξουν τὸ ψεῦδος μετὰ τῆς ἀληθείας, ἐν ὀνόματι τῆς ἐνώσεως ἢ ἐνότητος τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ οὕτω, διὰ τῆς μείξεως τῶν ἀμείκτων, νὰ καταλυθῇ ἡ Ὁρθοδοξία.

Σχίσμα καὶ ἐνωσις. Τὸν 9ον καὶ 11ον αἰῶνα συνέδη ἡ πολυδάκρυτος πτώσις τῆς Δυτικῆς κατὰ τόπον Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν ἀίρεσιν τοῦ Παπισμοῦ καὶ ἐγένετο ἡ ἀπόσχισις ταύτης ἀπὸ τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία δις ἐπεδίωξε τὴν μετάνοιαν τοῦ παπικοῦ κόσμου καὶ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς πεπτωκυίας Δύσεως εἰς τὴν Ὁρθοδοξίαν. Πρῶτον ἐπὶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Μ. Φωτίου τὸν 9ον αἰῶνα, καὶ δεῦτερον ἐπὶ Πατριάρχου πάλιν Κωνσταντινουπόλεως Μιχαὴλ Κηρουλαρίου τὸν 11ον αἰῶνα. Ὁ παπικὸς κόσμος, ἂν καὶ ἐκλήθη καὶ τὴν ἐνάτην καὶ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν¹⁸⁷, δὲν ἐπέστρεψε «πρὸς τὸν Πατέρα»¹⁸⁸, ἀλλὰ ἐκάθησεν ἐν «σκότει... καί... ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου»¹⁸⁹. Τοιοῦτοτρόπως συνετελέσθη τὸ γνωστὸν Σχίσμα τῶν ἐτῶν 867 μ.Χ. καὶ 1054 μ.Χ. (47).

Ἐκτοτε, φύσει δὲν δύναται νὰ γίνῃ λόγος περὶ ἐνώσεως τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καθ' ὅτι ἀπὸ τοῦ Σχίσματος ἡ Ὁρθόδοξος Δυτικὴ Ἐκκλησία ἔπαυσεν ὑπάρχουσα,

186. Ἰω. ιατ', 11.

187. Ματθ. κ', 5 - 6.

188. Λουκ. ιε', 18.

189. Ματθ. δ', 16.

ὡς μεταποιηθεῖσα εἰς αἵρεσιν. Μετὰ τῆς Ἐκκλησίας δύνανται νὰ ἐνωθοῦν μόνον οἱ παπικοὶ ὡς ἄτομα ἢ καὶ ὀμάδες, ἐφ' ὅσον βεβαίως μετανοήσουν ἀληθῶς. Διὸ ἡ Ὀρθοδοξία προσεύχεται ἀκαταπαύστως «ὕπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως»¹⁹⁰. Ὅχι ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς ὁμολογιῶν, αἱρέσεων κ.λ.π. νοουμένων — τίς γὰρ «κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος;»¹⁹¹ — ἀλλὰ ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως «πάντων» ἀνθρώπων, διὰ τῆς μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς των εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ἐφέρθη πρὸς τὸν παπικὸν κόσμον ὀσίως, πληρώσασα τὴν ἐπιτακτικὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, «αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοουθεσίαν παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὢν αὐτοκατάκριτος»¹⁹².

Σύνοδος, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ μετέχουν ὀρθόδοξοὶ ἐπίσκοποι καὶ παπικοί, δὲν νοεῖται, εἰμὴ ὡς παράβασις τοῦ Εὐαγγελικοῦ καὶ Κανονικοῦ νόμου, ὅπερ ἐστὶν ἁμαρτία. Πλήν βεβαίως τῆς κατ' οἰκονομίαν περιπτώσεως ἱεραρχῶν, οἵτινες διαζόμενοι νὰ μετάσχουν εἰς τοιαύτην σύνοδον, προσέρχονται ἵνα ἀγωνισθοῦν, καὶ μάχονται εἰς αὐτὴν «ἕως τοῦ θανάτου περὶ τῆς ἀληθείας»¹⁹³, κατὰ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ Ἐπισκόπου Ἐφέσου ἀγίου Μάρκου τοῦ Εὐγενικοῦ.

Παρὰ τοῦτο, ἀπὸ τοῦ Σχίσματος ἤδη ἤρχισε νὰ καλλιεργῆται ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος πνεῦμα ἀλλότριον τῆς ἀληθείας. Ὑπεστηρίζετο δηλαδὴ ἡ δῆθεν ἀνάγκη τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνώσεως Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, ἔστω καὶ μὲ θυσίας ἐπὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Τοῦτο θὰ ἐπετυγχάνετο δῆθεν μὲ ἀμοιβαίας δογματικὰς ὑποχωρήσεις ἀμφοτέρων τῶν μερῶν, βάσει κυρίως τῆς παραθεωρήσεως ἐκατέρωθεν διαφορῶν πίστεως. Ἡ ἐνότης αὕτη δὲν εἶναι ἀληθής, ἀλλὰ ψευδής. Δὲν εἶναι ἡ ἐνότης τῆς πίστεως, ἀλλὰ ἐνότης τῆς ἀθετήσεως τῆς ὀρθοδόξου πίστεως. Δὲν εἶναι ἡ χριστιανικὴ ἐνότης τοῦ φρονήματος καὶ τῆς συμφωνίας τοῦ Πνεύματος, ἀλλὰ ἡ κατ' ὄνομα καὶ ἐπίφασιν ἐνότης, ἣτις μάχεται καὶ καταλύει τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ λεγομένη αὕτη ἐνότης τοὺς μὲν Ὀρθοδόξους μεταβάλλει εἰς κακοδόξους καὶ τοὺς ἐκβάλλει τῆς Μιᾶς Ἐκκλησίας, τοὺς δὲ αἰρετικούς καθηλώνει ἀμετανοήτους εἰς τὴν ψευδοδοξίαν των, τῆς ὁποίας τέλος εἶναι ἡ ἀπώλεια. Μία τοιαύτη ἐνότης ἢ ἔνωσις δύναται νὰ ὑποστηρίζηται μόνον παρὰ «τοῦ κόσμου τούτου»¹⁹⁴ καὶ «τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου»¹⁹⁵.

«Ἐ ν ω τ ι κ α ἰ» σ ὄ ν ο δ ο ι. Τοιουτοτρόπως ἀνεφάνησαν αἱ λεγόμεναι ἀπόπειραι πρὸς ἔνωσιν Ὀρθοδοξίας καὶ Παπισμοῦ. Εἶναι χαρα-

190. Θ. Λειτουργίας.

191. 2 Κορ. στ', 14.

192. Τιτ. γ', 10 - 11.

193. Σοφ. Σειρ. δ', 28.

194. Ἰω. ιη', 36.

195. 1 Κορ. β', 6.

κτηριστικόν, ὅτι αἱ ἀπόπειραι αὐταὶ ἐκινήθησαν ἐν Ἀνατολῇ παρὰ τοιαῦτα φρονούντων αὐτοκρατόρων καὶ ὑπεστηρίχθησαν μάλιστα ὑπὸ τῶν λατινοφρόνων. Οἱ αὐτοκράτορες οὗτοι, χάριν ἀμφιδόλου ἀξίας πολιτικῆς σκοπιμότητος, ἐξεβίαζον τὴν Ὁρθόδοξον Ἱεραρχίαν καὶ τὴν ἔσυρον εἰς συνοδικὰς συζητήσεις μὲ τούς ἀμετανοήτους παπικούς, αἵτινες κατέληγον, ὡς ἦτο φυσικόν, εἰς ἀποτυχίαν, ὑπαιτιότητι τῶν ἑτεροδόξων, καὶ ἐγίνοντο αἰτία πλειόνων δεινῶν. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, συνεκροτήθησαν αἱ ἐνωτικαὶ λεγόμεναι σύνοδοι, ἧγουν ἀντισύνοδοι.

Ἡ ἀποτυχία πάντων τῶν συνόδων τούτων μαρτυρεῖ ὄχι μόνον τὴν ματαιοπονίαν τῶν περὶ ταῦτα ἀσχολουμένων, ἀλλὰ καὶ τὴν σημασίαν, τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ θεία ἐντολή, «αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νουθεσίαν παραιτοῦ»¹⁹⁶. Ὅντως ὠφέλιμος διὰ τὸν ἄνθρωπον εἶναι μόνον ἡ θεία ἐντολή, καθ' ὅτι ἡ «εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίας ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης»¹⁹⁷. Ἀπαιτεῖται ὁμοῦς ἀναντίρρητος πίστις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἀδίστακτος τήρησις τῆς θείας ἐντολῆς, ἵνα ἀποκαλυφθῇ ἐν τῇ πείρᾳ διὰ τῆς πράξεως τὸ κεκρυμμένον εἰς τὸν θεῖον νόμον καλόν. Ὁ Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ φυλάσῃ τὸν θεῖον νόμον, «κἂν τὸ ἐν αὐτῷ ὠφέλιμον ἄγνοῇ»¹⁹⁸, ὡς λέγει ὁ Μ. Βασίλειος.

Ἡ «σύνοδος» τῆς Λυών. Τοιούτου ἀντιεκκλησιαστικοῦ χαρακτήρος εἶναι καὶ ἡ λεγομένη ἐνωτικὴ σύνοδος τῆς Λυών τοῦ ἔτους 1274 μ.Χ. Ἡ ἀντισύνοδος αὕτη συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ αἰρεσιάρχου τοῦ Παπισμοῦ Πάπα Γρηγορίου τοῦ Γ', ἵνα ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀποφασίσῃ σταυροφορίαν πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῶν Ἀγίων Τόπων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διαπραγματευθῇ τὸ θέμα τῆς ἐνώσεως μετὰ τῆς Ἀνατολῆς. Ὁ Αὐτοκράτωρ Μιχαὴλ Η' Παλαιολόγος (1261 - 1282) ἐθεώρησε τὴν σύνοδον ὡς μέσον ματαιώσεως ἀναστηλώσεως τῆς λατινικῆς αὐτοκρατορίας εἰς τὴν Ἀνατολήν, ἔναντι τοῦ ἀνταλλάγματος τῆς δῆθεν ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, ἧτοι τῆς ὑποταγῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολῆς εἰς τὸν Πάπαν! Ὁ σὺμφρων Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωσήφ μετὰ τοῦ κλήρου ἠρνήθη συμμετοχὴν εἰς τὴν σύνοδον τῆς ἀνομίας. Τότε ὁ Αὐτοκράτωρ ἐνήργησεν ἀντικανονικῶς. Ἀπέστειλε πρεσβείαν εἰς τὴν σύνοδον μὲ ἀρχηγὸν τῶν πρώην λατινόφρονα Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Γερμανόν Γ' (48).

Ἡ παράνομος αὕτη πρεσβεία μεταβᾶσα εἰς τὴν ἄλλοτριαν γῆν¹⁹⁹ τῆς Λυών, ἔδωκεν εἰς τὴν σύνοδον τῶν πολεμίων γραπτὴν ὁμολογίαν πλ-

196. Τίτ. γ', 10.

197. 1 Τιμοθ. δ', 8.

198. Μ. Βασιλείου, ΡΓ. 30, 164.

199. Ψαλμ. ΡΑΣΤ', 4.

στεως ἐκ μέρους τοῦ Αὐτοκράτορος (!), ἥτις ὁμως, ὄντως ἦτο ὁμολογία ἀπιστίας. Βάσει τῆς ἀσεβοῦς ταύτης ὁμολογίας, ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἀπεδέχετο τὰς κακοδοξίας τοῦ παπικοῦ πρωτείου, τῆς ἐκπορεύσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ, καὶ τὸ καθαρτήριο πῦρ⁽⁴⁵⁾. «Μετὰ τόσης εὐκολίας ἐπετεύχθη ἡ ἔνωσις εἰς τὴν Λυών ἐκ μέρους τοῦ Αὐτοκράτορος, ὁ ὁποῖος δὲν ἐνέμεινεν εἰς τὰ τοῦ Καίσαρος²⁰⁰, ἀλλ' ἠθέλησε νὰ ρυθμίσῃ καὶ τὰ ἀνήκοντα εἰς τὸν Θεόν, ἐκτοπίζων τὴν Θεολογίαν καὶ ἐπιβάλλων τὴν πολιτικὴν εἰς τὸν ἱερὸν χῶρον τῆς Ἐκκλησίας!»⁽⁴⁶⁾. Τὴν ψευδένωσιν ταύτην ἐπεσφράγισε «παπικὴ λειτουργία ἐν τῷ καθεδρικῷ τῆς Λυών γὰρ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν οἱ πρὸ πενθημέρου ἀφικθέντες Ἕλληνες ἀπεσταλμένοι. Ἀνεγνώσθη ὁ Ἀπόστολος καὶ τὸ Εὐαγγέλιον λατινιστὶ καὶ ἑλληνιστὶ καὶ ἐξεφωνήθη τὸ Πιστεύω μετὰ τοῦ Φιλίππου ὑφ' ἑκατέρας τῶν μερίδων ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτῆς γλώσσῃ»⁽⁴⁷⁾.

Ἡ σύνοδος αὕτη διὰ τὴν Ὀρθοδοξίαν οὐδὲ κἄν συνεχλήθη ποτέ. Οὔτε ἡ Ὀρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία συνεγνωθεῖσα μετὰ τῆς Πολιτείας ἀπεφάσισε τὴν συγκρότησίν της, οὐδὲ ὁ Αὐτοκράτωρ διέταξε τὴν σύγκλησίν της. Ἡ σύνοδος τῆς Λυών εἶναι καθαρῶς παπικὴ σύνοδος, ἡγουν αἵρετικὴ ἀντισύνοδος, κειμένη καὶ τοπικῶς ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ Ὀρθόδοξος Ἱεραρχία ἔμεινεν ἄσχετος καὶ ἀρνητικὴ, ὡς ὄφειλεν. Ἡ σταλεῖσα εἰς αὐτὴν πρεσβεία δὲν ἐξεπροσώπει τὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ μόνον τὸν καισαροπαπικῶς παρανομοῦντα Αὐτοκράτορα. Ὁ καισαροπαπισμὸς τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ἀνατολῆς καὶ ὁ παποκαισαρισμὸς τοῦ αἵρεσιάρχου τῆς Δύσεως Πάπα συνειργάσθησαν ἐν τῇ ἀντισυνόδῳ τῆς Λυών, ἵνα ἡ Ὀρθοδοξία παραδοθῇ εἰς τὴν παπικὴν αἵρεσιν ἀσυζητητὶ — ἄτερ ὄχλου τῶν συζητήσεων (!) — καὶ ἐν ὀνόματι τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνώσεως καὶ τῶν πολιτικῶν συμφερόντων. Ὁ παποκαῖσαρ τοῦ Βατικανοῦ ἐπεδίωξε νὰ ὑποτάξῃ τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν διὰ τοῦ καισαροπαπικοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ἀνατολῆς. Εἰς τὸ ἐπληρῆμενον πνεῦμα τῶν δύο τούτων καيسάρων ἐπρυτάνευsen ἡ πεπλανημένη ἀντίληψις, ὅτι τὰ ζητήματα λύονται διὰ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, ἥτις ὑποτάσσει καὶ ἐκμεταλλεύεται τὴν πνευματικὴν δύναμιν τῆς Ἐκκλησίας.

«Ὁ Μιχαὴλ Η', ἐφαρμόζων πιστῶς τὴν ἀπόφασιν τῆς ψευδοῦς ἐνώσεως τῆς Λυών, ἀντικατέστησε τὸν σθεναρὸν Πατριάρχην Ἰωσήφ μετὸν παπόφιλον Ἰωάννην Βέκκον, διέταξε νὰ ἐγγραφῇ τὸ ὄνομα τοῦ Πάπα εἰς τὰ δίπτυχα, καὶ ἐκήρυξεν ἐπισήμως τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν τὴν 16ην Ἰανουαρίου 1275, ἐνῶ ὁ Πάπας ἐπανηγύριζε τὸν θρίαμι-

200. Ματθ. κδ', 21.

θόν του ἐπὶ τῆς Ἀνατολῆς» (48). Παρομοίως δὲν ἐώρτασαν τὸ Πάσχα των²⁰¹ καὶ οἱ χριστοκτόνοι Ἰουδαῖοι θριαμβεύοντες, διότι διὰ τῆς ἰσχύος τοῦ Μ. Συνεδρίου των καὶ τοῦ Πιλάτου ἐπέτυχον, ὡς ἐνόμιζον οἱ δυστυχεῖς, τὴν ἐξόντωσιν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὅστις εἶναι «ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή»;²⁰² Ὁ ἀντικανονικὸς καὶ λατινόφρων Πατριάρχης Ἰωάννης Βέκκος ἦτο «ὁ ἄνθρωπος τῶν περιστάσεων» (50). Οὗτος «μετὰ τοῦ Αὐτοκράτορος ἐζήτησε νὰ ἐφαρμόσῃ τὴν ἔνωσιν διὰ θιαίων μέσων, τὰ ὁποῖα παντοῦ προῦκάλεσαν ἐρεθισμὸν» (50), ἣ καὶ θύματα. Εἰς τὸ Ἅγιον Ὁρος διασφύζονται ἀκόμη ἴχνη τοῦ διωγμοῦ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἡ συμφωνηθεῖσα μεταξὺ Πάπα καὶ Αὐτοκράτορος ἔνωσις δὲν ἦτο ὄντως ἔνωσις, ἀλλὰ παρωδία ἐνώσεως. Δὲν ἦτο ἡ ἀληθινὴ ἔνωσις τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ ἀσεβὴς συμπαιγνία μεταξὺ δύο ἐχθρῶν τῆς ἀληθείας καὶ πολεμίων τῆς ἀληθινῆς ἐνώσεως ἀρχόντων. Διὰ τῆς ψευδοῦς ταύτης ἐνώσεως, ὅχι μόνον δὲν ἠγνώθησαν ἡ Δύσις καὶ ἡ Ἀνατολή, ἀλλὰ ἐδιχάσθη καὶ ἡ Ἀνατολή. Ἡ ψευδένωσις αὕτη προεκάλεσε μεγάλην διαίρεσιν μεταξὺ τοῦ κλήρου, καὶ τὴν ἐξέγερσιν τῶν μεγάλων ἀριστοκρατικῶν οἰκογενειῶν. Ὁ ἄγρυπνος φύλαξ τῆς Ὀρθοδοξίας λαός, ἀντιληφθεὶς τὴν προδοτικὴν παράδοσιν τῶν ἱερῶν καὶ τῶν δόσιων εἰς τὸν ἰταμὸν αἰρεσιάρχην τῆς Δύσεως παρὰ τοῦ Αὐτοκράτορος, ἐξηγέρθη κατὰ τοῦ ἐγκλήματος καὶ ἐματαιώσε τὰ ὀλέθρια σχέδια. Ἀργότερον ἡ σύνοδος τῆς Λυῶν ἀπεκηρύχθη ὑπὸ μεγάλης Συνόδου τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἡ ψευδένωσις τῆς Λυῶν ἐχακτηρίσθη ὡς προδοσία τῆς ἀληθείας (51). Ὁ Ἰούδας, ὁ Πιλάτος καὶ οἱ Ἰουδαῖοι ἀρχιερεῖς εὐρίσκονται καὶ εἰς τὴν ἀντισύνοδον ταύτην τῶν πολεμίων.

Ἡ «ἐνωτικὴ» σύνοδος Φερράρας — Φλωρεντίας. Ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἐν προκειμένῳ καὶ ἡ σύνοδος Φερράρας — Φλωρεντίας. Ἡ σύνοδος συνεκλήθη ἐπίσης ὑπὸ τοῦ Πάπα Ρώμης, τοῦ Εὐγενίου Δ', ἐν Φερράρα τὸ ἔτος 1438 μ.Χ. (52). Ὁ Πάπας μετὰ κόπου κατώρθωσε νὰ συγκεντρώσῃ εἰς αὐτὴν 62 ἐπισκόπους του, διότι ἐλειτούργει τότε καὶ ἡ ἀντιπολιτευομένη αὐτὸν ἀντισύνοδος τῆς Βασιλείας (53). Εἰς τὴν σύνοδον μετέβη ὁ Αὐτοκράτωρ Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννης Η' Παλαιολόγος (1425 - 1448) μετὰ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἰωσήφ καὶ ἑκατὸν περίπου ἄλλων προσώπων. Ἐκ τούτων, 22 ἦσαν ἐπίσκοποι (53), μεταξὺ τῶν ὁποίων οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων. Ἀντιπρόσωπος τοῦ Πατριαρ-

201. Ἰω. ιη', 28.

202. Ἰω. ιδ', 6.

χείου Ἀντιοχείας, κατόπιν καὶ τῶν Ἱεροσολύμων, ἦτο ὁ Ἐπίσκοπος Ἐφέσου ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός.

Ὁ Πάπας συνεκρότησε τὴν σύνοδον ταύτην, διότι ἐθεώρησεν ὅτι εὔρε τὴν κατάλληλον εὐκαιρίαν, ἵνα ἐκδιάσῃ τὴν ἀνευ ὄρων ἔνωσιν, μᾶλλον δὲ ὑποδούλωσιν τῆς κινδυνευούσης ὑπὸ τῶν Τούρκων Ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς⁽⁵⁴⁾. Ἐπίσης καὶ ὡς ἰσχυρὸν ἀντιπερισπασμὸν πρὸς τὴν κατ' αὐτοῦ ἐργαζομένην σύνοδον τῆς Βασιλείας. Ὁ Αὐτοκράτωρ Ἰωάννης Η' ἐνόμισε πεπλανημένως, ὅτι, προσφέρων εἰς τὸν Πάπαν τὴν ἔνωσιν τῶν Ἐκκλησιῶν, θὰ εἶχε παρὰ τῆς Δύσεως σοδαράν βοήθειαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ τουρκικοῦ κινδύνου, τὴν ὁποῖαν ὁμως δὲν ἔλαβεν. Ὁ δὲ Πατριάρχης Ἰωσήφ ἠκολούθησε τὸν Αὐτοκράτορα, διότι ἦτο ὁ δυστυχῆς ἄστατος καὶ καιροσκοπὸς⁽⁵⁵⁾. Ὡν «μικρόνους καὶ μικροπόνηρος καὶ ὑπενδίδων εἰς πᾶσαν πλαγίαν συμβουλὴν, οὐδὲν σταθερὸν ἐγένωσκε περὶ τῆς μελετωμένης συνόδου. Χεῖρον καὶ αὐτοῦ τοῦ Αὐτοκράτορος ἀγνοῶν τὰ ἐν τῇ Δύσει, συνέλαβε τὴν ἀκαιροτάτην ἄμα καὶ μωρὰν ἰδέαν, ὅτι ἡδύνατο, ἐν συμποσίᾳ καὶ συεγνωσῆσει μετὰ τοῦ ἐπισκόπου Ρώμης, ν' ἀποσείσῃται τὸν ζυγόν, ὡς ἔλεγε, τῆς πολιτικῆς ἐπεμβάσεως εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς Ἐκκλησίας καὶ προσκτήσῃται μεῖζονά τινα ἐλευθερίαν ἀπέναντι τοῦ Αὐτοκράτορος»!⁽⁵⁶⁾. Ἐπὶ πλεόν, ὡς λέγει ὁ ἅγιος Μάρκος ὁ Εὐγενικός, ὁ Ἰωσήφ ἦτο προδιεφθαρμένος ἐπαγγελίαις λαμπραῖς καὶ δόμασιν²⁰³⁽⁵⁷⁾. Ἄρπαξ Πάπας καιροσκοπῶν, Αὐτοκράτωρ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὄσια ἀπεμπολῶν χάριν ματαίας ὠφελείας, καὶ Πατριάρχης οἰκτρῶς μικροπόνηρος, συνέπραξαν εἰς τὴν παπικὴν ἀντισύνοδον Φερράρας — Φλωρεντίας, ἕκαστος πρὸς ἴδιον αὐτοῦ σκοπόν, ἅπαντες ὁμως εἰς ζημίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Ὁ Ἅγιος Μάρκος Ἐφέσου ὁ Εὐγενικός «μόνον κατόπιν πιέσεως ἐχειροτονήθη ἐπίσκοπος καὶ μετέβη εἰς Φλωρεντίαν»⁽⁵⁷⁾. Τοῦτο ἔπραξεν, εἴτε πρὸς μετάνοιαν καὶ σωτηρίαν τοῦ παπικοῦ κόσμου, εἴτε διὰ τὸν ἀναγκαῖον ἀντιαιρετικὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς κινδυνευούσης Ὀρθοδοξίας. «Ἐγώ», ἔλεγεν ὁ ἴδιος, «οὔτε ἀρχιερεὺς ἐβουλόμην γενέσθαι, οὔτε εἰς τὴν σύνοδον ἀφικέσθαι»²⁰⁴, ἀλλὰ «διὰ τὴν ἐπιταγὴν καὶ τὴν χρεῖαν τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἀναδεξάμενος τὸ τῆς ἀρχιερωσύνης λειτουργημα, τοσοῦτον τὴν ἐμὴν ἀξίαν ἄμα καὶ τὴν δύναμιν ὑπερβαῖνον, ἐπηκολούθησα τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ καὶ τῷ ἐκ Θεοῦ Αὐτοκράτορι πρὸς τὴν ἐν Ἰταλίᾳ σύνοδον»²⁰⁵. Ἡ θεία Πρόνοια κατηύθυνεν οὕτω τὰ πράγμα-

203. Μάρκου Εὐγενικοῦ, PG. 159, 1085, 1088.

204. Μάρκου Εὐγενικοῦ (58).

205. Μάρκου Εὐγενικοῦ, PG. 159, 1025 (59).

τα, ὥστε ὁ ἅγιος Μᾶρκος Ἐφέσου νὰ ἀναδειχθῆ μέγας πρόμαχος τῆς Ὁρθοδοξίας⁽⁵⁷⁾.

Ὁ ἅγιος Μᾶρκος Ἐφέσου, μεταβάς εἰς τὴν σύνοδον, ἠγωνίσθη ἐν αὐτῇ ὑπὲρ τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ διάθεσιν μάρτυρος, καὶ μέχρις οὗτου τοῦ ἀφηρέθη ὁ λόγος. Ὁ ἀλλότρια τῆς ἀληθινῆς πίστεως φρονῶν Αὐτοκράτωρ κατεδίκασε τὸν ἅγιον εἰς σιγήν, ἵνα μὴ ἐλέγχηται ἢ πλάνη καὶ ματαιωθῆ ἢ ἐπὶ ταύτης στηριζομένη ψευδένωσις. Ὁ ἅγιος Μᾶρκος ἦτο ὁ μόνος ὑπέρμαχος τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῇ συνόδῳ. Ὅταν οὗτος ἠσθένηει καὶ δὲν παρίστατο εἰς τὰς συνεδρίας, «οὐδεὶς ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἀπήντα εἰς τὰς ἀγορεύσεις τῶν Λατίνων»⁽⁶⁰⁾, ἀλλὰ οὗτοι ἀνέπτυσσον τὰς κακοδοξίας τῶν ἐλεύθεροι ὀρθοδόξου ἀντιλόγου. «Πολεμούμενος ὑπὸ τῶν Λατίνων, προδιδόμενός ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ὁ Μᾶρκος, ἔμεινε μόνος, γενναῖος μεταξὺ τῶν δειλῶν, ἀντιμετωπίζων καὶ νικῶν τοὺς πάντας»⁽⁶¹⁾. Στηριζόμενος πάντοτε εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφήν, εἰς τὰς Οἰκουμενικὰς Συνόδους καὶ τοὺς θεοφόρους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, ἀπέκρουε τὴν παπικὴν κακοδοξίαν περὶ τοῦ Φιλιόκθε καὶ τὰς ἄλλας παπικὰς ἀξιώσεις περὶ πρωτείου, καθαρτηρίου πυρὸς καὶ ἀζύμων, ἀποκαλέσας αἰρετικούς πάντας τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὸ παπικὸν συγκρότημα· «οὐ μόνον εἰσὶν οἱ Λατῖνοι σχισματικοί, ἀλλὰ καὶ αἰρετικοί»^{206 (62)} ἐτόνισεν.

Δυστυχῶς ὁ Πατριάρχης Ἰωσήφ ὑπέκυψεν εἰς τὸν Πάπαν, ἐπικαλούμενος μάλιστα τὴν θεωρίαν περὶ «οἰκονομικῆς ἐνώσεως» τῶν Ἐκκλησιῶν⁽⁶³⁾. Ἔσχεν ὁμως οἰκτρὸν τέλος, ἀποθανὼν «αἰφνιδίως ἐν τῷ δειπνεῖν»⁽⁶⁴⁾, πρὸ τῆς ὑπογραφῆς τῆς ψευδενώσεως, ταφείς ἐν τῇ ξένη. Ὁ ἐπίσκοπος Νικαίας Βησσαρίων ηὔτομόλησε πρὸς τοὺς παπικούς, ἀσπασθεὶς τὴν αἵρεσιν τοῦ Πάπα. Ἐνεφανίσθη ἐν τῇ συνόδῳ ὁ δεινότερος πολέμιος τοῦ ἁγίου Μάρκου Εὐγενικοῦ καὶ ὑπερασπιστῆς τῆς ὑποταγῆς τῶν Ὁρθοδόξων εἰς τὸν Παπισμὸν⁽⁶⁵⁾. Γενόμενος ἐξωμότης, ἐπολέμησεν ὁ δυστυχὴς τὴν ἁγίαν Ὁρθοδοξίαν βαρύτερον καὶ αὐτῶν τῶν Λατίνων. Ἀπεκάλει τὴν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν περιφρονητικῶς «Ἐκκλησίαν τῶν Γραικῶν»⁽⁶⁶⁾, ἔγραφε περὶ Αὐτῆς, ὅτι δῆθεν «κατήνησεν εἰς τὸ μηδέν»⁽⁶⁶⁾, καὶ ὑπεστήριζεν, ὅτι δῆθεν θὰ ἐκλείψουν ἡ Ὁρθοδοξία καὶ ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα⁽⁶⁶⁾. Γενόμενος δὲ παπικὸς καρδινάλιος, ἐκάλει τοὺς Ὁρθοδόξους τῆς Ἀνατολῆς νὰ προσκυνήσουν τὸν παποκαίσαρα τῆς Ρώμης⁽⁶⁷⁾. Οἱ δὲ λοιποὶ «ὀρθόδοξοι ἐπίσκοποι, ὡς χαμαιλέοντες, προσεχώρησαν εἰς τὴν παράταξιν τοῦ ἐξωμότου Βησσαρίωνος, πρὸδῶσαντες τὴν Ὁρθοδοξίαν»⁽⁶⁸⁾.

206. Πρακτικὰ συνόδου Φλωρεντίας, Mansi, 31A, 885.

Ἡ σύνοδος τοὺς μῆνας Ἰανουάριον καὶ Φεβρουάριον τοῦ ἐπομένου ἔτους 1439 μ.Χ. ἐκ τῆς Φερράρας μετετέθη εἰς τὴν Φλωρεντίαν⁽⁶⁹⁾. Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιόδους αὐτῆς, ἐν Φερράρα καὶ Φλωρεντία, ἡ σύνοδος δὲν ἐλειτούργησεν ἐν χριστιανικῷ πνεύματι. Κατὰ τὴν πρώτην συνάντησιν Πάπα καὶ Πατριάρχου, ὁ Πάπας ἀπήτησεν, ὅπως ὁ Πατριάρχης Ἰωσήφ ἀσπασθῆ τὸν πόδα του!⁽⁷⁰⁾. Κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ συνόδῳ ὑπῆρχεν ἐλευθέρα συζήτησις. Ὁ Πάπας ὅμως, ἀντιληφθεὶς ὅτι ἡ ἐλευθερία διερευνήσεως τῶν θεμάτων καὶ ἡ κανονικὴ λειτουργία τῆς συνόδου θὰ ἀπέβαινον εἰς βάρος του καὶ πρὸς ὄφελος τῶν Ὀρθοδόξων, ἐμηχανεύθη τὸ πᾶν, ἵνα ἀσκήσῃ ἐπ' αὐτῶν ἀφόρητον ψυχικὴν πίεσιν⁽⁷¹⁾, συνεργαζόμενος ἐπὶ τούτου μετὰ τοῦ Αὐτοκράτορος. Ὁ Αὐτοκράτωρ ὡς πρὸς τοὺς Ὀρθοδόξους μετεβλήθη εἰς αὐθέντην τῆς συνόδου. Δὲν ἐπέτρεπεν ἐλευθερίαν λόγου εἰς τοὺς ἀντιδρώντας πρὸς τὰ κακόδοξα σχέδιά του, καὶ «τελικῶς ἀπηγόρευσε τὰς ἐπισήμους συζητήσεις ἐν τῇ συνόδῳ καὶ ἐδέχθη τὰς κατ' ἰδίαν ἐπαφὰς καὶ τὰς παρασκηνιακὰς ἐνεργείας (!), αἱ ὁποῖαι ἠυγόνουν τὰ σχέδια τοῦ Πάπα Εὐγενίου Δ'»!⁽⁷²⁾. Δὲν ἐδίστασε δὲν ἐν τέλει «νὰ ἀφαιρέσῃ τὸν λόγον ἀπὸ τὸν στῦλον τῆς Ὀρθοδοξίας Μᾶρκον Εὐγενικόν»⁽⁷³⁾, καὶ οὕτω νὰ ἀφήσῃ «ἐλεύθερον τὸν ἐξωμότην Βησσαρίωνα Νικαίας νὰ ἐκφωνῇ φιλοπαπικοὺς λόγους»⁽⁷⁴⁾. Ἐνεκα τούτου, ἡ σύνοδος ἐστερήθη τοῦ ὀρθοδόξου λόγου!

Διὰ τῆς μεθόδου τῆς δεσμεύσεως τοῦ ὀρθοδόξου λόγου καὶ τῶν παρασκηνιακῶν διαπραγματεύσεων, συνεφωνήθη καὶ ὑπεγράφη ἡ ψευδένωσις ὑπὸ τῶν παπικῶν καὶ τῶν ὑποταγέντων εἰς τὸν Πάπαν Ὀρθοδόξων, καὶ δὴ κατὰ τρόπον ἀντάξιον τῆς ἐκ τοῦ πονηροῦ ταύτης ἐνώσεως. Παυσανέων τῶν ἐπισήμων διαλέξεων τῆς συνόδου, «ἰδίως καὶ κρύφα καὶ συνεσκιασμένως πάντα ἐγένοντο. Αἶ τε γὰρ συνελεύσεις αἱ παρὰ τοῦ Βασιλέως μετὰ δέκα ἀρχιερέων εἰς τὸν Πάπαν ἰδίᾳ ἐγένοντο καὶ μυστικῶς, καὶ οὔτε οἱ λοιποὶ τῶν ἡμετέρων ἀρχιερέων, οὔτε οἱ ἐπίσκοποι τῶν Λατίνων οἶδασιν τὰ λαληθέντα ἐκεῖσε. Καὶ αἱ συνελεύσεις πάλιν, αἱ παρὰ τῶν ἡμετέρων γεγонуῖται, καὶ ἐν τῷ παλατίῳ καὶ ἐν τῷ πατριαρχείῳ κελλικῶς ἐγένοντο. Καὶ οὐκ ἦσαν τὰ ἐν αὐταῖς ὡς πράξεις Συνόδου καθολικῆς, ἀλλὰ τρόποι καὶ ἐπίνοιαι ἐντεῦθεν κατεσκευάζοντο, ὅπως ἂν στέρξωσιν ἀπλῶς οἱ ἡμέτεροι τὴν μετὰ τῶν Λατίνων ἔνωσιν»⁽⁷⁵⁾. Ταῦτα δέ, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Πάπας εἶχε καθαιρεθῆ ὑπὸ τῆς ἀντιπαπικῆς συνόδου τῆς Βασιλείας⁽⁷⁶⁾. Τοιοῦτοτρόπως, τὴν 6ην Ἰουλίου 1439 μ.Χ. ὑπεγράφη ὁ ἀσεβὴς ὁρος περὶ κακῆς ἐνώσεως, τοῦ ὁποῖου τὸ ἀκριβὲς περιεχόμενον ἐγνωρίζον μόνον οἱ συντάξαντες αὐτόν!⁽⁷⁷⁾. Τὰ κακουργηθέντα ἐπεκυρώθησαν διὰ παπικῆς λειτουργίας εἰς τὸν μητροπολιτικὸν Ναὸν τῆς Φλωρεντίας.

Μόνος ὁ ἅγιος Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός δὲν υπέγραψε τὸν ἀμαρτωλὸν τοῦτον ὄρον, ἀλλὰ «ἐκάθητο σιωπῶν καὶ ἀλγῶν ἐπὶ τοῖς γινομένοις» (76). Τοῦτο υπῆρξεν ἡ πρώτη συντριπτικὴ ἀποδοκιμασία τῆς παπικῆς ἀντισυνόδου Φερράρας — Φλωρεντίας. Ὁ Πάπας, ὅταν ἔμαθεν ὅτι δὲν υπέγραψεν ὁ ἅγιος Μᾶρκος Ἐφέσου, εἶπε: «λοιπὸν, ἐποιήσαμεν οὐδέν»! (75). Ὅντως, οὐδέν καλὸν ἐποίησεν ἢ ἐν λόγῳ ἀντισύνοδος, εἰμὴ τὸ κακόν, κατ' ἀπομίμησιν τῶν πρὸ ταύτης ἀντισυνόδων τῶν πολεμίων τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ δὴ τοῦ Μ. Συνεδρίου τῶν πονηρευομένων Ἰουδαίων. Αὐτὸς ὁ ἅγιος Μᾶρκος ὁ Εὐγενικός ὠνόμασε τὴν σύνοδον ταύτην «καΐαφαϊκόν... συνέδριον»²⁰⁷. Λαός, κληρὸς καὶ Ἱεραρχία τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀπεδοκίμασαν τὴν σύνοδον Φερράρας — Φλωρεντίας καὶ τὰ ἐν αὐτῇ γενόμενα ποικιλοτρόπως. Πολλοὶ δὲ ὀρθόδοξοι Σύνοδοι κατεδίκασαν ταύτην καὶ τὴν ἐν αὐτῇ γενομένην ψευδένωσιν (77). «Ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία, διὰ πανορθόδοξου ἐξεγέρσεως, κατεδίκασε τὴν σύνοδον τῆς Φλωρεντίας ὡς “ληστρικὴν”, “ἐναγῆ”, “μιαρὰν”, “ἄθεσμον”, “ψευδοσύνοδον» (78).

Κοινὸν γνῶρισμα τῶν ἀνωτέρω ἀντισυνόδων, Λυῶν καὶ Φερράρας — Φλωρεντίας, εἶναι ἡ προσπάθεια τῶν αἰρετικῶν τῆς Δύσεως, ὅπως δι' αὐτῶν καθυποτάξουν τὴν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Τοῦτο ἐπιδιώκουν, ἐν ὀνόματι τῆς ἐνώσεως, ἀντιθέτως πρὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ διὰ οἰασδῆποτε ἀπλῆς συμφωνίας ἐν τῇ κακοδοξίᾳ. Χάριν τούτῳ, καταλύουν τὸν ὀρθόδοξον λόγον ἐν τῇ συνόδῳ, ἐν συνεχείᾳ τὰς ἐπισήμους ἐν αὐτῇ συζητήσεις, καὶ δροῦν παρασκηνακῶς. «Πᾶς γὰρ ὁ φαῦλα πράσων μισεῖ τὸ φῶς»²⁰⁸. Οὕτως, δρῶντες οἱ αἰρετικοὶ ἐκτὸς Συνόδου, καταλύουν τὴν Σύνοδον. Τοῦτο ἀποτελεῖ μίαν ἐπὶ πλεόν ἀπόδειξιν, ὅτι αἱ λεγόμεναι σύνοδοι τῶν αἰρετικῶν, δὲν εἶναι ὄντως Σύνοδοι, ἀλλὰ ἀντισύνοδοι, προερχόμεναι ἐκ «τοῦ πονηροῦ»²⁰⁹.

3. Οἰκουμενιστικαὶ ἀντισύνοδοι ἢ συνέδρια.

Ἀπὸ τοῦ 16ου μ.Χ. αἰῶνος ἐντὸς τοῦ παπικοῦ καὶ τοῦ προτεσταντικοῦ κόσμου τῆς αἰρετικῆς Δύσεως παρατηρεῖται ἰδιόρρυθμος κίνησις ἀντισυνόδων, αἱ ὁποῖαι εἰς τοὺς προτεστάντας λαμβάνουν τὴν μορφήν μᾶλλον κοσμικῶν συνεδρίων. Οὕτως ἐμφανίζονται αἱ μεγάλαι παπικαὶ σύνοδοι, αἵτινες καταλήγουν εἰς τὴν πρόσφατον οἰκουμενιστικὴν σύνοδον τοῦ Βατικανοῦ, καὶ τὰ προτεσταντικὰ συνέδρια, ἐκ τῶν ὁποίων προῆλθε τὸ

207. Μάρκου Εὐγενικοῦ (77).

209. Ματθ. στ', 13.

208. Ἰω. γ', 20.

διοικητικὸν ὄργανον τῆς παναιρέσεως τοῦ προτεσταντικοῦ Οἴκουμενισμοῦ, τὸ λεγόμενον «Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν».

α') Παπικαὶ ἀντισυνόδοι.

Τὸν 16ον μ.Χ. αἰῶνα κυρίως, ἤρχισαν μεγάλαι θρησκευτικαὶ διαμάχαι ἐντὸς τοῦ ἐν ἀποστασίᾳ κειμένου κόσμου τῆς Δύσεως. Κατὰ τὸ πρῶτον ἡμισυ τοῦ αἰῶνος τούτου ἀνεφάνη ἐν τῇ Δύσει ἡ αἵρεσις τῆς Διαμαρτυρησεως ἢ Προτεσταντισμοῦ, ὅστις ἐπετέθη σφοδρῶς ἐναντίον τῆς προὑπαρχούσης αἵρέσεως τοῦ Παπισμοῦ⁽⁷⁹⁾. Κατόπιν τούτου, οἱ παπικοὶ ἠδύναντο νὰ ἀντιδράσουν ὑγιῶς, διὰ εἰλικρινοῦς αὐτοκριτικῆς, δι' ἀληθοῦς μετανοίας, καὶ σωτηρίου ἐπιστροφῆς των εἰς τὴν Μίαν Ἁγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Τοῦτο δυστυχῶς δὲν ἐγένετο, ἀλλὰ τὸ ὅλως ἀντίθετον. Οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Παπισμοῦ μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν αἵρεσιάρχην των Πάπαν ἀντέδρασαν πρὸς τὴν ἀντίπαλον αἵρεσιν ὡς ἀνυποχώρητος αἵρεσις, καὶ δὴ σταθεροποιούμενοι περαιτέρω ἐν αὐτῇ καὶ προάγοντες ταύτην ἐπὶ τὰ χεῖρω. Τοῦτο ἐγένετο κυρίως διὰ τριῶν μεγάλων παπικῶν ἀντισυνόδων.

Ἡ ἐν Τριδέντῳ παπικὴ «σύνοδος». Πρώτη ἐκ τῶν ἀντισυνόδων τούτων εἶναι ἡ ἐν Τριδέντῳ παπικὴ σύνοδος τῶν ἐτῶν 1545 - 1563 μ.Χ.⁽⁸⁰⁾. Διὰ τῆς συνόδου ταύτης, ὁ Παπισμὸς ἀντέδρασε κατὰ τῆς Διαμαρτυρησεως. Ὄρισε τὴν παπικὴν διδασκαλίαν ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν προτεσταντικὴν, καὶ ἀνεκήρυξεν εἰς δόγματα πολλὰς κακοδοξίας⁽⁸⁰⁾. Ἐν τῇ συνόδῳ συνεζητήθη καὶ «τὸ ζήτημα τῆς σχέσεως τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος πρὸς τὸ παπικόν. Οἱ ἐπίσκοποι, δηλονότι, ἔχουσι τὴν ἐξουσίαν ἐκ τοῦ Χριστοῦ, ἢ ἐκ τοῦ Πάπα;»!⁽⁸⁰⁾. Τὸ ζήτημα δὲν ἐλύθη μὲν ὑπὸ τῆς συνόδου θεωρητικῶς, πρακτικῶς ὅμως ἴσχυσεν ἡ δευτέρα ἀποφίς! Οἱ ἐπίσκοποι τῆς συνόδου, ἰκετεύσαντες τὸν Πάπαν, ὅπως ἐπικυρώσῃ τὰς ἀποφάσεις τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου, ἀνεγνώρισαν «σιωπηρῶς τὸν παπικὸν θεσμόν ὑπὲρ τὸν θεσμόν τῶν Συνόδων»⁽⁸¹⁾.

Καινοτομία τῆς συνόδου ὑπῆρξε καὶ τὸ ὅτι «ἡ διαπραγματεύσεις καὶ λύσεις τῶν ζητημάτων ἐγένετο ἰδιαίτερος ὑπὸ ἐπιτροπῶν, ὅπου ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν αἱ γνώμαι ὀλοκλήρων ἐπιτελείων θεολόγων»⁽⁸²⁾. Τοιοῦτοτρόπως ἡ σύνοδος διεσπάρθη εἰς πολλὰς ὑποσυνόδους, ὅπου ἐπεκράτει ἡ λογικοκρατικὴ ἐπιστημονικὴ διερεύνησις. Ἡ θεία Ἀποκάλυψις ἀντικατεστάθη διὰ τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου, ὅστις ἀποτελεῖ τὴν θάσιν τῆς, ὡς γνωστόν, ὀρθολογιστικῆς θεολογίας τοῦ Παπισμοῦ⁽⁸³⁾.

Ἡ Α' σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ. Δευτέρα μεγάλη ἀντισύνοδος τοῦ Παπισμοῦ εἶναι ἡ Α' ἐν Βατικανῷ σύνοδος, ἣτις συνεκλήθη τῷ 1870 μ.Χ. ὑπὸ τοῦ προεδρεύσαντος εἰς αὐτὴν Πάπα Πίου τοῦ Θ'. Ὁ Πάπας προσεκάλεσεν εἰς τὴν σύνοδον καὶ τοὺς Ὁρθοδόξους ἐπισκόπους, ἀλλ' οὗτοι ἠρνήθησαν τὴν πρόσκλησιν ὡς ὄφελον⁽⁸⁴⁾. Καὶ εἰς τὴν σύνοδον ταύτην ἐφηρμόσθη τὸ κακόδοξον σύστημα τῶν εἰδικῶν ἐπιτροπῶν, αἵτινες ὁμῶς συνεκροτήθησαν ὑπὸ ἐμπίστων εἰς τὸν Πάπαν προσώπων. Αἱ ἀποφάσεις τῶν ἐπιτροπῶν ἐγίνοντο δεκταὶ ἢ ἀπερρίπτοντο ὑπὸ τῆς συνόδου κατὰ πλειοψηφίαν καὶ ἄνευ συζητήσεων!⁽⁸⁵⁾ Ὁ Πάπας, διὰ τῶν ἐπιτροπῶν του, ἐπέβαλλεν εἰς τοὺς ἐπισκόπους τὰς θελήσεις του καὶ οὕτω μετέτρεπε ταύτας εἰς δῆθεν συνοδικὰς ἀποφάσεις.

Ἡ Α' σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ ἀνήγαγε τὸ πρωτεῖον καὶ τὸ ἀλάθητον τοῦ Πάπα εἰς δόγματα τοῦ Παπισμοῦ. Συμφώνως πρὸς τὰ κακόδοξα ταῦτα δόγματα, ἡ Ἐκκλησία ταυτίζεται πρὸς τὸν Πάπαν, ὃ δὲ Πάπας μᾶλλον ὑπέρχεται ταύτης, ὡς ἡ ἐπίγειος κεφαλὴ τῆς⁽⁸⁶⁾. Ὁ Παπισμὸς «ἔχει ἓνα καὶ μόνον αὐθεντικὸν διδάσκαλον τῆς πίστεως, τὸν Πάπαν Ρώμης»⁽⁸⁷⁾. «Ὁ Πάπας ἀποτελεῖ μόνος αὐτὸς τὸ στόμα καὶ τὸ ὄργανον τοῦ ἀλαθήτου τῆς Ἐκκλησίας καὶ κατὰ τοῦτο ἐκμηδενίζει τὴν Οἰκουμένην Σύνοδον»⁽⁸⁸⁾. Ὁ Παπισμὸς ἔχει θεολογίαν κατευθυνομένην ὑπὸ τοῦ Πάπα καὶ μὴ βασίζομένην εἰς τοὺς ἁγίους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας⁽⁸⁹⁾. Πατέρες, Ἀπόστολοι, Παράδοσις, Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ Αὐτὸς ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἀντικατεστάθησαν ἐν τῷ Παπισμῷ ὑπὸ ἑνὸς θνητοῦ, τοῦ ἐωσφορικῶς ἐπαιρομένου Πάπα.

Ἀπὸ τῆς ἐν Τριδέντῳ συνόδου, μάλιστα δὲ ἀπὸ τῆς παρουσίας Α' συνόδου τοῦ Βατικανοῦ, ὁ Παπισμὸς κατ' οὐσίαν δὲν ἔχει συνόδους, ἔστω καὶ αἰρετικὰς. Αἱ σύνοδοι τῆς Παπῶσυνης μετεβλήθησαν εἰς συλλογικὰ διοικητικὰ μέσα τύπου ἐν πᾶσι κατευθυνομένων συνεδρίων, διὰ τῶν ὁποίων ὁ Πάπας προβάλλει ἀνὰ τὸν κόσμον ἐπισήμως τὰς ἀποφάσεις του. Αἱ σύνοδοι τοῦ Πάπα ἀποτελοῦν τὸ ἰσχυρότερον αὐτοῦ ὄπλον κατὰ τῶν ἀντιπάλων του, μάλιστα τῶν προτεσταντῶν. Δι' αὐτοῦ, ἰσχυροποιεῖ τὴν ἐνιαίαν παποκαισαρικὴν αὐτοῦ ἀρχήν, καθιερώνει ὠρισμένην παπικὴν διδαχὴν, συνάγει τοὺς παπικοὺς εἰς ἓν ὄργανωμένον θρησκευτικοπολιτικὸν σύστημα, καὶ ἀποκρούει τὸν διαλυτικὸν Προτεσταντισμὸν.

β') Προτεσταντικαὶ ἀντισύνοδοι.

Προτεσταντικαὶ ἀντισύνοδοι, ἢ συνέδρια. Ὁ ἀντίπαλος τοῦ Πάπα προτεσταντικὸς κόσμος δὲν διαθέτει τὸ ἰσχυρὸν ὄπλον τῶν συνόδων. Ἀντιδράσας οὗτος κατὰ τῆς παπικῆς αἰρέσεως, δυ-

στυχῶς δὲν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ ἐχώρησεν ἀμετανόητος εἰς περαιτέρω ἀποστασίαν. Ἡ διαμαρτυρία του ἠκολούθησε κατιούσαν φορὰν καὶ καταλήγει εἰς διάλυσιν. Ὁ Προτεσταντισμὸς στερεῖται ὠρισμένης διδαχῆς, ἔστω καὶ πέπλανημένης, καὶ ἐνιαίας θρησκευτικῆς διοικητικῆς ἀρχῆς. Ἐκαστος προτεστάντης εἶναι καὶ εἰς μικρὸς πάπας, φρονῶν κατὰ τὸ δοκοῦν καὶ ἐνεργῶν κατὰ αὐτοσχεδιασμόν. Οὕτως τὸν Προτεσταντισμὸν διακρίνει ἔλλειψις ἐνότητος καὶ τάσις πρὸς ἀδιάκοπον διαίρεσιν. Δερόμενος οὗτος παρὰ τοῦ ὀργανωμένου Παπισμοῦ καὶ ὑπὸ τῆς πέραν τῶν αἰρέσεων ἀπιστίας τοῦ κόσμου τούτου, διαλύεται εἰς τὴν ἀλμυρὰν καὶ πικρὰν θάλασσαν τῶν εὐεξαπατήτων λαῶν τῆς γῆς, μάλιστα δὲ τῶν δυτικῶν. Ὁ Προτεσταντισμὸς ὁμοιάζει πρὸς τὴν ναῦν τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων, ἣτις, ἐπειδὴ δὲν ἤκουσε τὸν Ἀπόστολον, ἐν τέλει περιέπεσε «εἰς τόπον διθάλασσον»²¹⁰, ἔνθα «ἐλύετο ὑπὸ τῆς βίας τῶν κυμάτων»²¹⁰.

Π ρ ὸ ς ἐ ν ὄ τ η τ α ἀ π ι σ τ ί α ς. Οἱ προτεστάνται ἀντελήφθησαν τὴν τραγικὴν ταύτην συνέπειαν τῆς πεπλανημένης ὁδοῦ, τὴν ὁποίαν ἐπορεύθησαν, ἀλλὰ «οὐ μετενόησαν ἐκ τῶν ἔργων αὐτῶν»²¹¹. Τοῦναντίον, «ἐδλασφήμησαν οἱ ἄνθρωποι τὸν Θεόν»²¹². Ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ κατορθώσουν ἐνότητα πίστεως, ἐτράπησαν πρὸς ἐνότητα ἄνευ πίστεως, ἤγουν πρὸς ἐνότητα ἀπιστίας.

Τέλη τοῦ ΙΖ' καὶ ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἀνεφάνη ἐν τῷ προτεσταντικῷ κόσμῳ τῆς Δύσεως ἡ ἰδέα καὶ ἡ κίνησις τῆς ἐνότητος διὰ τοῦ λεγομένου πρακτικοῦ Χριστιανισμοῦ. Δηλαδή, διὰ τῆς πρακτικῆς εὐσεβείας, διὰ τοῦ ὀλιγωτέρου δογματικοῦ διαφέροντος, καὶ διὰ τῆς ὑπεράνω δογματικῶν διαφορῶν συναδελφώσεως τῶν ἀνθρώπων (°°). Ἐπρόκειτο περὶ τῆς λεγομένης ἀδογματίστου ἐνότητος. Τὸν ΙΘ' αἰῶνα ἤρχισε νὰ ἐπικρατῇ ἐν Γερμανίᾳ ἡ ἰδέα τῆς διοικητικῆς ἐνότητος τῶν προτεσταντῶν. Τὸ πρῶτον ἤμισυ τοῦ ΙΘ' αἰῶνος ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσίας Φρειδερίκος Γουλιέλμος ὁ Γ' ἐπρωτοστάτησε καὶ ἐπετεύχθη ἔνωσις τῶν ἐκεῖ δύο αἰρετικῶν ἐκκλησιῶν, τῶν Λουθηρανῶν καὶ τῶν Καλδινιστῶν, «ὅσον ἀφορᾷ τὴν διοργάνωσιν καὶ τὴν λατρείαν» (°¹).

Διὰ τῆς ἀδογματίστου ἐνότητος, παραγκωνίζεται ἡ ἀλήθεια, ἡ δὲ πίστις ἐκλαμβάνεται ὡς ἐμπόδιον διὰ τὴν ἔνωσιν τῶν ἀνθρώπων. Βάσει τῆς ἀσεβοῦς ταύτης θέσεως, ἡ ἐνότης ἐπιδιώκεται κεχωρισμένως τῆς ἀληθείας καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ὀρθῆς πίστεως. Συνεπῶς, ἐκτὸς τῆς Ἐκκλησίας καὶ μακρὰν τοῦ Θεοῦ, ὅστις εἶναι «ἡ ἀλήθεια»²¹³. Ὁ προτεσταν-

210. Πράξ. κγ', 41.

211. Ἀποκ. ιστ', 11.

212. Ἀποκ. ιστ', 21.

213. Ἰω. ιθ', 6.

τικὸς κόσμος ἐν τῇ ἀμετανοησίᾳ του κατήνησε πλέον νὰ συκοφαντῇ τὴν χριστιανικὴν πίστιν ὡς δύσχρηστον καὶ ἐναντίαν τῶν ἔργων του. Τοῦτο πράττουν ἀνέκαθεν οἱ πονηρευόμενοι λέγοντες: «δύσχρηστος ἡμῖν ἐστι καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν»²¹⁴.

Συμβούλια καὶ συνέδρια προτεσταντῶν. Ἡ ἀσεβὴς πορεία ἀπὸ τῆς ἐνότητος τῆς πίστεως πρὸς τὴν ἐνότητα τῆς ἀπιστίας εὔρεν ἀπήχησιν εἰς τὸν προτεσταντικὸν κόσμον. Σύνδεσμοι καὶ λεγόμενα: ὁμολογιακαὶ ἐνώσεις ἤρχισαν νὰ ἐμφανίζωνται ἐν Γερμανίᾳ, ἐν Ἀμερικῇ, ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἐν Ἀγγλίᾳ ἡ ἐνωσις τῶν ἀγγλικανικῶν «ἐκκλησιῶν», ἡγουν προτεσταντικῶν αἱρέσεων, ἀπετέλεσε τὴν λεγομένην Ἀγγλικανικὴν Ἐκκλησίαν, ἢ ἄλλως Ἀγγλικανισμὸν⁽⁹²⁾.

Τὰς ἐνώσεις ταύτας ἀκολουθοῦν καὶ τὰ λεγόμενα «τοπικὰ συμβούλια ἐκκλησιῶν»⁽⁹³⁾ τῶν προτεσταντῶν, εἰς τὰ ὁποῖα ἡ συμμετοχὴ λογίζεται θάσει τῆς γεωγραφικῆς περιφερείας καὶ ὄχι τῆς πίστεως⁽⁹³⁾. Ἀντὶ τῆς πίστεως, ὑπολογίζεται ὁ χῶρος! Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κακοδόξου ἐνότητος διὰ τῶν συμβουλίων, μεγάλως συνέβαλε τὸ προτεσταντικὸν «Διεθνὲς Ἱεραποστολικὸν Συμβούλιον», τὸ ὁποῖον συγκροτεῖ αἱρετικὰ «Ἱεραποστολικά» συνέδρια εἰς διαφόρους ἠπείρους τῆς ὑδρογείου⁽⁹⁴⁾. Τὸ ἔτος 1914 μ.Χ., πρωτοστατούντων τῶν Ἀγγλων, ἐν Κωνσταντίᾳ καὶ ἀκολουθῶν ἐν Λονδίῳ, οἱ προτεστάνται ἱδρυσαν τὸν λεγόμενον «Παγκόσμιον Σύνδεσμον τῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς προαγωγὴν διεθνοῦς φιλίας», ὅστις τὸ ἐπόμενον ἔτος 1915 μετωνομάσθη εἰς «Παγκόσμιον Σύνδεσμον πρὸς προαγωγὴν διεθνοῦς φιλίας διὰ τῶν Ἐκκλησιῶν»⁽⁹⁵⁾. Διὰ τοῦ Συνδέσμου, σκοπὸς τῶν «ἐκκλησιῶν» καὶ θρησκείων ὠρίζετο ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ κόσμου τούτου, διὰ τῆς λύσεως τῶν διστικῶν του προβλημάτων⁽⁹⁶⁾. Κοσμικαὶ δυνάμεις μασονικῆς τοποθετήσεως καὶ βαθύτερον σιωνιστικῆς ἐβραϊκῆς προελεύσεως, ἐπιδιώκουν νὰ ὑποτάξουν τὰς ἐν ἀπορίᾳ εὐρισκομένας παμπληθεῖς αἱρέσεις καὶ νὰ τὰς κατευθύνουν πρὸς ἄλλοτρίους τῆς θρησκείας σκοπούς, μὲ παγκοσμίου ἐκτάσεως βλέψεις. Ὅντως, πολίτης τῆς χώρας τοῦ κόσμου τούτου πέμπει τὸν ἐν ἀνάγκῃ εὐρισκόμενον αἱρετικὸν κόσμον «εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ θόσκειν χοίρους»²¹⁵.

Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις, ἢ Οἰκουμενισμὸς. Ἐκ τοῦ κοσμικῶν βλέψεων «Παγκοσμίου Συνδέσμου» προήλθεν ἡ λεγομένη Οἰκουμενικὴ Κίνησις, ἥτις εἶναι ἡ αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις ἀνεφάνη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1920 μ.Χ. διὰ τῶν δύο ἐπί

214. Σοφ. Σολ. 6', 12.

215. Λουκ. 15', 15.

μέρους και παραλλήλων προτεσταντικῶν ἐνωτικῶν κινήσεων, τῆς «Ζωῆς και Ἐργασίας» και τῆς «Πίστειος και Τάξεως» (97). Τῷ δὲ 1948 μ.Χ. αἱ δύο αὐται κινήσεις ἠνώθησαν εἰς ἓν οἰκουμενιστικὸν ὄργανον παγκοσμίων βλέψεων, τὸ λεγόμενον «Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν» (98). Τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἰδρύθη ἐπὶ προτεσταντικῶν θάσεων και δὴ ἀγγλικανικῶν, κατ' ἐπέκτασιν δὲ μασονικῶν. Ὁ ἐκπροσωπούμενος ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Συμβουλίου Οἰκουμενισμὸς «εἶναι ἓνας κλάδος θρησκευτικοῦ συγχρωτισμοῦ μὲ μασσωνικὴν θάσιν — ὁ ὁποῖος πρὸς τὸ παρὸν καλεῖται "χριστιανικός", ἐν εἶδει καμουφλάς» (99). «Ὁ Οἰκουμενισμὸς, μία μασσωνικὴ ἐπινόησις, ζητεῖ νὰ περιστείλῃ ὅλας τὰς θρησκείας εἰς ἓν ἴσον ἐπίπεδον, νὰ ζυμῶσῃ αὐτὰς εἰς τὴν ἰδίαν σκάφην, μὲ σκοπὸν νὰ προτοιμάσῃ βραδέως τὴν ζύμην τῆς θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας» (99), ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τῆς δογματικῆς τοιαύτης.

Συνεπὲς πρὸς τοὺς ἀπωτέρους τούτους σκοποὺς, τὸ «Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν» εἰς τὰ θέματα τῆς πίστεως ζητεῖ τὸ δυνατόν ἐλάχιστον, κατὰ τὴν κατεύθυνσιν ἀπιστίας τοῦ Τετραπλεύρου τοῦ Λάμπειθ τῆς ἀγγλικανικῆς αἵρέσεως (100). Εἰς τὰς συνελεύσεις του ἐπιδιώκει νὰ ἀποφεύγῃ τὰς δογματικὰς συζητήσεις και νὰ περιορίζῃ τὸν λόγον τῶν ἀντιπροσώπων εἰς τὸ ἐλάχιστον, ἕως και τοῦ πενταλέπτου, ἐπικαλούμενον τὸ πλῆθος τῶν μετεχόντων. Τὴν ἐνόθητα τῶν «ἐκκλησιῶν», ἤγουν αἵρέσεων και κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τὴν θεωρεῖ δεδομένην, θάσει τῆς κακοδόξου ἀγγλικανικῆς θεωρίας περὶ τῆς ἐκκλησίας τῶν κλάδων (101), και μόνον τὴν ἐκδήλωσιν ταύτης ἀναζητουμένην, διὰ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως! Τὸ Συμβούλιον ἔχει τάσιν, ὅπως ἀνακηρυχθῆ εἰς νέαν ἐκκλησίαν, ἣτις θὰ περιλάβῃ πάντας τοὺς ὁπωσδήποτε ὀνομαζομένους Χριστιανούς, ἢ και τοὺς ὁπαδοὺς τῶν ἄλλων θρησκειῶν (102). Τοιοῦτοτρόπως θὰ ἀνανεώσῃ και θὰ ἐπανιδρύσῃ τὴν ἀρχαίαν Χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν! (103). Κατὰ καιροὺς συγκροτεῖ γενικὰς συνελεύσεις, εἰς τὰς ὁποίας συζητοῦνται προτεσταντικῆς οἰκουμενιστικῆς φύσεως θέματα και λαμβάνονται ἀποφάσεις σύμφωνοι πρὸς τοὺς σκοποὺς τῶν κατευθυνόντων τὴν παγκόσμιον οἰκουμενιστικὴν κίνησιν. Τοιοῦτοτρόπως ὁ προτεσταντικὸς κόσμος, συμμαχήσας μετὰ τοῦ Μασονισμοῦ και τοῦ ὀπισθεν τούτου εὐρισχομένου σιωνιστικοῦ Ἑβραϊσμοῦ, ἀπέκτησε τὰς ἀναζητούμενας παρ' αὐτοῦ «συνόδους», ἢ μᾶλλον ἀντισυνόδους!

Αἱ ἀνωτέρω προτεσταντικαὶ συνελεύσεις, διασκέψεις κ.λ.π. οὐδὲν γνῶρισμα ἐκκλησιαστικῆς συνόδου ἔχουν, μηδὲ και αὐτοῦ τοῦ ὀνόματος ἔξαιρουμένου. Αὗται ἀκολουθοῦν τὰς ἀντισυνόδους τῶν αἵρετικῶν, προκόπτουσαι εἰς ἀσέβειαν μέχρι τοῦ σημείου, νὰ ἀποκλείουν ἀπ' αὐτῶν τὴν χριστιανικὴν πίστιν, ὅπερ ἀποτελεῖ τακτικὴν μασσωνικὴν και συνεπάγεται

τὸν ἀποκλεισμόν τῆς μετανοίας τῶν αἰρετικῶν καὶ ἐπιστροφῆς αὐτῶν εἰς τὴν μόνην Κιβωτὸν τῆς σωτηρίας, τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Αἱ συνελεύσεις τοῦ Προτεσταντισμοῦ μιμοῦνται τοὺς χριστοκτόνους καὶ διώκτας τῆς Ἐκκλησίας Ἰουδαίους, οἵτινες παρήγγελλον εἰς τοὺς ἁγίους Ἀποστόλους «τὸ καθόλου μὴ φθέγγεσθαι, μηδὲ διδάσκειν ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Ἰησοῦ»²¹⁶. Ὅπως «πᾶς ὁ ἀργούμενος τὸν Υἱὸν οὐδὲ τὸν Πατέρα ἔχει»²¹⁷, οὕτω καὶ πᾶς παρακούων τῇ Ὁρθόδοξῃ Ἐκκλησίᾳ, οὐδὲ εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν πιστεύει, ἀλλ' εἶναι «ὡσπερ ὁ ἐθνικός καὶ ὁ τελώνης»²¹⁸.

Τὸ λεγόμενον «Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν» ἀποτελεῖ τὴν ἀντισύνοδον τῶν προτεσταντῶν, ἣτις ὅμως διαφεύγει εἰς χεῖρας ἐβραϊομασονικὰς καὶ γίνεται ὄργανον ἐνεργειῶν σιωνιστικῆς σκοπιμότητος. Δι' αὐτοῦ, κατ' οὐσίαν, οἱ ἐπιμένοντες ἐν τῇ ἀπιστίᾳ Ἰουδαῖοι ἐπανιδρύουσι τὸ ἀντίχριστον Μέγα Συνέδριόν των, ὑπὸ χριστιανικὴν μὲν προκάλυψιν καὶ διὰ τῆς προβολῆς ἐτέρων προσώπων, ἀλλὰ μὲ τὸς αὐτοὺς ἀντιεκκλησιαστικούς μὲ ἐκεῖνο σκοπὸς καὶ σιωνιστικὴν κατὰ βάθος διεύθυνσιν. Ἡ αἵρεσις τοῦ προτεσταντικοῦ Οἰκουμενισμοῦ στρέφεται ὄχι μόνον κατὰ τοῦ Παπισμοῦ, ἀλλὰ ἐναντίον πασῶν τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν θρησκειῶν, ἐξαιρέτως δὲ πολεμεῖ τὴν Μίαν Ἁγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν, ἣγουν τὴν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ἐν ὀνόματι τῆς δῆθεν ἐνότητος, τῆς δῆθεν ἀγάπης, τῆς δῆθεν εἰρηρικῆς συνυπάρξεως καὶ τῆς δῆθεν χριστιανικῆς συναδελφώσεως πάντων ἀνθρώπων, ἐπιζητεῖ νὰ ἐλκύσῃ πρὸς ἑαυτὴν πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ θρησκευτικὸν καὶ νὰ τὸ συγχωνεύσῃ εἰς ἓν βαθμιαίως ἄθεον καθιστάμενον σύνολον. Διὸ ἰδιαιτέρος στόχος τοῦ Οἰκουμενισμοῦ εἶναι ἡ ἀληθῆς ἐπὶ γῆς θρησκεία, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία.

γ') Οἰκουμενιστικὴ ἀντισύνοδος τοῦ Παπισμοῦ.

Ἡ οἰκουμενιστικὴ κίνησις τῶν προτεσταντῶν ἀνησύχησε τὸν Παπισμόν, ὅστις ἀντέδρασε μιμούμενος τούτους. Παλαιότερον ὁ Παπισμὸς εἰς τὸν ἀντιεκκλησιαστικὸν ἀγῶνά του ἀπεμιμείτο τὰς ἐκκλησιαστικὰς Συνόδους. Τελευταίως εἰς τὴν ἀντιπροτεσταντικὴν μάχην του ἀκολουθεῖ ἐν πολλοῖς τὰς συνελεύσεις τοῦ προτεσταντικοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἐμφανίζων τὴν ἰδίαν αὐτοῦ οἰκουμενικὴν κίνησιν, ἣγουν τὸν παπικὸν Οἰκουμενισμόν. Τοῦτο ἐγένετο διὰ τῆς Β' συνόδου τοῦ Βατικανοῦ, τὴν ὁποίαν συνεκάλεσεν ὁ Πάπας Ἰωάννης ΚΓ' τὸ ἔτος 1961 μ.Χ. Διατύσασα ἡ

216. Πράξ. δ', 18.
217. 1 Ἰω. β', 23.

218. Ματθ. ιη', 17.

σύνοδος τέσσαρας περιόδους, έτερμάτισε τὰς έργασίας της τῆ 1965 μ.Χ. Δύο Πάπαι προήδρευσαν ταύτης, ὁ μνημονευθεὶς Ἰωάννης ὁ ΚΓ' καί, τούτου θανόντος, ὁ διαδεχθεὶς αὐτὸν Παῦλος ΣΤ'. Ἡ σύνοδος ἐψήφισε 16 κείμενα, ἤτοι 4 διατάξεις, 9 διατάγματα καὶ 3 διακηρύξεις⁽¹⁰⁴⁾. «Ἡ παρούσα ἐν Βατικανῶν Σύνοδος δὲν συγκεντροῖ τὰ οὐσιώδη χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῶν ἀρχαίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων»⁽¹⁰⁵⁾, ἀλλ' εἶναι ἀντισύνοδος τῆς παπικῆς παναιρέσεως, προσηρμοσμένη εἰς τὰς οἰκουμενιστικὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐποχῆς.

Ἡ Β' Βατικανὴ σύνοδος ὑπῆρξε σύνοδος τοῦ παπικοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Οὐδένα κατεδίκησε, ἡ δὲ κατεύθυνσις καὶ αἱ ἀποφάσεις της ἦσαν πρὸ παντὸς πρακτικῆς φύσεως, διακεχωρισμένα τῆς θεολογίας⁽¹⁰⁶⁾, κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ προτεσταντικοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Μετέβαλε τὴν στάσιν τῶν παπικῶν πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους. Ἐνῶ ἄλλοτε ὁ Παπισμὸς ἀπεκάλει τούτους σχισματικούς καὶ αἰρετικούς, τῶρα τοὺς ὀνομάζει διίσταμένους ἀδελφούς καὶ προτείνει τὸν μετ' αὐτῶν διάλογον⁽¹⁰⁷⁾, ὡς προσηλυτιστικὸν μέσον. Καθώρισε τὸν παπικὸν Οἰκουμενισμόν, διὰ τοῦ «Διατάγματος περὶ Οἰκουμενισμοῦ», ἐν τῷ ὁποίῳ ὀρίζονται αἱ ἐξῆς τέσσαρες αὐτοῦ ἀρχαί: α') «Τὸ παπικὸν πρωτεῖον τίθεται ὡς πρώτη καὶ κυρία ἀρχὴ τοῦ ρωμαιοκεντρικοῦ Οἰκουμενισμοῦ»⁽¹⁰⁸⁾. β') Μία «καὶ μόνη Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ὑπάρχει, ἡ «Καθολικὴ Ἐκκλησία», δηλαδὴ ἡ ρωμαϊκὴ»⁽¹⁰⁶⁾, ἡγουν ὁ Παπισμὸς! γ') Ἐπιβάλλεται «ἡ ἐνεργὸς συμμετοχὴ πάντων τῶν «καθολικῶν» εἰς τὸ «Οἰκουμενικὸν ἔργον»»⁽¹⁰⁹⁾. δ') Ἐπίσης, ἡ «ἀλλαγὴ τακτικῆς ἔναντι τῶν ἑτεροδόξων ὁμολογιῶν, γενομένης ἀποδεκτῆς τῆς μεθόδου τοῦ διαλόγου»⁽¹⁰⁹⁾. Ἡ περαιτέρω ἐνίσχυσις τοῦ παπικοῦ θεσμοῦ καὶ ἡ καθιέρωσις τῆς οἰκουμενιστικῆς στάσεως ἔναντι τῶν μὴ παπικῶν ἀποτελοῦν τὰ δύο βασικὰ στοιχεῖα τῆς Β' συνόδου τοῦ Βατικανοῦ.

Ὡς πρὸς τὰ μέσα ἀσκήσεως τοῦ παπικοῦ Οἰκουμενισμοῦ, υἱοθετήθη ἡ ἀρχὴ τῆς ἀγάπης ἐν τῇ σιγῇ τῆς πίστεως, ἥτις σημαίνει ἀθέτησιν τῆς πίστεως καὶ πρεσβεύεται ὑπὸ τοῦ προτεσταντικοῦ Οἰκουμενισμοῦ⁽¹¹⁰⁾. Ἐνεκρίθη ἡ συμπροσευχὴ μετὰ τῶν ἑτεροδόξων, ἥτις παλαιότερον ἀπηγορεύετο⁽¹¹¹⁾. Ἐπετράπη, ὑπὸ ὠρισμένας προϋποθέσεις, καὶ αὐτὴ ἡ μυστηριακὴ κοινωνία, χάριν τῆς οἰκουμενιστικῆς ἐνότητος⁽¹¹¹⁾. Ὁ ἐν τῇ πλάνῃ κινούμενος Παπισμὸς ἐμφανίζεται εὐέλικτος, μέχρι σημείου καὶ τῆς δεδηλώσεως τῶν Μυστηρίων, χάριν τῆς ἀλώσεως τῶν «διίσταμένων ἀδελφῶν». Παραμένει ὅμως ἀμετακίνητος καὶ ἄκαμπτος ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, ἡγουν εἰς τὸν παπικὸν θεσμόν. Ἀκόμη καὶ διὰ τῶν Μυστηρίων ἐπιδιώκει τὴν περαιτέρω στερέωσιν τοῦ κακοδόξου τούτου θεσμοῦ.

Διὰ τῆς Β' ἐν Βατικανῷ οἰκουμενιστικῆς ἀντισυνόδου τοῦ, ὁ Παπισμὸς ἐπιτίθεται πρὸς δύο κυρίως στόχους. Πρῶτον ἐναντίον τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐπιχειρεῖ νὰ ἀφαιρέσῃ τὴν πρωτοβουλίαν ἐπὶ τῆς οἰκουμενιστικῆς κινήσεως. Δεύτερον κατὰ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, τὴν ὁποίαν προσπαθεῖ νὰ ὑποτάξῃ εἰς ἑαυτὸν, διὰ τῶν συγχρόνων κακῶν μέσων τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Ὅτι δὲν ἐπέτυχεν ὁ Παπισμὸς παλαιότερον, διὰ τῶν ἀντισυνόδων τῆς Λυὸν καὶ τῆς Φερράρας — Φλωρεντίας, ἀγωνίζεται νὰ τὸ κατορθώσῃ σήμερον, διὰ τῆς λεγομένης Οἰκουμενικῆς Κινήσεως. Τοῦτο δέ, τοσούτῳ μᾶλλον, καθ' ὅσον βλέπει τοὺς Ὁρθοδόξους νὰ ἔχουν κάμει ἀνοιγμα πρὸς τὸν προτεσταντικὸν Οἰκουμενισμὸν. Ὁ Οἰκουμενισμὸς, προτεσταντικὸς καὶ παπικὸς, ἀποτελεῖ σήμερον τὸν μέγιστον ἐχθρὸν καὶ κίνδυνον διὰ τὴν Ὁρθόδοξον ἡμῶν Ἐκκλησίαν. Δὲν ἀντιμετωπίζεται δέ, εἰμὴ μόνον διὰ τῆς ἀφοσιώσεως εἰς τὴν Παράδοσιν τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὡς αὕτη ἐκφράζεται διὰ τῶν Οἰκουμενικῶν καὶ Τοπικῶν ἁγίων Συνόδων καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας.

Η ΗΤΤΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

Πολλοὶ ἅγιοι²¹⁹, δηλαδή Ὁρθόδοξοι Χριστιανοί, δυστυχῶς, ὑπέκυψαν εἰς τὸν ἐπιτιθέμενον κατὰ τῆς Ὁρθοδοξίας Οἰκουμενισμόν. Ἐξωγρήθησαν διὰ τοῦ δολοφονικοῦ φελοῦς ἀγάπης καὶ τῆς ἀπατηλῆς ἐνότητος τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, καὶ συγκατετέθησαν νὰ συνδράμουν πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν ἀντικλησιαστικῶν τῆς σκοπῶν. Οὗτοι εἶναι οἱ σημερινοὶ πεπτωκότες, τοὺς ὁποίους βεβαίως θὰ καταδικάσῃ μία μελλοντικὴ Σύνοδος τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐὰν ἐπιμείνουν ἀμετανόητοι εἰς τὴν πτώσιν των ἐν τῇ πίστει. Μεταξὺ τούτων, συγκαταριθμοῦνται θεολόγοι λαϊκοί, μοναχοί, κληρικοί, ἀρχιερεῖς, ἤγουν ἐπίσκοποι, μητροπολίται καὶ ἀρχιεπίσκοποι, ἀλλὰ καὶ πατριάρχαι.

Πρὸς οἰκουμενιστικὰς πρωτοβουλίας. Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ δ' Γ' τὸ ἔτος 1902 μ.Χ. ἀπέστειλε πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους Πατριάρχας Ἀλεξανδρείας καὶ Ἱεροσολύμων, καὶ τὰς ἐν Κύπρῳ, Ρωσίᾳ, Ἑλλάδι, Ρουμανίᾳ, Σερβίᾳ καὶ Μαυροβουνίῳ αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, Συνοδικὴν Ἐγκύκλιον. Διὰ τῆς Ἐγκυκλίου, ἐτίθετο πρὸς συζήτησιν καὶ λήψιν ἀποφάσεων τὸ ζήτημα τῶν σχέσεων τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, «ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι», «μετὰ τῶν δύο μεγάλων τοῦ Χριστιανισμοῦ ἀναδενδράδων, τῆς Δυτικῆς δηλονότι καὶ τῆς τῶν διαμαρτυρομένων Ἐκκλησίας», ὡς καὶ τὸ θέμα τῆς ἐνώσεως μετ' αὐτῶν. Προτείνετο, ὅπως εἰς προδιάσκεψίν τινα ἐξετάσουν αἱ κατὰ τόπους Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ προλειανθῇ ἐν τῷ παρόντι ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν ἔνωσιν, καὶ ἐξευρεθοῦν «σημεῖα συναντήσεως καὶ ἐπαφῆς» μετὰ τῶν αἱρέσεων, «ἢ καὶ ἀμοιβαίων θεμιτῶν παροράσεων, μέχρι τῆς διὰ τοῦ χρόνου τοῦ ὄλου ἔργου

219. Πράξ. θ', 32.

τελειώσεως, δι' ἧς πληρωθήσεται πρὸς κοινήν εὐφροσύνην καὶ ὠφέλειαν ἡ περὶ μιᾶς ποιίμνης καὶ ἑνὸς ποιμένος ρῆσις τοῦ Κυρίου». Συνιστάτο δέ, ὅπως ἐξεύρουν «εὐδοίων ἀπαρχὴν τῆς ἐλπίζομένης καὶ ποθητῆς παγκοσμίου χριστιανικῆς ἐνότητος», καὶ ἐξετάσουν τὸ θέμα μεταρρυθμίσεως τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου, χάριν τῆς ὁμοιομόρφου καινῆς χρησιμότητος, ὡς ἔλεγόν τινες (¹¹²).

Ἡ Ἐγκύκλιος αὕτη συμπίπτει χρονικῶς πρὸς τὴν ἐποχὴν τῆς παρατηρουμένης ἐν Εὐρώπῃ δραστηριότητος, πρὸς προώθησιν καὶ ὀργάνωσιν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, εἰς τὴν ὁποίαν διεκρίνοντο μάλιστα οἱ Ἀγγλικανοί, οἵτινες δὲν ἦσαν ἄσχετοι πρὸς τὸν ἐβραιοκατευθυνόμενον Μασσониισμόν. Δύναται δὲ γὰρ χαρακτηρισθῆ ὡς κείμενον προγραμματικοῦ πλαισίου τῆς οἰκουμενιστικῆς κινήσεως τῶν Ὁρθοδόξων, «ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι», ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Πνεῦμα, σκοποί, ἀλλὰ καὶ ὅροι τῆς Ἐγκυκλίου εἶναι οἰκουμενιστικοί. Αἱ δύο μεγάλαι δυτικαὶ αἱρέσεις, ὁ Παπισμὸς καὶ ὁ Προτεσταντισμὸς, ὀνομάζονται «ἀναδενδράδες», ὅπερ ὑπενθυμίζει τὴν κακόδοξον ἀγγλικανικὴν θεωρίαν περὶ ἐκκλησίας τῶν κλάδων (¹¹³). Συνιστάται ἐρωτηματικῶς «προδιάσκεψίς τις» καὶ ἡ ἀνάγκη ἐκκλησιαστικῶν καινοτομιῶν ὑπὲρ τῆς ὁμοιομορφίας Ὁρθοδοξίας καὶ αἱρέσεων, αἵτινα ἀποτελοῦν θεθαίως παραχάραξιν τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας. Προτείνονται πάλιν ἐρωτηματικῶς παροράσεις, ἐξεύσεις κοινῶν σημείων συναντήσεως καὶ ἐπαφῆς μετὰ τῶν αἰρετικῶν, καὶ προλείανσις τῆς ὁδοῦ, ἥτις, ἐν καιρῷ τελειώσεως τοῦ ὅλου ἔργου, θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν οἰκουμενιστικῶς νοουμένην ἔνωσιν! Ὁ Πατριάρχης Ἰωακείμ Γ' ἀργότερον ἐν Ἀγίῳ Ὁρει ἐξεδήλωσε μετάνοιαν.

Οἰκουμενιστικὸν κήρυγμα. Ἡ οἰκουμενιστικῆς ἀποκλίσεως Πατριαρχικῆ Ἐγκύκλιος τοῦ 1902 ἔφερεν ἐπισήμως πικροὺς καρποὺς μετὰ εἴκοσι περίπου ἔτη. Τὸ ἔτος 1918 μ.Χ. ἐπιτροπή, ὑπὸ τὸν τότε Μητροπολίτην Ἀθηνῶν καὶ κατόπιν Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως Μελέτιον Μεταξάκην, ἔσχεν ἀνεπισήμους θεολογικὰς συζητήσεις μετὰ τῶν ἐπισκοπιανῶν προτεσταντῶν ἐν Ἀμερικῇ καὶ μετὰ τῶν ἀγγλικανῶν ἐν Ἀγγλίᾳ. Αἱ συζητήσεις ἀνεφέρθησαν εἰς τὰ περισσότερα τῶν γνωστῶν θεολογικῶν ζητημάτων, καὶ ἐπέχουν θέσιν προεισαγωγῆς εἰς παρομοίας μελλοντικὰς συζητήσεις. Πᾶσαι αἱ γενόμεναι κατόπιν τοιαῦται συζητήσεις εἶχον ὡς βάσιν τὰς τοῦ ἔτους 1918. Οὕτως, ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ ἐτέθησαν αἱ βάσεις τῆς συμμετοχῆς τῶν Ὁρθοδόξων εἰς τὴν προτεσταντικὴν οἰκουμενιστικὴν κίνησιν (¹¹⁴).

Ἡ ἄθεσμος αὕτη συμμετοχὴ ἐξεδηλώθη ἐπισήμως τὸ ἔτος 1920 μ.Χ.

διὰ σχετικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως (¹¹⁵). Ἡ Ἐγκύκλιος ἀποτελεῖ κήρυγμα τοῦ Φαναρίου περὶ τοῦ τρόπου προαγωγῆς τῆς κακοδόξου Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ πρόγραμμα πορείας τῶν Ὀρθοδόξων πρὸς τὴν αἵρεσιν τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Ἀπευθύνεται πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ αὐτοκεφάλους Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ αἱρέσεις, τὰς ὁποίας ὀνομάζει «Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ», ὡς καὶ οἱ προτεστάνται οἰκουμενισταί. Ὑποστηρίζει τὴν οἰκουμενιστικὴν κακοδοξίαν, ὅτι ἡ προσέγγις τούτων πρὸς ἀλλήλας καὶ ἡ κοινωνία «δὲν ἀποκλείεται ὑπὸ τῶν ὑφισταμένων μεταξὺ αὐτῶν δογματικῶν διαφορῶν»! Ἐνυβρίζουσα τὴν Παράδοσιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἰσχυρίζεται ὅτι «αἱ ἀπὸ τῶν παλαιῶν προλήψεων καὶ ἔξεων, ἧ καὶ ἐξ ἀξιώσεων δυσχέρειαι, αἱ τοσάκισ τέως τὸ ἔργον τῆς ἐνώσεως ματαιώσασαι» (!), «οὔτε δύνανται, οὔτε ὀφείλουσι» νὰ ἀποτελέσουσι κώλυμα πρὸς ἔνωσιν, «ἀκαταγώνιστον καὶ ἀνυπέροβλητον»! Ὑποστηρίζει τὴν ἀνεξαρτήτως ὀρθοδόξου πίστεως ἀγάπην καὶ τὴν ἀνύποπτον συνάφειαν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ αἱρέσεων (!), καὶ προτείνει τὴν ἴδρυσιν Κοινωνίας τῶν Ἐκκλησιῶν, κατὰ τὸ κοσμικὸν πρότυπον τῆς Κοινωνίας τῶν Ἐθνῶν! Τέλος, ἐκθέτει «σχέφεις» ἐπὶ τῶν μέσων ἐκτελέσεως τούτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπαριθμεῖ ἔνδεκα τὸν ἀριθμὸν, ἅπαντα οἰκουμενιστικοῦ πνεύματος (¹¹⁶).

Ἡ Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920 εἶναι κατὰ πάντα ἀξιοθρήνητος. Διὰ ταύτης, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον κηρύσσει, δυστυχῶς, τὴν αἵρεσιν τοῦ Οἰκουμενισμοῦ γυμνῆ τῇ κεφαλῇ καὶ *urbi et orbi*. Τὸ δὲ φοβερώτερον, γίνεται διδάσκαλος καὶ ὁδηγὸς Ὀρθοδόξων καὶ ἑτεροδόξων ὄχι εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν ἀσεβῆ οἰκουμενιστικὴν πορείαν, κατὰ παράδοσιν τῆς Παραδόσεως τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας. Ὡς ὁμολογεῖ καὶ ὁ οἰκουμενιστικὰ φρονῶν κ. Β. Θ. Σταυρίδης, ἡ ἐν λόγῳ Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος «παρεῖχεν ἐν (οἰκουμενιστικῶν) σχέδιον, τοῦ ὁποίου πολλὰ σημεῖα ἐφηηρόσθησαν εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν» (¹¹⁷) τῶν προτεστάντων.

Οἱ Ὀρθόδοξοι μετέχουν εἰς τὰς οἰκουμενιστικὰς ἀντισυνόδους. Συνέπεια τῆς οἰκουμενιστικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920 ὑπῆρξεν, οἱ Ὀρθόδοξοι νὰ μετέχουν εἰς τὴν κίνησιν τοῦ προτεστάντικοῦ Οἰκουμενισμοῦ, λαμβάνοντες μέρος εἰς τὰ συνέδρια τῶν ἐπὶ μέρους κινήσεων «Πίστεως καὶ Τάξεως» καὶ «Ζωῆς καὶ Ἐργασίας» (¹¹⁸). Ἡ ἀντιπαραδοσιακὴ αὕτη συμμετοχὴ ἔλαβε νέαν ὄψιν, ὅταν τῷ 1948 μ.Χ. ἰδρύθη τὸ διοικητικὸν ὄργανον τοῦ προτεστάντικοῦ Οἰκουμενισμοῦ, τὸ λεγόμενον «Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν» (¹¹⁹), καὶ εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον Κωνσταντινουπόλεως ἀνήλθεν

ὁ Ἀθηναγώρας. Ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγώρας «ἔθετεν ὅλον τὸ προσωπικόν του κῦρος ἐπὶ τῆς συνεχίσεως τῆς συνεργασίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μετὰ τῆς νέας μορφῆς τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, δηλαδή τοῦ Π.Σ.Ε. (Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν)»⁽¹²⁰⁾. Ἐπὶ πλέον, «καὶ ἡ ἐπὶ τῶν Πανορθόδοξων Συνόδων καὶ τῶν Παγγρηγοριανικῶν Συνεδρίων Ἐπιτροπὴ εἰργάζετο παραλλήλως ἐ π ἰ τ ῆ ς ἰ δ ἰ α ς γ ρ α μ ῆ ς». Ὁ Ἀθηναγώρας εἶναι δυστυχῶς ὁ Πατριάρχης τῆς ἀποφασιστικῆς στροφῆς πρὸς τὴν οἰκουμενιστικὴν αἵρεσιν.

Τὸ ἔτος 1952 μ.Χ. ὁ Ἀθηναγώρας ἐξέδωκε Πατριαρχικὴν Ἐγκύκλιον οἰκουμενιστικοῦ περιεχομένου, ὑπογεγραμμένην μόνον παρ' αὐτοῦ⁽¹²¹⁾. Διὰ τῆς Ἐγκυκλίου ταύτης, ὁ Ἀθηναγώρας λαμβάνει θέσιν χειραγωγοῦ τῶν Ὀρθόδοξων εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ οἰκουμενιστοῦ αἰρεσιάρχου ἐν τῷ χώρῳ τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἐν τῇ Ἐγκυκλίῳ, αἱ αἵρέσεις ἀποκαλοῦνται «Ἐκκλησίαι τοῦ Χριστοῦ», ὡς καὶ αἱ κατὰ τόπους Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι. Τὸ διοικητικὸν ὄργανον τῆς οἰκουμενιστικῆς αἵρέσεως «Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν» ἐξαίρεται ὡς τὸ μέσον, διὰ τοῦ ὁποῦ αἱ «Ἐκκλησίαι» δύνανται, «συντονίζουσαι τὰς ἐνεργείας αὐτῶν», νὰ «ἀντιμετωπίσωσιν ἀπὸ κοινοῦ τὰ μεγάλα προβλήματα τῆς ἀνθρωπότητος». Ἐπαινεῖται ὁ οἰκουμενιστικὸς σκοπὸς τοῦ Π.Σ.Ε., ὅστις εἶναι ἡ διευκόλυνσις «τῆς κοινῆς δράσεως τῶν Ἐκκλησιῶν», ἡ προαγωγή τῆς «συνεργασίας» αὐτῶν, ἡ ἐνίσχυσις «τῆς οἰκουμενικῆς συνειδήσεως ἐν τοῖς μέλεσι πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν». Τονίζεται ὁ πρακτικὸς σκοπὸς τοῦ Π.Σ.Ε. ὡς ὁ «κύριος σκοπὸς» αὐτοῦ, ἡ γουν «ἡ συνεργασία τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπὶ κοινωνικοῦ καὶ πρακτικοῦ πεδίου», ἀνεξαρτήτως πίστεως. Διὰ τοῦτο συνιστᾶται οἰκουμενιστικῶς, ὅπως οἱ Ὀρθόδοξοι ἀποφεύγουν τὰς συζητήσεις ἐπὶ δογματικῶν ζητημάτων, διὰ τῆς μὴ συμμετοχῆς των εἰς τὴν ἐπιτροπὴν «περὶ Πίστεως καὶ Διοικήσεως».

Διὰ τῆς κακοδόξου ταύτης Ἐγκυκλίου του, ὁ αἰρεσιάρχης Ἀθηναγώρας τονίζει προσέτι, ὅτι «ἡ συμμετοχὴ τῆς καθ' ἡμᾶς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἀποτελεῖ γ ε γ ο ν ὅ ς ἰ δ ἰ α ἰ τ ἔ ρ α ς σ η μ α σ ἰ α ς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῆς»! Διό, «δέον ὅπως αὕτη ἐκπροσωπῆται δι' Ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν κατὰ τόπους Ὀρθόδοξων Ἀυτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν»! «Ἐπιβάλλεται», λοιπόν, «πολλαχῶς» ἢ «ἐφεξῆς συμμετοχὴ καὶ συνεργασία» τῆς Ὀρθόδοξου «Ἐκκλησίας μετὰ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν»! Διὰ τῆς συμμετοχῆς ταύτης, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ πληροφορηθῆ, κατὰ τὴν ἀσεβῆ ταύτην Ἐγκύκλιον, «τὰς νέας μεθόδους καὶ ἀντιλήψεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καὶ δράσεως τῶν αἰρετικῶν, ἵνα μιμηθῆ τούτους, πρὸς προαγωγὴν τοῦ ἔργου της!»⁽¹²²⁾. Προτεστάντης

δὲν θὰ ὠμίλει πρὸς τοὺς Ὁρθοδόξους μετὰ τοσούτου ζήλου ὑπὲρ τῆς αἰρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ τῆς προσχωρήσεως τούτων εἰς αὐτήν. Ὁ Ἀθηναγόρας δυστυχῶς ἐμφανίζεται ἐνταῦθα ὡς ἀξιοδάκρυτος ζηλωτὴς πράκτωρ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Συνέπεια τῆς οἰκουμενιστικῆς ταύτης προτροπῆς τοῦ αἰρεσιάρχου Ἀθηναγόρου ὑπῆρξεν, ἅπασαι αἱ αὐτοκέφαλοι Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, πλὴν μιᾶς, νὰ μετέχουν ὡς μέλη εἰς τὸ προτεσταντικὸν Π.Σ.Ε. (123).

Ἀ λ λ ε π ἄ λ λ η λ ο ι π τ ὡ σ ε ι ς. Ὁ Ἀθηναγόρας, ἐνθαρρυνόμενος ἐκ τῆς σὺν τῷ χρόνῳ καθολικῆς σχεδὸν συμμετοχῆς τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς τὸ Π.Σ.Ε., διεδήλωσεν ὁ δυστυχῆς πληρέστερον τὰ οἰκουμενιστικὰ φρονήματά του, καὶ διὰ λόγων καὶ διὰ πράξεων. Διεκήρυξεν ἀσεβῶς, ὅτι τὰ Δόγματα τὰ «κρατοῦμεν εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον» (124), ὅπερ σημαίνει κατάργησιν τῶν Δογμάτων, ἢ τοῦλάχιστον ἀπόκρυψιν καὶ ἀποσιώπησιν αὐτῶν, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ τακτικὴ ἀπιστίας τοῦ Οἰκουμενισμοῦ (ἰδὲ ἄνωτ. σ. 46 - 47). Ὁμίλησε διὰ «τὸ νόμισμα τῆς ἀγάπης» (124), τῆς βασιζομένης ἐπὶ τῆς σιγῆς τῆς πίστεως, ὅπερ ἀποτελεῖ ἄθειαν²²⁰, καὶ δὴ τοῦ προτεσταντικοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Ὑπεστήριξε τὴν πανοῦργον κακοδοξίαν, ὅτι δῆθεν δὲν ὑπάρχουν «προσκόμματα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐνώσεως» (125) μὲ τὸν Παπισμὸν, καὶ τὴν οἰκουμενιστικὴν ἐλασφημίαν, ὅτι πρέπει «ὅλοι ὁμοῦ» αἱ Ἐκκλησίαι, ἤγουν Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι καὶ αἰρέσεις, «νὰ ἐπανιδρῦσωσιν τὴν Μίαν Ἀγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν» (126). Διελάλησε δὲ τὸν «διάλογον τῆς ἀγάπης», ὡς τὸν νοεῖ πάλιν ἡ παναίρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ (ἰδὲ ἄνωτ. σ. 44, 48).

Συγχρόνως ὁ Ἀθηναγόρας, περιφερόμενος «παντὶ ἀνέμῳ τῆς διδασκαλίας»²²¹ τῆς οἰκουμενιστικῆς πλάνης, ἐστράφη δουλοφρόνως καὶ πρὸς τὸν παπικὸν Οἰκουμενισμὸν, προδὰς εἰς πράξεις ἐντυπωσιακῆς πτώσεως. Τὴν 5ην Ἰανουαρίου 1964 μ.Χ., ἀντικανονικῶς ἐνεργῶν, συνηντήθη εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ τοῦ ἀμετανοήτου αἰρεσιάρχου Πάπα Παύλου ΣΤ' (127), τὴν δὲ 3ην Ἀπριλίου 1965 συμπροσηυχήθη μετὰ τῶν αἰρετικῶν (128). Τὴν 7ην Δεκεμβρίου 1965, αὐθαιρέτως ἐνεργῶν, ἤρην ἀμοιβαίως μετὰ τοῦ Πάπα τὸ ἀνάθεμα τοῦ ἔτους 1054 μ.Χ., πρὸς κατάφωρον παράδασιν τοῦ Εὐαγγελικοῦ καὶ Κανονικοῦ νόμου τοῦ Κυρίου, καὶ βοῶσαν ἐλασφημίαν κατὰ τῶν Ἀγίων, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἐν Αὐτῇ Ἀγίου Πνεύματος. Τὸ ἀνάθεμα τοῦτο ὑφίσταται, παρὰ τὴν ἐν λόγῳ πρᾶξιν τοῦ Ἀθηναγόρου. Ἀρθέν, δὲν ἤρθη, καθ' ὅτι τὰ παρὰ αἰρετικῶν γινόμενα, ὄντως

220. Γρηγορίου Παλαμᾶ, Συγγράμματα, 2, 483.

221. Ἐφ. δ', 14.

δέν γίνονται, ὡς τονίζει ὁ Μ. Βασίλειος²²². Ἐφ' ὅσον ἡ Ζ' Οἰκουμενικὴ Σύνοδος τῆς Ὁρθοδοξίας λέγει, «ἔλοις τοῖς αἵρετικοῖς, ἀνάθεμα»²²³, μύριοι πατριάρχαι νὰ ἄρουν τὸ κατὰ τοῦ ἀμετανοήτου Πάπα ἀνάθεμα, οὐδὲν ἰσχυρὸν ποιῶσιν! Κατάντημα τοῦ αἵρεσιάρχου Ἀθηναγόρου ὑπῆρξε, μέχρι τοῦ θανάτου του νὰ ἐπιποθῇ ὁ δυστυχῆς τὴν προδοσίαν τοῦ Ἰούδα⁽¹²⁹⁾. Δηλαδή, τὴν μετὰ τοῦ Πάπα «ἐνότητα καὶ τὴν συνάντησιν ἐντὸς τοῦ κοινοῦ Ἁγίου Ποτηρίου τοῦ Τιμίου Σώματος καὶ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ»⁽¹³⁰⁾, παρὰ τὰς ὑφισταμένας δογματικὰς διαφορὰς! (ἰδὲ ἄνωτ. σ. 48).

Παραλλήλως, «πρῶτη ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας... ἀπέστειλε παρατηρητὰς, μόνη αὐτή, κατὰ τὰς δύο πρώτας περιόδους τῆς Β' Βατικανῆς συνόδου»⁽¹³¹⁾, παραχαράττουσα τὴν Παράδοσιν τῆς Ὁρθοδοξίας. «Ὁ θεσμὸς τοῦ παρατηρητοῦ εἶναι ἄγνωστος εἰς τὰς Συνόδους τοῦ παρελθόντος»⁽¹³²⁾ καὶ «ἐπινόησις προτεσταντικῆ, ἄνευ νοήματος τοῦ οὐσιαστικοῦ περιεχομένου»⁽¹³²⁾. Παρὰ τοῦτο, «τὴν χωριστὴν ἐνέργειαν τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας... ἐμιμήθη δυστυχῶς καὶ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, καὶ ἀπέστειλε τρεῖς ἐκπροσώπους ὡς παρατηρητὰς κατὰ τὴν Γ' περίοδον εἰς τὴν Βατικάνειον παπικὴν σύνοδον»⁽¹³³⁾. Ἐπὶ τούτοις, ἡ Β' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τῆς Ρόδου τοῦ ἔτους 1963 μ.Χ. παρέσχεν... «ἐλευθερίαν εἰς τὰς αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, ὅπως ἐνεργήσωσιν ἄδεδεμένως εἰς τὸ θέμα τῆς ἀποστολῆς ἢ μὴ παρατηρητῶν»⁽¹³⁴⁾. Τοῦτέστι, παρέσχεν ἐλευθερίαν νὰ παρανομήσωσιν κατὰ βούλησιν. Ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία ἐκβάλλεται τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἀντεισάγεται ἡ πονηρὰ ἐλευθερία τῆς διασπάσεως τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς καταλύσεως τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ θείου νόμου⁽¹³⁵⁾.

Τὸ δὲ φρικτότερον, τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας, ἐνεργοῦν ἐν τῷ πλαίσῳ τῆς οἰκουμενιστικῆς παρεκκλίσεως τῶν Ὁρθοδόξων, τὴν 29ην Δεκεμβρίου 1969 ἀπεφάσισε τὴν μυστηριακὴν κοινωνίαν μὲ τοὺς παπικούς. Τοῦτο ἐγένετο κατὰ παράδοσιν «ἄλλων τῶν Ἁγίων Δογμάτων καὶ Κανόνων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας»⁽¹³⁶⁾, καὶ ἀσεβῆ μίμησιν πρὸ παντὸς τοῦ παπικοῦ Οἰκουμενισμοῦ (ἰδὲ ἄνωτ. σ. 48).

Διὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, οἱ πίπτοντες Ὁρθόδοξοι ἀθετοῦν τὰς ὀρθοδόξους Οἰκουμενικὰς Συνόδους, καὶ πειθαρχοῦν εἰς τὰς αἵρετικὰς ἀντισυνόδους. Ἀρνοῦνται τὴν Ὁρθοδοξίαν, καὶ ἀκολουθοῦν τὰς αἵρέσεις. Ἀποκόπτονται ἐκ τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ υἱοθετοῦν τὰς μεθόδους καὶ τὴν ζωὴν

222. Μ. Βασιλείου, ΡΓ. 32, 1029.

223. ΔΣΜ. 1, 241.

τῶν ἑτεροδόξων. Ἄπειθοῦν εἰς τοὺς ἀγίους Πατέρας, καὶ πείθονται εἰς τοὺς ἄλλοτρίους. Ἄπωθοῦν τὴν ὀρθόδοξον Πίστιν, καὶ ἀσπάζονται τὴν ἀμφιβολίαν τῆς πλάνης. Παραβαίνουν τὸν Εὐαγγελικὸν καὶ Κανονικὸν νόμον τοῦ Κυρίου, καὶ δέχονται τὴν ἀπατηλὴν ἁμαρτίαν. Ἀποχωρίζονται τῶν ὄντως Ὀρθοδόξων, καὶ συνευφραίνονται συναγελαζόμενοι μετὰ τῶν ἀπίστων. Ἀπεμπολοῦν τοὺς πνευματικοὺς θησαυροὺς τῆς Ἐκκλησίας, καὶ συνεργάζονται ἀθεμίτως μετὰ τῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου τούτου, χάριν γηίνων σκοπῶν. Ἀπαρνοῦνται τὰ αἰώνια, καὶ ἀρέσκονται εἰς τὰ πρόσκαιρα. Ἀποκρούουν τὰ οὐράνια, καὶ ἐπιζητοῦν τὰ γήινα. Ταράσσουν τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ὑποκρίνονται εἰρήνην, ἀγάπην καὶ ἐνότητα. Ἀποκόπτονται φρονήματι καὶ προαιρέσει ἐκ τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐνοῦνται μετὰ τῶν ἄλλοτρίων, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ προδότου Ἰούδα!

Ἰπὸ τῶν οἰκουμενιστῶν, «ἀνατέτραπται... τὰ τῆς εὐσεβείας δόγματα, συγχέχονται δὲ Ἐκκλησίας θεσμοί. Φιλαρχίαι δὲ τῶν μὴ φοβουμένων τὸν Κύριον ταῖς προστασίαις (τῶν ἰσχυρῶν τοῦ κόσμου) ἐπιπηδῶσιν... Οἴχεται (ἔχει χαθῆ) σεμνότης ἱερατικῆ ἐπιλελοίπασιν (ἔχουν ἐκλείψει) οἱ ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης τὸ ποίμνιον τοῦ Κυρίου... Ἡμαύρωται Κανόνων ἀκρίθεια· ἐξουσία τοῦ ἁμαρτάνειν πολλή... Ἀπόλωλε (ἔχει ἀπολεσθῆ) κρίμα δίκαιον· πᾶς τις τῷ θελήματι τῆς καρδίας αὐτοῦ πορεύεται. Ἡ πονηρία ἄμετρος, οἱ λαοὶ ἀνουθέτητοι, οἱ προεστῶτες ἀπαρρησίαστοι. Δοῦλοι γὰρ τῶν δεδωκότων τὴν χάριν, οἱ δι' ἀνθρώπων ἑαυτοῖς τὴν δυναστείαν κατακτησάμενοι»²²⁴. «Καταπεφρόνηται τὰ τῶν Πατέρων δόγματα· ἀποστολικαὶ παραδόσεις ἐξουδένωνται· νεωτεροποιῶν ἀνθρώπων ἐφευρέματα ταῖς Ἐκκλησίαις ἐμπολιτεύεται· τεχνολογοῦσι λοιπόν, οὐ θεολογοῦσιν οἱ ἄνθρωποι· ἢ τοῦ κόσμου σοφία τὰ πρωτεῖα φέρεται, παρωσαμένη τὸ καύχημα τοῦ Σταυροῦ. Ποιμένες ἀπελαύνονται, ἀντεισάγονται δὲ λύκοι βαρεῖς, διασπῶντες τὸ ποίμνιον τοῦ Χριστοῦ»²²⁵. «Κλονεῖται δὲ πάντα καὶ κατασεύεται, σαθρᾷ τῇ βάσει ἐπαιωρούμενα· ἀλλήλοις δὲ ἐμπίπτοντες, ὑπ' ἀλλήλων ἀνατρεπόμεθα»²²⁶.

«Σχεδὸν γὰρ οὐδὲν μέρος τῆς οἰκουμένης διαπέφευγε τὸν ἐκ τῆς αἰρέσεως ἐμπρησμόν»²²⁷. «Στενάξατε ἐφ' ἡμῖν, ὅτι ὁ Μονογενὴς βλασφημεῖται, καὶ ὁ ἀντιλέγων οὐκ ἔστι. Τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἀθετεῖται, καὶ ὁ δυνάμενος ἐλέγχειν ἀποδιώκεται»²²⁸. «Εἰ κατὰ τὴν αὐτὴν ὁρμὴν ὑπορρέει ἐπὶ τὸ χεῖρον τὰ πράγματα, οὐδὲν ἔσται τὸ κωλύον, εἴσω (ἐντός) ὁ-

224. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 480.

225. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 473.

226. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 213.

227. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 636.

228. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 909.

λίγου χρόνου πρὸς ἄλλο τι σχῆμα παντελῶς μεθαρμωσθῆναι τὰς Ἐκκλησίας²²⁹. «Ἀλλὰ μόνον εὐχου, ἵνα δώῃ ἡμῖν ὁ Κύριος μηδὲν κατὰ θυμὸν ἐνεργεῖν, ἀλλ' ἔχειν τὴν ἀγάπην, ἣτις οὐκ ἀσχημονεῖ, οὐ φυσιοῦται»²³⁰, ἀλλὰ, ἐκ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως γεννωμένη, ἐνεργεῖ ἐν τῇ θεῖᾳ ἀληθείᾳ.

229. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 424.

230. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 564.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η «ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΟΔΟΣ»

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΣΥΝΟΔΟΣ

1. Συνέδρια καὶ διασκέψεις.

Ἡ πρότασις τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1902 περὶ προδιασκέψεως τινος ἤρχισε νὰ πραγματοποιηθῆται μετὰ τὴν ὁμοίαν Ἐγκύκλιον τοῦ 1920. Κατ' ἀπομίμησιν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, συγκροτοῦνται ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ συνέδρια καὶ διασκέψεις, περὶ τῶν ὁποίων ὁ λόγος ἐν συνεχείᾳ.

Π α ν ο ρ θ ὄ δ ο ξ ο ν Σ υ ν ἑ δ ρ ι ο ν. Τὸ ἔτος 1923 συνήλθεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ τότε Πατριάρχου Μελετίου Δ' Μεταξάκη, ἐπιτροπὴ ἐξ ἀντιπροσώπων πλείστων αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἣτις ὠνομάσθη «Συνέδριον Πανορθόδοξον»⁽¹³⁷⁾. Σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου ἦτο ἡ ἐξυπηρέτησις καὶ τῆς «παγχριστιανικῆς ἐνότητος»⁽¹³⁸⁾, ἥγουν τῆς οἰκουμενιστικῆς. Χάριν τούτου, ἐπεσκέφθη τὸ Συνέδριον ὁ ἀγγλικανὸς ἐπίσκοπος Gore, ὅστις ἦτο πρόεδρος τῆς ἐν Λονδίνῳ Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία εἰργάζετο διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν⁽¹³⁹⁾. Πρὸς προώθησιν τῆς οἰκουμενιστικῆς ταύτης ἐπιδιώξεως, τὸ Συνέδριον ἀπεφάσισε τὴν ἀλλαγὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἡμερολογίου⁽¹⁴⁰⁾. Τοῦτο ἀπετέλει ἐφαρμογὴν τῆς σχετικῆς προτάσεως τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920, ἣτις ὠμίλει περὶ «παραδοχῆς ἐνιαίου ἡμερολογίου πρὸς ταυτόχρονον ἑορτασμὸν τῶν μεγάλων χριστιανικῶν ἑορτῶν ὑπὸ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν»⁽¹⁴¹⁾, δηλαδὴ Ὁρθοδόξων κατὰ τόπους Ἐκκλησιῶν καὶ αἱρέσεων!

Ἦ ὀχι μόνον ὁ σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου ὑπῆρξεν οἰκουμενιστικοῦ χαρακτῆρος, ἀλλὰ καὶ τὸ ὄνομά του. Ὁ ὄρος συνέδριον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ δὴ πανορθόδοξον, δὲν προέρχεται ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως. Ἡ Παράδοσις τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας γνωρίζει μόνον τὰς Συνόδους ὡς μέσον λύσεως τῶν ἀνακυπτόντων ἐκάστοτε ἐκκλησιαστικῶν ζητη-

μάτων, και ὄχι τὰ συνέδρια. Ἡ συνήθεια τῶν συνεδρίων προέρχεται ἔξωθεν τῆς Ἐκκλησίας, ἐκ «τοῦ κόσμου τούτου»²³¹, παρὰ τοῦ ὁποίου τὰ παρέλαθεν ὁ οἰκουμενιστικὰ φρονῶν προτεσταντικὸς κόσμος. Διὰ τῶν ἀθέσμων τούτων συνεδρίων, κατ' οὐσίαν, ὑποκαθίστανται αἱ ἐκκλησιαστικαὶ Σύνοδοι, ὅπερ σημαίνει προφανῶς κατάλυσιν τοῦ θεοπνεύστου συνοδικοῦ θεσμοῦ. Τοῦτο ἐπιβεβαιοῖ και τὸ γεγονός, ὅτι τὸ Πανορθόδοξον Συνέδριον τοῦ 1923 δὲν συνεσκέφθη μόνον, ἀλλὰ και ἀπεφάσισε διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν, ὅπερ ἀποτελεῖ ἀρμοδιότητα μόνον τῆς ὀρθοδόξου Συνόδου και δὴ τῆς Οἰκουμενικῆς.

Οἱ ὑποκύφαντες εἰς τὴν οἰκουμενιστικὴν αἵρεσιν Ὁρθόδοξοι καινοτομοῦν πλέον ἀφόδως και πεπαρρησιασμένως και μέχρι σημείου, ὥστε νὰ μεταποιοῦν τὰς Συνόδους, οὐσίᾳ και ὀνόματι, μᾶλλον εἰς ἀντισυνόδους, συμφώνως πρὸς τὰ ἀλλότρια πρότυπα. Ἐν προκειμένῳ, ἡ Ὁρθόδοξος Παράδοσις ἐγκαταλείπεται και παραλαμβάνεται ἡ καθόδοξος συνήθεια τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Τοῦτο ἐπιμαρτυρεῖ και τὸ ὅτι «ἡ ἐπὶ τῶν Πανορθόδοξων Συνόδων και τῶν Παγγρησιαστικῶν Συνεδρίων Ἐπιτροπὴ»⁽¹⁴²⁾ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰργάζετο ὄχι κατὰ τοὺς ἁγίους Πατέρας, ἀλλὰ «ἐπὶ τῆς ἰδίας γραμμῆς»⁽¹⁴²⁾ τῆς συνεργασίας τοῦ Φαναρίου μετὰ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως τοῦ Προτεσταντισμοῦ (ιδὲ ἀνωτ. σ. 54). Πικρὸς καρπὸς τοῦ ἐν λόγῳ Πανορθόδοξου Συνεδρίου ὑπῆρξεν ἡ ἡμερολογιακὴ διαίρεσις τῆς Ἐκκλησίας. «Μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυλήν, ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα;»²³².

Π α ν ο ρ θ ὄ δ ο ξ ο ι δ ι α σ κ έ ψ ε ι ς. Ἐκτὸς τοῦ ἀνωτέρω Συνεδρίου, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἐπὶ τῆς αὐτῆς δυστυχῶς οἰκουμενιστικῆς γραμμῆς κινούμενον, συνεκάλεσε και πανορθόδοξους διάσκεψεις. α') Τὴν Α' ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τοῦ ἔτους 1961, ἣτις ἠσχολήθη μετὰ τὰ θέματα τῆς μελλούσης νὰ συνέλθῃ Προσυνόδου. β') τὴν Β' ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τοῦ ἔτους 1963, ἡ ὁποία ἐξήτασε τὸ ζήτημα ἀποστολῆς ἢ μὴ ὀρθοδόξων παρατηρητῶν εἰς τὴν Β' ἐν Βατικανῷ Σύνοδον και ἀπεφάσισε τὴν ἔναρξιν μετὰ τῆς Ρώμης «διαλόγου ἐπὶ ἴσοις ὄροις». γ') Τὴν Γ' ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τοῦ ἔτους 1965, ἣτις ἀπεφάσισεν, ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν Ρώμην, «... ὅτι, πρὸς καρποφόρον ἔναρξιν ἐνὸς πραγματικοῦ θεολογικοῦ διαλόγου, παρίσταται ἡ ἀνάγκη τῆς δεούσης προπαρασκευῆς και τῆς δημιουργίας τῶν καταλλήλων συνθηκῶν»⁽¹⁴³⁾. δ') Τὴν Δ' ἐν Βελιγραδίῳ Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τοῦ ἔτους 1966, ἣτις φέρεται ὑπὸ τὸ ὄνομα «Πανορθόδοξος Θεολογικὴ Ἐπιτροπὴ»⁽¹⁴⁴⁾. ε) Τὴν Ε' ἐν Σαμπεζῦ

231. Ἰω. ιη', 36.

232. Ματθ. ζ', 16.

τῆς Γενεῦης Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τοῦ ἔτους 1968, τὴν φερομένην καὶ ὡς Δ', ἣτις ἠσχολήθη μετὰ τὸ θέμα τῆς λεγομένης «Μεγάλῃς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας» (145).

Καὶ ἐνταῦθα παρατηρεῖται ἡ αὐτὴ παρέκκλισις ἀπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως. Δὲν ἀκολουθεῖται ὁ θεῖος θεσμὸς τῶν Συνόδων, ἀλλὰ ὁ καινοφανὴς τοιοῦτος τῶν πανορθόδοξων διασκέψεων, ἣ καὶ ἐπιτροπῶν (!), ὁ προερχόμενος ἐκ τῆς οἰκουμενιστικῆς κινήσεως. Εἰς τὰς διασκέψεις ταύτας οἱ μετέχοντες μᾶλλον διασκέπτονται κατὰ τὰ ἑτεροδόξα πρότυπα, παρὰ δίδουν μαρτυρίαν ὡς ὀρθοδόξως πιστοί. Ἡ λογικοκρατικὴ σκέψις ἀντικαθιστᾷ τὴν ἀρχιερατικὴν μαρτυρίαν πίστεως τῶν Συνόδων. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἀπασχολοῦντα τὰς διασκέψεις θέματα εἶναι τοῦ αὐτοῦ χαρακτῆρος. Ἐκ τούτων, δύο διακρίνονται βασικώτερα, πέριξ τῶν ὁποίων φέρονται τὰ ὑπόλοιπα. Ἡ ἔνωσις μετὰ τῶν αἱρέσεων, καὶ ἡ ἐτοιμασία τῆς λεγομένης Μεγάλῃς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ἡ οἰκουμενιστικὴ τοποθέτησις τοῦ πρώτου εἶναι προφανής. Ὁ οἰκουμενιστικὸς χαρακτῆρ καὶ σκοπὸς τοῦ δευτέρου θὰ καταδειχθῇ κατωτέρω.

Πικρὸς καρπὸς τῶν διασκέψεων τούτων εἶναι καὶ ἡ περαιτέρω διάσπασις τῶν Ὁρθόδοξων. Ἡ τρίτη π.χ. Πανορθόδοξος Διάσκεψις τῆς Ρόδου ἀπεφάσισεν, ὅπως αἱ αὐτοκέφαλοι Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι εἶναι ἐλεύθεραι νὰ καλλιεργοῦν ἀδελφικὰς σχέσεις μετὰ τὸν Παπισμὸν ἐξ ἑαυτῶν καὶ οὐχὶ ἐξ ὀνόματος συνόλης τῆς Ὁρθοδοξίας. Διὰ τῆς ἀντορθόδοξου ταύτης ἀποφάσεως, ὅχι μόνον, κατ' οὐσίαν, κηρύσσεται σχεδὸν ἡ ἔνωσις μετὰ τῶν παπικῶν, ἀλλὰ καὶ κατακερματίζεται ὡς πρὸς τὴν γνώμην καὶ τὴν πράξιν ἡ Ὁρθοδοξία εἰς τόσα πιθανὰ μέρη, ὅσαι εἶναι αἱ αὐτοκέφαλοι Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι (146). Ἡ ἀπομάκρυνσις ἐκ τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως καὶ ἡ ἐπιδίωξις τῆς οἰκουμενιστικῆς ἐνότητος ἢ ἐνώσεως διαιροῦν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ἡ ἐνότης ἢ ἔνωσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ εἶναι ἐνότης ἀπατηλὴ καὶ ἔνωσις φαινομενικὴ. Οὐσία καὶ πράγματι εἶναι διαίρεσις καὶ ὀλεθρία διάσπασις. «Ταῦτα γὰρ τῶν ἑτεροδόξων»²³³ μεθόδων «ἐστὶ τὰ σοφὰ κακουργήματα»²³³.

2. Πρὸς τὴν Μεγάλῃν Σύνοδον.

Ἡ προρρηθεῖσα κίνησις δὲν περιορίσθη εἰς τὰς διασκέψεις, τὰς ἐπιτροπὰς καὶ τὰ συνέδρια. Ἐπὶ πλεόν κατευθύνεται πρὸς πανορθόδοξον

233. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 30, 207.

σύνοδον, τὴν ὁποῖαν ἀποκαλεῖ Ἁγίαν καὶ Μεγάλην Σύνοδον τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Σύνοδος καὶ προσύνοδος. Τὸ ἔτος 1925, ἐκ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐγένετο πρότασις «περὶ συγκλήσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐπὶ τῇ 1600ῃ ἐπετείῳ ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς Α' ἐν Νικαίᾳ Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Τότε ἀπεφασίσθη καὶ ἡ σύγκλησις Ὁρθοδόξου Προσυνόδου εἰς τὸ Ἅγιον Ὄρος διὰ τὴν 19ην Ἰουνίου 1932, Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς. Διορθόδοξος προκαταρτικὴ Ἐπιτροπὴ, συνελθοῦσα τὸν Ἰούνιον τοῦ 1930 ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Βατοπεδίου, κατήρτισε τὸν κατάλογον τῶν θεμάτων τῆς Προσυνόδου»⁽¹⁴⁷⁾. «Τελικῶς ἐματαιώθη ἡ σύγκλησις τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ τῆς Προσυνόδου, διότι Ὁρθόδοξοὶ τινες αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι, ὡς ἐμπερίστατοι, ἐζήτησαν τὴν ἀναβολὴν των»⁽¹⁴⁸⁾. Τῷ 1961 ἡ Α' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τῆς Ρόδου ἐπανέλαβε καὶ συνεπλήρωσε τὸ ἔργον τῆς διορθόδοξου προκαταρτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1930, δηλαδὴ τὸν κατάλογον θεμάτων τῆς μελλούσης Προσυνόδου. Τοῦτο δεικνύει, ὅτι «οὐδεμία πρόσδος ἐπὶ μίαν τριακονταετίαν, ἐκτὸς τῆς συμπληρώσεως (τοῦ καταλόγου θεμάτων), ἐπετεύχθη» εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο⁽¹⁴⁹⁾. Κύριοι ὑποκινηταὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος ὑπῆρξαν τὰ μὲν πρῶτα ἔτη ὁ Πατριάρχης Μελέτιος Μεταξάκης, τὸ δὲ ἔτος 1961 καὶ μετέπειτα ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας.

Ἀργότερον, ἡ ἰδέα τῆς συγκλήσεως Πανορθόδοξου Προσυνόδου ἀπερρίφθη ὑπὸ τῆς Ε' ἐν Σαμπεζῦ τῆς Γενεύης Πανορθόδοξου Διασκέψεως τοῦ 1968, τῆς φερομένης καὶ ὡς τετάρτης. «Ἡ Διάσκεψις ἀπεφάσισεν, ὅπως ἡ Προσύνοδος ἐγκαταλειφθῆ ὡς τε ὄρος καὶ ὡς στάδιον προπαρασκευῆς τῆς Συνόδου, διότι οὔτε πρὸς τὰ πράγματα ἀνταποκρίνεται σήμερον, οὔτε καὶ ἀπαντᾷ ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς Θεολογίᾳ τῶν Συνόδων τοιοῦτος θεσμὸς καὶ ὄρος Προσυνόδου. Ἀποτελεῖ οὗτος νεολογισμόν, διότι ἡ Ἐκκλησία ἐγνώρισε μόνον Συνόδους Οἰκουμενικὰς ἢ Τοπικὰς, μείζονας ἢ ἐλάσσονας, διαφόρων κατηγοριῶν, ἀλλὰ πάντοτε Συνόδους, οὐδέποτε δὲ τι ἕλαττον τῆς Συνόδου, οἷον Προσύνοδον»⁽¹⁵⁰⁾. Ἀντὶ τῆς Προσυνόδου, ἡ Ε' ἐν Γενεύῃ Πανορθόδοξος Διάσκεψις ἀπεφάσισε διὰ τὸ προσεχὲς μέλλον τὴν σύγκλησιν Μεγάλης Συνόδου»⁽¹⁵¹⁾. Ἐπι πλεόν, «εἰσθέτησε τὴν μέθοδον προπαρασκευῆς τῆς Μεγάλης Συνόδου διὰ προσυνοδικῶν πανορθόδοξων διασκέψεων, αἱ ὁποῖαι θὰ μελετοῦν τμηματικῶς τὰ ὑπὸ τῆς Α' ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξου Διασκέψεως τεθέντα καὶ ἐγκριθέντα θέματα⁽¹⁵²⁾. Ὑπὸ τῆς ἐν Γενεύῃ Διασκέψεως ἀπεφασίσθη ἡ σύστασις «Προπαρασκευαστικῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Διορθόδοξου Ἐπιτροπῆς»⁽¹⁵¹⁾.

Ὡς καταφαίνεται ἐκ τῶν ἐκτεθέντων, ἡ πρὸς Μεγάλῃν Σύνοδον πορεία δὲν ἠκολούθησε τὴν ὀρθόδοξον ὁδόν. Ὁρθῶς ὑπεστήριξεν ἡ Ε΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις τοῦ 1968, ὅτι ἡ προσύνοδος οὔτε ὡς θεσμός, οὔτε ὡς ὄρος ἀπαντᾶται εἰς τὴν Παράδοσιν τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἡ προσύνοδος ἀποτελεῖ καρπὸν οἰκουμενιστικῆς καινοτομίας. Διὰ τῆς προσυνόδου, οἱ Ὁρθόδοξοι ἄγονται νὰ λαμβάνουν συνοδικῆς ἰσχύος ἀποφάσεις ἐκτὸς Συνόδου, ὡς συμβαίνει περίπου μὲ τὰς λεγομένας πανορθόδοξους διασκέψεις. Τοῦτο ὅμως, ὡς ἐλέχθη καὶ ἀνωτέρω (ιδεὲ σ. 22 - 23), ἀποτελεῖ ἁμαρτίαν, μέχρι βαθμοῦ καὶ βλασφημίας κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἄλλὰ καὶ ἡ υἱοθετηθεῖσα ὑπὸ τῆς Ε΄ Διασκέψεως προπαρασκευὴ τῆς Μεγάλῃς Συνόδου διὰ προσυνοδικῶν πανορθόδοξων διασκέψεων, δὲν ἀφίσταται πολὺ τῆς προπαρασκευῆς διὰ προσυνόδου, εἰμὴ μόνον σχεδὸν κατ' ὄνομα. Ὅπως ἡ προσύνοδος εἶναι ἄγνωστος διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν, οὕτω καὶ ἡ ἐπέχουσα περίπου θέσιν προσυνόδου διάσκεψις εἶναι τῆς Ὁρθοδοξίας ἀλλοτρία. Ἡ δὲ συσταθεῖσα παρὰ τῆς αὐτῆς Διασκέψεως Προπαρασκευαστικὴ τῆς Μ. Συνόδου διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ ὑπενθυμίζει τὰς παρομοίας προσπαθείας τῶν προτεσταντῶν, καὶ τὰς παραπλησίας ἐπιτροπὰς τῶν προαναφερθεισῶν ἀντισυνόδων τοῦ Παπισμοῦ (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 42, 43). Ἡ περιπέτεια τῆς ἐν λόγῳ κινήσεως πρὸς Σύνοδον καὶ ἡ καταφυγὴ τῆς ἄλλοτε εἰς προσύνοδον, ἄλλοτε εἰς διασκέψεις καὶ ἄλλοτε εἰς ἐπιτροπὰς, ὀφείλεται εἰς τὴν μακρὰν τῆς ὀρθόδοξου ἀληθείας πορείαν τῆς. Δύναται δὲ νὰ παραλληλισθῇ πρὸς τὴν προτεσταντικὴν οἰκουμενιστικὴν κίνησιν, ἣτις δι' ὁμοίων περίπου ἀσταθῶν βημάτων κατέληξεν εἰς τὰς συνελεύσεις τοῦ Π.Σ.Ε. (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 45 - 46).

Θέματα τῆς Μ. Συνόδου. Ὅχι μόνον τὰ ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ τὰ προταθέντα ὡς θέματα τῆς Μ. Συνόδου μαρτυροῦν πνεῦμα ἀλλότριον τῆς περὶ Συνόδων Ὁρθόδοξου Παραδόσεως. Τὰ θέματα τῆς μελλούσης Συνόδου ἢ Προσυνόδου κατήρτισαν ἡ Διορθόδοξος Προκαταρκτικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ 1930, ἡ Α΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις τοῦ 1961, καὶ ἡ Ε΄ ἢ Δ΄ Πανορθόδοξος Διάσκεψις τοῦ 1968. Ἐκ τούτων, ἡ Διάσκεψις τοῦ 1961 ἐτροποποίησε καὶ συνεπλήρωσε τὸν κατάλογον θεμάτων τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1930, ἡ δὲ Διάσκεψις τοῦ 1968 συνέταμιν τὸν τελευταῖον, καθορίσασα κατ' ἐπιλογὴν τὰ πρὸς προετοιμασίαν θέματα τῆς Μ. Συνόδου⁽¹⁵³⁾. Ἐκ τῶν τριῶν τούτων καταλόγων, ὡς συντηρητικώτερος κρίνεται ὁ τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1930.

Δύο εἶναι τὰ βασικὰ γνωρίσματα τῶν ὡς ἄνω προταθέντων θεμάτων. Ἡ ροπὴ πρὸς γενικὰ καὶ πρακτικὰ θέματα, καὶ ἡ οἰκουμενιστικὴ ἐνότης,

ἡγουν ἢ ἔνωσις τῆς Ὁρθοδοξίας μὲ τὰς αἱρέσεις. Εἰς τὸν σχοινοτενῆ κατάλογον τῆς Διασκέψεως τοῦ 1961 ἀναγράφονται π.χ. τὰ γενικά θέματα, «ἐννοια τῆς Ἐκκλησίας, αὐθεντία τῆς Ἐκκλησίας... κοινή συνείδησις τῆς Ἐκκλησίας» κ. ἄ. Ἐπίσης τὰ πρακτικά θέματα, «κωδικοποιήσις Ἱερῶν Κανόνων... Περιβολή τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου» κ. ἄ. Προσέτι καὶ σαφῶς οἰκουμενιστικά θέματα, ὡς «ἀναπροσαρμογή τῶν περὶ Νηστείας Ἐκκλησιαστικῶν Διατάξεων, συμφώνως ταῖς ἀπαιτήσεσι τῆς συγχρόνου ἐποχῆς... Ἡμερολογιακὸν ζήτημα... Μελέτη τῶν τρόπων προσεγγίσεως καὶ ἐνότητος τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν προοπτικῇ Πανορθόδοξῳ... Καλλιέργεια σχέσεων ἐν τῷ πνεύματι τῆς κατὰ Χριστὸν ἀγάπης, λαμβανομένων ἰδία ὑπ' ὄψιν τῶν ὑπὸ τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920 προβλεπομένων σημείων... Ἡ ἐν τῷ πνεύματι τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920 παρουσία καὶ συμμετοχὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει» κ.λ.π. (154). Οἱ κατάλογοι θεμάτων τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1930 καὶ τῆς Διασκέψεως τοῦ 1961 δημοσιεύονται κατωτέρω ἐν παραρτήματι (ἰδὲ σ. 119).

Ὁ κατάλογος θεμάτων τῆς Μ. Συνόδου, ὁ καταρτισθεὶς ὑπὸ τῆς Ε' ἢ Δ' Πανορθόδοξου Διασκέψεως τοῦ 1968 ἔχει ὡς ἀκολούθως:

1. Ἐκ τοῦ Κεφαλαίου «I. Πίστις καὶ Δόγμα» τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Β'. Αἱ Πηγαὶ τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως:
 - α) Ἁγία Γραφή:
 - 1) Θεοπνευστία τῆς Ἁγίας Γραφῆς.
 - 2) Κῦρος τῶν Ἀναγιγνωσκομένων Βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.
 - 3) Ἐπιστημονικὴ ἐκδοσις τοῦ Βυζαντινοῦ κειμένου τῆς Καινῆς Διαθήκης.
 - 6) Ἱερὰ Παράδοσις, (καθορισμὸς τῆς ἐννοίας καὶ ἐκτάσεως αὐτῆς).

2. Ἐκ τοῦ κεφαλαίου «II. Θεία Λατρεία» τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Γ'.

Πληρεστέρα συμμετοχὴ τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου ἐν τῇ λατρευτικῇ καὶ τῇ ἄλλῃ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας.

3. Ἐκ τοῦ Κεφαλαίου «III. Διοίκησις καὶ ἐκκλησιαστικὴ εὐταξία» τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Ε'.

Ἀναπροσαρμογή τῶν περὶ Νηστείας Ἐκκλησιαστικῶν Διατάξεων, συμφώνως ταῖς ἀπαιτήσεσι τῆς συγχρόνου ἐποχῆς.

4. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου τὸ ὑπὸ στοιχεῖον Ζ'.

Κωλύματα Γάμου. Μελέτη τῆς σημερινῆς πράξεως ἐν ταῖς κατὰ τόπους Ἐκκλησίαις ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς ἀκολουθουμένης περὶ τούτων Ἐκκλησιαστικῆς διαδικασίας, καὶ ἐξασφάλισις ὁμοιομόρφου, εἰ δυνατόν,

ὡς πρὸς τὰ ἄνωθι, πράξεως ἐν τῇ καθόλου Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ.

5. Ἐκ τοῦ αὐτοῦ Κεφαλαίου τὸ ὑπὸ στοιχείον Θ'.

Ἡμερολογιακὸν ζήτημα. Μελέτη τοῦ ζητήματος ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν περὶ Πασχαλίου ἀπόφασιν τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ ἐξεύρεσις τρόπου πρὸς ἀποκατάστασιν συμπράξεως μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ.

6. Ἐκ τοῦ Κεφαλαίου «VII. Θεολογικά θέματα» τὸ ὑπὸ στοιχείον Α'.

Ἡ Οἰκονομία ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ:

α) Ἐννοια καὶ ἔκφρασις τῶν ὄρων «Ἀκρίθεια» καὶ «Οἰκονομία» ἐν τῇ Ὁρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ.

6) Ἡ «Οἰκονομία»:

1) Ἐν τοῖς Μυστηρίοις, τόσον τοῖς ἐντός, ὅσον καὶ τοῖς ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας τελουμένοις.

2) Ἐν τῇ ἀποδοχῇ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῶν αἰρετικῶν, τῶν σχισματικῶν, τῶν ἐκπιπτόντων (τίνες διὰ Βαπτίσματος, τίνες διὰ Χρίσματος, τίνες διὰ λιθέλλου, τίνες δι' εὐχῆς).

3) Ἐν τῇ λατρείᾳ (¹⁵⁵).

Τὰ ἄνωτέρω θέματα, ὡς θέματα Συνόδου, παρεκκλίνουσι ἀπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως. Ταῦτα δὲν προσιδιάζουσι εἰς Ὁρθόδοξον Σύνοδον, ἀλλὰ ἀρμόζουσι εἰς συνέδριον δυτικῆς ἐπιστημονικῆς τύπου, ἢ μᾶλλον τῆς ἐν τῇ Δύσει πεπλανημένης ἐπιστημονικῆς θεολογίας. Οὕτως ἡ μέλουσα Σύνοδος καλεῖται νὰ ἀσχοληθῇ μὲ ζήτῃματα μὲν πίστεως γενικῶς καὶ μᾶλλον ἀκαδημαϊκῶς, κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ οἰκουμενιστικοῦ πνεύματος, μὲ πρακτικὰ δὲ ζήτῃματα ἐπὶ τὸ ἐμφανέστερον οἰκουμενιστικῶς. Γενικῶς θὰ συζητήσῃ π.χ. περὶ τῶν πηγῶν τῆς θείας Ἀποκαλύψεως, περὶ θεοπνευστίας τῆς Ἁγίας Γραφῆς, περὶ Ἱερᾶς Παραδόσεως. Οἰκουμενιστικώτερον θὰ ἐξετάσῃ π.χ. τὴν πληρεστέραν συμμετοχὴν τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου ἐν τῇ λατρευτικῇ καὶ τῇ ἄλλῃ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας, τὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν περὶ νηστείας Ἐκκλησιαστικῶν Διατάξεων, τὴν περὶ Πασχαλίου ἀπόφασιν τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Δηλαδή ἡ μέλουσα Σύνοδος ἐτοιμάζεται διὰ καινοτομίας, αἱ ὁποῖαι δὲν θὰ ἀφήσουσι ἄθικτον οὐδὲ αὐτὸν τὸν Ὅρον τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου τῆς Ὁρθοδοξίας περὶ Πάσχα. Τουτέστι, κατευθύνεται πρὸς ἀναθεώρησιν ἀποφάσεως τῆς Α' Οἰκουμενικῆς, ἣτις ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῶν ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ παραμένει αἰωνίως ἀκατάλυτος (ιδεὲ ἄνωτ. σ. 20).

Διὰ τοιαῦτα προπαρασκευάζεται ἡ Μ. Σύνοδος, ἐνῶ ἀπασχολοῦν τὴν

Ὁρθοδοξίαν συγκεκριμένα θέματα πίστεως καὶ φλέγοντα ζητήματα δογματικῆς φύσεως. Ὡς εἶναι ἡ ἰταμὴ αἵρεσις τοῦ Παπισμοῦ, ἡ ἀναιδῶς δρῶσα μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων παπικὴ Οὐνία, ἡ μάλιστα ἀνεργάτιστος αἵρεσις ἢ παναίρεσις τοῦ Προτεσταντισμοῦ ἢ Διαμαρτυρήσεως, ἢ τὰ πάντα διαλύουσα αἵρεσις ἢ παναίρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, προτεσταντικοῦ καὶ παπικοῦ, ἢ ἀναιδῆς καὶ θρασεῖα Μοιχειανικὴ αἵρεσις, ὁ Πνευματισμὸς καὶ αἱ σιωνιστικῆς προελεύσεως κακαὶ ἐβραϊκαὶ φυτεῖαι τοῦ ἀντιεκκλησιαστικοῦ Χιλιασμοῦ, τοῦ σκοτεινοῦ Μασονισμοῦ καὶ Θεοσοφίας, καὶ τοῦ πάντῃ ἀθέου καὶ ἀπανθρώπου Μαρξισμοῦ. Συμφώνως πρὸς τὰ μέχρι τοῦδε δεδομένα, ἢ μετὰ μερίμνης καὶ τύρβης ἐτοιμαζομένη Μ. Σύνοδος με οὐδὲν ἐκ τῶν ζητημάτων τούτων πρόκειται νὰ ἀσχοληθῇ (!), ἀν καὶ πολλὰ ἐξ αὐτῶν περιλαμβάνοντο εἰς τὸν κατάλογον θεμάτων τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1930.

Ἡ παραθεώρησις τῶν ἀνωτέρω φλεγόντων δογματικῶν ζητημάτων τοῦ πληρώματος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ ἡ ἐνασχόλησις μεῖν ἄλλα γενικῆς καὶ πρακτικῆς φύσεως θέματα χαρακτηρίζουν τὴν ἐπισπευδομένην Σύνοδον, δυστυχῶς, ὄχι ὡς ὀρθόδοξον, ἀλλὰ ὡς οἰκουμενιστικὴν. Ταχτικὴ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ εἶναι ἡ ἀποφυγὴ τῶν δογματικῶν συζητήσεων ἐπὶ φλεγόντων ζητημάτων πίστεως καὶ ἡ ἐλευθεριάζουσα ἐνασχόλησις μεῖν πρακτικὰ θέματα (ιδεῖ ἀνωτ. σ. 46). Ἡ προρρηθεῖσα Σύνοδος, καθ' ὅσον μὲν δὲν προτάσσει τὰ μνημονευθέντα δογματικὰ ζητήματα, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύναται νὰ λογισθῇ ὡς ὀρθόδοξος (ιδεῖ ἀνωτ. σ. 22). Καθ' ὅσον δὲ ἀποκλείει ταῦτα τῶν συζητήσεων τῆς, καταφεύγουσα εἰς γενικὰ καὶ πρακτικὰ θέματα, καὶ δὴ ἀντιπαραδοσιακοῦ χαρακτῆρος, κρίνεται ὡς οἰκουμενιστικὴ σύνοδος. Ἡ ἐν λόγῳ Σύνοδος δὲν προωθείται ὑπὸ τοῦ ἀνησυχούντος περὶ τὴν πίστιν πληρώματος τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλὰ προβάλλεται ἀνωθεν μεῖν οἰκουμενιστικὴν μεθοδολογίαν καὶ ἐπιβάλλεται πρὸς σκοποὺς ἀλλοτρίους, διὰ τοὺς ὁποίους οἱ Ὁρθόδοξοι δυσφοροῦν, ἢ καὶ διαμαρτύρονται.

Νεώτεραι κινήσεις. Ἡ Ε' ἢ Δ' Διάσκεψις τοῦ 1968, ὡς γνωστόν, συνέστησε τὴν «Προπαρασκευαστικὴν τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου τῆς κατ' Ἀνατολὰς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Διορθόδοξον Ἐπιτροπὴν»⁽¹⁵⁶⁾, ἀποτελουμένην «ἐξ ἐνὸς Ἀντιπροσώπου Ἱεράρχου, καὶ ἐν γένει Κληρικοῦ, ἐξ ἐκάστης ἐπὶ μέρους Ἐκκλησίας, ἔχοντος μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἕνα Σύμβουλον»⁽¹⁵⁶⁾. Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον παρεκλήθη ὑπὸ τῆς Διασκέψεως καὶ συνέστησεν ἐν Σαμπεζὺ Γραφεῖον πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς Ἐπιτροπῆς⁽¹⁵⁶⁾. Ἔργον τῆς ἢ Ἐπιτροπῆς ἔχει τὸν συντονισμόν τοῦ ἔργου ἐπεξεργασίας τῶν θεμάτων, «ἅτινα θὰ ἀποτελέσωσι τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Α' Προσυνοδικῆς Πανορθόδοξου Διασκέψεως»⁽¹⁵⁷⁾. Τὰ θέματα τοῦ ὑπὸ τῆς Ε' Διασκέψεως καταρτισθέντος κατα-

λόγου ανέλαβον πρὸς «θεολογικὴν ἔρευναν καὶ ἐπεξεργασίαν» (158) κατὰ σειράν αἱ Ἐκκλησίαι Κωνσταντινουπόλεως, Βουλγαρίας, Σερβίας, Ρωσίας, Ἑλλάδος καὶ Ρουμανίας (158).

Τηρουμένης σχετικῆς διαδικασίας, κατόπιν τῆς ἐρεύνης καὶ ἐπεξεργασίας τῶν θεμάτων ὑπὸ τῶν ὡς ἄνω Ἐκκλησιῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ τὸ ἔτος 1971 διετύπωσε τὴν ἐνιαίαν ἀποφιν ἐπὶ ἕξ θεμάτων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐξετάσῃ ἡ Α' Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις, ὡς θέματα τῆς Μ. Συνόδου. Ὁ προτεινόμενος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς κατάλογος θεμάτων εἶναι ὁ ἀκόλουθος:

α. Ἡ Θεία Ἀποκάλυψις.

β. Πληρεστέρα συμμετοχὴ τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου ἐν τῇ λατρευτικῇ καὶ τῇ ἄλλῃ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας.

γ. Ἀναπροσαρμογὴ τῶν περὶ νηστείας ἐκκλησιαστικῶν διατάξεων, συμφώνως ταῖς ἀπαιτήσεσι τῆς συγχρόνου ἐποχῆς.

δ. Κωλύματα γάμου.

ε. Ἡμερολογιακὸν ζήτημα. Μελέτη τοῦ ζητήματος ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν περὶ Πασχαλίου ἀπόφασιν τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ ἐξεύρεσις τρόπου πρὸς ἀποκατάστασιν συμπράξεως μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ καὶ

ς. Ἡ οἰκονομία ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ (159).

Ὁ νέος οὗτος κατάλογος θεμάτων τῆς Ἐπιτροπῆς ἔχει πάντα τὰ τρωτὰ τῶν προμνημονευθέντων καταλόγων (ιδεῖ ἄνωτ. σ. 65, 67), ἀλλὰ καὶ πλείονα ἐκείνων. Μειώνει τὰ θεωρητικὰ θέματα καὶ ρίπτει τὸ βάρος εἰς πρακτικὰ τοιαῦτα καὶ δὴ οἰκουμενιστικοῦ διαφέροντος. Οὕτω γίνεται διαφανῆς ἡ ἀπὸ τοῦ 1961 σταδιακὴ πορεία τοῦ οἰκουμενιστικοῦ καταρτισμοῦ τοῦ καταλόγου θεμάτων τῆς Μ. Συνόδου, διὰ τῶν διασκέψεων καὶ ἐπιτροπῶν. Κατ' ἀρχάς, ἀποφεύγονται τὰ συγκεκριμένα καὶ φλέγοντα δογματικὰ ζητήματα, ὁ δὲ προτεινόμενος κατάλογος ἐπιφορτίζεται μὲ πλῆθος γενικῶν θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν θεμάτων, μάλιστα οἰκουμενιστικοῦ χαρακτήρος. Κατόπιν τὰ θεωρητικὰ θέματα περιορίζονται εἰς τὸ ἐλάχιστον καὶ κυριαρχοῦν τὰ πρακτικὰ, μὲ τάσιν περαιτέρω οἰκουμενιστικὴν ἀνασκευὴν τοῦ καταλόγου. Ἐντονος προκαλεῖται ἐνταῦθα ἡ ἐντύπωσις, ὅτι ὁ καταρτισμὸς τοῦ καταλόγου θεμάτων τῆς Μ. Συνόδου κατευθύνεται ἄνωθεν πρὸς ἐκ τῶν προτέρων καθορισθέντα οἰκουμενιστικὸν σκοπὸν.

Τελευταίως, ἐπιτροπὴ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὑπὸ τὸν Μητροπολίτην Χαλκηδόνος κ. Μελίτωνα, ἐπεσκέφθη «τὰ Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα καὶ τὰς Ὁρθόδοξους Αὐτοκεφάλους... Ἐκκλησίας» (160), διὰ

τὸ θέμα «τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῆς προπαρασκευῆς αὐτῆς» (160). Ἀντικειμενικοὶ σκοποὶ τῆς κινήσεως ταύτης εἶναι «νὰ συγκροτηθῇ τὸ ταχύτερον ἢ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος, νὰ εἶναι βραχείας διαρκείας, νὰ ἀσχοληθῇ μὲ ὀλίγα θέματα, ὄχι δογματικά καὶ θεωρητικά, νὰ μὴ θίγῃ τοὺς ἱεροὺς Κανόνας, ἀλλὰ νὰ ἐξεύρῃ τρόπους ἐκσυγχρονισμοῦ, διευρύνσεως καὶ ἐρμηνείας αὐτῶν. Νὰ ἐξομαλύνῃ τὸν ἐκκλησιαστικὸν βίον τῆς ὅλης Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Νὰ δώσῃ ἀπόκρισιν εἰς τὰ προβλήματα τοῦ ἱεροῦ κλήρου καὶ τοῦ πιστοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Νὰ ρυθμίσῃ ἐν πανορθόδοξῳ συμφωνίᾳ τὴν πορείαν τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τὴν Χριστιανικὴν ἐνότητα. Νὰ δώσῃ ἢ Ὁρθοδοξία μίαν νέαν μαρτυρίαν ἀγάπης καὶ εἰρήνης πρὸς ὅλον τὸν σύγχρονον κόσμον, τὸν πιστεύοντα καὶ μὴ πιστεύοντα» (161).

Δηλαδή, δὲν θὰ πρόκειται περὶ ὀρθοδόξου Συνόδου. Τοῦτο μαρτυρεῖ καὶ μόνον τὸ ὅτι ἡ Σύνοδος δὲν θὰ ἀσχοληθῇ μὲ δογματικά θέματα, ἀν καὶ ταῦτα ὑπάρχουν φλέγοντα καὶ ἐπιτακτικά (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 68). Ἐπὶ πλέον καὶ τὸ ὅτι, καινοτομοῦσα ἡ Σύνοδος, θὰ δώσῃ ἐκσυγχρονισμένην ἐρμηνείαν εἰς τοὺς ἱεροὺς Κανόνας, ἤτοι ἐρμηνείαν ἄλλην, διάφορον τῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας, χωρὶς ὅμως νὰ θίγῃ τὸ κείμενον αὐτῶν. Δηλαδή, θὰ ἀφήσῃ ἄθικτον τὸ γράμμα τῶν ἱερῶν Κανόνων, ἀλλὰ θὰ διαστρέψῃ τὸ πνεῦμα τοῦ γράμματος ἀπὸ ὀρθόδοξον εἰς οἰκουμενιστικόν, ὡς σαφῶς οἰκουμενιστικὴ σύνοδος. Τοῦτο δηλοῖ καὶ ἡ ἐπιδίωξις, νὰ ρυθμισθῇ δι' αὐτῆς ἡ πορεία τῆς Ὁρθοδοξίας πρὸς τὴν «Χριστιανικὴν Ἐνότητα», ἥγουν τὴν οἰκουμενιστικὴν ἐνότητα, ἢ ἔνωσιν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μετὰ τῶν αἰρέσεων, ἐντὸς τῆς οἰκουμενιστικῆς κινήσεως. Τὸ αὐτὸ συνάγεται καὶ ἐκ τοῦ σκοποῦ τῆς Συνόδου, ὅπως δώσῃ εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον νέαν μαρτυρίαν. Ὁχι τὴν μέχρι τοῦδε θεῖαν μαρτυρίαν τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἀλλὰ τὴν οἰκουμενιστικὴν τοιαύτην περὶ τῆς δῆθεν ἀγάπης καὶ τῆς δῆθεν εἰρήνης (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 47). Ἡ δὲ φροντίς, ὅπως ἡ Σύνοδος εἶναι «βραχείας διαρκείας», δηλοῖ ὅτι τὰ διὰ τῆς Μ. Συνόδου ἐξαγγελθησόμενα ἐτοιμάζονται ἐκτὸς ταύτης καὶ πρόκειται μᾶλλον νὰ ἐπιβληθοῦν εἰς αὐτήν, κατὰ τὰ πρότυπα τῶν ἀντισυνόδων τῶν αἰρετικῶν (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 43, 46). Λίαν ἐντυπωσιακὸν τυγχάνει ἐν προκειμένῳ τὸ ἀναφερθῆν καὶ ἀνωτέρω, ὅτι οἱ προετοιμάζοντες τὴν Μ. Σύνοδον, μετὰ τὰ δογματικά, ἐγκαταλείπουν καὶ τὰ ἐλάχιστα θεωρητικά, περιοριζόμενοι εἰς «ὀλίγα» πρακτικά καὶ ἐντόνως οἰκουμενιστικά θέματα.

Ἐπὶ τούτοις, καὶ ταῦτα τὰ «ὀλίγα θέματα» δὲν ἔχουν καθορισθῆ εἰσέτι θεθαίως. Παρὰ τὰς τελευταίας διαβουλεύσεις τῆς ὑπὸ τὸν κ. Μελίτωννα Ἐπιτροπῆς μὲ τὰς αὐτοκεφάλους κ.λ.π. Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, δὲν κατηρτίσθη ἀκόμη ὁ τελικὸς κατάλογος θεμάτων τῆς Μ. Συνόδου. Ἐποφάσεις θὰ λάβῃ ἡ πρώτη Προσυνοδικὴ Πανορθόδοξος Διάσκεψις,

ἡ ὁποία, καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις, θὰ συνέλθῃ περὶ τὸ τέλος τοῦ προσεχοῦς φθινοπώρου εἰς τὸ ἐν Σαμπεζῦ Ὁρθόδοξον Κέντρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου»⁽¹⁶²⁾.

3. Οἰκουμενιστὰι πρωτεργάται.

Ὡ ἐλέχθη καὶ ἀλλαχοῦ (ιδεῖ ἀνωτ. σ. 64), πρωτεργάται τῆς κινήσεως πρὸς τὴν Μ. Σύνοδον ὑπῆρξαν οἱ πατριάρχαι Μελέτιος Μεταξάκης (1871 - 1935 μ.Χ.) καὶ ὁ Ἀθηναγόρας (1886 - 1972 μ.Χ.). Εἰς τοὺς τεθνεῶτας τούτους δεόν νὰ προστεθῇ καὶ ὁ νῦν κινούμενος ὑπὲρ τῆς Συνόδου Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Μελίτων.

Μελέτιος Μεταξάκης. Ὁ Μελέτιος Μεταξάκης ἦτο δυστυχῶς οἰκουμενιστικῆς τοποθετήσεως. «Ἐξυπηρέτησε πλήρως»⁽¹⁶³⁾ τὸ ἔργον τῶν οἰκουμενιστικῶν σχέσεων τῶν Ὁρθοδόξων μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν. Τὸ ἔτος 1918 ὡς Μητροπολίτης Ἀθηνῶν, ὁμοῦ μετὰ τοῦ Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου καὶ τοῦ Ἀμίκα Ἀλιβιζάτου, ἔσχεν ἐν Ἀμερικῇ καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ «ἀνεπισήμους θεολογικὰς συζητήσεις μετὰ τῶν Ἐπισκοπιανῶν... καὶ Ἀγγλικανῶν»⁽¹⁶³⁾, διὰ τῶν ὁποίων ἐτέθησαν αἱ βάσεις τῆς συμμετοχῆς τῶν Ὁρθοδόξων εἰς τὴν κίνησιν τοῦ προτεσταντικοῦ Οἰκουμενισμοῦ⁽¹⁶⁴⁾. Τότε ἐδέχθη «τὸ κῦρος τοῦ Ἀγγλικανικοῦ Βαπτίσματος»⁽¹⁶³⁾, ἀσεβῶν οὕτως εἰς τὴν Παράδοσιν τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ οἰκουμενιστικὴ Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920, διὰ τῆς ὁποίας Ὁρθόδοξοι καὶ ἑτερόδοξοι προτρέπονται εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ Οἰκουμενισμοῦ (ιδεῖ ἀνωτ. σ. 52 - 53), ἀποδίδεται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου κ. Μελίτωνος εἰς τὸν Μελέτιον Μεταξάκην⁽¹⁶⁵⁾.

Ὁ Μελέτιος Μεταξάκης, ὡς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, πρῆδρευσεν τοῦ οἰκουμενιστικῆς κατευθύνσεως Πανορθόδξου λεγομένου Συνεδρίου τοῦ 1923, τὸ ὁποῖον, ἐργασθὲν ὑπὲρ τῆς κακοδόξου ἐνότητος τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, διήρυσεν ἡμερολογιακῶς τοὺς Ὁρθοδόξους (ιδεῖ ἀνωτ. σ. 62). Τὸ ἔτος 1931 ἠγήθη ἀντιπροσωπείας Ὁρθοδόξων, ἦτις, ἐνεργούσα ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς οἰκουμενιστικῆς κινήσεως τῶν προτεσταντῶν, μετέσχε τοῦ ἀγγλικανικοῦ συνεδρίου τοῦ Λάμπεθ⁽¹⁶⁶⁾. Ἐν ἔτος ἐνωρίτερον, τὸ 1930, ὡς Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας εἶχεν ἀναγνωρίσει τὸ κῦρος τῶν ἀγγλικανικῶν χειροτονιῶν⁽¹⁶⁷⁾, ἀθετῶν τὴν ἐν προκειμένῳ διδασκαλίαν τῶν Πατέρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (ιδεῖ ἀνωτ. σ. 16). Ὁ Μελέτιος Μεταξάκης ἦτο ὀπισθεν καὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ 1925 περὶ συγκλήσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Ἐφ' ὅσον ὁ ὑπ' ἀριθμὸν ἓνα πρωτεργάτης τῆς μελλούσης νὰ συνέλ-

Ἀναγνώριση
Ἀγγλικανικῆ
Χειροτονίᾳ

θη Συνόδου υπῆρξε προαιρέσει, γνώμη και δράσει οἰκουμενιστής, δὲν ἦτο δυνατόν ἢ Σύνοδος αὐτή νὰ εἶναι ἐξ ἀρχῆς διαφορετικοῦ χαρακτήρος. Ὅπως ἐκ «τοῦ καρποῦ τὸ δένδρον γινώσκεται»²³⁴, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ γνωστοῦ δένδρου γνωρίζεται ὁ ἄδηλος εἰσέτι καρπός. Ἡ οἰκουμενιστικὴ κατεύθυνσις τῆς λεγομένης Μ. Συνόδου καὶ ὁ σαφῶς οἰκουμενιστικὸς χαρακτήρ τῶν θεμάτων ταύτης, τῶν ἐτοιμαζομένων διὰ τῶν ἐπιτροπῶν καὶ τῶν διασκέψεων, ὀφείλονται εἰς τὸ ἀντορθόδοξον οἰκουμενιστικὸν φρόνημα τοῦ Μελετίου Μεταξάκη.

Ὁ Ἀθηναγόρας κήρυξ οἰκουμενιστικῆς ἐνώσεως. Ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας υπῆρξεν ὁ μεγαλύτερος κήρυξ τῆς οἰκουμενιστικῆς ἐνότητος ἢ ἐνώσεως ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ, μεταβαλὼν τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον εἰς θῆμα κακοδοξίας. «Θέλουμεν ἔνωσιν, ἢ δὲν θέλουμεν;»⁽¹⁶⁸⁾, ἠρώτα ὁ δυστυχής, ὑπεραμυνόμενος τῶν οἰκουμενιστικῶν θέσεών του. Καὶ συνέχισε. «Δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εὐχώμεθα εἰς τοὺς ναοὺς ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως» καὶ νὰ ἀποφεύγουμε τὴν ἔνωσιν. Ἡ εἴμεθα ἀληθινοί, ἢ ὑποκρινόμεθα, ὅταν παρακαλούμεν δι' ἔνωσιν Ἐκκλησιῶν!»⁽¹⁶⁹⁾. Οἱ λόγοι του οὗτοι δηλοῦν, ὅτι ὁ Ἀθηναγόρας ἐφρόνει οἰκουμενιστικῶς μέχρι σημείου, ὥστε προσήχето ὄχι ὀρθοδόξως, ἀλλὰ κακοδόξως. Τὸ ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως²³⁵ σημαίνει ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πάντων τῶν ἐκτὸς ταύτης κειμένων ἀνθρώπων, αἰρετικῶν κ.λ.π., διὰ τῆς μετανοίας καὶ ἐπιστροφῆς των εἰς Αὐτήν (ἰδὲ καὶ ἀνωτ. σ. 34). Ὁ Ἀθηναγόρας ἀντιθέτως προσήχето ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῶν κατὰ τόπους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μετὰ τῶν αἰρέσεων καὶ δὴ τοῦ Παπισμοῦ, ὡς ἀπαιτεῖ ὁ Οἰκουμενισμὸς (ἰδὲ ἀνωτ. σ. 46).

Χάριν τῆς κακῆς ταύτης ἐνώσεως, ὁ Ἀθηναγόρας ἤνοιξε τὸν διάλογον μετὰ τοῦ Βατικανοῦ, κατὰ παράβασιν τῆς ἐπιτακτικῆς θείας ἐντολῆς, «αἰρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ μίαν καὶ δευτέραν νοουθεσίαν παραιτοῦ»²³⁶. Ὑπεστήριξε δὲ τὴν βλασφημίαν, ὅτι σκοπὸς τοῦ διαλόγου Φαναρίου καὶ Βατικανοῦ εἶναι νὰ ἐμφανίσῃ εἰς τὸν κόσμον ὁρατὴν τὴν Μίαν Ἁγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν!⁽¹⁷⁰⁾. Τουτέστιν, ὁ Ἀθηναγόρας ἐφρόνει, ὅτι ἡ Μία Ἁγία Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία δὲν ὑπάρχει σήμερον ὁρατὴ εἰς τὸν κόσμον. Συνεπῶς ἐδέχето ὅτι ἡ ὁρατὴ σήμερον ἐν τῷ κόσμῳ Ὀρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία δὲν ἀποτελεῖ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Συμβόλου τῆς Πίστεως. Τοῦτο οὐδὲν ἕτερον εἶναι, εἰμὴ ἡ οἰκουμενιστικὴ ἀπιστία πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν⁽¹⁷⁰⁾. Τὴν ἀπιστίαν

234. Ματθ. ιβ', 33.

235. Θείας Λειτουργίας.

236. Τίτ. γ', 10.

ταύτην ἐπιμαρτυρεῖ καὶ ἡ ἑτέρα κακοδοξὸς θέσις του, καθ' ἣν, διὰ τῆς ἐνώσεως τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ Παπισμοῦ, ἡ Ἐκκλησία θὰ γίνῃ δρατὴ ἐπανιδρυομένη εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον (!) (171), ὡς διατείνεται καὶ ἡ οἰκουμενιστικὴ αἵρεσις (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 46). Ὁ Ἀθηναγόρας εἰργάζετο ἐνσυνειδήτως ὑπὲρ τῆς ἀσεβοῦς συγχωνεύσεως Ὁρθοδοξίας καὶ αἱρέσεων ἐν τῷ Οἰκουμενισμῷ. Εἶπετο ὁ ταλαίπωρος αἰρεσιάρχης τῶν «μιγνύντων τὰ ἄμικτα καὶ παρῖσαζόντων τὰ ἀσυνείκαστα (ἀσύγκριτα)»²³⁷, ὡς λέγει ὁ Μ. Βασίλειος, ἐπικρίνων τοὺς αἱρετικούς.

Οὐ δὲ ν κ ὠ λ υ μ α ! Ὁ Ἀθηναγόρας διεκήρυξεν, ὅτι ἔκλεισε τὴν δογματικὴν ἀλήθειαν τῆς Ὁρθοδοξίας «εἰς τὸ θησαυροφυλάκιον» (172), ὄντως ὅμως εἰς τὸν τάφον τῆς οἰκουμενιστικῆς σιωπῆς (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 46), ἣτις ἀποτελεῖ «τρίτον ἀθείας εἶδος»²³⁸. Στερούμενος οὕτω τοῦ φωτὸς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ἐφρόνει ὅτι οὐδὲν κώλυμα ὑφίσταται πρὸς ἔνωσιν μετὰ τοῦ Παπισμοῦ. «Δὲν ὑπάρχουν προσκόμματα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ἐνώσεως» (173) ἔλεγεν ὁ δυστυχῆς (ιδεὲ καὶ ἀνωτ. σ. 55).

Οὐδὲ τὴν βλασφημίαν τοῦ Παπισμοῦ κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διὰ τοῦ δυσσεβοῦς Φιλιόκθε (= καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ) ἔβλεπεν ὁ Ἀθηναγόρας ὡς ἐμπόδιον ἐνώσεως μετὰ τοῦ Πάπα. «Ὁ Ἀθηναγόρας ἔσπευσε γὰρ χαρακτηρίσει τὸ Φιλιόκθε ὡς ἀνύπαρκτον ἐνωτικὸν κώλυμα» (174). «Ὅσον διὰ τὸ Φιλιόκθε, δὲν νομίζω ὅτι εἶναι κώλυμα» ἐνώσεως εἶπεν (175). Ἐὰν ὁ Ἀθηναγόρας δὲν ἀπελάτιζε τὴν ὀρθόδοξον Θεολογίαν, θὰ ἐπληροφορεῖτο παρὰ τῶν ἁγίων Πατέρων, ὅτι ἡ Δύσις ἀπεσχίσθη τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας κυρίως λόγῳ τοῦ Φιλιόκθε, οἱ δὲ παπικοὶ εἶναι ἀδύνατον γὰρ ἐπιστρέφουσαν εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ἐὰν δὲν ἀποπτύσσουν μετανοοῦντες ἀληθῶς πρὸ παντὸς τὴν κακοδοξίαν τοῦ Φιλιόκθε. «Ἄλλ' ἡμεῖς»²³⁹, γράφει ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς πρὸς τοὺς Λατίνους, «διδασκόμενοι ὑπὸ τῆς θεοσοφίας τῶν Πατέρων... οὐδέποτε ἂν ὑμᾶς κοινωνοὺς δεξαίμεθα, μέχρις ἂν καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ τὸ Πνεῦμα λέγητε»²³⁹. Ἡ θεία σοφία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας διδάσκει, ὅτι τὸ Φιλιόκθε ἀνήκει εἰς τὰ νοήματα τοῦ Σατανᾶ, καὶ ὁ Ἀθηναγόρας ἀπεφαίνετο: «Ὅσον διὰ τὸ Φιλιόκθε, δὲν νομίζω ὅτι εἶναι κώλυμα!» Ὡς γὰρ ἀκούεται ἐνταῦθα ἡ ἁγία φωνὴ τοῦ Μ. Βασίλειου, λέγουσα διὰ τοὺς τοιαῦτα ἐκστομιζόντας αἱρετικούς: «Τί πλέον αὐτῶν ὀδύρωμαι; Τὸ ἄμαθές, ἢ τὸ βλάσφημον;»²⁴⁰.

237. Μ. Βασίλειου, PG. 32, 133.

238. Γρηγορίου Παλαμᾶ, Συγγράμματα, 2, 483.

239. Γρηγορίου Παλαμᾶ, Συγγράμματα, 1, 26.

240. Μ. Βασίλειου, PG. 32, 160.

M. Βασίλειος

Ὁ Ἀθηναγόρας, εὐθυγραμμιζόμενος πρὸς τὸν Πάπαν Ρώμης, ὄχι μόνον ἀμνηστεύει τὸ αἵρετικὸν καὶ ἐκκλησιοκτόνον Φιλιόκθε, ἀλλὰ φέρεται παλαιότερον καὶ ὡς ἀποδεχόμενος αὐτό. Τὸ ἐπίσημον περιοδικὸν τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας «Ἄλλ Μασσάρα», ἀναφερόμενον εἰς συνέντευξιν τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου πρὸς ξένον δημοσιογράφον, γράφει: «Ἡ φιλονεικία, ἐβεβαίωσεν ὁ Πατριάρχης, μετὰ τῶν καθολικῶν δὲν ὠφελεῖ καθόλου. Μήπως θέλομεν, εἶπε, νὰ θέσωμεν ὄρους διὰ θείας δυνάμεως, ὅταν λέγωμεν, ὅτι ἡ μετουσίωσις ἐν τῇ Θεῷ Εὐχαριστίᾳ γίνεται μόνον δι' ἐνζύμου ἢ ἀζύμου ἄρτου; ἢ ὅταν λέγωμεν, ὅτι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα δὲν ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ; Μά λ ι σ τ α, εἶπεν ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας, ἐκπορεύεται καὶ ἐκ τοῦ Υἱοῦ!... Καὶ τὸ ἀλάθητον τοῦ Πάπα τὸ ἐξήγησεν ἐπίσης μὲ μορφήν πρακτικὴν»⁽¹⁷⁶⁾. Μεγάλῃ ἡ πτώσις τοῦ Ἀθηναγόρου ἐν τῇ πίστει! Ὅχι μόνον ἀμνηστεύει τὸ πνευματομάχον Φιλιόκθε, ἀλλὰ καὶ τὸ ὁμολογεῖ. Μετ' αὐτοῦ δὲ καταρρέπει ὁ πεπτωκὴς Πατριάρχης καὶ εἰς ἄλλας κακοδοξίας, ὡς εἶναι ἡ περὶ ἀζύμων, ἡ περὶ παπικοῦ πρωτείου κ.λ.π.

Ἀξιοπρόσεκτον τυγχάνει ἐνταῦθα, ὅτι αἱ κακοδοξίαι τῶν αἵρετικῶν ἀμνηστεύονται ἢ υἱοθετοῦνται ὑπὸ τοῦ Ἀθηναγόρου, διὰ τῆς οἰκουμενιστικῆς θεωρίας περὶ πρακτικῆς σκοπιμότητος. Πᾶν τὸ πρακτικῶς χρησίμων διὰ τὴν οἰκουμενιστικὴν ἐνότητα γίνεται ἀνύποπτον, ἀνεκτόν, ἢ ἀποδεκτόν, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο εἶναι παράνομον καὶ ψευδές, μέχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ παπικοῦ ἀλαθήτου, ἢ καὶ τοῦ Φιλιόκθε! Αὕτη εἶναι ἡ βασικὴ ἀρχὴ τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ὡς καὶ τῶν «ἐνωτικῶν» ἀντισυνόδων (ἰδὲ ἀνωτ. σ. 36, 41). Ὁ οἰκουμενιστικὰ φρονῶν Ἀθηναγόρας ἠγνόει τὴν ἐνωσιν μετὰ τοῦ Πάπα ὡς πνευματικὴν ὑποδούλωσιν τῶν Ὀρθοδόξων εἰς τὸν Παπισμὸν.

Ἀντορθόδοξοι ἐνέργειαι καὶ δηλώσεις. Τὴν 17ην Δεκεμβρίου 1965 ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ' καὶ ὁ Ἀθηναγόρας Κωνσταντινουπόλεως, δύο ἔτη περίπου μετὰ τὴν πρώτην συνάτησίν των εἰς Ἱεροσόλυμα τὴν 5.1.1964, συμφωνήσαντες ἤρον ἀμοιβαίως τὰ ἀναθέματα τοῦ ἔτους 1054 μ.Χ., διατηρουμένων ἀκεραίων τῶν παπικῶν κακοδοξιῶν!⁽¹⁷⁷⁾.

Συμφώνως πρὸς τὴν βασικὴν ἀρχήν, «εἰ κατὰ ἄνθρωπον γίνεται ταῦτα, οὐδὲν γίνεται»²⁴¹, τὸ ἀνάθεμα τῆς αἵρέσεως τοῦ Παπισμοῦ κατὰ

241. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 1029.

τῆς Ὁρθοδοξίας λογίζεται ἀείποτε ἀληθεία ἀνύπαρκτον. Ἡ ἄρσις τοῦ ἀναθέματος τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τῆς αἵρέσεως τοῦ Παπισμοῦ εἶναι φύσει ἀδύνατος, καθ' ὅτι οὐδέποτε ἡ αἵρεσις δύναται νὰ λογισθῆ, ὡς μὴ οὕσα αἵρεσις, καὶ μὴ ἀναθεματιζομένη ὑπὸ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἡ γενομένη ἄρσις τοῦ ἀναθέματος ὑπὸ τοῦ αἵρεσιάρχου Ἀθηναγόρου εἶναι ἄκυρος καὶ ἐφάμαρτος. Ἡ ἄρσις αὕτη συνιστᾷ ἀσέβειαν πρὸς τὴν σώζουσαν χριστιανικὴν πίστιν, διότι «ἐξισώνει τὴν πλάνην πρὸς τὴν ἀλήθειαν»⁽¹⁷⁸⁾ καὶ ἀτιμάζει ὀλεθρίως διὰ τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀποκεκαλυμμένην θείαν ἀλήθειαν, συνεμφανίζουσα ταύτην μετὰ τῆς πλάνης ὡς ψεῦδος (ιδεὶ καὶ ἀνωτ. σ. 55 - 56). Ἡ κατὰ τὸ φαινόμενον ἄρσις τοῦ ἀναθέματος ὑπὸ τοῦ Ἀθηναγόρου στηρίζεται εἰς τὸ μὴ «διαφέρειν εὐσέβειαν ἀσεβείας»²⁴², τὸ ὁποῖον ὁ Μ. Ἀθανάσιος καταλογίζει εἰς τοὺς σχισματικούς καὶ αἵρετικούς Μελιτιανούς τῆς ἐποχῆς του, καὶ εἶναι ἐν τῶν βασικῶν γνωρισμάτων τῆς αἵρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ οὐχ οὕτως ἐμάθομεν τὸν Χριστόν²⁴³. Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἰσχύει ἀκαταλύτως τὸ τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων: «Ὅλοις τοῖς αἵρετικοῖς, ἀνάθεμα»³⁴⁴.

Κατὰ τὸν Ἀθηναγόραν, ἡ ἄρσις τοῦ ἀναθέματος λογίζεται ὡς «πρᾶξις συνειδητοποιήσεως τοῦ γενομένου πρὸ ἐννέα αἰώνων ἀδικήματος εἰς θάρος τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας»⁽¹⁷⁹⁾. Τί τούτου ἀσεβέστερον; Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ὁρθοδοξίας ἐννέα αἰώνων καταγγέλλεται εἰς τὸν κόσμον, ὅτι δῆθεν ἠδίκησε τὴν ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας! Συκοφαντοῦνται οἱ Ἅγιοι, διασύρονται οἱ Πατέρες, ἐνυθρίζεται ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία, καὶ βλασφημεῖται τὸ ἀρχιτεκτονοῦν Ταύτην Ἅγιον Πνεῦμα. Ὁ Ἀθηναγόρας πεπτωκῶς ἐξισώθη πρὸς τὸν αἵρεσιάρχην Πάπαν ὡς πρὸς τὴν δυσσέβειαν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, χάριν τῆς τὰ πάντα διαλυούσης κακοδόξου ἐνότητος τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Τοῦτο δηλοῖ καὶ ἡ ἐπεξηγήσις, ὅτι μετὰ τὴν ἄρσιν τῶν ἀναθεμάτων αἱ μεταξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ Παπισμοῦ δογματικαί, λειτουργικαί, κανονικαί, ἱστορικαί, διοικητικαί καὶ ἄλλαι διαφοραὶ παραδίδονται «εἰς τὸν ἀποφασισθέντα διάλογον μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν ἐπὶ ἴσοις ὅροις»⁽¹⁷⁹⁾. Τουτέστιν αἱ διαφοραὶ ἀπωθοῦνται εἰς διαλεγόμενας ἐπιτροπὰς καὶ συγχρόνως προωθείται ἡ μακρὰν τῆς πίστεως πρακτικὴ ἐνότης, ἥτις εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἐνότης ἢ ἔνωσις τῆς οἰκουμενιστικῆς αἵρέσεως (ιδεὶ καὶ ἀνωτ. σ. 44, 46). Ἡ λεγομένη ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων τοῦ 1054 εἶναι πρᾶξις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ καὶ ὄχι τῆς Ἐκκλησίας.

242. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 31, 285.

244. Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ΔΣΜ. 1, 241.

243. Ἐφ. δ', 20.

Ἐπὶ τούτοις, ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας, συμπλέων μετὰ τοῦ Πάπα Παύλου ΣΤ' πρὸς τὴν οἰκουμενιστικὴν ἔνωσιν, ἔρριψε μετ' αὐτοῦ τὸ καταλυτικὸν σύνθημα τοῦ «κοινοῦ ποτηρίου». Δηλαδή τὴν μυστηριακὴν ἔνωσιν Ὁρθοδόξων καὶ ρωμαιοκαθολικῶν, ἄνευ καθάρσεως τῶν τελευταίων ἀπὸ τοῦ ρύπου τῶν παπικῶν κακοδοξιῶν των. Διὰ τὴν γίνῃ ὁμοῦς τοῦτο, πρέπει νὰ καταλυθῇ ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησιολογία, νὰ καταργηθοῦν τὰ Δόγματα τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ νὰ καταπατηθοῦν ἀσυστόλως οἱ ἱεροὶ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας, ἡγοῦν νὰ καταλυθῇ ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία καὶ νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ αἵρεσις. Ἡ μυστηριακὴ αὕτη κοινωνία «εἶναι ὅ,τι ἡ προδοσία τοῦ Ἰούδα. Ναί! Εἶναι φοβερὸν νὰ εἶναι κανεὶς ἄνθρωπος καὶ νὰ καταπατῇ τὸν Θεάνθρωπον! Ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ φρικτὴ πνευματικὴ αὐτοκτονία. Εἰς αὐτὸ ὁδηγεῖ ὁ ἄθεος Οἰκουμενισμὸς»⁽¹⁸⁰⁾.

Τὰ τελευταῖα ταῦτα λέγει ὁ καθηγητὴς τῆς Δογματικῆς καὶ σύγχρονος ὁμολογητῆς π. Ἰουστίνος Πόποβιτς, ὁμιλῶν ἐπὶ τῆς ἀσεβοῦς ἀποφάσεως τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, ὅπως παραδώσῃ τὰ ἄχραντα Μυστήρια εἰς τοὺς ἀμετανοήτους ἐν τῇ αἵρεσει των παπικούς⁽¹⁸¹⁾. Ὁ Ἀθηναγόρας δὲν διεμαρτυρήθη διὰ τὴν ἰουδαϊκὴν ταύτην προδοσίαν τῆς Μόσχας, ὡς ὄφελεν. Τοῦναντίον, τὸ ἐρώτημά του ἦτο: «Ἀρθέντος τοῦ ἀναθέματος, ἐξακολουθοῦμεν νὰ μὴ ἔχωμεν μυστηριακὴν κοινωνίαν. Ποῖον τὸ ἐμπόδιον;»!⁽¹⁸²⁾. Ὁ Ἀθηναγόρας ἀπέθανεν ἐπιποθῶν τὴν ἀσεβῆ ταύτην κοινωνίαν, ἣτις κατάγει εἰς Ἄδου ταμεῖα. «Φοβερὸν τὸ ἐμπεσεῖν εἰς χεῖρας Θεοῦ ζῶντος»²⁴⁵.

Ἐπικίνδυνος αἵρετικὸς. Ὁ καὶ ἀνωτέρω μνημονευθεὶς κορυφαῖος δογματολόγος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ σύγχρονος ὁμολογητῆς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως π. Ἰουστίνος Πόποβιτς τὸ ἔτος 1971 κατήγγειλεν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν ἐπὶ αἵρεσει. Τὸν ἐνεκάλεσεν ὡς «αἵρετικὸν καὶ ἀποστάτην», ὡς «ἀρνούμενον τὴν μοναδικὴν καὶ πανσωστικὴν Ἀλήθειαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Πίστεως», ὡς ἀναγνωρίζοντα «τὰς Ρωμαϊκὰς καὶ ἄλλας αἵρέσεις ὡς ἰσοτίμους μὲ τὴν Ἀλήθειαν», καὶ «τὸν Ρωμαῖον ἄκρον Ποντίφηκα μὲ ὅλην τὴν δαιμονικὴν ἀντιεκκλησιαστικὴν ὑπερηφάνειάν του»⁽¹⁸³⁾.

Τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν κατήγγειλε, δι' ἀνοικτῆς ἐπιστολῆς, καὶ ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἐπιφάνειος Θεοδωρόπουλος, ὡς ὁπαδὸν καὶ ὑπέρμαχον τοῦ «ἐπαράτου Οἰκουμενισμοῦ», τοῦ ὑπερβαίνοντος

245. Ἐβρ. ι', 31.

πᾶσαν γνωστήν αἵρεσιν. Μεταξὺ δὲ ἄλλων, γράφει καὶ τὰ ἐξῆς: «Ἀπὸ πολλοῦ ἀπεδείξατε Ὑμᾶς αὐτὸν ὡς ὀπαδὸν τοῦ πλέον ἀπαισίου συγκρητισμοῦ. Ἔχετε ἄρα γε ἀντιληφθῆ, τί σημαίνει κατὰ βάθος ὁ ἐπάρατος Οἰκουμενισμός; ... Ὑπὸ τὸν ἐπάρατον Οἰκουμενισμόν δὲν κρύπτεται ἀπλῶς μία αἵρεσις. Κρύπτεται αὐτὴ αὐτῇ ἢ ἄρνησις τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ χαρακτήρος τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας. Κατὰ τοῦτο ὁ Οἰκουμενισμὸς εἶναι χείρων πάσης αἰρέσεως. Ἡ αἵρεσις τοῦ Ἀρείου, ἢ εἰς τάξιν κτίσματος καταδιβάζουσα τὸν ὁμοούσιον Λόγον, καθὼς καὶ πᾶσαι αἱ ἄλλαι αἰρέσεις, ὠχρῶσιν ἐνώπιον τοῦ τέρατος τοῦ Οἰκουμενισμοῦ... Παναγιώτατε, τίς Ὑμᾶς ἠλλοίωσεν οὕτω θαθέως;... Τίς Ὑμᾶς ἐθάσκανε τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι καὶ μὴ ἔπεσθαι, ἀλλ' εἰς τὰ ἔσχατα μειοδοτεῖν περὶ αὐτήν;... Πῶς θὰ ἴδῃτε τὰς χαινούσας ἀδύσσοις ἐφ' ὧν θὰ διέλθῃ μετ' ὀλίγον ἢ ἀτραπὸς, ἣν ὀδεύετε;» (184).

Ἐντονον φωνὴν διαμαρτυρίας ἐναντίον τοῦ ἀντορθοδόξου καὶ παποφίλου Οἰκουμενισμοῦ τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου ὕψωσε καὶ ὁ πολιτὸς καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Λογγοβάρδας Πάρου π. Φιλόθεος Ζερβάκος. Ὁ γνωστὸς ἀνὰ τὸ πανελλήνιον διὰ τοὺς ὑπὲρ τῆς Ὀρθοδοξίας ἀγῶνάς του π. Φιλόθεος τὸ ἔτος 1970 κατέθεσεν μήνυσιν εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐναντίον τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Ἰακώβου καὶ τοῦ Μητροπολίτου Χαλκηδόνος Μελίτωνος, «ἐπὶ ἀντορθοδόξοις ἐνεργείαις καὶ διδασκαλίαις». Καταγγέλλει τὸν Ἀθηναγόραν, ἐκτὸς ἄλλων, διότι, «διὰ δηλώσεων καὶ ἐνεργειῶν του προσβάλλει τὰ Δόγματα τῆς ἀμωμῆτου Πίστεώς μας καὶ κηρύττει αἵρεσιν...» (185).

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω, καὶ πολλοὶ ἕτεροι ἐξεδηλώθησαν ἐναντίον τοῦ ἀθέσμου ἀνοίγματος τῶν νεωτεριστῶν τοῦ Φαναρίου πρὸς τὸν Οἰκουμενισμόν. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν Χρυσόστομος Β' ἐχαρακτήρισε τὰ πραττόμενα ὑπὸ τοῦ Ἀθηναγόρου «κανονικῶς κολάσιμα» (186). Ὁ Μητροπολίτης Ζιχνῶν καὶ Νευροκοπίου Νικόδημος διεκήρυξεν ἀπὸ τοῦ καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὅτι εἶναι «ἀδιανόητος καὶ ἀπαράδεκτος πᾶσα φημιζομένη ἢ καὶ ἀποτολμηθεῖσα συνάντησις εἰς τὸ κοινὸν Ποτήριον τῆς Κοινωνίας τοῦ Σώματος καὶ τοῦ Αἵματος τοῦ Κυρίου, χωρὶς νὰ ἔχῃ προηγηθῆ συνάτησις καὶ πλήρης ταυτότης ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει» (187). Ὁ Μητροπολίτης Μηθύμνης Ἰάκωβος εἶπεν, ὅτι τὰ πραττόμενα ὑπὸ τοῦ Ἀθηναγόρου καὶ τῶν περὶ αὐτὸν εἶναι πράξεις ἄκρως ἀντίθετοι «πρὸς τε τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς Κανόνας καὶ τὴν πρᾶξιν τῆς Ἐκκλησίας» καὶ «ἔχουν προκαλέσει γενικὴν τὴν ἀγανάκτησιν καὶ τὴν ἀποδοκιμασίαν» (188). Ὁ Μητροπολίτης Σισανίου καὶ Σιατίστης Πολύκαρπος ἐτόνισεν, ὅτι ὁ Ἀθηναγόρας «τυγχάνει ἀδικαιολόγητος, καὶ ἰ-

δαίς αὐτοῦ χερσίν ὑπογράφει τὴν καταδίκην του» (189). Ὁ Μητροπολίτης Ἐάνθης Ἀντώνιος ἀπὸ τοῦ καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν ἐκήρυξε: «Δὲν δύναται νὰ προδίδεται ἡ ἀλήθεια ἐν ὀνόματι τῆς ἀγάπης, διότι διάλογος ἀγάπης μόνος, ἄνευ προηγουμένης συμφωνίας ἐπὶ τῆς δογματικῆς πίστεως, τῆς ἐκκλησιολογίας καὶ τοῦ πολιτεύματος τῆς Ἐκκλησίας, ἀσφαλῶς θὰ ἀποβῆ ἐπὶ ζημίᾳ τοῦ Ὁρθοδόξου πληρώματος» (190).

Ὁ προκαθήμενος τῆς ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Μητροπολίτης Δωρόθεος, ἀποκρούων τὰς οἰκουμενιστικὰς ἐνωτικὰς ἐπιδιώξεις τοῦ Ἀθηναγόρου, διεκήρυξεν ἐν Ἀθήναις: «Ἡμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι, ἐφ' ὅσον ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκλήρους ἐζήσαμεν ἄνευ τῶν εὐλογιῶν τῆς Ρώμης, δυνάμεθα νὰ ζήσωμεν καὶ τώρα ἄνευ αὐτῆς» (191). Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Συρακουσῶν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν Ἀμερικῆς Ἀθέριος, ἀνήκων εἰς τὴν ὑπερόριον Ὁρθόδοξον Λευκορωσικὴν Ἐκκλησίαν, ἐτόνισεν: «Ὀφείλομεν ν' ἀπομακρυνθῶμεν καὶ νὰ προφυλαχθῶμεν ἀπὸ τὴν τόσον προσδεύουσαν ἀποστασίαν... ἡ ἀληθὴς Ὁρθοδοξία εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία οὐδένα ἐπιδέχεται νεωτερισμόν, εἴτε εἰς τὴν διδασκαλίαν, εἴτε εἰς τὴν πρᾶξιν τῆς Ἐκκλησίας...» (192). Ὁ Μητροπολίτης Φιλάρετος, πρόεδρος τῆς ἐν Ἀμερικῇ Συνόδου τῆς ὑπερορίου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, διαμαρτυρόμενος ἔγραψε πρὸς τὸν Ἀθηναγόραν, ὅτι ἡ λεγομένη ἄρσις τῶν ἀναθεμάτων «ἐξισώνει τὴν πλάνην καὶ τὴν ἀλήθειαν», καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὸν σκανδαλισμόν (193).

Ὁ Μητροπολίτης Ἐλευθερουπόλεως Ἀμβρόσιος ἐτόνισεν, ὅτι ὁ Ἀθηναγόρας ἐκήρυξε «δημοσίᾳ αἰρετικὰς ἰδέας, "κατεγνωσμένας" ὑπὸ πλήθους ἀγίων Πατέρων καὶ Συνόδων» (194). Ὁ δὲ Μητροπολίτης Φλωρίνης Αὐγουστῖνος ἐπισημαίνει τὸν κίνδυνον τῆς Ἐκκλησίας ἐκ τῶν οἰκουμενιστικῶν κινήσεων τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου καὶ διὰ τῶν ἐξῆς: «Ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις ὁσημέραι ἐκτραχύνεται. Σκάνδαλον προσλαμβάνει διαστάσεις. Γόητρον Πατριαρχείου καταπίπτει. Τρομακτικὴ διάσπασις ἐνότητος Ὁρθοδόξου κόσμου ἐγγύς. Πνευματικὸς ὄλεθρος ἐπακολουθήσει. Ἴδου τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀκαίρως ἀρξαμένου διαλόγου Πάπα - Πατριάρχου. Διαλόγου ὑπὸ δυσμενεῖς συνθήκας Ὁρθοδόξου κόσμου, πονηρὰ παγίς Παπισμοῦ πρὸς διάλυσιν Ὁρθοδοξίας» (195).

Ὡσαύτως ἐξεδηλώθησαν ἐναντίον τῶν ἀντορθόξων λόγων καὶ πράξεων τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου καὶ πλήθος ἄλλων κληρικῶν, ὡς καὶ μοναχῶν καὶ λαϊκῶν, διὰ τοῦ Τύπου, δι' ὀμιλιῶν καὶ συγγραφῶν. Ἐξέχουσαν θέσιν κατέχουν ἐνταῦθα οἱ τρεῖς ὀγκώδεις σχετικοὶ τόμοι τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Σπυρίδωνος Μπιλάλη (196).

Ἐπὶ πλέον ὁ π. Ἰουστῖνος Πόποβιτς κατηγορεῖ τὸν Ἀθηναγόραν ἐπὶ σκανδαλισμῶ, ἐπὶ ἀναρχισμῶ καὶ ἐπὶ μηδενισμῶ. «Ὁ Πατριάρχης

Κωνσταντινουπόλεως», γράφει εις τὴν Ἐπιστολὴν — Ἀναφορὰν τοῦ πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς ἐν Σερβίᾳ Ἐκκλησίας, «αὐτὸς μὲ τὴν γεοπαπιστικὴν συμπεριφορὰν τοῦ εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰς πράξεις, σκανδαλίζει ἐπὶ μίαν ἤδη δεκαετίαν τὰς ὀρθοδόξους συνειδήσεις... Τὸν τελευταῖον καιρὸν αὐτὸς ἔχει γίνεαι πηγὴ ἀναρχισμοῦ καὶ μηδενισμοῦ εἰς τὸν Ὀρθόδοξον κόσμον. Οἱ Ἀγιορεῖται δικαίως τὸν ὀνομάζουσι αἰρετικὸν καὶ ἀποστάτην εἰς ἀνοικτὰς ἐπιστολάς των, ἀπευθυνομένας πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ Τύπου» (183).

Διακοπὴ μνημοσύνου. Οἱ Ἀγιορεῖται μοναχοὶ εἶναι οἱ πρῶτοι εἰς τὸν Ἑλλαδικὸν χῶρον, οἱ ὅποιοι ὕψωσαν φωνὴν διαμαρτυρίας ἐναντίον τῶν ἀντορθοδόξων δηλώσεων καὶ ἐνεργειῶν τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου. Ὅτε ὁμοῦ ἐπεισθήσαν ὅτι αἱ διαμαρτυρίαι των δὲν ἐλαμβάνοντο ὑπ' ὄψιν, αἱ πλείστοι τῶν μεγάλων Ἱ. Μονῶν τοῦ Ἄθω καὶ ὄλοι αἱ Ἱ. Σκῆται προέβησαν εἰς τὴν διακοπὴν τοῦ μνημοσύνου τοῦ Πατριάρχου. Μεταξὺ τοῦ Ἀθηναγόρου καὶ τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἀγίου Ὄρους ἀντηλλάγησαν ἐπιστολαί. Οἱ Ἀγιορεῖται ὁμοῦ συνέχισαν μέχρι τοῦ θανάτου του τὴν διακοπὴν τοῦ μνημοσύνου τοῦ Πατριάρχου, ἐφ' ὅσον οὗτος δὲν ἀνεκάλει δημοσίᾳ ὄλας τὰς ἀντορθοδόξους δηλώσεις του, εἰς τὰς ὁποίας κατὰ καιροὺς δημοσίᾳ προέβη.

Ἡ Ἱ. Κοινότης τοῦ Ἀγίου Ὄρους, εἰς «Ἐγκυκλιῶδες Γράμμα» τῆς πρὸς τὰς εἴκοσιν Ἱ. Μονὰς τοῦ Ἀγίου Ὄρους, κατήγγειλε τὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν, ὅτι «ἐτραυμάτισε βαθέως τὴν ὀρθόδοξον συνείδησιν, ἐμφανίσας διὰ τῶν μονοτόνων καὶ οἰκουμενιστικῶν δηλώσεών του τὴν Μίαν Ἀγίαν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν οἶονεῖ ἰσότιμον ταῖς αἰρετικαῖς τοιαύταις καὶ χορηγήσας αὐταῖς πιστοποιητικὸν Ὀρθοδοξίας, διὰ τοῦ κατὰ κόρον ἐπαναληφθέντος συνθήματος: «Δὲν ἔχομεν διαφοράς» (!), γεγονὸς ὅπερ προεκάλεσε φοβερὰν σύγχυσιν παρὰ τοῖς Ὀρθοδόξοις, ἐνῶ παραλλήλως ἐστερέωσε τοὺς αἰρετικοὺς ἐν ταῖς πλάναις αὐτῶν» (197). Ἡ διακοπὴ τοῦ μνημοσύνου ἀπετέλει ἄρνησιν εἰς τὴν αἵρεσιν καὶ πρᾶξιν ἀντιστάσεως, ἐν ὅψει διαγραφομένων κινδύνων διὰ τὴν Ὀρθοδοξίαν.

Τὸ μνημόσυνον τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου διέκοψαν καὶ οἱ Μητροπολίται Ἐλευθερουπόλεως Ἀμβρόσιος, Φλωρίνης Αὐγουστίνος καὶ Παραμυθίας Παῦλος. Οἱ τρεῖς Μητροπολίται, ὡς ἐδήλωσαν, προέβησαν εἰς τὴν διακοπὴν τοῦ μνημοσύνου, ἐφαρμόσαντες τὸν ἹΕ' Κανόνα τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Πρωτοδευτέρας Συνόδου. Κατὰ τὸν Κανόνα, καὶ «πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως» ἐπιτρέπεται γὰρ διαστέλλει τις ἑαυτὸν «τῆς πρὸς τὸν πρόεδρον κοινωνίας», ὅταν οὗτος δι' ἀντορθοδόξων λόγων θέτῃ εἰς κίνδυνον τὴν ὀρθόδοξον πίστιν. Οἱ οὕτω διαστέλλοντες ἑαυτοὺς

τῆς κοινωνίας «πρὸς τὸν καλούμενον ἐπίσκοπον», «οὐ μόνον τῇ κανονικῇ ἐπιτιμῆσει οὐχ ὑπόκεινται», «ἀλλὰ καὶ τῆς πρεπούσης τιμῆς τοῖς ὀρθοδόξοις ἀξιωθήσονται»²⁴⁶ (198).

Οἱ τρεῖς Μητροπολίται διέκοψαν τὸ μνημόσυνο, λόγῳ τῶν κακοδόξων λόγων καὶ πράξεων τοῦ Ἀθηναγόρου. Διότι οὗτος ἠμνήστευσε τὸ αἰρετικὸν Φιλιόκθε, διότι ἔγραψε περὶ ἐπανιδρύσεως τῆς Μιᾶς Ἀγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας, διότι ἐσίγησεν ἐνώπιον τοῦ προδοτικοῦ ἐνωτικοῦ πραξικοπήματος τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας. Διότι ἠγγόνησε τὰς ἀγεφυρώτους δογματικὰς καὶ ἄλλας διαφορὰς μεταξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ Παπισμοῦ, διότι ἐξύμνησε τὸν παναιρετικὸν Πάπαν, καὶ διότι ἐκήρυττε συνεχῶς τὸ ὅλως ἀντικανονικόν, τὸ ἀπαράδεκτον καὶ καταλυτικὸν διὰ τὴν Ὁρθοδοξίαν κήρυγμα τοῦ «κοινοῦ ποτηρίου» (ἰδὲ ἀνωτ. σ. 56). «Μέχρις οὗτο ὁ Πατριάρχης διαλύσῃ ἢ ἀνακαλέσῃ τὰς κατὰ καιροὺς ἀντορθόδοξους δηλώσεις του», ἐτόνιζεν ὁ Ἐλευθερουπόλεως Ἀμβρόσιος, «οὐδεμία “γνωμοδότησις” καὶ οὐδεμία ἀπειλὴ θὰ ὀδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς ἐπανάληψιν τοῦ μνημοσύνου» (194).

Ἀ θ η ν α γ ὄ ρ α ς κ α ι Μ . Σ ύ ν ο δ ο ς. Οὗτος ὑπῆρξεν ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἀθηναγόρας, ὅστις ἠγγήθη τῆς δευτέρας φάσεως, ἀπὸ τοῦ 1961 καὶ ἐντεῦθεν, τῆς κινήσεως πρὸς τὴν Μ. Σύνοδον. Ἦτο λοιπὸν φυσικὸν ἢ Σύνοδος αὕτη νὰ προπαρασκευάζεται ὄχι ὡς Σύνοδος τῆς Ὁρθοδοξίας, ἀλλὰ, δυστυχῶς, ὡς σύνοδος σύμφωνος πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, ἐν τῷ πνεύματι, ἀλλὰ ἐν τῷ χώρῳ τῆς προτεσταντικῆς καὶ παπικῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως. Ὁ π. Ἰουστίνος Πόποβιτς εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐπιστολὴν του ὠμίλησε διὰ τῶν ἐξῆς περὶ τῆς Συνόδου καὶ τοῦ Ἀθηναγόρου: «Καὶ προετοιμάζει (ὁ Ἀθηναγόρας) μὲ αὐτοκτονικὴν ταχύτητα καὶ ἐπιπολαιότητα, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Βατικανοῦ, αὐτὴν τὴν ἰδικήν του λεγομένην “Μεγάλην Πανορθόδοξον Σύνοδον”, ὄχι ὅμως μὲ βασικὸν εὐαγγελικὸν καὶ ἀγιοπαραδοσιακὸν θέμα τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ μὲ καθαρῶς σχολαστικὸν - προτεσταντικὴν θεματολογίαν. Τὴν προετοιμάζει μάλιστα εἰς τὸν Πύργον τῆς Βαβέλ τοῦ συγχρόνου ἀναρχικοῦ καὶ μηδενιστικοῦ κόσμου (εἰς τὴν Γενεύην), ἄνευ τῆς συμμετοχῆς τῶν πραγματικῶν Ὁρθοδόξων ὁμολογητῶν, φορέων τῆς Ὁρθόδοξου Πίστεως, Θεολογίας, Παραδόσεως καὶ Ἐκκλησιαστικότητος» (183).

Μ η τ ρ ο π ο λ ί τ η ς Μ ε λ ί τ ω ν. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Πατριάρχου Ἀθηναγόρου, τὸ ἔργον τῆς προπαρασκευῆς τῆς Μ. Συνόδου

246. Πηδάλιον, σ. 358.

συνεχίζει δραστηρίως κυρίως ὁ Μητροπολίτης Χαλκηδόνος κ. Μελίτων. Ὁ Μελίτων εἶναι ἐν προκειμένῳ εἰκὼν καὶ ὁμοίωμα τοῦ Ἀθηναγόρου. Ὑπάρχουν τοὐλάχιστον δύο μηνύσεις ἐναντίον του ἐπὶ κακοδοξία. Τὴν 13.3.1970 ἐμήνυσε τοῦτον εἰς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὁ Μητροπολίτης Φλωρίνης Αὐγουστίνος, διὰ ἀντορθόδοξον κήρυγμά του ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Μητροπόλεως Ἀθηνῶν. Εἰς τὸ κατηγορητήριον ὁ Αὐγουστίνος γράφει καὶ τὰ ἐξῆς: «Τὸν Ἱεράρχην τοῦτον μηνύω διὰ τοῦ παρόντος ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐπὶ φοβερῷ σκανδαλισμῷ εὐσεβοῦς λαοῦ, καὶ προτείνω ἑκατοντάδας μαρτύρων, ἐξ ὄλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων τοῦ Ἔθνους... ὡς διαπράξαντα σκάνδαλον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, ἐδῶ πρέπει ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος νὰ δικασθῆ καὶ νὰ καθαιρεθῆ πρὸς παραδειγματισμόν»⁽¹⁹⁹⁾. Τὸ ἴδιον ἔτος ἐμήνυσε τοῦτον πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁ καθηγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Λογγοβάρδας Πάρου π. Φιλόθεος Ζερβάκος, διὰ τὸν αὐτὸν λόγον⁽²⁰⁰⁾.

Ὁ Χαλκηδόνος Μελίτων, δυστυχῶς, δὲν ἐδίστασε, «κατὰ τὴν ἐν Γενεύῃ Ε΄ Πανορθόδοξον Διάσκεψιν (1968), νὰ χαρακτηρίσῃ τοὺς Ὀρθόδοξους θεολόγους “ἄλυτρώτους ἀπὸ τὰ δεσμὰ ἐνὸς ἀρτηριοσκληρωτικοῦ πνευματικοῦ παρελθόντος, ἐνὸς ἀνεδαφικοῦ νεοφανατισμοῦ, μιᾶς ἀσυγγνώστου νεομισαλλοδοξίας”»⁽²⁰¹⁾, καθυβρίζων οὕτως ἀσυστόλως τὴν Ἀποστολικὴν Παράδοσιν τῆς Μιᾶς Ἀγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 17-18). Ἐμμήθη τοιοιτοτρόπως ὁ δυστυχὴς τὸ θηρίον τῆς Ἀποκαλύψεως, τὸ ὁποῖον «ἤνοιξε τὸ στόμα αὐτοῦ εἰς βλασφημίαν πρὸς τὸν Θεόν, βλασφημῆσαι τὸ ὄνομα Αὐτοῦ καὶ τὴν σκηνὴν Αὐτοῦ, τοὺς ἐν οὐρανῷ σκηνοῦντας»²⁴⁷. Εἰς δὲ τὴν Γ΄ Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τῆς Ρόδου, ὡς πρόεδρος ταύτης, «δὲν ἐδίστασεν ὁ Μελίτων νὰ ἀποκαλέσῃ ἀπηρχαιωμένην καὶ ἀπαράδεκτον τὴν ἰδέαν τῆς “ἐπιστροφῆς” τῆς ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας»⁽²⁰²⁾. Ὑπεστήριξε δηλαδὴ θέσιν καθαρῶς παπικὴν, ἢ μᾶλλον ὀπαδοῦ τοῦ παπικοῦ Οἰκουμενισμοῦ.

Ὁ Χαλκηδόνος κ. Μελίτων δὲν ἀπεδοκίμασε τὴν οἰκουμενιστικὴν κατεύθυνσιν τοῦ Ἀθηναγόρου, ὡς πρὸς τὴν Μ. Σύνοδον. Τοῦναντίον τὴν ἀκολουθεῖ ἀπαρεγκλίτως, ὡς πιστὸς οἰκουμενιστής.

Τὴν αὐτὴν, δυστυχῶς, στάσιν ἐτήρησε καὶ ὁ νῦν Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ. Δημήτριος. Μετὰ τὴν ἐκλογὴν του ὡς Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἐδήλωσεν ὅτι θὰ ἀκολουθήσῃ τὴν «γραμμὴν τοῦ... προκατόχου... Ἀθηναγόρου Α΄». Χαιρετῶν, ἀπεκάλεσε τὸν Πάπαν «πρῶτον ἐν ἴσοις ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, ἀδελφὸν σεβάσιμον

247. Ἀποκ. ιγ΄, 6.

καὶ πρεσβύτερον»⁽²⁰³⁾. Τὴν θέσιν δὲ ταύτην κρατεῖ μέχρι σήμερον. Ὅπισθεν τῆς δραστηριότητος τοῦ Χαλκηδόου Μελίτωνος ὑπὲρ τῆς Μ. Συνόδου εὐρίσκεται, ὡς φυσικόν, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Δημήτριος.

Οἰκουμενιστικὴ ἀντισύνοδος. Ἐκ τῶν ἐκτεθέντων, καταφαίνεται ὅτι ἡ ἐτοιμαζομένη Μ. Σύνοδος δὲν δύναται νὰ εἶναι ὀρθόδοξος Σύνοδος. Οἱ οἰκουμενισταὶ πρωτεργάται τῆς, τὰ οἰκουμενιστικοῦ πνεύματος θέματά τῆς, ἡ οἰκουμενιστικοῦ χαρακτῆρος προετοιμασία τῆς καὶ προώθησίς τῆς, ὁ παραγκωνισμὸς τῶν Ὀρθοδόξων ὁμολογητῶν τῆς πίστεως, ἡ ἐπίμονος ἀποσιώπησις τῶν φλεγόντων ζητημάτων πίστεως τοῦ Ὀρθοδόξου πληρώματος καὶ αἱ προγραμματιζόμεναι οἰκουμενιστικῆς σκοπιμότητος καινοτομίαι, πάντα ταῦτα χαρακτηρίζουν τὴν μέλλουσαν Σύνοδον ὡς σύνοδον τῶν οἰκουμενιστῶν, ἢ μᾶλλον ὡς οἰκουμενιστικὴν ἀντισύνοδον.

ΔΥΣΧΕΡΕΙΑΙ ΑΝΥΠΕΡΒΛΗΤΟΙ

1. Ἄνευ ἐλευθερίας.

Ἄνευ ἀπαραίτητος τῶν Ὀρθοδόξων Συνόδων εἶναι καὶ ἡ ἐλευθερία (ιδεῖ ἀνωτ. σ. 22). Αἱ Σύνοδοι πρέπει γὰρ συγκαλοῦνται ἄνευ βίας καὶ γὰρ λειτουργοῦν ἐν πάσῃ ἐλευθερίᾳ (²⁰⁴). Ἡ παρουσία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὴν Σύνοδον προϋποθέτει τὴν ἐλευθέραν συμμετοχὴν καὶ ἐνεργεῖαν πάντων τῶν συνοδικῶν ταύτης μελλῶν. Ὀρθῶς παλαιότερον ἀπερρίφθη ἡ πρότασις τοῦ 1925 τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως περὶ συγκλήσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου, διότι αὐτοκέφαλοί τινες Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἦσαν ἐμπερίστατοι (ιδεῖ ἀνωτ. σ. 64). Ἀλλὰ καὶ «ἡ παρούσα στιγμή εἶναι ἡ πλέον ἀκατάλληλος εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας» πρὸς συγκρότησιν Οἰκουμενικῆς Συνόδου (²⁰⁵).

Ἦ π ὀ κ ο μ μ ο υ ν ι σ τ ι κ ὸ ν κ α ι σ α ρ ὀ π α π ι σ μ ὸ ν.
 Ὅτε τὸν Ἰούλιον τοῦ 1968 εἰς τὴν Γενεύην ἐλαμβάνετο ἡ ἀπόφασις περὶ συγκλήσεως Μεγάλης Πανορθόδοξου Συνόδου, πλεῖσται ἐκ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἠλέγχοντο, καὶ ἐλέγχονται εἰσέτι, ὑπὸ τῆς ἀθέου δικτατορίας τοῦ Κρεμλίνου. Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν Σλαβικῶν Ἐκκλησιῶν, παρακαθήμενοι εἰς μίαν Πανορθόδοξον Σύνοδον, θὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ ὁμιλήσουν καὶ νὰ διατυπώσουν γνώμας, συμφώνους, ἐν πολλοῖς, πρὸς τὴν πολιτικὴν γραμμὴν τῆς ἀθέου Σοβιετικῆς Κυβερνήσεως, ἐν ἄκρως καισαροπαπικῷ πνεύματι. Ἡ ἐκκλησιαστικὴ διοίκησις εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας τοῦ ἀνατολικοῦ συνασπισμοῦ κατ' οὐσίαν εἶναι ἀνύπαρκτος. Περὶ αὐτοῦ οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἀφήνει ἡ διαμαρτυρία πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀλέξιον καὶ τὴν Ρωσικὴν Ἱεραρχίαν τῶν δύο Ρώσων ἱερέων Νικολαῖ Ἐσλίμαν καὶ Γκλέμπ Γιακουνίν. Κατὰ τοὺς δύο μάρτυρας ἱερεῖς, εἰς τὴν

Ρωσίαν ἢ «Ἀνωτάτη Ἐκκλησιαστικὴ Ἀρχὴ ἐξεφυλίσθη καὶ κατήντησεν ὄργανον εἰς χεῖρας ὑπαλλήλων ἀθέων»⁽²⁰⁶⁾. Αὕτη εἶναι ἡ φωνὴ τῶν ἐν Ρωσίᾳ Μαρτύρων περὶ τῶν ἐκεῖ ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων.

Ὁ κακῆς ἐβραϊκῆς προελεύσεως Μαρξισμὸς εἶναι ἄθεος καὶ ἀπηνῆς διώκτης τῆς Ἐκκλησίας. «Ὁ Λουνατσάρσκι, ὁ πρῶτος ὑπουργὸς Παιδείας εἰς τὴν Ε.Σ.Σ.Δ.», γράφει ὁ π. Ἰουστίνος Πόποβιτς, «διατυπώνει τὴν στάσιν τοῦ ἀθέου Κομμουνισμοῦ ἔναντι τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν ἐξῆς κραυγὴν: “Κάτω ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον! Ἡμεῖς πρέπει νὰ μάθωμεν νὰ μισῶμεν. Ἡμεῖς μισοῦμεν τοὺς Χριστιανούς. Ἀκόμη καὶ οἱ καλλίτεροι μεταξὺ των εἶναι οἱ ἐχθροὶ μας. Εἰς τὰς σημαίας τοῦ προλεταριάτου πρέπει νὰ γραφοῦν συνθήματα μίσους καὶ ἐκδικήσεως”»⁽²⁰⁵⁾. Τὴν 9ην Μαρτίου τρέχοντος ἔτους, ὁ Σολζενίτσιν ἀπεκάλυψεν ἀπὸ τῆς γαλλικῆς τηλεοράσεως, ὅτι εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν ἡ κομμουνιστικὴ ἐπικράτησις ἐστοίχισεν ἀπὸ τοῦ 1917 ἕως τώρα 66.000.000 νεκρῶν. Ὑπάρχουν σήμερον ἐν αὐτῇ 1.500.000 κρατουμένων, οἱ ὅποιοι ἐρρίφθησαν εἰς τὰ στρατόπεδα καταναγκαστικῶν ἔργων ἢ εἰς κάτεργα, διότι ἀνεγίνωσκον τὸ Εὐαγγέλιον καὶ δὲν ἐσκέπτοντο ὅπως ἐπιτάσσει τὸ κυβερνῶν δικτατορικὸν κομμουνιστικὸν κόμμα⁽²⁰⁷⁾. Κατὰ τὴν ὁμολογίαν τοῦ Nikita Strune, εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ρωσίαν «ἡ Ἐκκλησία τώρα διεξάγει ἀγῶνα ἐπιβιώσεως. Ἀλλ’ ἡ ἀγωνιστικὴ τῆς διάθεσις ἐπικινδύνως μειοῦται, ἐξ αἰτίας τῆς συγκαταβατικῆς, ἀν μὴ συνοδοιπορικῆς πολιτικῆς, τὴν ὁποίαν ἐφαρμόζουν καὶ διακηρύσσουν οἱ τωρινοὶ τῆς ἡγέται»⁽²⁰⁸⁾.

Κατὰ τὸν Nikita Strune, ἡ διπλωματία τοῦ Κρεμλίνου, ἐκ λόγων πολιτικῆς σκοπιμότητος, ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν νὰ ἀναπτύξῃ ἐξωτερικὰς σχέσεις μετ’ ἄλλων Ἐκκλησιῶν, διὰ νὰ καταπαύσῃ τὰς «διαφόρους δυτικὰς διαμαρτυρίας, ποὺ θὰ ὕψωναν φωνὴν ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. καὶ ἐπὶ πλέον ὑπὲρ τοῦ σεβασμοῦ τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως»⁽²⁰⁹⁾. Ὁ π. Ἰουστίνος Πόποβιτς ἀναφέρει, ὅτι «τὸ περιοδικὸν “Ναούκα ἰ Ρελίγια”, Μάϊος 1969, σ. 52, γράφει: “Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ ὑπάρχῃ ἐν ὅσῳ θὰ ὑποστηρίξῃ τὴν σοβιετικὴν πολιτικὴν”. Τὸ ἔτος 1944, ὡς τοποτηρητῆς τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ὁ Μητροπολίτης Ἀλέξιος, ὁ ἀργότερον Πατριάρχης Ρωσίας, εἰς τὴν ἀναφορὰν του πρὸς τὸν Στάλιν λέγει: “Ἐργαζόμενοι ἐν πλήρει συμφωνίᾳ μετὰ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου ὡς πρὸς ὅλα τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐγὼ καὶ ἡ Σύνοδος θὰ φυλαχθῶμεν ἀπὸ τὰς πλάνας καὶ ἀπὸ τὰς ἐσφαλμένας πράξεις”»⁽²⁰⁵⁾ κατὰ τὴν κομμουνιστικὴν δεδαίως ἀποψιν.

«Συμφώνως πρὸς τὰς ἐπισήμους πηγὰς, εἰς τὴν Ρωσίαν ὑπῆρχον μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1917 73.000 ναοί. Σήμερον (1971) ὑπάρ-

χουν 7.000. Αί επίσημοι σοβιετικοί πηγαί ακριβολογοῦν λέγουσαι, ὅτι τὸ 1961 εἰς τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. ὑπῆρχον 11.500 ἀνοικτοὶ νοσοκομεία καὶ ὅτι εἰς τὸ τέλος τοῦ 1969 ἔμειναν 7.000, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ναῶν τῶν κοιμητηρίων... Ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ Μητροπολίτου Νικοδήμου, ὁ Μητροπολίτης Ποιμὴν (τότε τοποτηρητὴς καὶ νῦν Πατριάρχης Μόσχας) ... ἐδήλωσε τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1964 εἰς τὸ πρακτορεῖον ΤΑΣ, «ὅτι οἱ ἰσχυρισμοὶ διὰ τὸ κλείσιμον τῶν ναῶν στεροῦνται πάσης βάσεως»! (205). Ὁ Πατριάρχης Μόσχας Ποιμὴν τὴν 7ην Ἰανουαρίου τρέχοντος ἔτους ἐδήλωσε πάλιν, ὅτι δῆθεν «δὲν ὑπάρχει οὔτε μία περίπτωσις εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἑνωσίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐν ἄτομον κατεδιώχθη δικαστικῶς ἢ ἐφυλακίσθη διὰ τὰς θρησκευτικὰς πεποιθήσεις του»! (210). Εἰς πλείστας χώρας, ὅπου ἐπεκράτησεν ὁ ἄθεος Κομμουνισμός, δὲν δύνανται νὰ εἰσέλθουν τὰ ἔξωθεν ἀποστελλόμενα ὀρθόδοξα χριστιανικὰ ἔντυπα. Ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ γνωρίζουν «τοὺς ἐν αἵματι διωγμοὺς καὶ ἀφανισμοὺς τῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἑνωσίαν ἀπὸ τοῦ 1917 ἕως τῶν ἡμερῶν μας» (205), τοὺς ὁποίους τὸ Κρεμλίον προσπαθεῖ νὰ καλύψῃ εἰς τὰ ὄμματα τῶν ξένων, διὰ τῶν πειθηγίων εἰς αὐτὸ «ὑπαλλήλων» τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας.

«Εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας», γράφει ὁ Μητροπολίτης Φιλάρετος πρὸς τὸν Ἀθηναγόραν, «δὲν ὑπάρχει ἄλλο παράδειγμα τοιαύτης ἐσωτερικῆς ὑποδουλώσεως τῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν της, ὅπως αὐτό, ποὺ παρουσιάζει εἰς τὸ κοινὸν τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας. Ὅχι μόνον παραχωρητικῶς ὑποφέρει τὸν διωγμὸν τῆς Θρησκείας... ἀλλ' ἐπὶ πλέον ἔχει δοθῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν ψευδῶν τῶν ἀθέων, ἐπαινοῦν τοὺς διώκτας τῆς πίστεως ὡς ἐλευθερωτάς, τοὺς τυράννους τοῦ ἔθνους ὡς εὐεργέτας καὶ τοὺς ὑπαίτιους τῶν διενέξεων καὶ ρήξεων μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ὡς εἰρηνοποιούς. Ἄν καὶ αὐτοὶ οὗτοι οἱ κομμουνισταὶ ἀπεκάλυψαν τὰ ἀναρίθμητα ἔγκληματα τοῦ Στάλιν, ποὺ τὸν ἀποδεικνύουν ὡς ἀνυπέροχον φονεὰ εἰς τὴν παγκόσμιον ἱστορίαν, τὸ Πατριαρχεῖον τῆς Μόσχας ἐπήγεσεν αὐτὸν ὡς παραδειγματικὸν καὶ ἐνάρετον ἀρχηγόν, ἐκλεγέντα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ» (211).

«Ἡ ἀλήθεια», συνεχίζει ὁ αὐτὸς Μητροπολίτης, «περὶ τῆς ἐν τῇ Σοβιετικῇ Ἑνώσει καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας εἶναι εὐρέως γνωστὴ, συνεπεία τῶν διαφορῶν διαμαρτυριῶν, ποὺ ἐλήφθησαν εἰς τὴν Δύσιν ἐκ τῆς ἀνοικτῆς ἐπιστολῆς τῶν δύο ἱερέων τῆς Μόσχας, ὡς καὶ ἀπὸ ἄλλα ἔγγραφα, ἢ αὐθεντικότης τῶν ὁποίων ἐπιβεβαιοῦται ἐκ τῆς ἀντιδράσεώς τινων ἐπισκόπων τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας. Ἐξ ὧν αὐτῶν τῶν πηγῶν, γίνεται πλέον φανερόν, ὅτι ἡ ἀθεϊστικὴ Κυβέρνησις, μέσῳ τῶν

υποτελών ἐπισκόπων, ἐδημιούργησε μίαν τεχνητὴν Ἱεραρχίαν, ἣ ὁποία οὐχὶ μόνον ἀποσιωπᾷ τώρα, ἐν ὄψει τῶν ἐγκλημάτων τῶν πολιτικῶν ἡγετῶν, ἀλλὰ καὶ συνεργάζεται ἐνεργῶς μετ' αὐτῶν εἰς τὰς ἐπιταγὰς των... Ἐὰν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἑρμογένης (Ἀρχιεπισκοπῆς Καλούγας) ἤρνηθη νὰ γίνῃ τυφλὸν ὄργανον τοῦ ἐχθροῦ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ κατὰ συνέπειαν ἐστερήθη τῆς Ἐπισκοπῆς του, ὁ Πατριάρχης τῆς Μόσχας καὶ οἱ συνεργοὶ του ἔχουν τοῦναντίον πρὸ πολλοῦ τελείως παραδοθῆ εἰς τὰς ἐντολὰς τῶν Κομμουνιστῶν, ἐκπληροῦντες πᾶσαν συμβουλήν καὶ ἐπιθυμίαν αὐτῶν»⁽²¹²⁾.

Ἐκ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Πατριάρχου Μόσχας ἐξαρτῶνται κατ' οὐσίαν αἱ Ἐκκλησίαι τῶν δορυφόρων κρατῶν. «Εἰς τὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι κυβερνῶνται μὲ πολιτικὰ συστήματα ἀθεϊστικῶν τάσεων... αἱ Ἐκκλησίαι εἶναι ὑποχρεωμένα, ὄχι μόνον νὰ πειθαρχοῦν εἰς τὰς ἐκπεφρασμένας ἐντολὰς τῆς πολιτείας, ἀλλὰ καὶ νὰ διαισθάνωνται τὰς ἐνδομύχους σχέψεις αὐτῆς... Εἶναι ἐπίσης ὑποχρεωμένα νὰ ἀναπροσαρμόζουν τὴν στάσιν των ἀνὰ πᾶσαν κυβερνητικὴν μεταβολήν»⁽²¹³⁾. Ὁ Ρῶσος Μητροπολίτης Φιλάρετος, πρόεδρος τῆς Ἀρχιερατικῆς Συνόδου τῆς ὑπερορίου Ὁρθοδόξου Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὴν ἐπιστολήν του πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν, ὑπενεθύμιζε τῷ 1966, ὅτι ἡ ὑπὸ τὸν Ἀλέξιον τότε Ρωσικὴ Ἐκκλησία ἦτο ὄργανον τῆς ἀθέου ἐξουσίας: «Ἡ νῦν ἔχουσα ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Πατριάρχην Ἀλέξιον Ἱεραρχία δὲν δύναται νὰ ἐκφράξῃ τὴν γνησίαν φωνὴν τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, διότι εἶναι πλήρως ὑποτεταγμένη εἰς τὴν ἄθεον ἐξουσίαν, ἐκτελοῦσα τὸ θέλημά της. Δὲν εἶναι ἐλεύθεροι καὶ οἱ προκαθήμενοι μερικῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν τῶν κομμουνιστικῶν χωρῶν», ἐτόνιζεν ὁ ὑπερόριος Μητροπολίτης⁽²¹¹⁾.

Εἰς τὴν ἐτοιμαζομένην «μὲ αὐτοκτονικὴν ταχύτητα καὶ ἐπιπλαιότητα»⁽²⁰⁵⁾ Μ. Σύνοδον δὲν θὰ δυνηθοῦν νὰ προσέλθουν οἱ μάρτυρες καὶ ἔμολογηταί τῆς χριστιανικῆς πίστεως ἐπίσκοποι τῶν ὑπὸ κομμουνιστικὸν διωγμὸν εὕρισκομένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι συνεχίζουν τὴν παράδοσιν τῆς αἱματηρᾶς θυσίας τῶν κατακομβῶν. Εἰς τὴν Σύνοδον θὰ παρακαθήσουν τὰ ὄργανα τοῦ ἀθέου καισαροπαπικοῦ Κομμουνισμοῦ, τὰ στοιχοῦντα εἰς τὴν γραμμὴν σκοπιμότητος, τὴν χαρασσομένην ὑπὸ τοῦ Κρεμλίνου. Ἡ «φωνὴ τῶν τοιούτων ἐπισκόπων», γράφει ἐπὶ πλέον ὁ Μητροπολίτης Φιλάρετος, «εἰς μίαν Μεγάλην Σύνοδον δὲν θὰ ἐκφράσῃ τὴν ἐλευθέραν γνώμην τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ, εἰς πολλὰς περιστάσεις, θὰ ἐκφράσῃ τὰς σχέψεις τῶν ἐχθρῶν της, ποὺ τοὺς κατευθύνουν. Ἐὰν καὶ διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν πραγματικὴν κατάστασιν, ἢ διὰ τοὺς μὴ θέλοντας νὰ τὴν μάθουν, ὁ τίτλος "Ἐκκλησία τῆς Ρωσίας" θὰ ἐφαίνετο ὅτι

ἀντιπροσωπεύει τὴν ἐν Συνόδῳ φωνὴν τῆς, ἡμεῖς ὁμῶς, ἔχοντες γινῶσιν τῆς πραγματικῆς καταστάσεως, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὡς ἔγκυρον, ἢ ὡς δεσμεύουσαν, οὔτε ὑπὸ τὴν κανονικὴν, οὔτε ὑπὸ τὴν ἠθικὴν ἔννοιαν, οὔδεμίαν ἀπόφασιν ληφθεῖσαν μὲ τὴν συμμετοχὴν ἐπισκόπων, ὑποδουλωθέντων εἰς τοὺς ἀθέους»⁽²¹¹⁾.

Ἐπὶ τούτου, ὁ Ἀρχιμανδρίτης Σπυρίδων Μπιλάλης γράφει: «Ἄδυνα τοῦμεν καὶ ἡμεῖς καὶ νὰ ὑποθέσωμεν κἄν, ὅτι εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν τῶν κατακομῶν θὰ εἶχε κανονικὴν ἰσχὺν Σύνοδος, ἢ ὁποία τυχόν θὰ συνεκαλεῖτο καὶ θὰ περιελάμβανε κατὰ τὸ πλεῖστον ἐπισκόπους, ὑμνοῦντας τὸν Νέρωνα καὶ ἐκπληροῦντας “πᾶσαν συμβουλὴν καὶ ἐπιθυμίαν του”, εἰς ἄραρος τῆς διωκωμένης Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Παρομοίᾳ Σύνοδος θὰ εἶχεν ἀποκηρυχθῆ, ὡς ὑπηρετήσασα, ἔστω καὶ ἐμμέσως, τὰς βουλὰς τῆς ἀθέου ἐξουσίας»⁽²¹⁴⁾.

Ἐὰν εἰς τὴν Μ. Σύνοδον μετάσχουν ἐπίσκοποι ἢ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐντὸς τοῦ σιδηροῦ παραπετάσματος Ἐκκλησιῶν, θὰ ἐξέλθῃ ταύτης ἡ ἐλευθερία καὶ θὰ συνεισέλθῃ μετ’ αὐτῶν ἡ καισαροπαπικὴ σκοπιμότης τῆς κομμουνιστικῆς ἐξουσίας, ἣτις διεξάγει σήμερον τὸν μεγαλύτερον ἀπὸ συστάσεως τῆς Ἐκκλησίας ἀντιχριστιανικὸν διωγμὸν. Τὰ ἀνωτέρω μαρτυροῦν, ὅτι δὲν ὑφίστανται συνθήκαι ἐλευθέρως συμμετοχῆς καὶ λειτουργίας τῶν ἐργασιῶν μιᾶς πανορθόδοξου Συνόδου κατὰ τὸν νῦν καιρὸν. Διὸ οὕτω καιρὸς Συνόδου εἰσέτι.

Ἐν οἰκουμενιστικῇ ἀνελευθερίᾳ. Οἱ οἰκουμενισταὶ ὁμιλοῦν περὶ διαλόγου, ἀλλὰ ἀντιπαθοῦν καὶ ἀποφεύγουν τὸν διάλογον καὶ τὴν εἰλικρινῆ διερεύνησιν τῶν θεμάτων βάσει τῆς ἀληθείας. Τὸν διάλογον τὸν νοοῦν ὡς μέσον ἀθέσμου παρακάμψεως τῶν ἀνυπερβλήτων ἐμποδίων ἐκ τῶν δογματικῶν διαφορῶν μεταξὺ Ὁρθοδοξίας καὶ αἱρέσεων, καὶ ὡς τρόπον τῆς παρανόμου ἐνώσεως Ὁρθοδόξων καὶ αἱρετικῶν, τῶν τελευταίων παραμενόντων ἐν τῇ πλάνῃ των. Διὸ ἐπικαλοῦνται τὸν διάλογον καὶ τὸν χρησιμοποιοῦν, ὅταν ἐξυπηρετῇ τὴν οἰκουμενιστικὴν ἐνότητα, τὸν ἀρνοῦνται ὁμῶς, ἢ καὶ τὸν καταλύουν, ὁσάκις δι’ αὐτοῦ ἡ κακὴ αὕτη ἐνότης κινδυνεύει. Οἱ οἰκουμενισταὶ τάσσονται ὑπὲρ τοῦ διαλέγεσθαι χάριν τῶν οἰκουμενιστικῶν σκοπῶν καὶ ἐναντίον τῆς ἐλευθερίας τοῦ ὀρθοδόξου λόγου⁽²¹⁵⁾. Τοῦτο, ἐκτὸς ἄλλων, μαρτυροῦν ὅχι μόνον ἡ συστηματικὴ ἀποφυγὴ τῶν δογματικῆς φύσεως συζητήσεων, ἢ μεθοδικῆ ἐγκατάλειψις καὶ τῶν θεωρητικῶν θεμάτων τῆς Μ. Συνόδου, ὁ σταδιακὸς περιορισμὸς τῆς εἰς πρακτικὰ ζητήματα, καὶ ἡ ἐπιδίωξις ὅπως ἡ Σύνοδος εἶναι μικρᾶς διαρκείας, ἀλλὰ καὶ ἡ γνωστὴ τακτικὴ εἰς τὰς διασκέψεις κ.λ.π., ὅπως ὁ λόγος περιορίζεται καὶ εἰς ἐν ἀκόμη πεντάλεπτον (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 46).

Ὁ τρόπος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἀντιλαμβάνεται σήμερον τὴν θέσιν του ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἀνατολῇ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, δὲν ἐγγυᾶται πλήρη ἐλευθερίαν εἰς μίαν πανορθόδοξον Σύνοδον. Ὁ Πατριάρχης Ἀθηναγόρας, μετὰ τῆς περὶ αὐτὸν Ἱεραρχίας, διακατείχεται ὑπὸ τῶν γνωστῶν φιλελευθέρων ἰδεῶν τῆς αἵρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Ἔνεκα τούτου, ἔβλεπεν ὡς μισαλλόδοξον πάντα κληρικὸν καὶ λαϊκὸν θεολόγον ἀνθιστάμενον εἰς τὰ σχέδιά του, καὶ ὠμίλει διὰ τῶν ὀργάνων του ἀσεβῶς περὶ «ἀρτηριοσκληρωτικοῦ παρελθόντος» καὶ ἐζήτησε νὰ ἐπιβάλλῃ τὰς ἀπαραδέκτους ἀπόψεις του, διὰ μεθόδων ἡχιστα ἐλευθέρων. Ἡ Γ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τῆς Ρόδου τοῦ 1964, ἔχουσα ὡς πρόεδρον τὸν νῦν Χαλκηδόνης Μελίτινα, ἐνεφάνισεν εἰκόνα ἀνελευθέρου σώματος ἐπισκόπων καὶ θεολόγων⁽²¹⁶⁾. «Εἶναι τῷ ὄντι τελείως ἀδιανόητον», γράφει σχετικῶς ὁ καθηγητὴς κ. Ἰωάννης Καρμίρης, «ἐν Διασκέψει, ἐμπνεομένη ὑπὸ τοῦ φιλελευθέρου καὶ δημοκρατικοῦ πνεύματος τῆς πατερικῆς Παραδόσεως, νὰ περιορίζηται, ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον, οὔτως ἢ ἄλλως, ἡ ἐλευθερία τῆς σκέψεως καὶ τῆς πίστεως καὶ τοῦ λόγου, καὶ δὴ εἰς Ἀρχιερεῖς καὶ καθηγητὰς τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας!»⁽²¹⁷⁾.

Τοῦτο ἐπανελήφθη καὶ εἰς τὴν ἐν Γενεύῃ Ε' Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τοῦ 1968, τῆς ὁποίας προήδρευσε πάλιν ὁ Μητροπολίτης Χαλκηδόνης Μελίτινα. Οὗτος μετήληθεν ὡσαύτως ἀνελευθέρους μεθόδους, ἀντιτιθεμένας εἰς τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως. «Ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος», γράφει ὁ αὐτὸς καθηγητὴς, «ἐπειγόμενος ἵνα ἐπιτύχῃ ὅπως δὴποτε τὴν ταχεῖαν ἐπιψήφισιν τῶν σχεδίων ἀποφάσεων ἀμεταβλήτων, διέκοψεν ἀντικανονικῶς τὴν ἀρξαμένην συζήτησιν, οὕτω δὲ ἀνεγνώσθησαν ἐπιτροχάδην ἑλληνιστὶ τὰ κείμενα καὶ τῆς Β' καὶ τῆς Γ' Ἐπιτροπῆς, μετεφράσθησαν ρωσιστὶ, καὶ ἐψηφίσθησαν ἀσυστητῆ, οὐδενὸς ἀντιπροσώπου ὁμιλήσαντος μέχρι τέλους τῆς συζητήσεως»!⁽²¹⁸⁾. Ἐγένετο συζήτησις ἄνευ συζητήσεως, συμφώνως πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς οἰκουμενιστικῆς ὑποκρίσεως. Κρίνων τὴν διακοπὴν τῆς συζητήσεως ὁ κ. Καρμίρης, γράφει: «Δυστυχῶς, ἐν τῷ σημείῳ τούτῳ, ὁ Σεβασμιώτατος πρόεδρος, κατὰ τρόπον ὄλως ἀνεπίτρεπτον, διέκοψεν ὁμιλοῦντα καθηγητὴν, ἵνα μὴ δῆθεν ἡ παρέμβασίς του ὑπερβῇ πεντάλεπτον χρονικὴν διάρκειαν, τὸ ἥμισυ περίπου τῆς ὁποίας εἶχε διατεθῆ διὰ τὴν μετάφρασιν, ἐνῶ ὁ ἴδιος ἀπῆντα ἀπεριορίστως ἐν μονολόγῳ σχεδὸν πρὸς ἕκαστον ὁμιλητὴν κεχωρισμένως, ἀποφεύγων ἐκ συστήματος πᾶσαν προτεινομένην μεταβολὴν καὶ βελτίωσιν τῶν κειμένων»!⁽²¹⁹⁾. Οἱ οἰκουμενισταὶ καταργοῦν τὸν διάλογον, ἵνα ἐπιβάλλουν τὰ ἑαυτῶν, ἅτινα προετοιμάζουν διὰ τῶν ἐπιτροπῶν των, καὶ ἀναγινώσκουν εἰς τὰς διασκέψεις των, ὅπως ἐγκριθοῦν ἄνευ συζητήσεως, κατὰ τὰ σχετικὰ πρότυπα τῶν αἱρετικῶν (ἰδὲ ἄνωτ. σ. 43, 46).

Οἱ οἰκουμενισταὶ δὲν πιστεύουν, ὅτι δύνανται νὰ καταλήξουν εἰς συμφωνίαν μέσῳ διαλόγου. Ἐπειδὴ σκοπεύουν ὄχι τὰ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ ἀλλότρια, τὰ ὁποῖα διακρίνει ἡ ἀντίφασις καὶ διαίρεσις, φοβοῦνται τὴν διερεύνησιν τῶν ζητημάτων ὡς τρόπον ἀποτυχίας τῶν ἐπιδιώξεων των. Ὁ Μελίτων, ἐμπνεόμενος ὑπὸ τοῦ ἀνελευθέρου πνεύματος τοῦ Οἰκουμεισμοῦ, διέκοπτε «κατὰ τρόπον ὅλως ἀνεπίτρεπτον» τὴν συζήτησιν καὶ μετέβαλε τὴν Διάσκεψιν εἰς μονόλογον, διότι ἐπέδωκε ταχυδακτυλουργικὴν λήψιν ἀποφάσεων, ἀρεστῶν εἰς τὸν αἵρεσιάρχην Ἀθηναγόραν. Τὸ πεντάλεπτον, τὸ διδόμενον εἰς ὁμιλητὰς ἐπὶ ὑφίστων θεμάτων τῆς Ὁρθοδοξίας, εἶναι ἄγνωστον εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν ἱερῶν Συνόδων καὶ ἀσεβές, καθ' ὅτι ἀντιστρατεύεται εἰς τὸ «πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης»²⁴⁸ τῆς Ἀγίας Γραφῆς. (ἰδὲ ἀνωτ. σ. 21). Τὸ πεντάλεπτον «ἐπενοήθη ἐσχάτως ὑπὸ τῶν οἰκουμειστῶν, καὶ ἐφαρμόζεται εὐρύτατα, δίκην φιμώτρου, πρὸς συγκάλυψιν τῆς ἀληθείας καὶ ἐπικράτησιν ἰδεῶν ἀλλοτριῶν πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς Ὁρθοδοξίας»⁽²¹⁹⁾.

«Ἐὰν πρόκειται νὰ ἐπικρατήσῃ εἰς τὴν μέλλουσαν Μεγάλῃν Πανορθόδοξον Σύνοδον τὸ ἀνελεύθερον πνεῦμα τῶν οἰκουμειστῶν τοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, νὰ υἱοθετηθῇ ἡ μέθοδος τῶν δύο μέτρων, τῆς πενταλέπτου ὁμιλίας τῶν Συνοδικῶν καὶ τοῦ ἀπεριορίστου μονολόγου τοῦ Προέδρου, καὶ νὰ ἐπιδιωχθῇ ἡ ὑφαρπαγὴ τῶν ὑπογραφῶν τῶν Συνοδικῶν ἐπὶ προκαθορισμένων ἀποφάσεων, τότε ἡ μέλλουσα Σύνοδος θὰ ἀποτελέσῃ παρωδίαν Συνόδου, ἡ ὁποία θὰ ἦτο μυριάκις προτιμότερον νὰ μὴ συγκληθῇ ποτέ, διότι θὰ ἐμβάλλῃ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς δεινὴν δοκιμασίαν»⁽²¹⁹⁾. Ἡ ἐπὶ ἔτη τηρουμένη καὶ σὺν τῷ χρόνῳ ἀποκαλυπτομένη ἀνελεύθερος τακτικὴ τῶν οἰκουμειστῶν μᾶλλον δὲν πρόκειται νὰ ἐγκαταλειφθῇ παρ' αὐτῶν. Διὸ ἡ εἰρημένη Σύνοδος, καὶ ἔὰν ἐν τέλει γίνῃ, δὲν πρόκειται νὰ εἶναι Σύνοδος τῆς Ὁρθοδοξίας.

2. Ἐν πνεύματι προδοσίας.

Ἐν Συνόδῳ τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας δέον νὰ παρακάθηνται οὐχὶ οἱ τυχόντες, ἀλλὰ κληρικοὶ ἀνέγκλητοι²⁴⁹, «ἔχοντες τὸ μυστήριον τῆς πίστεως ἐν καθαρᾷ συνειδήσει»²⁵⁰. Ποία ὅμως εἶναι ἡ σημερινὴ κατάστασις τῆς ὀρθοδόξου Ἱεραρχίας ἐκ τῆς ἐπόψεως ταύτης; Οἱ μέλλοντες νὰ μετᾶσχουν τῆς Συνόδου εἶναι ὄντως ἀνέγκλητοι, ἢ καταγγέλλονται δικαίως «παρὰ ἀξιόπιστων προσώπων»²⁵¹ ἐπὶ ἀθετήσει τῆς πίστεως, ἐπὶ παραβάσει τοῦ Εὐαγγελικοῦ καὶ Κανονικοῦ θεοῦ νόμου καὶ

248. Πράξ. ιε', 7.

249. Τίτ. α', 7.

250. 1 Τιμ. γ', 9.

251. ΟΔ' Κανὼν τῶν Ἀποστόλων.

ἐπὶ σκανδαλισμῷ; Δι' ὅσους συμβαίνει τὸ δεύτερον, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ εἴσοδος των εἰς τὰ θαθώρεια Ἁγία τῶν Ἁγίων Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Εἰ δὲ μὴ, «λίθοις λιθοβοληθήσεται»²⁵² πᾶς τολμητίας. Λίθοις λόγων δικαίας κρίσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Θεοῦ. Ὁ τοιοῦτος μὴ διαζέσθω ἀναβῆναι πρὸς τὸ συνοδικὸν ἔρος, ἵνα μὴ ἀπωλέσῃ αὐτὸν ὁ Θεός²⁵³.

Ἐν προδοσίᾳ Ἰούδα. Πῶς δύναται νὰ παρακαθήσῃ ἐν πανορθοδόξῳ Συνόδῳ ἡ ἐκκλησιαστικὴ Ρωσικὴ Ἱεραρχία καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ταύτην ἱεράρχαι τῶν ὑπὸ κομμουνιστικὰ καθεστῶτα Ἐκκλησιῶν; Διότι οὗτοι καταγγέλλονται οὐχὶ παρὰ τοῦ τυχόντος, ἀλλὰ ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν τριῶν σημερινῶν κορυφαίων δογματολόγων τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ὁμολογητοῦ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως π. Ἰουστίνου Πόποβιτς. Ἴδου ἡ σχετικὴ κατηγορία τοῦ π. Ἰουστίνου πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς ἐν Σερβίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας (ιδεὲ καὶ ἄνωτ. σ. 84 - 85) :

«Ἡ Ἱεραρχία (τῆς Ρωσίας) ἔχει προδώσει τὴν Ὀρθόδοξον Πίστιν καὶ ἔχει γίνεαι τὸ πλέον ὑπάκουον ὄργανον τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας. Τί νὰ εἴπη τις περὶ τῆς τοῦ Ἰούδα ἀποφάσεως τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας (16/29 Δεκεμβρίου 1969), περὶ τῆς μυστηριακῆς ἐπικοινωνίας (intercommunio) μὲ τοὺς ρωμαιοκαθολικούς, ληφθείσης ἐναντίον ὄλων τῶν ἁγίων Δογμάτων καὶ Κανόνων τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας; Μὲ αὐτὴν τὴν πρωτάκουστον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν δογματικὴν καὶ τὴν κανονικὴν Παράδοσιν τῆς, ἀπόφασιν περὶ τῆς μυστηριακῆς ἐπικοινωνίας μὲ τοὺς φανεροὺς αἰρετικούς, ὀλόκληρον τὸ Θεανθρώπινον Σῶμα τῆς Ὀρθοδοξίας ἔχει πληγῶθῃ βαθέως· ὅλοι οἱ Πατέρες καὶ ὅλαι αἱ Σύνοδοι ἔχουν ἀτιμασθῆ· τὰ Δόγματα καὶ οἱ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν πατηθῆ. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἄμωμος Νύμφη, ἔχει ριφθῆ εἰς τὸν δηλητηριασμένον βόρβορον τῶν αἰρετικῶν. Τοιαῦται δηλώσεις καὶ τοιαῦτα γεγονότα μὲ τὴν ἀδίστακτον ἀναισχυντίαν των ἐκπλήσσουν τὸν κόσμον. Τί μαρτυροῦν αὐτά; Μαρτυροῦν περὶ τοῦ ὅτι ἡ Ρωσικὴ τῆς Μόσχας Ἱεραρχία εὐρίσκεται εἰς φοβεράν πνευματικὴν παράλυσιν. Καὶ αὐτὴ, τοιαύτη οὖσα, πρέπει νὰ ἐκπροσωπῇ τὴν ἐν Ρωσίᾳ Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἐνδεχομένην μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Οἰκουμενικὴν Σύνοδον; Νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ ὁ Θεὸς μίαν τοιαύτην ἀποκαλυπτικὴν φρικαλεότητα!

Ὅτι ἰσχύει διὰ τὴν Ρωσικὴν Ἱεραρχίαν τῆς Μόσχας, ὀλίγον ἢ πολὺ, ἰσχύει καὶ διὰ τὰς Ἱεραρχίας εἰς ὅλας τὰς Τοπικὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν ἀντιεκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν τοῦ Κομμουνισμοῦ»⁽²²⁰⁾.

252. Ἐξ. ιθ', 13.

253. Ἐξ. ιθ', 24.

Ὅχι μόνον ὁ π. Ἰουστίνος, ἀλλὰ καὶ ὅλη αὐτοκέφαλος Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐνεκάλεσε τὴν ἐκκλησιαστικὴν Ἱεραρχίαν Μόσχας. Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς ἐν Ἑλλάδι Ἐκκλησίας διεμαρτυρήθη ἀμέσως καὶ ἀπεδοκίμασε τὸ προδοτικὸν πραξικόπημα τῆς Μόσχας, διακηρύξασα ὅτι «ἡ τοιαύτη σπουδὴ πρὸς τὴν ἔνωσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων ὀδηγεῖ εἰς διάσπασιν τῆς Ὁρθοδοξίας»⁽²²¹⁾.

«Οὐαὶ δὲ τοῖς μεταδιδουσιν αὐτοῖς!»²⁵⁴, ἤγουν τοῖς αἵρετικοῖς τὰ ἀχραντα Μυστήρια, λέγει ὁ Μ. Βασίλειος. «Ἐγώ», γράφει ὁ ἴδιος πατήρ, «οὐδ' ἂν ἐξ αὐτῶν ἦκη (ἔχη ἔλθει) τῶν οὐρανῶν, μὴ στοιχῆ δὲ τῷ ὑγιαίνοντι λόγῳ τῆς πίστεως, δύναμαι αὐτὸν κοινωνὸν ἠγγήσασθαι τῶν ἁγίων»²⁵⁵, πόσῳ μᾶλλον τῶν Ἁγίων Μυστηρίων, τὰ ὁποῖα εἶναι Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ! Ὁ κοινωνήσας μυστηριακῶς τοῖς αἵρετικοῖς δὲν ἔχει παρρησίαν «ἀνοίγειν τὸ στόμα»²⁵⁶ καὶ διδάσκειν, ἀλλὰ δέον νὰ μένη «ἐν ἡσυχίᾳ»²⁵⁶ «καὶ αἰτεῖσθαι συγγνώμην μέχρι θείου παντός»²⁵⁶. Πῶς λοιπὸν δύνανται νὰ παρακαθῆσουν ἐν τῇ Συνόδῳ οἱ Ρῶσοι ἱεράρχαι καὶ ὄσοι ἄλλοι ἔπονται τούτων; Καὶ πῶς εἶναι δυνατόν οἱ λοιποὶ ἱεράρχαι τῆς Ὁρθοδοξίας νὰ δεχθῶσι τούτους παρακαθημένους εἰς τὴν αὐτὴν Σύνοδον, γενόμενοι οὕτω καὶ αὐτοὶ κοινωνοὶ τῆς προδοσίας τοῦ Ἰούδα; Χαρακτηριστικὸν τυγχάνει ἐνταῦθα, ὅτι τὸ «Ἅγιον» Ὅρος, κληθὲν εἰς τὰς κατ' αὐτὰς γενόμενας ἐν Ρωσίᾳ ἑορτὰς τοῦ ἁγίου Σεργίου, εἰς δισεναυσίον Σύναξιον ἀπέκρουσε τὴν πρόσκλησιν, κυρίως λόγῳ τῆς παραδόσεως τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων εἰς τοὺς αἵρετικούς ὑπὸ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας. Οἱ δὲ ἱερομόναχοι τῆς Ἱ. Μ. Μεγίστης Λαύρας προειδοποίησαν ἱερομόναχον τῆς αὐτῆς μονῆς, ὅτι δὲν θὰ συνελειτουργοῦν μετ' αὐτοῦ, ἐὰν ἐλάμβανε μέρος εἰς τὰς ρωσικὰς τοιαύτας ἑορτὰς.

Ἐναντίον τῆς ἐν λόγῳ ἰουδαϊκῆς προδοσίας τῆς Μόσχας διεμαρτυρήθη καὶ ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Νικόλαος ΣΤ' ⁽²²²⁾.

Ἐ ν παποκαϊσαρικῷ φρονήματι. Ἐνῶ ἀπὸ βορρᾶ ἀπειλεῖ τὴν ἐτοιμαζομένην Μ. Σύνοδον ὁ καισαροπαπισμὸς τοῦ ἀθέου Κομμουνισμοῦ, ἐκ τοῦ μέσου τῆς θαλάσσης ἄλλο θηρίον ἐγείρεται κατ' αὐτῆς, ὁ παποκαϊσαρισμὸς τοῦ Μακαρίου Κύπρου. Πῶς θὰ παρακαθήσῃ εἰς τὴν Σύνοδον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Μακάριος Γ', ὅστις, περιπεσὼν εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ παποκαϊσαρισμοῦ, καθηρέθη κανονικῶς ὑπὸ τῆς Ἱεραρχίας τῆς ἐν Κύπρῳ Ἐκκλησίας; ⁽²²³⁾. Καὶ δὴ, ὅταν οὗτος, ἀντικανονικῶς ἱεουργήσας μετὰ τὴν καθάρειν του, ἀπεκλείσθη οἰασδῆποτε δυνατότητος ἀποκαταστάσεώς του; ⁽²²⁴⁾. Ἐπὶ πλέον ὁ Μακάριος, καθηρη-

254. Μ. Βασιλείου, PG. 31, 1688.
255. Μ. Βασιλείου, PG. 32, 788.

256. Θεοδώρου Στουδίτου, PG. 99, 1469.

μένος ὢν, συνεκάλεσε τῷ 1973... «Μείζονα Σύνοδο» ἐν Λευκωσίᾳ, ἥτις, καταπατοῦσα τοὺς ἱεροὺς Κανόνας τῆς Ἐκκλησίας, ἐκήρυξε τὴν αἵρεσιν τοῦ παποκαϊσαρισμοῦ, ἠθώωσε τὸν ἔνοχον καὶ ἐνοχοποίησε τοὺς ἀθώους Ἱεράρχας τῆς Κύπρου⁽²²⁵⁾, λαβοῦσα οὕτω τὴν θέσιν τῶν «παρανόμων καὶ “ληστρικῶν” Συνόδων»⁽²²⁶⁾. Ὁ αἵρεσιάρχης Μακάριος διήρесе τὴν ἐν Κύπρῳ Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν⁽²²⁷⁾, συνῆψε μετὰ τοῦ Βατικανοῦ κογκορδάτον⁽²²⁸⁾, ὅπερ σημαίνει ἀναγνώρισιν τῆς παπικῆς αἵρέσεως, καὶ μέχρι σήμερον διώκει ἀπηνῶς τοὺς Ὁρθοδόξους τῆς Κύπρου⁽²²⁹⁾.

Πῶς οἱ Ὁρθόδοξοι Ἱεράρχαι θὰ παρακαθήσονται ἐν Συνόδῳ μετὰ τοῦ Μακαρίου, ἢ ἀντιπροσώπου τούτου, γινόμενοι οὕτω κοινωνοὶ τῆς αἵρέσεως τοῦ Παποκαϊσαρισμοῦ, συζητοῦντες καὶ ἀποφασίζοντες ἐν φρονήματι παποκαϊσαρικῷ; Μάλιστα δέ, ὅταν ἡ ἐτοιμαζομένη Μ. Σύνοδος ἔχει ἀναλόγους προϋποθέσεις, καθ' ὅτι, ὡς καταγγέλλει ὁ π. Ἰουστίνος Πόποβιτς, ἡ πραγματοποίησις τῆς προωθείται «κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Βατικανοῦ»;⁽²²⁰⁾.

Τὸ ἀνωτέρω λαμβάνει ἰδιάζουσαν σημασίαν, ὅταν προστεθῇ ὅτι τῆς ληστρικῆς ἐν Λευκωσίᾳ Συνόδου τοῦ 1973 προήδρευεν ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Νικόλαος, ὅπως τῆς ἐν Ἐφέσῳ Ληστρικῆς Συνόδου ἡγήθη ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Διόσκορος (ἰδὲ ἀνωτ. σ. 29). Μετέσχον δὲ ταύτης καὶ ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἡλίας, ὡς καὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων⁽²³⁰⁾. Οὗτοι, ἀνασταυρώσαντες ἐν Κύπρῳ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, δὲν ἐπαρουσίασαν μέχρι τοῦδε σημεῖα μετανοίας. Συνεπῶς ἐπιμένουν εἰς τὴν παρ' αὐτῶν κηρυχθεῖσαν αἵρεσιν τοῦ Παποκαϊσαρισμοῦ.

«Πάντες οἱ ποιοῦντες τὴν καθημαγμένην Μεγαλομάρτυρα Ὁρθόδοξίαν παροξύνονται τῷ πνεύματι ἐνώπιον τῆς τραγωδίας τοῦ παρανόμου Συνεδρίου τῆς Λευκωσίας καὶ διερωτῶνται κατ' ὄντας: “Ποιοὶ Ἀρχιερεῖς, ἐκ τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων, θὰ παρακαθήσονται ὡς ἐκπρόσωποι εἰς τὴν μέλλουσαν Πανορθόδοξον Σύνοδο, ἀφοῦ δὲν εὐρέθη οὐδὲ εἰς γὰ ὑψώση φωνῆν πόνου καὶ διαμαρτυρίας ἐναντίον τῆς ἐκκλησιολογικῆς αἵρέσεως τοῦ παποκαϊσαρισμοῦ τοῦ Μακαρίου; Ἀλλοίμονον, ἐὰν ἡ μελετωμένη ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Πανορθόδοξος Σύνοδος συγκροτηθῇ ὑπὸ Ἀρχιερέων, προθύμων γὰ ἀμνηστεύσουν ὅλας τὰς παραβάσεις τῶν Ἱερῶν Κανόνων, γὰ ἀντιπαρέλθουν ἐν σιγῇ τὰς σοβαρὰς ἀποκλίσεις ἀπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως οἰκουμενιστῶν Ἐπισκόπων, καὶ γὰ ἐπευλογήσουν τοὺς καταλυτικούς νεωτερισμούς, ὑπὸ τῶν ὁποίων κινδυνεύει γὰ ἐκπαπισθῆ καὶ ἐκπροτεσταντισθῆ ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία!»⁽²³¹⁾.

Πῶς οἱ Πατριάρχαι καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς τῶν τριῶν τούτων Πατριαρ-

χείων θά μετάσχουν τῆς Μ. Συνόδου, χωρὶς νὰ μετατραπῆ αὐτὴ αὐτομάτως εἰς ἀντισύνοδον ἄλλοτριων;

Ἐν πνευματικῇ παραλύσει. Τὰ κωλύματα πρὸς Σύνοδον, λόγῳ ἀθετήσεως τῆς Πίστεως καὶ παραβάσεως τοῦ Εὐαγγελικοῦ καὶ Κανονικοῦ θείου νόμου ὑπὸ Ἱεραρχῶν, εἶναι δυστυχῶς ἀτελείωτα.

Θὰ παρακαθῆσῃ εἰς τὴν Πανορθόδοξον Σύνοδον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κ. Ἰάκωβος, ὅστις καταγγέλλεται δι' ἐκπλήσσοσαν ἀσέβειαν; Οὗτος, ὁμιλῶν τὸ 1967 δυσσεβῶς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἐδήλωνεν: «Ἐχομεν ἀνάγκην ἐνός νέου Χριστιανισμοῦ, βασιζομένου ἐξ ὀλοκλήρου ἐπὶ νέων ἀντιλήψεων καὶ ὅρων. Δὲν δυνάμεθα νὰ διδάξωμεν τὸ εἶδος τῆς θρησκείας, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς εὔρομεν, εἰς τὰς μελλούσας γενεάς!»⁽²³²⁾. Οἱ λόγοι οὗτοι ἀπιστίας βεβαίως δὲν ἀνήκουν εἰς Χριστιανόν. Ὁ Ἰάκωβος Ἀμερικῆς «φέρεται μετέχων μιᾶς “ὑπεράνω θρησκειῶν” κινήσεως, τῆς ὁποίας οἱ ὀπαδοί, Χριστιανοὶ πάσης αἰρέσεως καὶ δόγματος, ὡς καὶ Μωαμεθανοὶ καὶ Βουδδισταὶ καὶ Ἑβραῖοι, δύνανται νὰ συνέρχωνται ἀπὸ κοινοῦ, διὰ νὰ λατρεύουν τὸν θεὸν των»⁽²³³⁾. Ὁ Ἰάκωβος διέθεσε ποσὸν «500.000 δολλαρίων διὰ τὴν ἐξῆς περίεργον αἰτίαν: “Ἰδρυσεν ἐν Ἀμερικῇ τρεῖς Συναγωγὰς (ἐκκλησίας) “ἀδογματίστους”... ὅπου κάθε φυλὴ δύναται νὰ λατρεύῃ ἓνα θεὸν ἀόριστον δογματικῶς καὶ μόνον ἐν ἀγάπῃ ὀριζόμενον!»⁽²³³⁾, ἤγουν ψευδῆ θεὸν καὶ ὡς ψευδῆ ἀγαπώμενον.

Θὰ μετάσχῃ, λοιπόν, ὁ κήρυξ οὗτος καὶ ἐργάτης τῆς συγκρητιστικῆς ἀθεΐας εἰς τὴν Σύνοδον; Θὰ δεχθοῦν οἱ Ὀρθόδοξοι Ἱεράρχαι νὰ κοινωνήσουν ἐν συνόδῳ μετὰ τοῦ δεινῶς πεσόντος ἐν τῇ πίστει Ἰακώβου Ἀμερικῆς, παρὰ τὴν θεῖαν ἀπαγόρευσιν; (ἰδὲ ἄνωτ. σ. 21). Μάλιστα, ἐνῶ ἐγένοντο ἐναντίον του σοβαραὶ μηνύσεις «ἐπὶ ἀνορθόδοξοις ἐνεργεταῖς καὶ διδασκαλαῖς», ὡς ἡ τοῦ καθηγουμένου τῆς Ἱ. Μονῆς Λογγοβάρδας Φιλοθέου Ζερβάκου;⁽²³⁴⁾ (ἰδὲ ἄνωτ. σ. 77).

Θὰ παραστῆ εἰς τὴν Σύνοδον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων καὶ Μ. Βρεττανίας κ. Ἀθηναγόρας, ὅστις σκανδαλίζει τοὺς ἐκεῖ Ὀρθοδόξους καὶ μὴ, ὑπερμαχεῖ τῆς αἰρετικῆς «περὶ κλάδων» θεωρίας, καὶ καθυβρίζει τὴν Ὀρθοδοξίαν μὲ τὰς καταλυτικὰς δηλώσεις του; Οὗτος ἐχαρακτήρισεν ἀσεβῶς τοὺς θεοὺς καὶ ἱεροὺς Κανόνας τῆς Ὀρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, «ὡς “ἀνθρωπίνους ἐπινοήσεις” καὶ “ἐντάλματα ἀνθρώπων”, “σχήματα ἀνοησιῶν καὶ μίσους”»⁽²³⁵⁾. Ὑβρίζει ὁ δυστυχῆς ὡς ἀνοησίας καὶ μῖσος τὴν θεῖαν σοφίαν, καὶ ὡς ἀνθρωπίνους ἐπινοήσεις καὶ ἐντάλματα ἀνθρώπων τοὺς θεοὺς Κανόνας, οἵτινες «ἐκ τῶν Πατέρων ἡ-

μῶν καλῶς καὶ βεβαίως παρεδόθησαν»²⁵⁷. Μόνον ἀντορθόδοξος ἀντισύνοδος θὰ περιελάμβανεν ἓνα τοιοῦτον ἱεράρχην.

Θὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν Σύνοδον ὁ Μητροπλίτης Χαλκηδόνος κ. Μελίτων, ἐναντίον τοῦ ὁποίου ἐγένοντο τοῦλάχιστον δύο μηνύσεις «ἐπὶ ἀντορθόδοξοις ἐνεργείαις καὶ διδασκαλίαις»; Τότε ἡ μέλλουσα Σύνοδος δεόν ἀπὸ τοῦδε νὰ χαρακτηρισθῇ βεβαίως ὡς οἰκουμενιστικὴ, ὥσπερ εἶναι καὶ ἡ ὑπὲρ ταύτης δρᾶσις τοῦ Χαλκηδόνος (ιδὲ ἀνωτ. σ. 81). Πῶς οἱ Ὀρθόδοξοι Ἱεράρχαι θὰ δεχθοῦν νὰ μετάσχουν συνόδου, τῆς ὁποίας μέλη ἐγκαλοῦνται δικαίως καὶ ἐπιμόνως ἐπὶ κακοδοξία; Θὰ παρακαθήσῃ εἰς τὴν Πανορθόδοξον Σύνοδον ὁ οἰκουμενιστῆς Μητροπολίτης Καλαθρίας Αἰμιλιανός, ὁ δημοσιεύσας ἄρθρον καταλυτικὸν τῶν ἱερῶν Κανόνων καὶ χαρακτηρίσας τὸν ΜΕ' Κανόνα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων «ὡς στερούμενον ἀγάπης», διότι καταδικάζεται ὑπ' αὐτοῦ ἡ συμπροσευχὴ Ὀρθόδοξων καὶ αἰρετικῶν; (²³⁶).

Θὰ παρακαθήσῃ εἰς τὴν Μ. Σύνοδον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης Εὐγένιος, ὁ ἐπιδώσας ἐν ὄρα θείας Λειτουργίας (!) χρυσοῦν ἐγκόλπιον εἰς τὸν αἰρετικὸν καὶ δεδηλωμένον ἐχθρὸν τῆς Ὀρθοδοξίας παπικὸν Καρδινάλιον Βίλλεμπραντς, καὶ ἐπιτρέψας αὐτῷ, ὅπως εὐλόγησῃ τὸν Ὀρθόδοξον λαὸν ἀπὸ τῆς Ὁραίας Πύλης καὶ καλέσας τὸν λαόν, ὅπως ἀναφωνήσῃ «ἄξιος», καταπατήσας οὕτω τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς Κανόνας, τοὺς ἀπαγορεύοντας ἀκόμη καὶ τὴν συμπροσευχὴν Ὀρθόδοξων καὶ αἰρετικῶν; (²³⁷). Θὰ παραστῇ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος οὗτος εἰς τὴν Πανορθόδοξον Σύνοδον, ὄχι διὰ νὰ λογοδοτήσῃ ὡς ὑπόδικος, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀναπτύξῃ ἐλευθέρως τὰς ἀντορθόδοξους οἰκουμενιστικὰς ἐνωτικὰς θεωρίας του; Θὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν Μ. Σύνοδον ὁ νῦν προκαθήμενος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Σεραφεῖμ, ὁ συναγαλλόμενος καὶ συλλειτουργῶν ἐν Μόσχᾳ μετὰ τῶν «ὑπαλλήλων» τοῦ Κρεμλίνου, οἵτινες, μιμούμενοι τὸν Ἰούδαν, παρέδωσαν τὰ ἄχραντα Μυστήρια εἰς τοὺς αἰρετικούς; (^{237α}) (ιδὲ ἀνωτ. σ. 90).

Τέλος εἶναι δυνατὸν νὰ ἡγηθῇ τῆς Πανορθόδοξου Συνόδου ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Δημήτριος; Δυστυχῶς ὁ Δημήτριος δὲν ἀπεκήρυξε τὴν αἰρετικὴν πορείαν τοῦ προκατόχου του Ἀθηναγόρου πρὸς τὴν Μ. Σύνοδον. Οὔτε διεμαρτυρήθη εἰσέτι διὰ τὴν προδοτικὴν βεβήλωσιν τῶν ἀχράντων Μυστηρίων ὑπὸ τῆς Μόσχας. Οὔτε

257. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 31, 195.

ἀπέκρουσε τὴν παποκαισαρικὴν αἵρεσιν τοῦ Μακαρίου καὶ τὴν ὑπὲρ ταύτης ἀσεβῆ σύμπραξιν τῶν Πατριαρχείων Ἀλεξανδρείας, Ἀντιοχείας καὶ Ἱεροσολύμων. Οὐδὲ ἀνεκάλεσεν εἰς τὴν τάξιν τοὺς σκανδαλίζοντας Ἀρχιεπισκόπους Ἀμερικής καὶ Λονδίνου, παρὰ τὸ ὅτι οἱ πιστοὶ ἑοσῶν πρὸς αὐτὸν ἀκαταπαύστως. Μῆδὲ ἀντικατέστησε τὸν οἰκουμενιστὴν Μελίτωνα, ἀλλὰ τὸν διατηρεῖ ἐπιμόνως εἰς τὴν θέσιν τοῦ ἀρμοδίου διὰ τὴν προπαρασκευὴν τῆς Μ. Συνόδου. Τὸ δὲ θλιβρωτέρον, ἐδήλωσεν ἐπανειλημμένως, ὅτι ἀκολουθεῖ καὶ συνεχίζει τὴν ἐνωτικὴν γραμμὴν τοῦ Ἀθηναγόρου.

Ἵποστηρίζεται ὅτι ταῦτα γίνονται οὐχὶ προθέσει, ἀλλὰ διπλωματικῇ ἀνάγκῃ. Ἄλλ' ὅμως διπλωματία σιγῆς, δι' ἧς θὰ «κατισχύσῃ τῆς ἀληθείας τὸ ψεῦδος»²⁵⁸, ἢ διπλωματία λόγων ὑπὲρ τῆς αἵρέσεως, «ἧς ἡ κοινωνία ἀλλοτριώσῃ Χριστοῦ»²⁵⁹, δὲν εἶναι ἀρετὴ, ἀλλὰ οἰκουμενιστικὸς τρόπος πτώσεως καὶ ἀμάρτημα ἀπιστίας. Τοσοῦτον πλεόν μέγιστον, ἕσον ὑψηλότερα ἢ θέσις τοῦ ταῦτα ποιούντος. «Οὐδεμία γὰρ κοινωνία φωτὶ πρὸς σκότος· οὐδὲ συμφώνησις ἀγίοις πρὸς αἵρεσιάρχας»²⁶⁰. Τὸ «ὁμολογεῖν δέχεσθαι τὴν Παλαιὰν καὶ Νέαν Διαθήκην καὶ πάντα τὰ ὑπὸ τῶν ἁγίων Πατέρων παραδεδομένα τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ, κεφαλαιωδῶς ἢ ὀρθότης ἐστὶ τῆς πίστεως»²⁶¹. Ἡ δὲ σιγὴ ἐπὶ τῆς πίστεως «δι' ἀλόγιστον δέος», «χρείας ἀναγκαίας καλούσης», ὡς μάλιστα σήμερον, «τρίτον ἀθετας εἶδος»²⁶² ἐστὶ. Τὸ δὲ καὶ τὰ τῶν αἵρετικῶν φθέγγεσθαι καὶ πράττειν, ἕστω καὶ ἐκ φόβου καὶ δειλίας, ἢ «ὠφελείας χάριν»²⁶³, ἀπιστία ἐστὶν ὠλοκληρωμένη, καὶ τὸ εὐπρόσωπον διασώζῃ. Ἐν προκειμένῳ ἰσχύει μόνον τὸ «ἕως τοῦ θανάτου ἀγωνίαι περὶ τῆς ἀληθείας, καὶ Κύριος ὁ Θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ»²⁶⁴. Τοῦτο ὀρθόδοξος πίστις, τοῦτο πατριαρχικὴ ἀρετὴ, τοῦτο ἀσφάλεια τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Πατριαρχείου, τοῦτο ὄντως ὠφέλεια ἐν τῷ παρόντι καὶ ἐν τῷ μέλλοντι. Διότι ἡ «εὐσέβεια πρὸς πάντα ὠφέλιμός ἐστιν, ἐπαγγελίας ἔχουσα ζωῆς τῆς νῦν καὶ τῆς μελλούσης»²⁶⁵.

Ὁ οὐρανὸς ἀνησυχεῖ καὶ τὸ ἐπὶ γῆς πλήρωμα τῆς Ὀρθοδοξίας φοβεῖται, μήπως οἱ οἰκουμενισταί, προωθηθέντες ἤδη εἰς τὰς ἐπικαίρους θέσεις, πραγματοποιήσουσιν τὴν Μ. Σύνοδόν των, καὶ διὰ ταύτης ζωγρηθοῦν οἱ ἀνύποπτοι Ὀρθόδοξοι πρὸς τὴν τὰ πάντα φθείρουσαν αἵρεσιν. Ἡ Σύνοδος αὕτη, ὡς τονίζει ὁ π. Ἰουστίνος Πόποβιτς, ἐτοιμάζεται «ἀνευ

258. Γρηγορίου Νύσσης, PG. 45, 1301.

259. Θεοδώρου Στουδίτου, PG. 99, 1276.

260. Θεοδώρου Στουδίτου, PG. 99, 1051.

261. Θεοδώρου Στουδίτου, PG. 99,

1525.

262. Γρηγορίου Παλαμᾶ, Συγγράμματα, 2, 483.

263. Ἰούδ. 16.

264. Σοφ. Σειρ. δ', 28.

265. 1 Τιμ. ε', 8.

τῆς συμμετοχῆς τῶν πραγματικῶν Ὁρθοδόξων ὁμολογητῶν, φορέων τῆς Ὁρθοδόξου Πίστεως, Θεολογίας, Παραδόσεως καὶ Ἐκκλησιαστικότητος» (230). Εἰς τὴν Μ. Σύνοδον θὰ παρακαθῆσουν οἱ προαναφερθέντες Πατριάρχαι, Ἀρχιεπίσκοποι καὶ Μητροπολίται, καὶ πολλοὶ ὅμοιοι τούτοις Ἱεράρχαι, ὄχι ἵνα δικασθοῦν διὰ τοὺς κακοδόξους λόγους καὶ πράξεις των, ὄχι ἵνα, ἔστω, δηλώσουν μετάνοιαν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποφασίσουν ἐπὶ θεμάτων ἀντιπαραδοσιακοῦ χαρακτῆρος καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον οἰκουμενιστικῆς σκοπιμότητος. Ἡ συνείδησις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διακατέχεται ὑπὸ τῆς ἀγωνίας, μήπως οἱ οἰκουμενισταί, διὰ τῆς Πανορθόδοξου λεγομένης Συνόδου των, πραγματοποιήσουν, εἴτε ἐν αὐτῇ, εἴτε μετ' αὐτῇ, τὴν ἀσεβῆ καὶ πανώλεθρον «ἔνωσιν» τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μετὰ τῆς παναιρέσεως τοῦ Παπισμοῦ, ἣ καὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ἣτις θὰ ἀποτελέσῃ αἰτίαν ἐκκλησιαστικῶν διαιρέσεων, σάλου καὶ πλείστων ἄλλων δεινῶν.

3. Μετὰ κινδύνου σχισμάτων.

Ἡ Πανορθόδοξος Σύνοδος προωθείται ὑπὸ τῶν οἰκουμενιστῶν, ἀν καὶ προβλέπεται ὅτι οἱ καρποὶ ταύτης διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν θὰ εἶναι μόνον δεινά. Ἡ Σύνοδος αὕτη δὲν πρόκειται νὰ κριθῆ παρὰ τῆς ὀρθοδόξου συνειδήσεως τῆς Ἐκκλησίας μόνον μετὰ τὴν συγκρότησίν της, ἀλλὰ εἶναι ἤδη ἐπικεκκριμένη, ἐκ τῆς πορείας της πρὸς τὴν πραγματοποίησίν της καὶ τὰ πρωτοστατοῦντα ἐν ταύτῃ πρόσωπα.

Ὁ π α π ι κ ὸ ς κ ἰ ν δ υ ν ο ς. Λόγῳ τῆς οἰκουμενιστικῆς κινήσεως, ὁ μέγας ἐχθρὸς τῆς Ὁρθοδοξίας δὲν εὐρίσκεται πλέον πρὸ τῶν πυλῶν, ἀλλὰ εἰσεχώρησεν ὡς ἀναιδὴς κατακτητῆς εἰς τὰ ἐδάφη τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Εἰσῆλθεν εἰς τὰς καρδίας τῶν παποφίλων οἰκουμενιστῶν, οἱ ὅποιοι ἀμνηστεύουν τὰς παπικὰς κακοδοξίας, τὰς καταδικασθείσας ὑπὸ τῶν Συνόδων τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων, καὶ σπεύδουν πρὸς τὸν θανάσιμον ἐνωτικὸν ἐναγκαλισμὸν μετὰ τῶν παπικῶν «ἀδελφῶν» των. Χάριν τούτου, προετοιμάζουν τεχνηέντως καὶ δι' ὄλων τῶν μέσων τὸν λαόν, ἵνα δεχθῆ ἀπαθῶς καὶ ἀδιαμαρτυρητῶς τὰ γεννηθησόμενα, ἴσως καὶ διὰ τῆς Μ. Συνόδου. Ἡ προπαρασκευὴ τῆς Συνόδου ταύτης ἀναφέρεται περισσότερο εἰς τὴν ἐτοιμασίαν τοῦ λαοῦ νὰ ἀποδεχθῆ τὰς ἀντορθόδοξους ἀποφάσεις της καὶ ὀλιγώτερον εἰς τὴν ἐπιλογὴν καὶ ἐπεξεργασίαν τῶν θεμάτων.

Ἀπὸ τὴν ἄλλην πλευράν, ὁ αἰρεσιάρχης Πάπας, βασιζόμενος εἰς τὴν ἐγκληματικὴν ἀφέλειαν τῶν οἰκουμενιστῶν τῆς Ἀνατολῆς, ἤρχισε νὰ βλέπῃ ὡς μίαν Ἐκκλησίαν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, καὶ τὸ ἀνθρώ-

πινον κατασκευάσμα τῆς παπικῆς παναιρέσεως. Ὁ ἡμερήσιος Τύπος ἀνέγραψεν, ὅτι ὁ Πάπας Παῦλος ΣΤ΄, λειτουργήσας τὴν Μ. Πέμπτην τοῦ 1971 εἰς τὸν καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Ρώμης, διὰ πρώτην φοράν ἠὐχήθη «ὕπὲρ τῶν ὀρθοδόξων καὶ καθολικῶν πιστῶν τῆς μιᾶς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ»⁽²³⁹⁾. Δεδομένου ὅτι, ὡς προελέχθη (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 81 - 82), ὁ νῦν Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀπεκάλεσε τὸν Πάπαν «πρῶτον ἐν ἴσοις ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, ἀδελφὸν σεβάσιμον καὶ πρεσβύτερον»⁽²⁴⁰⁾, ἔπεται ὅτι οἱ οἰκουμενισταὶ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως μᾶλλον συνεφώνησαν ἀνεπισήμως καὶ ἐφαρμόζουν τὴν κακὴν ἔνωσιν τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Κατόπιν τούτου, δὲν ὑπολείπεται, εἰμὴ ἡ ἐπισημοποιήσις ταύτης, ἴσως διὰ τῆς ἐν σπουδῇ ἐτοιμαζομένης Μ. Συνόδου.

Κίνδυνος παντοίων δεινῶν. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία εὐρίσκειται ὄντως ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ. Διαιρέσεις, αἵρέσεις, σχίσματα, ἀναρχισμός, μηδενισμός, καταστροφαι καὶ ἄλλα δεινὰ ἀναμένονται ὡς καρποὶ τῆς Μ. Συνόδου τῶν οἰκουμενιστῶν. Οἱ οἰκουμενισταὶ διήρσαν τοὺς Ὁρθοδόξους ἡμερολογιακῶς τῷ 1923 (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 62), ἐκκλησιαστικῶς τῷ 1964 (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 63)⁽²⁴¹⁾, καὶ σήμερον ἐργάζονται νὰ διαλύσουν τὴν Ὁρθοδοξίαν, καὶ δὴ ἐν ὀνόματι τῆς ἐνώσεως καὶ τῆς Παγορθοδόξου Συνόδου, ἢ μᾶλλον οἰκουμενιστικῆς ἀντισυνόδου. Μεγαλυτέρα ἀπόδειξις ἀπὸ ταύτην θεβαίως δὲν ἀπαιτεῖται, ἵνα γίνῃ ἀντιληπτόν, ποῦ ὁδηγεῖται ἡ Ὁρθόδοξος Καθολικὴ Ἐκκλησία, διὰ τῆς μέχρι καὶ συγκροτήσεως Μ. Συνόδου κακῆς δράσεως τῶν οἰκουμενιστῶν.

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Σπυρίδων Μπιλάλης γράφει τὰ ἐξῆς σχετικὰ: «Ἡ μελετωμένη Παγορθόδοξος Σύνοδος εἶναι πλέον ἢ θέβαιον, ὅτι θὰ ρίψῃ εἰς δεινὴν δοκιμασίαν τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐφ' ὅσον πολλοί, ἐκ τῶν ἀσχολουμένων μὲ τὴν προπαρασκευὴν τῆς, ἐμφοροῦνται ὑπὸ τοῦ φιλελευθέρου πνεύματος τοῦ Οἰκουμενισμοῦ»⁽²⁴²⁾. Ὁ δὲ ὁμολογητῆς τῆς πίστεως π. Ἰουστίνος Πόποβιτς, εἰς τὸ μέγα ἱστορικὸν κείμενον τῆς Ἐπιστολῆς — Ἀναφορᾶς του πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς ἐν Σερβίᾳ Ἐκκλησίας, περὶ τῆς μελλούσης Μ. Συνόδου, γράφει καὶ τὰ ἀκόλουθα: «Ἐὰν καὶ τὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν λύονται μὲ τὸν Θεάνθρωπον καὶ κατὰ τὸν θεανθρώπινον, ἀποστολικόν, ἀγιοπατερικόν τρόπον, εἶναι ἀδύνατον νὰ λυθοῦν ὀρθοδόξως καὶ θεαρέστως. Θὰ ὁδηγήσουν κατ' ἀνάγκην εἰς καταστροφάς, εἰς σχίσματα, εἰς αἵρέσεις καὶ εἰς πολυποικίλους οὐμανιστικὰς πλάνας, εἰς μηδενισμοὺς καὶ ἀναρχισμούς. Τοῦτο ἰσχύει ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ διὰ τὸ πρόβλημα τῆς συγκλήσεως τῆς νέας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἢ ὅποια ἐπιστεῦδεται τελευταίως ἀπ' ὠρισμένους κύκλους καὶ ἐπιβάλλεται εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκ-

κλησίαν. Ἀποστέλλονται ἀντιπρόσωποι τῶν Τοπικῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διὰ νὰ συζητήσουν περὶ τούτου. Δημοσιεύεται εἰς τὰ περιοδικὰ καὶ τὰς ἐφημερίδας ἀκόμη καὶ τὸ ἔτος καὶ ὁ τόπος τῆς συγκλήσεως τῆς ἐν λόγῳ Συνόδου... Ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ γεγονότος, ἡ ἀνήσυχος συνείδησις κάθε Ὁρθοδόξου, ἀλλὰ καὶ ἡ καθολικὴ συνείδησις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δικαίως ἐκπλήσσεται καὶ διερωτᾶται: Πόθεν αὐτό, καὶ μάλιστα τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὄλαι σχεδὸν αἱ Τοπικαὶ (Σλαβικαὶ) Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐπιθετικοῦ ἀντιθρησκευτικοῦ Κομμουνισμοῦ;» (238).

Ὅντως, οἱ οἰκουμενισταὶ δὲν πιστεύουν, ὅτι τὰ ζητήματα τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δυνατὸν νὰ τακτοποιηθοῦν, διὰ τῆς θείας ἀληθείας τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τῆς μαρτυρίας τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Διὸ καταφεύγουν εἰς ἀντισύνοδον τύπου παπικοῦ Οἰκουμενισμοῦ (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 92), ὡς κατεδείχθη διὰ τῶν ἀνωτέρω. Οἱ οἰκουμενισταὶ προτιμοῦν νὰ ὑφίστανται τὴν ταπείνωσιν τῶν ἐργατῶν μιᾶς ἀνελευθέρου, προδοτικῆς καὶ ἐπικινδύνου ἀντισύνοδου, παρά νὰ συμφωνήσουν μὲ τὴν συνείδησιν τῆς Ὁρθοδοξίας. Διὰ τοῦτο σπεύδουν ἀσυγκράτητοι πρὸς τὴν ἀντορθόδοξον Σύνοδόν των, ἀποκρούοντες τὴν ὄντως Οἰκουμενικὴν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας. «Ταῦτα γὰρ τῶν ἑτεροδόξων ἐστὶ τὰ σοφὰ κακουργήματα»²⁶⁶.

266. Μ. Ἀθανασίου, ΒΕΠΕΣ, 30, 207.

ΠΡΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΣΥΝΟΔΟΝ

Κατόπιν τῶν ἐκτεθέντων, εἶναι εὐχερῆς ἡ τελικὴ κρίσις ἐπὶ τῆς μελετωμένης «Πανορθοδόξου Συνόδου», ἢ «Μεγάλῃς Συνόδου», ἢ «Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας», ἢ «Οἰκουμενικῆς Συνόδου». Ἐπίσης καὶ ὁ καθορισμὸς τῆς ὀρθῆς στάσεως ἔναντι ταύτης παντὸς Ὁρθοδόξου Χριστιανοῦ, συμφώνως πρὸς «τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον»²⁶⁷.

Γ ν ω ρ ῖ σ μ α τ α ἀ ν τ ι σ υ ν ὀ δ ο υ. Ποῖα γνωρίσματα ἔχει ἡ ἐν λόγῳ Σύνοδος; Τὰ γνωρίσματα τῆς Ὁρθοδόξου Συνόδου (ιδεῖ ἄνωτ. σ. 21), ἢ τὰ γνωρίσματα τῶν ἀντισυνόδων τῶν ἀλλοτρίων; (ιδεῖ ἄνωτ. σ. 28).

Κατὰ τοὺς ὅρους τῆς Ὁρθοδόξου Συνόδου, δὲν δύνανται νὰ μετάσχουν ταύτης οἱ περὶ τὴν πίστιν ἀσεβοῦντες. Τῆς Πανορθοδόξου ὁμοῦς Συνόδου θὰ μετάσχουν! Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συγκαθίσουν ἐν Ὁρθοδόξῳ Συνόδῳ οἱ διατελοῦντες ὑπὸ κατηγορίαν. Εἰς ταύτην ὁμοῦς θὰ συγκαθίσουν! Δὲν ἐπιτρέπεται ἐν Ὁρθοδόξῳ Συνόδῳ ἡ ἀποσιώπησις διαφωνίας ἐπὶ ζητήματος δογματικῆς φύσεως. Ἐν ταύτῃ ἡ ἀποσιώπησις τῶν δογματικῶν ζητημάτων θὰ ἐπιδιωχθῇ ἐπιμελῶς! Δὲν εἶναι θεμιτὸν ἐν Ὁρθοδόξῳ Συνόδῳ νὰ προκρίνηται πρᾶγμα ἕτερον τῆς περὶ πίστεως ἐξετάσεως. Ἐνταῦθα, ἀντιθέτως, ἀποκλείονται παντελῶς τὰ φλέγοντα δογματικὰ ζητήματα! Ἐν Ὁρθοδόξῳ Συνόδῳ ὁ ὀρθόδοξος λόγος ἐπιβάλλεται νὰ εἶναι παντελῶς ἐλεύθερος. Ἐν προκειμένῳ ὁ ὀρθόδοξος λόγος ἀποκλείεται, ἢ περιορίζεται εἰς τὸ ἐλάχιστον, μέχρι καθιερώσεως τοῦ λογοκτόνου πενταλέπτου! Ἐν Ὁρθοδόξῳ Συνόδῳ οἱ μετέχοντες δέον νὰ

ἐπιζητοῦν τὰ δοκοῦντα τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι. Εἰς τὴν λεγομένην Μ. Σύνοδον θὰ κυριαρχῇ τὸ οἰκουμενιστικὸν πνεῦμα! Ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Συνόδῳ δὲν νοεῖται αἱ ἀποφάσεις νὰ εἶναι προαποφασισμένα ἐκτὸς ταύτης. Ἐν τῇ οἰκουμενιστικῇ Μ. Συνόδῳ τὰ πάντα σχεδὸν προσχεδιάζονται καὶ προαποφασίζονται! Ἐν Ὁρθοδόξῳ Συνόδῳ αἱ συζητήσεις διεξάγονται μόνον βάσει τῆς θείας ἀληθείας τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἐν ταύτῃ θὰ γίνουιν μάλιστα κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς συγχρόνου ἐποχῆς καὶ τὰς οἰκουμενιστικὰς ἐγκυκλίους! Ἡ Ὁρθόδοξος Σύνοδος δὲν καινοτομεῖ. Ἡ Μ. Σύνοδος προετοιμάζεται νὰ καινοτομήσῃ! Αἱ ἀποφάσεις Ὁρθοδόξου Συνόδου ἔπονται τῶν προγενεστέρων Συνόδων καὶ δὴ τῶν Οἰκουμενικῶν. Ἡ Μ. Σύνοδος ἐτοιμάζεται νὰ ἀναθεωρήσῃ καὶ Ὅρον τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, μιμουμένη τὰς ἀντισυνόδους τοῦ Βατικανοῦ! Ἡ Ὁρθόδοξος Σύνοδος δέον νὰ ἔχῃ συγκληθῆ κανονικῶς. Περὶ τὴν σύγκλησιν τῆς Μ. Συνόδου ἐπικρατεῖ μᾶλλον σύγχυσις! Πᾶσα Σύνοδος ἀναγνωρίζεται ὡς Ὁρθόδοξος, ὅταν γίνῃ ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου συνειδήσεως τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ λεγομένη Μ. Σύνοδος κρίνεται ἤδη ἀληθῶς καὶ δικαίως, βάσει τῶν προετοιμασιῶν τῆς, ὡς ἀντορθόδοξος Σύνοδος καὶ προκαλεῖ ἀνησυχίαν εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας!

Ἡ προετοιμαζομένη Μ. Σύνοδος μέχρι σήμερον οὐδένα ὄρον Ὁρθοδόξου Συνόδου πληροῖ. Δὲν δύναται λοιπὸν νὰ κριθῇ ὡς Ὁρθόδοξος Σύνοδος. Ἐπομένως δὲν ἀνήκει εἰς τὴν Μίαν Ἁγίαν Καθολικὴν καὶ Ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν. Οὐτε κύρος Ὁρθοδόξου Συνόδου ἔχει, οὐδὲ ὑποταγὴν τῶν Ὁρθοδόξων εἰς ἑαυτὴν δικαιοῦται νὰ ἀπαιτήσῃ.

Συμφώνως πρὸς τὰ γνωρίσματα τῶν ἀντισυνόδων (ιδεὲ ἀνωτ. σ. 28), μετέχουν τούτων οἱ ἀμετανοήτως ἀσεβοῦντες περὶ τὴν πίστιν. Καὶ εἰς τὴν Μ. Σύνοδον πρόκειται, δυστυχῶς, νὰ συμβῇ τὸ αὐτό! Εἰς τὰς ἀντισυνόδους λαμβάνουν μέρος οἱ ἐγκαλούμενοι δικαίως. Τοῦτο προβλέπεται νὰ γίνῃ καὶ εἰς τὴν Μ. Σύνοδον! Εἰς τὰς ἀντισυνόδους δεσμεύεται ὁ ὀρθόδοξος λόγος καὶ διώκεται ἡ θεία ἀλήθεια. Καὶ ἐνταῦθα προετοιμάζεται ἐπίσης δέσμευσις τοῦ ὀρθοδόξου λόγου ἕως καὶ διὰ δεσμῶν πενταλέπτου χρόνου, καὶ προγραμματίζεται ἐκδίωξις τῆς θείας δογματικῆς ἀληθείας ἀπὸ τῶν συνοδικῶν συζητήσεων! Εἰς τὰς ἀντισυνόδους ὑφίσταται ἀντορθόδοξος διάθεσις. Καὶ κατὰ τὰς προετοιμασίας τῆς λεγομένης Πανορθοδόξου Συνόδου, δυστυχῶς, παρατηρεῖται τὸ ὅμοιον! Αἱ ἀποφάσεις τῶν ἀντισυνόδων ἀντιτίθενται εἰς τὰς Ὁρθοδόξους Συνόδους. Καὶ ἡ μέλλουσα Σύνοδος μελετᾶται ὑπονοουμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ στοιχείου! Αἱ ἀντισύνοδοι δὲν ἔπονται τῆς θείας Παραδόσεως. Καὶ ἡ Μ. Σύνοδος πορεύεται ὁδὸν παρεκκλίσεως ἀπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως! Αἱ ἀντισύνοδοι δὲν πεί-

θονται εἰς τοὺς Ἁγίους. Καὶ ἡ Μ. Σύνοδος ὡσαύτως! Αἱ ἀντισύνοδοι ἀπεδοκιμάσθησαν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ αἰώνιος ἐκκλησιαστικὴ κρίσις στρέφεται ἤδη ἐναντίον καὶ τῆς ὑπὸ σύγκλησιν Μεγάλης λεγομένης Συνόδου!

Δηλαδή ἡ Μ. Σύνοδος δὲν θὰ ἔχη τὰ γνωρίσματα Ὁρθοδόξου Συνόδου, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀντισυνόδων. Συνεπῶς, ὄχι μόνον δὲν δύναται νὰ εἶναι Ὁρθόδοξος, ἀλλὰ κρίνεται ἤδη θεβαίως καὶ ὡς ἀντισύνοδος. Ἡ εἰς τὸ στάδιον τῆς προετοιμασίας εὐρισκομένη Μ. Σύνοδος δὲν συνάδει πρὸς τὰς Ὁρθοδόξους Συνόδους, ἀντιτίθεται εἰς τοὺς ἁγίους Πατέρας, ἀθετεῖ τὴν Ἀποστολικὴν Παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἀντιμάχεται τὴν Ὁρθόδοξον Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, ἀντιπίπτει εἰς τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, ἀσεβεῖ πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ προσβάλλει τὸν μέγαν ἐν Τριάδι Θεόν.

«Μ ἢ γ έ ν ο ι τ ο!». Ἐφ' ὅσον ἡ Μ. Σύνοδος κρίνεται ὡς ἀντισύνοδος, ἐπιβάλλεται ὅπως αὕτη μὴ γίνῃ. Τοῦτο ὑποστηρίζων ὁ π. Ἰουστίνος Πόποβιτς γράφει, ὅτι «τὸ ὀρθοδοξότερον θὰ ἦτο νὰ μὴ συγκληθῆι καθόλου ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος»⁽²⁴³⁾. Ἐὰν δὲ ἐν τέλει πραγματοποιηθῆι, τὸ ὀρθοδοξότερον θὰ ἦτο «τοῦλάχιστον νὰ μὴ μετάσχη τις εἰς αὐτήν»⁽²⁴³⁾. Ἀναφερόμενος εἰδικῶς εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐν Σερβίᾳ Ἐκκλησίας, τονίζει: «παρακαλῶ καὶ ἰκετεύω τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας νὰ ἀπόσχη ἀπὸ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν προετοιμασίαν τῆς Συνόδου καὶ ἀπὸ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν ἰδίαν τὴν Σύνοδον, ἐὰν ἀτυχῶς συγκληθῆι. Νὰ μὴ φορτώσωμεν τοῦλάχιστον καὶ αὐτὴν ἀκόμη τ ἢ ν φ ο β ε ρ ἄ ν ἄ μ α ρ τ ῖ α ν ἐπάνω εἰς τὴν Ἁγιοσαβδιτικὴν μας Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸν ἄθῳον λαὸν μας»⁽²⁴³⁾. Φοβερὰ ἁμαρτία εἶναι λοιπὸν ὄχι μόνον ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν Μ. Σύνοδον, ἀλλὰ καὶ ἡ συμμετοχὴ εἰς τὴν προετοιμασίαν ταύτης.

Ἐπὶ τῆς ὀρθοδόξου ταύτης θέσεως τοῦ π. Ἰουστίνου, συμφωνεῖ καὶ ὁ Σέρβος Ἐπίσκοπος τῆς Σάμπας — Βάλιεβο Ἰωάννης, ὅστις διεβίβασε τὴν Ἐπιστολὴν — Ἀναφορὰν τοῦ πρώτου πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς ἐν Σερβίᾳ Ἐκκλησίας⁽²⁴⁴⁾. «Φρονοῦμεν, γράφει ὁ ἐπίσκοπος Ἰωάννης, ὅτι αἱ ὡς ἄνω σκέψεις τοῦ πανοσ. Ἀρχιμανδρίτου Δρ. Ἰουστίνου Πόποβιτς θὰ εἶναι λίαν χρήσιμοι εἰς τὴν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας, διὰ τὴν συζήτησιν καὶ τὸν καθορισμὸν τῆς στάσεως τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ἔναντι τῆς προετοιμαζομένης πρὸς σύγκλησιν Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Εἶναι δὲ ἄκρως σπουδαῖον εἰς ἐν τόσον λεπτὸν καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἀποφασιστικὸν ζήτημα νὰ λάβῃ τις τὴν ὀρθὴν θέσιν»⁽²⁴⁴⁾.

Ὁ δὲ π. Σπυρίδων Μπιλάλης, ὅστις ἠσχολήθη εἰδικῶς μὲ τὸ θέμα τῆς Μ. Συνόδου ἀπὸ ὀρθοδόξου ἐπόψεως, γράφει ἐν προκειμένῳ, ἀποτεινόμενος εἰδικώτερον πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος:

«Προσυπογράφοντες ἀνεπιφυλάκτως καὶ ἐνθουσιωδῶς τὸ ἱστορικὸν καὶ μνημειῶδες κείμενον τῆς ἐκθέσεως τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας, ἱκετεύομεν, κατώδυνοι τὴν καρδίαν, τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ὀλοκληρον τὴν Ἑλληνικὴν Ἱεραρχίαν, ὅπως ἀπόσχη ἐκ τῶν ἐργασιῶν τῆς προσεχοῦς Πανορθοδόξου Συνόδου, ἐὰν ἡ Σύνοδος αὕτη ἐν τῷ μεταξὺ δὲν ματαιωθῇ. Ἡ Ἱεραρχία τῆς Ἑλλάδος, ἐλευθέρα ἐκ τῆς ἀθέου ἐξουσίας τῶν κομμουνιστῶν, ἔχει ἠϋξημένην εὐθύνην ἔναντι τοῦ πανορθοδόξου πληρώματος καὶ καλεῖται, ὅπως ὑψώσῃ φωνὴν καὶ ἀναλάβῃ ἀγῶνα ἔναντι τοῦ παναιρετικοῦ Οἰκουμενισμοῦ, τοῦ ἀπεργαζομένου τὴν κατάλυσιν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, διὰ τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας μετὰ τοῦ παναιρετικοῦ Παπισμοῦ καὶ διὰ μιᾶς ψευδοῦς ἐνώσεως, ἡ ὁποία ἰσοδυναμεῖ μὲ πλήρη ἀπορρόφησιν τῶν Ὁρθοδόξων ὑπὸ τῆς παμφάγου παπικῆς χράνης. Πιστεύομεν, ὅτι πάντες οἱ Ἕλληνες Ἱεράρχαι, αἰρόμενοι εἰς τὸ ὕψος τῆς ἱερᾶς καὶ ἱστορικῆς ἀποστολῆς των, δὲν θὰ θελήσουν νὰ ρίψουν εἰς τραγικὴν περιπέτειαν καὶ νὰ διχάσουν τὸν εὐσεβῆ ὀρθόδοξον Ἑλληνικὸν λαόν, διὰ τῆς συμμετοχῆς των εἰς τὴν Πανορθόδοξον Σύνοδον, ἡ ὁποία θὰ ἀποτελέσῃ νέαν καὶ ἠϋξημένην μάλιστα ἔκδοσιν τῆς πανορθοδόξου τραγωδίας, τῆς προκληθείσης ὑπὸ τῆς συνόδου τῆς Φλωρεντίας»⁽²⁴⁵⁾.

Οἱ Ὁρθόδοξοι Ἱεράρχαι, μάλιστα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὀφείλουν νὰ δραστηριοποιηθοῦν πρὸ τοῦ μεγάλου κινδύνου ὀλοκληρωτικῆς καταστροφῆς, πρὸς τὸν ὁποῖον οἱ οἰκουμενισταὶ ὀδηγοῦν τὴν Ὁρθοδοξίαν, διὰ τῆς Πανορθοδόξου λεγομένης Συνόδου των. Ἐπίσης καὶ πᾶς τεθεὶς εἰς θέσιν σκοποῦ τοῦ νέου Ἰσραὴλ τῆς Χάριτος. «Ἦδη ἤρχισεν ἡ ὥρα τοῦ πειρασμοῦ, ἡ μέλλουσα ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὅλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς²⁶⁸. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ὁμοῦ μετ' αὐτῶν ἔρχεται πειράσαι καὶ ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους»⁽²⁴³⁾, μάλιστα πάντα «εἰς σκοπόν»²⁶⁹ τεθειμένον. Ἐὰν ὁ σκοπὸς «ἴδῃ τὴν ρομφαίαν ἐρχομένην καὶ μὴ σημάνη τῇ σάλπιγγι, καὶ ὁ λαὸς μὴ φυλάξῃται, καὶ ἐλθοῦσα ἡ ρομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυχὴν, αὕτη διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐλήφθη, καὶ τὸ αἷμα ἐκ χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσῃ»²⁷⁰, λέγει Κύριος Παντοκράτωρ. Ἐνταῦθα, «κατὰ τοῦ προσταχθέντος ἀναγγεῖλαι τῷ λαῷ καὶ σιωπήσαντος ἀπεφήνατο, εἰπὼν, ὅτι τὸ αἷμα τοῦ ἡμαρτηκότος ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ σκοποῦ ἐκζητηθήσεται»²⁷¹. «Εἰ δὲ ὁ σιωπήσας μόνον, ἔνοχος τοῦ αἵματος τῶν ἁμαρτανόντων εὐρίσκεται, τί ἂν τις εἴποι περὶ τῶν, δι' ὧν ποιοῦσιν ἢ δι' ὧν

268. Ἀποκ. γ', 10.

269. Ἰεζεκ. λγ', 2.

270. Ἰεζεκ. λγ', 6.

271. Μ. Βασιλείου, PG. 31, 1257.

λαλοῦσι, σκανδαλιζόντων ἑτέρους;»²⁷¹. Ἐὰν «τῆς σιωπῆς τὸ κρῖμα φοβερόν»²⁷², πόσον «φοβερά ἁμαρτία»⁽²⁴³⁾ εἶναι τὸ οἰκουμενιστικῶς λαλεῖν καὶ ἐνεργεῖν, μάλιστα διὰ μεγάλης ἀντισυνόδου;

«Καιρὸς τοῦ λαλεῖν, ἀλλ' οὐ τοῦ σιγᾶν ἐστὶ τῷ ὀπωσοῦν δυναμένῳ, ἐπειδὴν τις αἵρεσις ἐνίσταται καθυλακτοῦσα τῆς ἀληθείας, καὶ πτόησιν ταῖς ἀστηρίκτοις ψυχαῖς ἐνιζάνουσα διὰ τῆς κενοφωνίας»²⁷³. Μάλιστα, ὅταν ἡ αἵρεσις ἀπειλεῖ τὴν Ὁρθοδοξίαν μὲ ὀλοκληρωτικὸν ἀφανισμόν, ὡς σήμερον ὁ ἐπάρατος Οἰκουμενισμός. Δὲν εἶναι δυνατὴ τώρα ἡ ἐν Χριστῷ σωτηρία, ἐὰν τηρῆται σιγὴ ἐπὶ τῶν τεκταινομένων ὑπὸ τῶν οἰκουμενιστῶν. Πάντες οἱ Ὁρθόδοξοι δέον γὰ διακατεχώμεθα ὑπὸ τῆς σωτηριώδους ἀνησυχίας, «μήποτε ἡμεῖς ἔνοχοι τοῦ αἵματος τῶν ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας τεθανατωμένων διὰ τῆς σιωπῆς εὐρεθῶμεν»²⁷⁴. Ἱεράρχαι οἰκουμενιστικῶς ἐνεργοῦντες ἢ σιωπῶντες εἶναι σήμερον οἱ μέγιστοι «φονευταί»²⁷⁵ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Θεοῦ. Ἐκαστος ἱεράρχης κρίνεται τὸν καιρὸν τοῦτον, ἐὰν εἶναι ὄντως ἱεράρχης, ἢ μή. Ἐὰν εἶναι ἱεράρχης πεφωτισμένος μὲ τὸ φῶς τῆς Χάριτος καὶ ἀληθείας τῆς Ἀποστολικῆς Παραδόσεως τῆς Μιᾶς Ἀγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἢ ἀντιθέτως κεῖται ἐν πτώσει πλάνης, ὁπότε «οὐκ ἔστιν οὗτος ἱερεὺς, οὐκ ἔστιν, ἀλλὰ δυσμενῆς, δόλιος, ἐμπαίκτης ἑαυτοῦ, καὶ λύκος ἐπὶ τὸν θεῖον λαὸν τῷ κωδίῳ καθωπλισμένος»²⁷⁶ (ιδεὲ καὶ ἀνωτ. σ. 19).

Οἱ τοιοῦτοι ἱεράρχαι διαιροῦν τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ καὶ γίνονται αἷτιοι σχισμάτων καὶ ἀπωλείας πλήθους ψυχῶν. Ἐὰν ὁ ἱεράρχης κηρύσσει αἵρεσιν, οἱ ὑπ' αὐτὸν κληρικοί, μοναχοὶ καὶ λαϊκοὶ διατηροῦνται ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ, ὅταν διαστέλλουν ἑαυτοὺς ἀπ' αὐτοῦ, ὅστις διὰ τῆς πτώσεως ἐν τῇ πίστει μακρύνεται τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ ΙΕ' Κανὼν τῆς Πρωτοδευτέρας ἀγίας Συνόδου ὀρίζει: «Οἱ γὰρ δι' αἵρεσίν τινα, παρὰ τῶν ἁγίων Συνόδων ἢ Πατέρων κατεγνωσμένην, τῆς πρὸς τὸν πρόεδρον κοινωνίας ἑαυτοὺς διαστέλλοντες, ἐκείνου δηλονότι τὴν αἵρεσιν δημοσίᾳ κηρύττοντος καὶ γυμνῆ τῇ κεφαλῇ ἐπ' Ἐκκλησίας διδάσκοντος, οἱ τοιοῦτοι οὐ μόνον τῇ κανονικῇ ἐπιτιμῆσει οὐχ ὑπόκεινται πρὸ συνοδικῆς διαγνώσεως ἑαυτοὺς τῆς πρὸς τὸν καλούμενον Ἐπίσκοπον κοινωνίας ἀποτειχίζοντες, ἀλλὰ καὶ τῆς πρεπούσης τιμῆς τοῖς ὀρθοδόξοις ἀξιωθήσονται»²⁷⁷ (ιδεὲ καὶ ἀνωτ. σ. 19). Τὸ αὐτὸ λέγει καὶ ὁ ἅγιος Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων: «Εἰ δέ τινες ἀποσταταῖέν τινος (πατριάρχου, μητροπολίτου κ.λ.π.), οὐ διὰ πρόφασιν ἐγκλήματος, ἀλλὰ δι' αἵρεσιν ὑπὸ Συνόδου ἢ ἁγίων Πα-

272. Μ. Βασιλείου, PG. 31, 1509.

273. Θεοδώρου Στουδίτου, PG. 99, 328.

274. Μ. Βασιλείου, PG. 31, 1512.

275. Ἦσ. α', 21.

276. Διονυσίου Ἀρεοπαγίτου, PG. 3, 1092.

277. Πηδάλιον, σ. 358.

τέρων κατεγνωσμένην, τιμῆς και ἀποδοχῆς ἄξιοι, ὡς οἱ ὀρθόδοξοι»²⁷⁸. Μὴ δὲ οἱ αἰρετικὰ λαλοῦντες και ποιοῦντες ἐπίσκοποι ἐπικαλοῦνται τὴν ἐκκλησιαστικὴν τάξιν πρὸς ὑποταγὴν τῶν Ὀρθοδόξων. Διότι, ὡς λέγει ὁ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως ὑπέρμαχος ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης, «ἐν καιρῷ αἰρέσεως, οὐ κατὰ τὰ ἐν εἰρήνῃ τυπωθέντα πάντως ἀπαραλείπτως γίνεται, διὰ τὴν ἀναγκάζουσαν χρεῖαν...»²⁷⁹.

Οἱ οἰκουμενισταὶ διαιροῦν τὴν Ἐκκλησίαν, γινόμενοι αἰτία σχισμάτων. Οἱ δὲ, τούτων οὕτως ἀσεδούντων, σιωπῶντες, «συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσι»²⁸⁰, καθ' ὅτι ἐν προκειμένῳ συνευδοκία εἶναι ἢ σιωπή. Ἡ σιωπή ἐπὶ τῶν οἰκουμενιστικῶς πραττομένων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δηλοῖ συγκατάθεσιν ἐπὶ τῆς κακοδοξίας, ὅτι διὰ τῶν μεθόδων τοῦ Οἰκουμενισμοῦ θὰ λυθοῦν δῆθεν τὰ προβλήματα τῶν Ἐκκλησιῶν και τοῦ κόσμου. Τοῦτο οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν, εἰμὴ ἢ βλασφημία, «ποιήσωμεν τὰ κακά, ἵνα ἔλθῃ τὰ ἀγαθὰ»²⁸¹, πρὸς τὴν ὁποῖαν ὁ Ἀπόστολος ἀπαντᾷ: «Τί οὖν ἐροῦμεν; ἐπιμενοῦμεν τὴν ἁμαρτία, ἵνα ἡ Χάρις πλεονάσῃ; Μὴ γένοιτο»²⁸². Μὴ γένοιτο, οἱ Ὀρθόδοξοι ἱεράρχαι νὰ ἐπιμείνουν ἐν τῇ μεγάλῃ ἁμαρτίᾳ τῆς σιωπῆς πρὸ τῆς μεγάλῃς οἰκουμενιστικῆς ἀντισυνόδου. Μὴ γένοιτο, ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ταύτῃ νὰ παραμείνουν οἱ κληρικοὶ και λαϊκοὶ θεολόγοι, μάλιστα δὲ τῶν πανεπιστημιακῶν σχολῶν. Μὴ γένοιτο οἱ Ὀρθόδοξοι νὰ ἐμπέσουν εἰς τὴν οἰκουμενιστικὴν παγίδα τῆς ἀντιχρίστου ἀπαθείας και τῆς σιωπῆς ἀπιστίας, και δὲν ἀντιδράσουν κατὰ τῆς μεγάλῃς οἰκουμενιστικῆς ἐπιδρομῆς ἐναντίον συμπάσης τῆς Ὀρθοδοξίας.

Ὅταν Ὀρθόδοξοι διωκόμενοι, ἐγκλειστοὶ ὄντες και διὰ παντός τὴν ἀπειλὴν τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου κατ' αὐτῶν ἔχοντες, ὡς ὁ π. Ἰουστίνος Πόποβιτς, ὑψώνουν φωνὴν διαμαρτυρίας και ἀφυπνίσεως ἐναντίον τῆς «ἀποκαλυπτικῆς φρικαλεότητος»⁽²⁴³⁾ τῆς μεγάλῃς ἀντισυνόδου τῶν ἀδιστακτῶν οἰκουμενιστῶν, πῶς οἱ λοιποὶ Ὀρθόδοξοι, οἱ ἐν ἀνέσει και ἀσφαλείᾳ διατελοῦντες, θὰ ἴδουν Θεοῦ πρόσωπον, σιωπῶντες, λόγῳ δαιμονιώδους «συνέσεως» και «ὠφελείας χάριν»;²⁸³. Μὴ γένοιτο ἢ ἐσχάτη αὕτη ἀπιστία νὰ κυριεύσῃ τοὺς Ὀρθοδόξους, μάλιστα τοὺς ἀρχιερεῖς.

Ο ὕ π ω κ α ι ρ ὸ ς Σ υ ν ὀ δ ο υ. Δὲν εἶναι ἀκόμη κατάλληλος καιρὸς Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ὁ νῦν καιρὸς εἶναι ὥρα ὁμολογίας μαρτυρικοῦ αἵματος και ἀντιαιρετικῶν ἀγώνων πολλῶν.

278. Σωφρονίου Ἱεροσολύμων, PG. 87Γ', 3369, 3372.

279. Θεοδώρου Στουδίτου, PG. 99, 1645.

280. Ρωμ. α', 32.

281. Ρωμ. γ', 8.

282. Ρωμ. στ', 1.

283. Ἰουδ. 16.

Ἀναρίθμητοι Ὁρθόδοξοι ἀδελφοί εἰς τὰς κομμουνιστικοκρατούμενας χώρας σφαγιάζονται ὡς ἄρνες καὶ μὲ τὸ μαρτυρικὸν αἷμά των ποτίζουσι ἀκαταπαύστως τὴν γῆν, «ἣ ἔχανε τὸ στόμα αὐτῆς δέξασθαι τὸ αἷμα»²⁸⁴ τῶν δικαίων, τὸ ὁποῖον βοᾷ πρὸς²⁸⁵ τὸν δίκαιον Κριτὴν. Ἡ δὲ κομμουνιστικὴ ἡγεσία τοῦ Κρεμλίνου, ἡ πλήρης αἱμάτων «προφητῶν καὶ ἁγίων»²⁸⁶, χρησιμοποιεῖ τὴν προβαλλομένην εἰς τὸν κόσμον ἐκκλησιαστικὴν ρωσικὴν Ἱεραρχίαν καὶ τὰς ἀκολουθοῦσας ταύτην ἄλλας Ἱεραρχίας, χάριν τῶν πολιτικῶν της σκοπῶν. Θὰ ἀποτελέσῃ μέγα ἁμάρτημα ἀσεβείας πρὸς τὸ αἷμα τῶν Μαρτύρων, μάλιστα δὲ πρὸς τὸ Αἷμα τοῦ Πρωτομάρτυρος Κυρίου, ἡ συγκρότησις Συνόδου, εἰς ἣν θὰ μετέσχουν οἱ «ὑπάλληλοι» τοῦ Κρεμλίνοῦ (ἰδὲ ἀνωτ. σ. 84), καὶ ἐκ τῆς ὁποίας θὰ ἀπουσιάζουν οἱ ὁμολογηταί. «Νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ ὁ Θεὸς μίαν τοιαύτην ἀποκαλυπτικὴν φρικαλεότητα!»⁽²⁴³⁾.

Εἰς τὰς ἐκτὸς τοῦ ἀντιθέου Κομμουνισμοῦ χώρας, αἱ ἐξουσίαι ὑποκύπτουν εὐχερῶς εἰς τὸν παγκοσμίως δικτυωμένον Μασονισμόν, ὅστις εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν ἐπιρροήν, ἣ καὶ μυστικὴν καθοδήγησιν τοῦ ἀντιχρίστου ἑβραϊκοῦ Σιωνισμοῦ. Αἱ ἐξουσίαι αὗται, εἴτε προαιρούμεναι, εἴτε ἐξαναγκάζομεναι, ἐν πολλοῖς ἢ κατὰ τὸ πλεῖστον, πλανοῦν τὰ ἔθνη²⁸⁷ μακρὰν τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπεμβαίνουν εἰς τὰς κατὰ τόπους Ὁρθόδοξους Ἐκκλησίας ἀθεμίτως, προσπαθοῦν νὰ τὰς ἐκμεταλλεθοῦν χάριν τῶν ἰδίων πολιτικῶν των σκοπῶν, ἣ καὶ νὰ τὰς φθείρουν, ὑποστηρίζουσαι ἐν αὐταῖς ἀναξίους καὶ ἐκδιώκουσαι τοὺς ἀξίους. Ἄπασαι αἱ κεφαλαὶ τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, πλὴν μιᾶς, προσεκύνησαν τὸ θηρίον τῆς παναιρέσεως τοῦ Οἰκουμενισμοῦ. Μετέχουν, ἐν θέσει οὐραγοῦ, εἰς τὸ διοικητικὸν ὄργανον αὐτοῦ, λαμβάνουν μέρος εἰς τὰς ἀντισυνόδους του καὶ μιμοῦνται τὰς μεθόδους κινήσεώς του, μέχρι καὶ τῆς λεγομένης «Πανορθόδοξου Συνόδου». Ἐπὶ πλέον, διαβιβρώσκονται ὑπὸ τῶν κακοδοξιῶν του μέχρι σημείου, ὥστε ἐν τῇ Ὁρθοδοξίᾳ νὰ ἐμφανισθῇ ἐπὶ ἕτη ὁμολογουμένως οἰκουμενιστῆς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης. Ἐν δὲ τῇ Κύπρῳ ἐπικρατοῦν κοσμικῶς οἱ παποκαίσαρικοί, διώκονται οἱ Ὁρθόδοξοι, καὶ οὐδεὶς ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν ἀρχόντων συγκινεῖται!

Ἦπ' αὐτὰς τὰς συνθήκας, εἶναι παντελῶς ἀδύνατος ἡ συγκρότησις ὄντως Ὁρθόδοξου Συνόδου. «Διότι, διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἐν τοιοῦτον ἔργον ἱστορικῆς σημασίας ἐπιτυχῶς, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ δημιουργηθοῦν αἱ κατάλληλοι συνθήκαι δι' αὐτό, καὶ νὰ γίνουσι ἐγκαίρως αἱ θεμελιώδεις

284. Γεν. θ', 11.

285. Γεν. θ', 10.

286. Ἀποκ. ιη', 24.

287. Ἀποκ. ιη', 23.

προετοιμασίαι. Σήμερον ὁμως, καθ' ὅσον γνωρίζω, δὲν ὑπάρχει οὔτε τὸ ἔν, οὔτε τὸ ἄλλο»⁽²⁴³⁾, γράφει ὁ π. Ἰουστίνος. Τονίζει δέ: «ἡ παρούσα στιγμή εἶναι ἢ πλέον ἀκατάλληλος εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας μας»⁽²⁴³⁾ πρὸς σύγκλησιν Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Εἰς «αὐτὴν τὴν ἀποκαλυπτικὴν ἐποχὴν εἶναι δύσκολον, ἢ μᾶλλον ἀδύνατον εἰς πολλοὺς ἱεράρχας τῶν Τοπικῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, λόγῳ ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν, νὰ ὁμολογήσουν ὀρθοδόξως καὶ ἀγιοπατερικῶς εἰς αὐτὴν τὴν ἐνδεχομένως μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Οἰκουμενικὴν Σύνοδον τὰ ὀρθόδοξα δόγματα καὶ τὰς κανονικὰς ἀληθείας»⁽²⁴³⁾.

Ἐὰν ἡ Σύνοδος πραγματοποιηθῇ, θὰ μετᾶσχουν εἰς ταύτην πρὸ πάντων ἀντορθόδοξοι οἰκουμενισταί, κομμουνιστικοκατευθυνόμενοι κληρικοὶ τοῦ παραπετάσματος, παποκαισαρικοὶ τολμηταὶ καὶ ἀντιεκκλησιαστικοὶ παπόφιλοι, οἵτινες ἀκολουθοῦν τὸν Πάπαν εἰς τὴν τρίτην πτώσιν του. Διότι πρώτη πτώσις ἐν τῇ ἀνθρωπότητι λογίζεται ἡ τοῦ Ἀδάμ, δευτέρα ἡ τοῦ Ἰούδα καὶ τρίτη ἡ τοῦ Πάπα καὶ τῶν ὀπαδῶν του⁽²⁴⁶⁾. Ἡ τυχὸν συγκληθησομένη Σύνοδος θὰ δύναται νὰ εἶναι ὅ,τι δῆποτε ἄλλο, ἀκόμη καὶ ἀντισύνοδος παπικῆς πτώσεως, οὐδέποτε ὁμως ὄντως Ὀρθόδοξος Σύνοδος καὶ δὴ Οἰκουμενική.

Π ρ ὸ ς ὄ ν τ ω ς Ὀ ρ θ ὄ δ ο ξ ο ν Ο ἰ κ ο υ μ ε ν ι κ ῆ ν
Σ ύ ν ο δ ο ν. Ἡ Ὀρθόδοξος Οἰκουμενική Σύνοδος δὲν γίνεται ἐν διωγμῷ, ἀλλ' ἐν εἰρήνῃ. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας διδάσκει, ὅτι ἡ εἰρήνη εἶναι ἀπαραίτητος ἐξωτερικὴ προϋπόθεσις συγκλήσεως καὶ συγκροτήσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ὅτε ἐγένετο ἡ Ἀποστολικὴ Σύνοδος, αἱ «Ἐκκλησίαι καθ' ὅλης τῆς Ἰουδαίας καὶ Γαλιλαίας καὶ Σαμαρείας εἶχον εἰρήνην, οἰκοδομοῦμεναι καὶ πορευόμεναι τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου...»²⁸⁸. Ἡ πρώτη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνεκροτήθη τῷ 325 μ.Χ., ὁπότε κατέπαυσαν οἱ διωγμοὶ καὶ ἡ ἀνά τὴν οἰκουμένην Ἐκκλησία εἶχεν εἰρήνην, λόγῳ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀγίου καὶ ἰσαποστόλου Μ. Κωνσταντίνου²⁸⁹. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ὑπενθυμίζει καὶ τὸ ὅτι πᾶσαι αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι συνεκροτήθησαν ἐπὶ εὐσεβῶν βασιλέων. Ἐκτὸς τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, καὶ οἱ αὐτοκράτορες Μ. Θεοδοσίος, Θεοδοσίος Β', Μαρκιανὸς καὶ Πουλχερία, Ἰουστινιανὸς, Κωνσταντίνος ὁ Πρωγωνάτος, Ἰουστινιανὸς Β' καὶ Εἰρήνη ἡ Ἀθηναία, ἐπὶ τῶν ὁποίων συνεκλήθησαν αἱ λοιπαὶ ἔξ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, ὑπῆρξαν εὐσεβεῖς αὐτοκράτορες.

Σήμερον, ὡς προερρέθη, ἡ ἀνά τὴν οἰκουμένην ἐκτεταμένη Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία δὲν ἔχει εἰρήνην, ἀλλὰ εὐρίσκεται ἐν αἱματηρῷ καὶ

288. Πράξ. θ', 31.

289. Μηναῖον Ματου, σ. 77.

ιδεολογικῶν διωγμῶν, αἱ δὲ πολιτειακαὶ ἐξουσίαι, καὶ ὅπου δὲν εἶναι σαφῶς ἀντιχριστιανικαί, πείθονται μᾶλλον εἰς τὸν ἄρχοντα «τοῦ κόσμου» τούτου²⁹⁰. Μόνον τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἐναπέμεινε ὀρθόδοξον χριστιανικὸν ἐπὶ γῆς, ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἤρχισε νὰ ἀποχριστιανίζηται, ὡς μαρτυρεῖ τὸ τελευταῖον σύνταγμα του⁽²⁴⁷⁾. Ἐπὶ πλέον, ὁ ὁμολογητῆς π. Ἰουστίνος Πόποβιτς συνιστᾷ «νὰ μὴ λησιμονήσωμεν, ὅτι ἡ ἐποχὴ μας εἶναι ἐν πολλοῖς μία ἀποκαλυπτικὴ ἐποχὴ»⁽²⁴³⁾. Ὡς ἐλέχθη καὶ ἀνωτέρω, «ἤδη ἤρχισεν ἡ ὥρα τοῦ πειρασμοῦ»⁽²⁴³⁾, περὶ τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ ἡ Ἀποκάλυψις²⁹¹. Τὸ πνεῦμα πλάνης καὶ κακοποιίας τοῦ ἀντιχρίστου ἔχει ἤδη εἰσέλθει εἰς τὴν δυτικὴν ἐπιστήμην καὶ τεχνικὴν, εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ εἰς τὰς πολιτικὰς ἐξουσίας, εἰσβάλλει δὲ καὶ εἰς αὐτὰς τὰς κατὰ τόπους Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας. Οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας προλέγουσιν, ὅτι ὁ ἀντίχριστος θὰ ἐπιβληθῆ «καὶ εἰς τὰς ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας»^{292 (248)}. Διὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, πλήθη ἐκκλησιαστικῶν ἀποστρέφονται τὸ φρόνημα καὶ τὴν ζήτησιν τῶν ἄνω, «οὗ ὁ Χριστὸς ἐστίν»²⁹³, καὶ ἐπιζητοῦν «τὰ ἐπὶ τῆς γῆς»²⁹⁴, ὑπὸ τὸ ἀπατηλὸν σύνθημα τοῦ ἀντικειμένου, νὰ λύσουν δῆθεν τὰ ἐπίγεια προβλήματα τοῦ ἀνθρώπου. Οὕτω σύρουν τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ κακοῦ ἐβραϊκοῦ ἰδεώδους περὶ βασιλείας γηίνης μακαριότητος²⁹⁵, ἀκόμη καὶ διὰ μεγάλης ἀντισυνόδου. Αὕτη, ἐμφορουμένη ὑπὸ τοῦ παναιρετικοῦ Οἰκουμενισμοῦ, μέλλει, ὄντως, νὰ ἀποδειχθῆ φωνὴ τοῦ ψευδοπροφήτου καὶ ὄργανον τοῦ ἀντιχρίστου²⁹⁶.

Ἴσως ὁ Θεὸς δώσῃ ἀργότερον εἰρηνικὰς συνθήκας πρὸς σύγκλησιν μιᾶς νέας ὄντως Ὀρθοδόξου Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἡ ἔναρξις τῆς ὥρας τοῦ μεγάλου ἀποκαλυπτικοῦ πειρασμοῦ διὰ τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ τὴν Ὀρθοδοξίαν, κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, δὲν ἐπιτρέπει πρόβλεψιν ἐνὸς τοιούτου ἐνδεχομένου. Ὁ προφητικὸς ὁμιλῶν λόγος τοῦ Κυρίου ὁμιλεῖ περὶ καταστροφῆς τῶν εὐεξαπατητῶν ἐθνῶν, τὰ ὁποῖα «ἀνέθησαν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς γῆς καὶ ἐκύκλωσαν τὴν παρεμβολὴν τῶν ἁγίων καὶ τὴν πόλιν τὴν ἡγαπημένην»²⁹⁷. Τότε «κατοικηθήσονται αἱ νῆσοι ἐπ' εἰρήνης»²⁹⁸, δηλαδὴ θὰ εἰρηνεύσουν αἱ κατὰ τόπους Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἐπ' ὀλίγον⁽²⁴⁹⁾. Ἴσως, κατὰ τὸ ὀλιγοχρόνιον τοῦτο διάστημα τῆς εἰρηνεύσεως τῆς ἐπὶ γῆς στρατευομένης Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, νὰ εὐδοκήσῃ ὁ Κύριος καὶ συγκροτηθῆ ἡ ὀγδόη Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, μᾶλλον ὡς προάγγελος τῆς

290. Ἰω. ιδ', 30.

291. Ἀποκ. γ', 10.

292. Χρυσοστόμου, PG. 62, 482.

293. Κολασ. γ', 1.

294. Κολασ. γ', 2.

295. Ἰουστίνου φιλοσόφου καὶ μάρ-

τυρος, PG. 6, 541, 544.

296. Ἰδὲ Γρηγορίου Νύσσης, PG. 45, 884.

297. Ἀποκ. κ', 9.

298. Ἰεζεκ. λθ', 6.

ἐρχομένης ὀγδόης ἡμέρας. «Ὁγδὸν λέγεται ἡμέρα ὁ αἰὼν ὁ τῆς κρίσεως, ἐν ᾧ ὁ ἁμαρτωλὸς ἐπτάκις, ὁ καθ' ὑπερβολὴν ἑβδομηκοντάκις ἐπτὰ ἐκδικηθήσεται. Ὁ δίκαιος ἐπτάκις τιμηθήσεται ὁ καθ' ὑπερβολὴν δίκαιος ἑβδομηκοντάκις ἐπτὰ»²⁹⁹.

Ἐὰν ἡ ὀγδὸν Οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνέλθῃ ποτέ, θὰ εἶναι ἁγία τῆς Ἁγίας Ἐκκλησίας Σύνοδος, ἔχουσα ἅπαντα τὰ γνωρίσματα τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Αὕτη θὰ ἔπεται τῶν προηγηθεισῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Θὰ ἐπικυρώσῃ τὰς μετὰ τὴν Ζ' Οἰκουμενικὴν Ὁρθοδόξους Τοπικὰς Συνόδους. Θὰ τιμῆσῃ τοὺς Ἁγίους καὶ τοὺς θεοφόρους Πατέρας ἀπάντων τῶν αἰώνων. Θὰ ἀναθεματίσῃ ὅλους τοὺς αἰρετικούς. Θὰ καταδικάσῃ ἀπάσας τὰς αἱρέσεις, μάλιστα τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, τοῦ Παπισμοῦ καὶ τοῦ Προτεσταντισμοῦ. Ἐπίσης καὶ τὰς κακὰς σιωνιστικὰς φυτείας τοῦ Χιλιασμοῦ, τοῦ Μαρξισμοῦ, τοῦ Μασονισμοῦ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν ἀντίχριστον Σιωνισμὸν τοῦ ἐπιμόνως ἀπειθοῦντος εἰς τὸν Θεὸν ἑβραϊσμοῦ. Ἀπὸ τὴν ὀγδὸν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον θὰ ἀποκλεισθοῦν ἀπαξᾶπαντες οἱ αἰρετικοί, ἢ φιλαίρετικοί, θὰ παρακαθήσονται δὲ ἐν αὐτῇ οἱ ὄντως Ὁρθόδοξοι πιστοί, οἱ ὁμολογηταὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως, ὅπως καὶ κατὰ τὴν Α' Οἰκουμενικὴν Σύνοδον τῆς Μιᾶς Ἁγίας Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ ὁδὸς πρὸς τὴν ὀγδὸν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον διέρχεται διὰ τῶν μέχρι τοῦδε ἁγίων Συνόδων καὶ τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Μόνον οἱ πορευόμενοι τῷ φωτὶ Κυρίου «τῶν ἐπτὰ λυχνιῶν»³⁰⁰, ἤγουν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν ἐπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων τῆς Μιᾶς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἐν ἧ ὁ Κύριός ἐστι³⁰¹, ὡς καὶ οἱ ὀδεύοντες μὲ ὀδηγούς «τοὺς ἐπτὰ ἀστέρας»³⁰² τῆς δεξιᾶς τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ³⁰³, ἤτοι τοὺς θεοφόρους Πατέρας, δύνανται νὰ ἀναβοῦν εἰς τὸ θαδῶρειον ὄρος τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Μόνον οἱ πιστεύοντες ὀρθοδόξως καὶ ὁμολογοῦντες «τὴν καλὴν ὁμολογίαν»³⁰⁴ τῆς Ὁρθοδοξίας μέχρις αἵματος μαρτυρικοῦ θανάτου δύνανται νὰ λαμβάνουν παρὰ Κυρίου τὴν εὐλογία «τῶν ἐπτὰ πνευμάτων, ἃ ἐνώπιον τοῦ θρόνου Αὐτοῦ»³⁰⁵, καὶ τὴν ὀξεῖαν δίστομον ρομφαίαν ἐκ τοῦ στόματος Αὐτοῦ³⁰⁶. Δηλαδὴ τὸν θεῖον λόγον, διὰ τοῦ ὀποίου οὐρανὸς καὶ γῆ ἐστερεώθησαν, ἡ Ἐκκλησία συγκροτεῖται καὶ αἱ Σύνοδοι ἀναδεικνύονται ὄντως Οἰκουμενικαί.

299. Γρηγορίου Νύσσης, PG. 44, 288.

300. Ἀποκ. α', 13.

301. Ἀποκ. α', 12 - 13.

302. Ἀποκ. ε', 1.

303. Ἀποκ. α', 16.

304. 1 Τιμ. στ', 13.

305. Ἀποκ. α', 4.

306. Ἀποκ. α', 16.

Κατά τήν παροῦσαν ὥραν τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ πειρασμοῦ, οἱ Ὁρθόδοξοι ἔχομεν ὡς ἔργον, νά κρατήσωμεν τήν πίστιν τῶν Πατέρων³⁰⁷ καί νά γίνωμεν πιστοί «ἄχρι θανάτου»³⁰⁸, ὁμολογοῦντες τόν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν μέχρις αἵματος μαρτυρίου. «Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος λέγει εἰς τήν Ἀποκάλυψιν περὶ τῶν ἑπτὰ Τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ἰσχύει πολὺ περισσότερον διὰ τὰς σημερινὰς Τοπικὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι εἶναι πλησιέστεραι χρονικῶς πρὸς τὰς ἀντιχρίστους καὶ ἀποκαλυπτικὰς φρικαλεότητας καὶ γεγονότα, παρὰ αἱ Τοπικαὶ Ἐκκλησίαι τῆς ἀποστολικῆς ἐποχῆς, περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖ ὁ Κύριος»³⁰⁹ (250), διακηρύσσει ὁ μέγας σύγχρονος ὁμολογητῆς τῆς πίστεως π. Ἰουστίνος Πόποβιτς.

307. Ἀποκ. γ', 11.

308. Ἀποκ. β', 10.

309. Ἀποκ. α', 11 - γ', 22.

ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ

Ἐν ἀντι ἄλλου ἐπιλόγου, ἐνδείκνυται νὰ καταχωρηθῆ ἔν συνεχείᾳ ἡ ἱστορικὴ ἔκθεσις τοῦ π. Ἰουστίνου Πόποβιτς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς «Πανορθοδόξου Συνόδου», τὴν ὁποίαν ὑπέβαλε τῷ 1971 πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς ἐν Σερβίᾳ Ἐκκλησίας. Ἡ ἔκθεσις αὕτη ἀποτελεῖ κείμενον λαμπρᾶς σημερινῆς ὀρθοδόξου ὁμολογίας, ἣτις ὀδηγεῖ ὀρθῶς τοὺς ἀγνοοῦντας, εὐφραίνει τοὺς ὀρθοδόξους ὁμολογητάς, ἐνθαρρύνει τοὺς λιποψύχους, καὶ καταισχύνει τοὺς προδότας τῆς ἐν Χριστῷ καλῆς ὁμολογίας. Τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκθέσεως ἔχει ὡς ἔπεται.

Ἐναμφιδόλως, διὰ τὸ ὁμαλῶς σκεπτόμενον θεοειδὲς ὄν ποὺ λέγεται ἄνθρωπος, ἡ μόνη παναξία εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρωπίνους κόσμους εἶναι ὁ Θεάνθρωπος Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ ἡ Ἐκκλησία Του, ἡ ὁποία εἶναι τὸ σῶμά Του καὶ Αὐτὸς ἡ μόνη κεφαλὴ τῆς. Τὸ νὰ ὁμιλῆ δέ τις περὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς ὀρθοδόξου, σημαίνει ὅτι ὁμιλεῖ περὶ Αὐτοῦ, τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ, τοῦ Θεανθρώπου. Διότι ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶναι ἄλλο, παρὰ ὁ ἴδιος ὁ Θεάνθρωπος Χριστὸς παρατεινόμενος εἰς ὅλους τοὺς αἰῶνας. Ἐντεῦθεν τὸ «Εὐαγγέλιον» καὶ ἡ πανυποχρεωτικὴ ἐντολή: «ἵνα γένηται ἐν πᾶσιν Αὐτὸς πρωτεύων»³¹⁰. Αὐτὸς, ὁ ἱστορικὸς Θεάνθρωπος Κύριος Ἰησοῦς. Δι' αὐτὸ πρὸς πᾶν ὅ,τι εἶναι ἰδικόν Του, ἦτοι ὅ,τι εἶναι τῆς Ἐκκλησίας, πρέπει νὰ προσέρχεται τις μετὰ ἀγιολειτουργικοῦ «φόβου Θεοῦ, πίστεως καὶ ἀγάπης»³¹¹. Συγχρόνως ἡ ὀρθόδοξος αὐτοαἰσθησίς μας καὶ ἡ ὀρθόδοξος καθολικὴ αἰσθησίς μας, ἡ ὀρθόδοξος αὐτοσυναίσθησίς μας καὶ ἡ ὀρθόδοξος καθολικὴ συνείδησίς μας δέον νὰ ἀρχίζουν πάντοτε μὲ Αὐτόν καὶ νὰ τελειῶνουν μὲ Αὐτόν· μὲ Αὐτόν, ὁ ὁποῖος ἐδήλωσε καὶ ἐκήρυξεν εἰς ὅλην τὴν αἰωνιότητα καὶ δι' ὅλας τὰς ἐποχὰς τὴν ἀλήθειαν περὶ τοῦ ἑαυτοῦ Του: «Ἐγὼ τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἀρχὴ καὶ τέλος»³¹².

Ἐὸ Θεάνθρωπος λοιπὸν εἶναι τὸ πᾶν καὶ τὰ πάντα εἰς τὴν Ἐκκλη-

310. Καλασ. α', 18.

312. Ἀποκ. κδ', 13.

311. Θείας Λειτουργίας.

σίαν: Αὐτὸς εἶναι ἡ ἀποστολικότης Τῆς, Αὐτὸς καὶ ἡ ἀγιότης Τῆς· Αὐτὸς εἶναι ἡ ἐνότις Τῆς, Αὐτὸς καὶ ἡ καθολικότης (σομπόρνοστ) Τῆς· Αὐτὸς καὶ ἡ οἰκουμενικότης Τῆς, Αὐτὸς καὶ τὸ ἀλάθητόν Τῆς. Δι' αὐτὸ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θεάνθρωπος εἶναι τὸ πᾶν καὶ τὰ πάντα, οὐδὲν ἐπιτρέπεται νὰ ρυθμίζεται “κατὰ ἄνθρωπον”³¹³, “κατὰ τὴν παράδοσιν τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὰ στοιχεῖα τοῦ κόσμου, καὶ οὐ κατὰ Χριστόν”³¹⁴. Διατί; Διότι “ἐν Αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς Θεότητος σωματικῶς”³¹⁵. Δηλαδή κατὰ τρόπον σωματικόν, ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι. Ἀκόμη καὶ διότι ὁ Θεάνθρωπος Κύριος “Ἰησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας”³¹⁶. Ἐνεκα τούτου, ὅλα τὰ προβλήματα ἐντὸς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῆς ἀποστολικῆς ἐποχῆς μέχρι σήμερον, καὶ ἀπὸ σήμερον μέχρι τῆς Δευτέρας Παρουσίας, λύονται καὶ δεόν νὰ λύωνται μὲ Αὐτὸν καὶ μόνον μὲ Αὐτόν. Εἰς αὐτὸ ἔγκειται ἡ ὀρθοδοξότης τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἡ μοναδικότης Τῆς καὶ ἡ παναληθινότης Τῆς.

Ἐὰν καὶ τὰ σύγχρονα προβλήματα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δὲν λύωνται μὲ τὸν Θεάνθρωπον καὶ κατὰ τὸν θεανθρώπινον, ἀποστολικόν, ἀγιοπατερικόν τρόπον, εἶναι ἀδύνατον νὰ λυθοῦν ὀρθοδόξως καὶ θεαρέστως. Θὰ ὀδηγήσουν κατ' ἀνάγκην εἰς καταστροφάς, εἰς σχίσματα, εἰς αἰρέσεις καὶ εἰς πολυποικίλους οὐμμανιστικὰς πλάνας, εἰς μηδενισμοὺς καὶ ἀναρχισμοὺς. Τοῦτο ἰσχύει ἀπὸ πάσης ἀπόψεως καὶ διὰ τὸ πρόβλημα τῆς συγκλήσεως τῆς νέας Οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἡ ὁποία ἐπισπεύδεται τελευταίως ἀπὸ ὀρισμένους κύκλους καὶ ἐπιβάλλεται εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Ἀποστέλλονται ἀντιπρόσωποι τῶν τοπικῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν διὰ νὰ συζητήσουν περὶ τούτου. Δημοσιεύεται εἰς τὰ περιοδικὰ καὶ τὰς ἐφημερίδας ἀκόμη καὶ τὸ ἔτος καὶ ὁ τόπος τῆς συγκλήσεως τῆς ἐν λόγῳ Συνόδου: 1973 εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

Ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ γεγονότος, ἡ ἀνήσυχος συνείδησις κάθε Ὁρθοδόξου, ἀλλὰ καὶ ἡ καθολικὴ συνείδησις τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας δικαίως ἐκπλήσσεται καὶ διερωτᾶται: Πόθεν αὐτό, καὶ μάλιστα τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι σχεδὸν αἱ τοπικαὶ (Σλαυικαὶ) Ὁρθόδοξοι Ἐκκλησίαι εἶναι ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐπιθετικοῦ ἀντιθρησκευτικοῦ Κομμουνισμοῦ; Ὡς πρὸς τοῦτο, ὑπάρχει ἐκ διαμέτρου ἀντίθετος διαφορά μεταξὺ προπολεμικῆς καὶ μεταπολεμικῆς καταστάσεως τῶν Τοπικῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν. Κάποτε ἡ Ὁρθοδοξία ἦτο ἡ πίστις τῶν εὐρέων στρωμάτων τοῦ λαοῦ, τώρα ἡ πίστις θεωρεῖται “ὄπιον διὰ τὸν λαόν”.

313. Γαλ. α', 11.

314. Κολασ. β', 8.

315. Κολασ. β', 9.

316. Ἑβρ. ιγ', 8.

Προσωπικῶς δὲν βλέπω, ὅτι κατὰ τὰς σημερινὰς περιστάσεις ὑπάρχει πράγματι ἀναπόφευκτος ἀνάγκη διὰ τὴν σύγκλησιν τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἐὰν ὅμως ὑπάρξη, τότε ἡ παροῦσα στιγμή εἶναι ἢ πλεόν ἀκατάλληλος εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας μας. Διότι, διὰ νὰ πραγματοποιηθῇ ἐν τοιοῦτον ἔργον ἱστορικῆς σημασίας ἐπιτυχῶς, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ δημιουργηθοῦν αἱ κατάλληλοι συνθήκαι δι' αὐτὸ καὶ νὰ γίνουιν ἐγκαίρως αἱ θεμελιώδεις προετοιμασίαι. Σήμερον ὅμως, καθ' ὅσον γνωρίζω, δὲν ὑπάρχει οὔτε τὸ ἓν, οὔτε τὸ ἄλλο. Ἴδου ὅτι ἐπὶ τόσα ἔτη ἡμεῖς δὲν κατωρθώσαμεν νὰ προετοιμάσωμεν τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀποφάσεων τῶν Διασκέψεων τῆς Ρόδου, ἂν καὶ δι' αὐτὸ ὑπῆρχον πολλαὶ δυνατότητες. Τί λοιπὸν νὰ εἴπωμεν ὡς πρὸς τὰς συνθήκας τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου; Αὐταὶ εἶναι, ἀπλῶς εἰπεῖν, ἀπελπιστικαὶ εἰς ὄλας, ὀλίγον ἢ πολὺ, τὰς τοπικὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονήσωμεν, ὅτι ἡ ἐποχὴ μας εἶναι ἐν πολλοῖς μία ἀποκαλυπτικὴ ἐποχὴ. Ἦδη ἤρχισεν ἡ ὥρα τοῦ πειρασμοῦ, ἡ μέλλουσα “ἔρχεσθαι ἐπὶ τῆς οἰκουμένης ὄλης, πειράσαι τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς”³¹⁷. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ὁμοῦ μετ' αὐτῶν ἔρχεται πειράσαι καὶ ἡμᾶς τοὺς Ὁρθοδόξους (Σέρβους). Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ Κύριος λέγει εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν περὶ τῶν ἑπτὰ τοπικῶν Ἐκκλησιῶν, ἰσχύει πολὺ περισσότερο διὰ τὰς σημερινὰς τοπικὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι εἶναι πλησιέστεραι χρονικῶς πρὸς τὰς ἀντιχρίστους καὶ ἀποκαλυπτικὰς φρικαλεότητας καὶ γεγονότα, παρὰ αἱ τοπικαὶ Ἐκκλησίαι τῆς ἀποστολικῆς ἐποχῆς, περὶ τῶν ὁποίων ὁμιλεῖ ὁ Κύριος³¹⁸. Ἀπὸ τοὺς ἀγωνιώδεις λόγους τοῦ Σωτῆρος ἀντηγεῖ δυνατωτέρα ὄλων ἢ βροντώδης ἐντολή. Του δι' ὄλας τὰς τοπικὰς Ἐκκλησίας: “μετανόησον”³¹⁹, ἰδιαιτέρως διὰ τὰς σημερινὰς τοπικὰς Ἐκκλησίας. Τὸ λέγει αὐτὸ ὁ Κύριος παντοκρατορικῶς καὶ προνοητικῶς, κρατῶν “ἐπὶ τῆς δεξιᾶς”³²⁰ Του ἑπτὰ ἀστέρας³²⁰, ἡγοῦν ἑπτὰ Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸν θεανθρώπινον ὀργανισμόν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὄλα εἶναι ὀργανικῶς συνδεδεμένα. Ἐγγίζων τις οἰονδήποτε πρόβλημα τῆς Ἐκκλησίας, ἐγγίζει αὐτὸ τοῦτο τὸ θεανθρώπινον πρόσωπον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ. Ἡ ἀπόδειξις τούτου; Καὶ αἱ ἑπτὰ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι! Ὅλαι αὐταὶ λύουιν εἰς τὴν πραγματικότητα ἐν πρόβλημα, ἐν παμπρόβλημα τοῦ πλανήτου τούτου καὶ τοῦ ἐπ' αὐτοῦ ἀνθρωπίνου γένους: τὸ πρόβλημα τοῦ Θεανθρώπου Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὅχι ἀπλῶς ἡ μέριμνά των, ἀλλὰ ἡ πᾶσα μέριμνά των εἶναι: νὰ φυλάξουιν ἄθικτον καὶ ἀπαραμόρφωτον

317. Ἀποκ. γ', 10.

318. Ἀποκ. α', 11 - γ', 22.

319. Ἀποκ. β', 5, 16, 22, γ', 19.

320. Ἀποκ. α', 20.

τὸ πανάγιον θεανθρώπιον πρόσωπον τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ καὶ ὅλα τὰ ἀφθαρτα ἀγαθὰ, τὰ ὁποῖα Αὐτὸς ἔφερεν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ — τῷ σώματι Αὐτοῦ — καὶ ἐκεῖ ἐθησαύρισε δι' ὅλας τὰς ἐποχὰς καὶ δι' ὅλην τὴν αἰωνιότητα. Εἶναι φανερὸν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅλων τῶν ἐποχῶν τὸ ἐξῆς κύριον δίδαγμα τῶν ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων: μετὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ — τῆς Ἀποστολικῆς καὶ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας Του — λύονται ἀμέσως καὶ ἐμμέσως ὅλα τὰ σπουδαιότερα προβλήματα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. Πᾶσα νέα Οἰκουμενικὴ Σύνοδος δὲν θὰ εἶναι οὔτε ἀγία, οὔτε Οἰκουμενικὴ, οὔτε ὀγδόη, ἐὰν πρωτίστως δὲν δεχθῆ τὰς προγενεστέραις Οἰκουμενικὰς καὶ ἀσαλεύτους ἀποφάσεις των.

Εἰς τὴν πραγματικότητα, ἡ νέα Οἰκουμενικὴ Σύνοδος πρέπει νὰ εἶναι συνέχεια τῶν προγενεστέρων ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων, διὰ νὰ εἶναι Ὁρθόδοξος καὶ Οἰκουμενικὴ. Εἰς αὐτὸ πρέπει τις νὰ εἶναι ἀποστολικῶς καὶ ἀγιοπατερικῶς προορατικὸς καὶ θεόσοφος. Ἐὰν ὅπουδῆποτε ἄλλοῦ, πολλῶ μᾶλλον ἐδῶ ἰσχύει ἡ τοῦ Σωτῆρος φιλόανθρωπος προειδοποίησις, ὅτι ἕκαστος θὰ δώσῃ λόγον ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς φοβερᾶς Κρίσεως διὰ "πᾶν ῥῆμα ἀργόν"³²¹, πού θὰ λαλήσῃ περὶ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία εἶναι τὸ σῶμα τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ καὶ Αὐτὸς ἡ παναγία καὶ αἰωνία κεφαλὴ Τῆς. Τοιαῦτα δὲ ἀργὰ ῥήματα καὶ ἀπείρως ἐπικίνδυνα ἐλάλησαν πολλὰ στόματα ἐπισήμων ἀντιπροσώπων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὅπως καὶ στόματα διαφόρων ἀντιπροσώπων τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας. Περὶ τούτου θὰ ἦτο δυνατόν νὰ γραφοῦν ὀλόκληρα βιβλία, διότι ὑπάρχουν πάρα πολλὰ περιστατικὰ τοιοῦτου εἴδους. "Ὅλα αὐτὰ φωνάζουν, ἢ, ψαλμικῶς εἰπεῖν, βοοῦν μέσα ἀπὸ τὰ βάθη των πρὸς τὸν γλυκύτατον Κύριον καὶ ἀπορρίπτουν τὸ οὐρανογόγιον αἰώνιον σύνταγμα τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὸ διακηρυχθὲν ἀπὸ τὸν Κύριον διὰ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων: "πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον, ἢ ἀνθρώποις"³²². Μετὰ αὐτὸ ὅμως διευτυπώθη ἅπαξ διὰ παντὸς τὸ ἀσάλευτον ἐκκλησιαστικὸν δόγμα διὰ πᾶν δίλημμα μεταξὺ Ἐκκλησίας καὶ κοσμικῆς ἐξουσίας. Τὸ δόγμα αὐτὸ εἶναι ἡ πανισχύουσα δύναμις καὶ τὸ κριτήριον τῆς Ἐκκλησίας, αἰώνιος δύναμις καὶ κριτήριον, πού παρατείνεται διὰ τῶν ἁγίων Πατέρων καὶ ἁγίων Οἰκουμενικῶν Συνόδων, μέχρι τῆς Δευτέρας Παρουσίας.

Ἡμεῖς θὰ ὑπενθυμίσωμεν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὀλίγας μόνον ἐξ αὐτῶν τῶν δηλώσεων καὶ ὀλίγα ἐξ αὐτῶν τῶν γεγονότων, πού προέρχονται ἐκ τῆς ἀποκαλύψεως τῶν ἡμερῶν μας. Γνωρίζει ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ τοὺς ἐν αἵματι διωγμοὺς καὶ ἀφανισμοὺς τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν

321. Ματθ. ιβ', 36.

322. Πράξ. ε', 29.

Σοβιετικήν Ἐνωσιν ἀπὸ τοῦ 1917 ἕως τῶν ἡμερῶν μας. Ὅμως, παρ' ὅλα ταῦτα, ὁ Πατριάρχης Μόσχας δηλώνει τὸ 1966 τὰ ἑξῆς: “Ἡ κατάστασις τῆς ἐν Ρωσίᾳ Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἦτο καὶ παραμένει τελείως ὀδυνηρὰ. Τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους ἐρρυθμίσθησαν μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Συμβουλίου ὑπουργῶν τῆς Ε.Σ.Σ.Δ. Μὲ τὴν Χάριν τοῦ Θεοῦ, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐπιτελεῖ τὸ ἔργον τῆς, τῆς σωτηρίας, μετὰ σοβαρότητος καὶ σταθερότητος” (περιοδικὸν Πατριαρχείου Μόσχας, ἀριθ. 4, 1966). Ὁ Β. Κουροῖέντωφ, διευθυντὴς τοῦ Συμβουλίου διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας παρὰ τῆ ὑπουργείῳ Ἐσωτερικῶν, δηλώνει τὸ 1969: “Ἡ νομιμοφροσύνη τῶν ἱερέων πρὸς τὸ Κράτος εἶναι τὸ βασικὸν στοιχεῖον τῆς πραγματικότητός μας. Ὅλοι οἱ ἱερεῖς ὑποστηρίζουν τὴν ἐσωτερικὴν καὶ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεώς μας” (Ἰσθῆστια, 18.10.1969).

Ὁ Μητροπολίτης τοῦ Λένινγκραντ καὶ Νόβγοροντ Νικόδημος, διευθυντὴς τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ἀπὸ τὸ 1968, εἰς μίαν διεθνῆ Διάσκεψιν, ἀφοῦ ἐχαρκτηρίσει τὰ δυτικὰ κράτη “ὡς πηγὴν ἀναριθμῆτων συμφορῶν”, εἶπεν: Ἡ ζωὴ εἰς τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. εἶναι “ἡ πραγμάτωσις τοῦ χριστιανικοῦ ιδεώδους” (Οἱ πιστοὶ εἰς τὴν Ε.Σ.Σ.Δ., Ἀνδρέου Μαρτίν, Παρίσι 1970, σ. 132, γαλλιστί). Συμφώνως πρὸς τὰς ἐπισήμους πηγὰς εἰς τὴν Ρωσίαν ὑπῆρχον μέχρι τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1917 73.000 ναοί. Σήμερον ὑπάρχουν 7.000. Αἱ ἐπίσημοι σοβιετικαὶ πηγαὶ ἀκριβολογοῦν λέγουσαι, ὅτι τὸ 1961 εἰς τὴν Ε.Σ.Σ.Δ. ὑπῆρχον 11.500 ἀνοικτοὶ ναοὶ καὶ ὅτι εἰς τὸ τέλος τοῦ 1969 ἔμειναν 7.000, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ναῶν τῶν κοιμητηρίων (αὐτόθι, σ. 21). Ἡ δεξιὰ χεὶρ τοῦ Μητροπολίτου Νικοδήμου, ὁ Μητροπολίτης Ποιμίν, νῦν Τοποτηρητὴς τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου Μόσχας (σήμερον Πατριάρχης Μόσχας), ἐδήλωσε τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1964 εἰς τὸ πρακτορεῖον ΤΑΣ, “ὅτι οἱ ἰσχυρισμοὶ διὰ τὸ κλείσιμον τῶν ναῶν στεροῦνται πάσης βάσεως” (ἐ. ἀ.). Τὸ περιοδικὸν “Ναούκα Ἱ Ρελίγια”, Μάϊος 1969, σ. 52, γράφει: “Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία θὰ ὑπάρχη, ἐν ὅσῳ θὰ ὑποστηρίξη τὴν σοβιετικὴν πολιτικὴν”.

Τὸ ἔτος 1944, ὡς Τοποτηρητὴς τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου ὁ Μητροπολίτης Ἀλέξιος, ὁ ἀργότερον Πατριάρχης Ρωσίας, εἰς τὴν ἀναφορὰν τοῦ πρὸς τὸν Στάλιν λέγει: “Ἐργαζόμενοι ἐν πλήρει συμφωνίᾳ μετὰ τοῦ Ἀνωτάτου Συμβουλίου ὡς πρὸς ὅλα τὰ ζητήματα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ἐγὼ καὶ ἡ Σύνοδος θὰ φυλαχθῶμεν ἀπὸ τὰς πλάνων καὶ ἀπὸ τὰς ἐσφαλμέναν πράξεις” (αὐτόθι, σ. 132). Ὁ Λουνατσάρσκι, ὁ πρῶτος ὑπουργὸς Παιδείας εἰς τὴν Ε.Σ.Σ.Δ., διατυπώνει τὴν στάσιν τοῦ ἀθέου Κομμουνισμοῦ ἐναντι τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν ἐξῆς κραυ-

γὴν: "Κάτω ἢ ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον! Ἡμεῖς πρέπει νὰ μάθωμεν νὰ μισῶμεν. Ἡμεῖς μισοῦμεν τοὺς Χριστιανούς. Ἀκόμη καὶ οἱ καλλίτεροι μεταξύ των εἶναι οἱ ἐχθροὶ μας. Εἰς τὰς σημαίας τοῦ προλεταριάτου πρέπει νὰ γραφοῦν συνθήματα μίσους καὶ ἐκδικήσεως" (αὐτόθι). Τί σημαίνουν αἱ ὡς ἄνω δηλώσεις τῆς ἐκκλησιαστικῆς ρωσικῆς Ἱεραρχίας; Ἐν καὶ μόνον ἓν: ἡ Ἱεραρχία ἔχει προδώσει τὴν Ὁρθόδοξον Πίστιν καὶ ἔχει γίνοι τὸ πλέον ὑπάκουον ὄργανον τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας.

Τί νὰ εἶπη τις περὶ τῆς τοῦ Ἰούδα ἀποφάσεως τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας (16/29 - 12 - 1969), περὶ τῆς μυστηριακῆς ἐπικοινωνίας (intercommunio) μετὰ τοὺς ρωμαιοκαθολικούς, ληφθείσης ἐναντίον ὄλων τῶν ἁγίων Δογμάτων καὶ Κανόνων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας; Μετὰ αὐτὴν τὴν πρωτάκουστον εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν δογματικὴν καὶ τὴν κανονικὴν Παράδοσιν Τῆς, ἀπόφασιν περὶ τῆς μυστηριακῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τοὺς φανεροὺς αἰρετικούς, ὀλόκληρον τὸ θεανθρώπινον σῶμα τῆς Ὁρθοδοξίας ἔχει πληγωθῆ ἑαθέως· ὄλοι οἱ Πατέρες καὶ ὄλαι αἱ Σύνοδοι ἔχουν ἀτιμασθῆ· τὰ Δόγματα καὶ οἱ Κανόνες τῆς Ἐκκλησίας ἔχουν πατηθῆ· ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἡ ἄμωμος Νύμφη, ἔχει ριφθῆ εἰς τὸν δηλητηριασμένον βόρβορον τῶν αἰρετικῶν. Τοιαῦται δηλώσεις καὶ τοιαῦτα γεγονότα μετὰ τὴν ἀδίστακτον ἀναισχυντίαν των ἐκπλήττου τὸν κόσμον. Τί μαρτυροῦν αὐτά; Μαρτυροῦν περὶ τοῦ ὅτι ἡ ρωσικὴ τῆς Μόσχας Ἱεραρχία εὐρίσκεται εἰς φοβεράν πνευματικὴν παράλυσιν. Καὶ αὐτῇ, τοιαύτῃ οὔσα, πρέπει νὰ ἐκπροσωπῆ τὴν ἐν Ρωσίᾳ Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν εἰς τὴν ἐνδεχομένως μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Οἰκουμενικὴν Σύνοδον; Νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ ὁ Θεὸς μίαν τοιαύτην ἀποκαλυπτικὴν φρικαλεότητα!

Ὅ,τι ἰσχύει διὰ τὴν ρωσικὴν Ἱεραρχίαν τῆς Μόσχας, ὀλίγον ἢ πολὺ, ἰσχύει καὶ διὰ τὰς Ἱεραρχίας εἰς ὄλας τὰς τοπικὰς Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας, αἱ ὁποῖαι εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν ἀντιεκκλησιαστικὴν ἐξουσίαν τοῦ Κομμουνισμοῦ. Ἡ ἐν Ἑλλάδι πάλιν Ἐκκλησία ἔχει εἰδικὰς δυσκολίας: τὸ παλαιοημερολογητικόν, τὴν σύγκρουσιν μετὰ τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν ἐξ ἀφορμῆς τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς ρωσικῆς Μητροπόλεως τῆς Ἀμερικῆς καὶ τὴν σύγκρουσιν ἐξ ἀφορμῆς τῆς χορηγήσεως τῆς Θείας Κοινωνίας εἰς τοὺς ρωμαιοκαθολικούς.

Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως; Αὐτός, μετὰ τὴν νεοπαπιστικὴν συμπεριφορὰν του εἰς τοὺς λόγους καὶ εἰς τὰς πράξεις, σκανδαλίζει ἐπὶ μίαν ἤδη δεκαετίαν τὰς ὀρθοδόξους συνειδήσεις, ἀρνούμενος τὴν μοναδικὴν καὶ πανσωστικὴν ἀλήθειαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Πίστεως, ἀναγνωρίζων τὰς ρωμαϊκὰς καὶ ἄλλας αἱρέσεις ὡς ἰσοτίμους μετὰ

τήν ἀλήθειαν, ἀναγνωρίζων τὸν Ρωμαῖον ἄκρον Ποντίφηκα μὲ δλην τὴν δαιμονικὴν ἀντικκλησιαστικὴν ὑπερηφάνειάν του. Καὶ προετοιμάζει μὲ αὐτοκτονικὴν ταχύτητα καὶ ἐπιπολαιότητα, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Βατικανοῦ, αὐτὴν τὴν ἰδικὴν του λεγομένην “Μεγάλην Πανορθόδοξον Σύνοδον”, ὅχι ὅμως μὲ τὸ βασικὸν εὐαγγελικὸν καὶ ἁγιοπαραδοσιακὸν θέμα τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ κόσμου, ἀλλὰ μὲ καθαρῶς σχολαστικο - προτεσταντικὴν θεματολογία. Τὴν προετοιμάζει μάλιστα εἰς τὸν Πύργον τῆς Βαβέλ (εἰς τὴν Γενεύην) τοῦ συγχρόνου ἀναρχικοῦ καὶ μηδενιστικοῦ κόσμου, ἄνευ τῆς συμμετοχῆς τῶν πραγματικῶν Ὁρθόδοξων ὁμολογητῶν, φορέων τῆς Ὁρθόδοξου Πίστεως, Θεολογίας, Παραδόσεως καὶ Ἐκκλησιαστικότητος. Τὸν τελευταῖον καιρὸν αὐτὸς ἔχει γίνεαι πηγὴ ἀναρχισμοῦ καὶ μηδενισμοῦ εἰς τὸν Ὁρθόδοξον κόσμον. Οἱ Ἁγιορεῖται δικαίως τὸν ὀνομάζουν αἰρετικὸν καὶ ἀποστάτην εἰς ἀνοικτὰς ἐπιστολάς των, ἀπευθυνομένας πρὸς αὐτὸν διὰ τοῦ Τύπου. Αὐτὸς ἐπίσης ἔχει ὀξυτάτην σύγκρουσιν μὲ τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν, ἐξ ἀφορμῆς τῆς χορηγήσεως τοῦ αὐτοκεφάλου εἰς τὴν ρωσικὴν Μητρόπολιν τῆς Ἀμερικῆς ἐκ μέρους τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας.

Ἡ Ὁρθόδοξος Διασπορά; Αὐτὸ εἶναι τὸ ὀδυνηρότερον πρόβλημα τῆς Ὁρθοδοξίας σήμερον. Πρῶτον αὐτὸ πρέπει νὰ λυθῆ καὶ μάλιστα θετικῶς. Καὶ εἶναι δυνατὸν μὲ ὀλίγην καλὴν θέλησιν νὰ λυθῆ πολὺ συντόμως. Ταῦτοχρόνως δέ, δὲν πρέπει νὰ λησμονηθῆ τὸ ὅτι εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Διασπορὰν εὐρίσκονται σήμερον σπουδαιότατοι Ὁρθόδοξοι θεολόγοι. Αἱ προετοιμασίαι διὰ τὴν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ἄνευ αὐτῶν θὰ ἦτο μία ἀσυγχώρητος ἁμαρτία.

Ἀλλὰ, τέλος, εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς ἀγγέλους καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς Ὁρθόδοξους Χριστιανούς, ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν ἀποκαλυπτικὴν ἐποχὴν εἶναι δύσκολον, ἢ μᾶλλον ἀδύνατον εἰς πολλοὺς ἱεράρχας τῶν τοπικῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, λόγῳ ἀνθρωπίνων ἀδυναμιῶν, νὰ ὁμολογήσουν ὀρθόδοξως καὶ ἁγιοπατερικῶς εἰς αὐτὴν τὴν ἐνδεχομένως μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Οἰκουμενικὴν Σύνοδον τὰ ὀρθόδοξα Δόγματα καὶ τὰς Κανονικὰς ἀληθείας. Ἔνεκα τούτου, τὸ ὀρθοδοξότερον θὰ ἦτο νὰ μὴ συγκληθῆ καθόλου ἡ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ἢ τοῦλάχιστον νὰ μὴ συμμετάσχῃ τις εἰς αὐτὴν. Εἰδικῶς, ποία θὰ εἶναι ἡ θέσις καὶ στάσις τῆς ἰδικῆς μας ἐν Σερβίᾳ Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας εἰς αὐτὴν τὴν ἐνδεχομένως μέλλουσαν νὰ συνέλθῃ Οἰκουμενικὴν Σύνοδον; Μὲ ποῖον πρόσωπον θὰ παρουσιασθῶμεν ἐνώπιον τῶν ἀγίων ἀθλητῶν τοῦ Σταυροῦ; Ἀλλοίμονον! Μὲ δύο σχίσματα καὶ ἀναριθμήτους ἄλλας πνευματικὰς πληγὰς καὶ τραύματα!

Καί, εἰς τὸ τέλος τέλος, τί δύναται νὰ περιμένῃ κανεὶς ἀπὸ μίαν

τοιαύτην Οικουμενικήν Σύνοδον; Ἐν, καὶ μόνον ἓν: σχίσματα καὶ αἵρέσεις καὶ διαφόρους ἄλλας συμφοράς. Αὐτὸ εἶναι ἡ βαθεῖά μου αἰσθησις καὶ πλήρης ὀδύνης ἐπίγνωσις. Δι' αὐτό, παρακαλῶ καὶ ἱκετεύω τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας, νὰ ἀπόσχη ἀπὸ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν προετοιμασίαν τῆς Συνόδου καὶ ἀπὸ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν ἰδίαν τὴν Σύνοδον, ἐάν ἀτυχῶς συγκληθῆ. Νὰ μὴ φορτώσωμεν τοῦλάχιστον καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν φοβερὰν ἀμαρτίαν ἐπάνω εἰς τὴν Ἀγιοσαββιτικὴν μας Ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸν ἄθῳον λαόν μας.

Ἐκζητῶν τὰς ἀγίας ἀποστολικὰς προσευχὰς τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας τῆς ἐν Σερβίᾳ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὁ ἀνάξιος Ἀρχιμανδρίτης Ἰουστίνος. Ἀγίου Γεωργίου 1971. Ἱερὰ Μονὴ Τσέλιε»⁽²⁵⁰⁾.

Αὕτη ἡ σώζουσα ὁμολογία τῶν Ὁρθοδόξων ἐν τῷ ἀποκαλυπτικῷ πειρασμῷ τοῦ κόσμου καὶ τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῇ παρούσῃ ὥρᾳ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α'.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΣ ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ «ΜΕΛΛΟΥΣΗΣ ΠΡΟΣΥΝΟΔΟΥ» (1930)

1ον. Τὸ ζήτημα τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Προκαταρκτικὴ Διορθόδοξος Ἐπιτροπὴ, ἀναγράφασα τοῦτο πρῶτον ἐν τῷ Καταλόγῳ, παρακαλεῖ τὴν Α.Θ.Π. τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην, ὅπως πρὸ τῆς συγκλήσεως τῆς Προσυνόδου ἐνεργήσῃ, ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ παρουσία ἐν αὐτῇ κατὰ τινα τρόπον καὶ Ἀντιπροσώπων τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας, προερχομένων εἴτε ἔσωθεν εἴτε ἔξωθεν τῆς Ρωσίας.

2ον. Στενωτέρα σχέσις καὶ ἐπαφὴ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ τὰ πρὸς τοῦτο μέσα, ἐν οἷς ἡ ἀνταλλαγὴ σπουδαστῶν μεταξὺ τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἀμοιβαία ἐπίσκεψις διαφόρων Ἀποστολῶν ἐκ Κληρικῶν, Καθηγητῶν τῆς Θεολογίας καὶ Ἱεροκηρύκων, χάριν πληρεστέρας ἐπικοινωνίας· δραστηριωτέρα συνεργασία τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν ζητήμασι πνευματικοῖς, ἠθικοῖς καὶ κοινωνικοῖς, ἐπ' ἀγαθῷ τῶν Ὁρθοδόξων Λαῶν.

3ον. Μόρφωσις τοῦ Κλήρου (Θεολογικὴ καὶ Ἱερατικὴ) καὶ ἡ ἀνάγκη τῆς ὀργανώσεως αὐτῆς ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπίδρασιν τῆς Ἐκκλησίας, ἐξουδετερουμένης πάσης ἀντιθέτου τάσεως.

4ον. Μελέτη τῆς ἐνεστῶσης καταστάσεως τῆς ἐν Ἀμερικῇ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τῶν μέσων τῆς θεραπείας καὶ βελτιώσεως αὐτῆς.

5ον. Ἐξεύρεσις τῶν μέσων πρὸς ἐπαναφορὰν τοῦ Ὁρθοδόξου Ἀνατολικοῦ Μοναχικοῦ βίου εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ κάλλος καὶ τὴν λαμπρότητα διὰ τε τῆς ἐμμονῆς εἰς τὰς Παραδόσεις καὶ τοὺς μοναστικούς Κα-

νόνας και διὰ τῆς ἀνανεώσεως τῆς πάλαι δράσεως αὐτοῦ: ἐπιστημονικῆς, φιλανθρωπικῆς, ἐκπολιτιστικῆς και ἰδίᾳ διὰ τῆς καλλιιεργείας τῶν Ἱερῶν Τεχνῶν.

6ον. Ἐξεύσεις τρόπου συνεργασίας τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀπόκρουσιν τοῦ ἀθεΐσμοῦ και τῶν διαφόρων πεπλανημένων Συστημάτων, οἷον: Μασωνισμοῦ, Θεοσοφισμοῦ, Πνευματισμοῦ κ.τ.λ.

7ον. Σχέσεις τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας πρὸς τὰς Ἑτεροδόξους Ἐκκλησίας ἐν τε τῇ Ἀνατολῇ και τῇ Δύσει, ἦτοι:

α) Σχέσεις ἐν πνεύματι ἀγάπης, ἥτις κατὰ τὸν Ἀπόστολον «πάντα ἐλπίζει», μετὰ τῶν Ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν (Ἀρμενίων, Κοπτῶν, Ἀβυσσηνῶν, Χαλδαίων, Ἰακωβιτῶν, Παλαιοκαθολικῶν, Ἀγγλικανῶν), ὅσαι τείνουσι νὰ προσεγγίσωσι πρὸς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν και δὲν ἐνεργοῦσι προσηλυτισμὸν, μετὰξὺ τῶν Ὀρθοδόξων.

β) Σχέσεις προφυλάξεως και ἀμύνης κατὰ τῶν Ἑτεροδόξων, οἵτινες ἐνεργοῦσι προσηλυτισμὸν και προσπαθοῦσι καθ' οἷονδὴποτε τρόπον νὰ βλάψωσι τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν (Ρωμαιοκαθολικισμὸς — Οὐνιτισμὸς, Προτεστάντισμὸς — Μεθοδισμὸς, Βαπτισταί, Χιλιασμὸς, κ.τ.λ.).

8ον. Μελέτη τοῦ ζητήματος ποῖοι τῶν Αἰρετικῶν και τῶν Σχισματικῶν θὰ γίνωνται δεκτοὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας διὰ Βαπτίσματος, ποῖοι διὰ Χρίσματος και ποῖοι δι' ἀπλοῦ λιβέλλου πίστεως.

9ον. Καθορισμὸς τῶν ὄρων τῆς ἀνακηρύξεως και ἀναγνώρισεως τοῦ Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τινὸς, ὡς και τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γενικῶς σημερον ἀνεγνωρισμένων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, πρὸς ἀμοιβαίαν κανονικὴν αὐτῶν κοινωνίαν και πρὸς ἀπρόσκοπτον συμμετοχὴν αὐτῶν ἐν ταῖς Παγορθοδόξοις Συνελεύσεσι και Συνόδοις. Ὁσαύτως καθορισμὸς τῶν ὄρων τῆς ἀναγνώρισεως Ἐκκλησίας τινὸς ὡς Αὐτονόμου.

10ον. Κωδικοποίησις τῶν Ἱερῶν Κανόνων και τῶν Κανονικῶν Διατάξεων, ἵνα τύχωσιν ἐν καιρῷ τῆς ἐγκρίσεως τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

11ον. Μελέτη τῆς σημερινῆς πράξεως ἐν ταῖς κατὰ τόπους Ἐκκλησίαις ὡς πρὸς τὰ κωλύματα τοῦ Γάμου, ὡς πρὸς τοὺς λόγους Διαζυγίου και ὡς πρὸς τὴν νόμιμον τούτων διαδικασίαν. Ὁσαύτως μελέτη τοῦ τρόπου καθ' ὃν θὰ ἐπιτευχθῇ, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶνε δυνατόν, ὁμοιόμορφος ὡς πρὸς τὰ ἄνωθι πράξις ἐν τῇ καθόλου Ὀρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ.

12ον. Διοργάνωσις τῶν Πνευματικῶν Δικαστηρίων κατὰ τρόπον, εἰ δυνατόν, ὁμοιόμορφον ἐν τῇ καθόλου Ὀρθοδόξῃ Ἐκκλησίᾳ, και καταρτισμὸς Ἐκκλησιαστικῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

13ον. Μελέτη τρόπου ἐκλογῆς τῶν Ἀρχιερέων και δὴ τῶν Πρώτων τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συμφωνοτέρου πρὸς

τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας.

14ον. Μελέτη τοῦ ζητήματος τοῦ Ἡμερολογίου ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν περὶ Πασχαλίου Ἀπόφασιν τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου καὶ ἐξεύρεσις τοῦ τρόπου πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς συμφωνίας μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ.

15ον. Ἐνιαία κατὰ τὸ δυνατόν διάταξις τοῦ Τυπικοῦ, συμφώνως τῇ Ἐκκλησιαστικῇ Παραδόσει.

16ον. Μελέτη καὶ ἐξεύρεσις τῶν μέσων, διὰ τῶν ὁποίων δεόν νὰ ἐνισχυθῇ μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων Λαῶν ὁ Ὀρθόδοξος Χριστιανικὸς Πολιτισμός, ὑφ' ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις αὐτοῦ.

17ον. Μελέτη τῶν μέσων πρὸς ὑποστήριξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς κατὰ παράδοσιν Βυζαντινῆς Τέχνης, ἐν ταῖς διαφόροις αὐτῆς ἐκφάνσεσιν, ἧτοι Ἐκκλησιαστικῇ Μουσικῇ, Εἰκονογραφίᾳ, Ἀρχιτεκτονικῇ καὶ τῇ τέχνῃ τῶν Ἱερῶν Ἀμφίων καὶ Σκευῶν⁽²⁵¹⁾.

Β'.

ΚΑΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΗΣ «ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ» ΚΑΤΑΡΤΙΣΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΝ ΡΟΔΩ Α' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ (1961)

I. ΠΙΣΤΙΣ ΚΑΙ ΔΟΓΜΑ

- Α'. Καθορισμός τῆς ἐννοίας τοῦ Δόγματος ἐξ ἐπόψεως Ὁρθοδόξου.
- Β'. Αἱ πηγαὶ τῆς Θείας Ἀποκαλύψεως:
- α) Ἁγία Γραφή:
 1. Θεοπνευστία τῆς Ἁγίας Γραφῆς.
 2. Κῦρος τῶν Ἀναγινωσκομένων Βιβλίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.
 3. Ἐπιστημονικὴ ἔκδοσις τοῦ βυζαντινοῦ κειμένου τῆς Καινῆς Διαθήκης.
 - 6) Ἱερὰ Παράδοσις (καθορισμός τῆς ἐννοίας καὶ ἐκτάσεως αὐτῆς).
 - Γ'. Συμβολικὰ Κείμενα ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ:
 - α) Αὐθεντικὰ κείμενα ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.
 - 6) Κείμενα σχετικὸν κῦρος ἔχοντα.
 - γ) Σύνταξις καὶ ἔκδοσις ἐνιαίας Ὁρθοδόξου Ὁμολογίας Πίστεως.
 - Δ'. Ἐννοια καὶ Αὐθεντία τῆς Ἐκκλησίας:
 - α) Ἐννοια τῆς Ἐκκλησίας.
 - 6) Αὐθεντία τῆς Ἐκκλησίας (καθορισμός τῆς ἐννοίας αὐτῆς).
 - γ) Κοινὴ συνείδησις τῆς Ἐκκλησίας.
 - δ) Τὸ ἀλάθηστον ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἀποφαινομένη διὰ τῆς Ἱεραρχίας αὐτῆς ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ.

II. ΘΕΙΑ ΛΑΤΡΕΙΑ

- Α'. Ὁρθοδοξία καὶ Βίβλος:
- α) Εὐρύτερα χρήσις τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἐν τῇ Λατρείᾳ.

6) Ἀνακατανομή τῶν λειτουργικῶν καθ' ὅλου περικοπῶν.

Β'. Ὁμοιομορφία Τυπικοῦ καὶ Λειτουργικῶν Κειμένων ἐν τῇ Λατρεία καὶ ἐν τῇ τελέσει τῶν Μυστηρίων. Ἀναθεώρησις καὶ ἐπιστημονικὴ ἐκδοσις αὐτῶν.

Γ'. Πληρεστέρα συμμετοχὴ τοῦ λαϊκοῦ στοιχείου ἐν τῇ λατρευτικῇ καὶ τῇ ἄλλῃ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας.

Δ'. Μελέτη τῶν μέσων πρὸς στήριξιν καὶ ἐνίσχυσιν τῆς λειτουργικῆς ζωῆς ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῆς κατὰ παράδοσιν Βυζαντινῆς καὶ καθ' ὅλου Ὁρθοδόξου Τέχνης ἐν ταῖς διαφόροις ἐκφράσεσιν αὐτῶν (Ἐκκλησιαστικὴ Μουσικὴ, Εἰκονογραφία, Ἀρχιτεκτονικὴ, Ἱερὰ Ἀμφία καὶ Σκεύη κ.λ.π.).

III. ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΥΤΑΞΙΑ

Α'. Κωδικοποίησις Ἱερῶν Κανόνων καὶ Κανονικῶν Διατάξεων, ἵνα τύχωσιν ἐν καιρῷ τῆς ἐγκρίσεως Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Β'. Ἐκκλησιαστικὴ Δικαιοσύνη καὶ Ἐκκλησιαστικὴ Ποινικὴ Δικονομία:

α) Διοργάνωσις τῶν Πνευματικῶν Δικαστηρίων κατὰ τρόπον, εἰ δυνατόν, ὁμοιόμορφον ἐν τῇ καθόλου Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.

6) Καταρτισμὸς ταῦτοσῆμου, εἰ δυνατόν, Ἐκκλησιαστικῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

γ) Ἐκκλητην.

Γ'. Τὰ κατὰ τὸν Ἐπισκοπικὸν Βαθμὸν:

α) Μελέτη συμφωνοτέρου, κατὰ τὸ δυνατόν, πρὸς τοὺς Ἱεροῦς Κανόνας τρόπου ἐκλογῆς τῶν Ἀρχιερέων.

6) Διοικητικαὶ καὶ ἄλλαι διακρίσεις ἐν τῷ Ἐπισκοπικῷ Βαθμῷ:

1. Πατριάρχαι.

2. Πρόεδροι Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

3. Μητροπολίται.

4. Ἀρχιεπίσκοποι.

5. Τιτουλάριοι Μητροπολίται.

6. Ἐπαρχιοῦχοι Ἐπίσκοποι.

7. Τιτουλάριοι καὶ Βοηθοὶ Ἐπίσκοποι.

8. Χωροεπίσκοποι.

Δ'. Μοναχικὸς Βίος. Ἐξεύρεσις τῶν μέσων πρὸς ἐπαναφορὰν τοῦ Ὁρθοδόξου Μοναχικοῦ βίου εἰς τὸ ἀρχαῖον αὐτοῦ κάλλος καὶ τὴν λαμπρότητα διὰ τε τῆς ἐμμονῆς εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τοὺς Μοναστικούς Κανόνας καὶ τῆς ἀνανεώσεως τῆς πάλαι δράσεως αὐτοῦ.

Ε'. Ἀναπροσαρμογὴ τῶν περὶ τῆς Νηστείας Ἐκκλησιαστικῶν Διατάξεων, συμφώνως ταῖς ἀπαιτήσεσι τῆς συγχρόνου ἐποχῆς.

ΣΤ'. Μόρφωσις τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου:

α) Μορφή, σκοπὸς καὶ περιεχόμενον τῆς μορφώσεως τοῦ Ὁρθοδόξου Κλήρου.

β) Ὑπαγωγή τῆς μορφώσεως τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου ὑπὸ τὴν ἄμεσον Ἐκκλησιαστικὴν ἐποπτείαν.

γ) Ἐκκλησιαστικά Φροντιστήρια Θεολογικῆς καὶ ἄλλης ἐνημερώσεως τοῦ Ὁρθοδόξου Κλήρου.

δ) Ἐπιμορφωτικά Ἱερατικά Συνέδρια.

Z' Κωλύματα Γάμου. Μελέτη τῆς σημερινῆς πράξεως ἐν ταῖς κατὰ τόπους Ἐκκλησίαις ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς ἀκολουθουμένης περὶ τούτων Ἐκκλησιαστικῆς διαδικασίας, καὶ ἐξασφάλις ὁμοιομόρφου, εἰ δυνατόν, ὡς πρὸς τὰ ἄνωθι, πράξεως ἐν τῇ καθόλου Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.

H'. Περιβολὴ τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου. Ἐμφάνις καὶ ἀμφίεσις αὐτοῦ.

Θ'. Ἡμερολογιακὸν Ζήτημα. Μελέτη τοῦ ζητήματος ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὴν περὶ Πασχαλίου ἀπόφασιν τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, καὶ ἐξεύρεσις τρόπου πρὸς ἀποκατάστασιν συμπράξεως μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ.

I'. Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ Νεολαία.

IV. ΣΧΕΣΕΙΣ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΠΡΟΣ ΑΛΛΗΛΑΣ

A'. Διορθόδοξοι σχέσεις:

α) Σχέσεις τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν πρὸς ἀλλήλας καὶ πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον κατὰ τοὺς κανόνας καὶ τὴν ἱστορίαν:

1. Εἰρηνικά Γράμματα.

2. Δίπτυχα.

3. Ἁγιον Μύρον.

4. Τήρησις τῶν ἐκ τῶν Ἱδρυτικῶν Τόμων ἀπορρευουσῶν ὑποχρεώσεων.

5. Ἀμοιβαῖαι συναντήσεις τῶν Ἀρχηγῶν τῶν Ὁρθοδόξων Αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

6) Ἐνίσχυσις ὑφισταμένων σχέσεων διὰ:

1. Ἀνταλλαγῆς ἀδελφικῶν Γραμμάτων.

2. Συγκλήσεως Θεολογικῶν Συνεδρίων.

3. Ἀποστολῶν Κληρικῶν καὶ Καθηγητῶν.

4. Ἐπαφῶν Θεολογικῶν Σχολῶν.

5. Ἀνταλλαγῆς Καθηγητῶν καὶ Σπουδαστῶν.

6. Ὑποτροφιῶν.

7. Ἀνταλλαγῆς Περιοδικῶν, Συγγραμμάτων καὶ λοιπῶν πληρο-

φοριακῶν στοιχείων, ἀφορώντων εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τῶν Ἐκκλησιῶν.

8. Ἐορτασμοῦ μεγάλων ἐκκλησιαστικῶν γεγονότων διορθοδόξου σημασίας.

Β'. Τὸ Αὐτοκέφαλον καὶ τὸ Αὐτόνομον ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ:

α) Ἀνακήρυξις Αὐτοκεφάλου:

1. Τίς ὁ ἀνακηρύσσων;

2. Προϋποθέσεις καὶ ὅροι.

3. Τρόπος Ἀνακηρύξεως Αὐτοκεφάλου.

4. Τίνες αἱ σήμερον ἀνεγνωρισμένοι Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι;

β) Καθορισμὸς τῶν ὅρων τῆς ἀναγνωρίσεως Ἐκκλησίας τινὸς ὡς Αὐτονόμου.

Γ'. Ὁρθοδοξία καὶ Διασπορά. Ἐνεστῶσα κατάστασις καὶ κανονικὴ θέσις τῆς Ὁρθοδόξου Διασποράς.

V. ΣΧΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΟΙΠΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Α'. Μελέτη τῶν τρόπων προσεγγίσεως καὶ ἐνότητος τῶν Ἐκκλησιῶν ἐν προοπτικῇ Πανορθοδόξῳ.

Β'. Ὁρθοδοξία καὶ Ἐλάσσονες Ἀρχαῖαι Ἀνατολικαὶ Ἐκκλησίαι:

α) Καλλιέργεια φιλικῶν σχέσεων πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἐνώσεως μετ' αὐτῶν διὰ:

1. Ἀνταλλαγῆς Ἐπισκέψεων.

2. Ἀνταλλαγῆς Καθηγητῶν καὶ Σπουδαστῶν.

3. Ἐπαφῶν Θεολογικοῦ Χαρακτῆρος.

β) Μελέτη τῆς Ἱστορίας, τῆς πίστεως, τῆς λατρείας καὶ τῆς διοικήσεως τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων.

γ) Συνεργασία μετ' αὐτῶν:

1. Ἐν τοῖς Συνεδρίοις Οἰκουμενικοῦ χαρακτῆρος.

2. Ἐν ζητήμασι πρακτικῆς φύσεως.

Γ'. Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία:

α) Μελέτη τῶν μεταξὺ τῶν δύο Ἐκκλησιῶν θετικῶν καὶ ἀρνητικῶν σημείων:

1. Περὶ τὴν πίστιν.

2. Περὶ τὴν διοίκησιν.

3. Περὶ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν δρᾶσιν (ιδίᾳ προπαγάνδᾳ, προσηλυτισμῶς, Οὐνία).

β) Καλλιέργεια σχέσεων ἐν τῷ πνεύματι τῆς κατὰ Χριστὸν ἀγά-

πης, λαμβανομένων ἰδίᾳ ὑπ' ὄψιν τῶν ὑπὸ τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920 προβλεπομένων σημείων.

Δ'. Ὁρθοδοξία καὶ αἱ ἐκ τῆς Μεταρρυθμίσεως προελθοῦσαι Ἐκκλησίαι καὶ Ὁμολογίαι:

α) Αἱ Ὁμολογίαι, αἱ ἀπώτερον πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν κείμεναι:

1. Λουθηρανισμός.

2. Καλθινισμός.

3. Μεθοδισταί.

4. Λοιπαὶ Προτεσταντικαὶ Ὁμολογίαι.

β) Αἱ Ὁμολογίαι, αἱ ἐγγύτερον πρὸς τὴν Ὁρθοδοξίαν κείμεναι:

1. Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία.

2. Ἐπισκοπελιανοὶ γενικώτερον.

Μελέτη τῶν δυνατοτήτων καλλιέργειας σχέσεων καὶ περαιτέρω προσεγγίσεως τούτων καὶ ἰδίᾳ τῶν Ἐπισκοπελιανῶν καὶ Ἀγγλικανῶν, πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ὑπαρχουσῶν θετικῶν προϋποθέσεων.

Ε'. Ὁρθοδοξία καὶ Παλαιοκαθολικισμός.

Προώθησις τῶν μετ' αὐτῶν σχέσεων ἐν τῷ πνεύματι τῶν μέχρι σήμερον γενομένων Θεολογικῶν συζητήσεων καὶ τῶν ἐκδηλωθεισῶν διαθέσεων καὶ τάσεων αὐτῶν πρὸς ἔνωσιν μετὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ΣΤ'. Ὁρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις:

α) Ἡ ἐν τῷ πνεύματι τῆς Πατριαρχικῆς Ἐγκυκλίου τοῦ 1920 παρουσία καὶ συμμετοχὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει.

β) Μελέτη τῶν Θεολογικῶν καὶ ἄλλων Θεμάτων, τῶν σχέσιν ἔχόντων πρὸς τὰς προϋποθέσεις τῆς συμμετοχῆς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν.

γ) Ἡ σημασία καὶ ἡ συμβολὴ τοῦ συνόλου τῆς Ὁρθοδόξου συμμετοχῆς ἐν τῇ κατευθύνσει τῆς Οἰκουμενικῆς σκέψεως καὶ δράσεως.

VI. Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΕΝ ΤΩ ΚΟΣΜΩ:

Α'. Μελέτη καὶ ἐξεύρεσις τῶν πρακτικῶν μέσων, διὰ τῶν ὁποίων δέον ὅπως ἐνισχυθῇ μετὰ τῶν Ὁρθοδόξων Λαῶν ὁ Ὁρθόδοξος Χριστιανικὸς Πολιτισμὸς ὑφ' ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις αὐτοῦ.

Β'. Διάδοσις τῆς διδασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου ἀνὰ τὸν Κόσμον κατὰ τὴν Ὁρθόδοξον Παράδοσιν.

Γ'. Συμβολὴ τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς ἐπικράτησιν τῶν Χριστιανικῶν Ἰδεωδῶν τῆς Εἰρήνης, τῆς Ἐλευθερίας, τῆς Ἀδελφωσύνης καὶ τῆς Ἀγάπης μετὰ τῶν Λαῶν.

Δ'. Ἀνάπτυξις τοῦ ἔθους τῶν Ὁρθοδόξων ὁδοιποριῶν πρὸς τὰ ἑκασταχοῦ ἱερά Προσκυνήματα.

VII. ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Α'. Ἡ Οἰκονομία ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.

α) Ἐννοιαι καὶ ἑκφρασις τῶν ὄρων «Ἀκρίβεια» καὶ «Οἰκονομία» ἐν τῇ Ὁρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ.

β) Ἡ «Οἰκονομία»:

1. Ἐν τοῖς Μυστηρίοις, τόσον τοῖς ἐντός, ὅσον καὶ τοῖς ἐκτός τῆς Ἐκκλησίας τελουμένοις.

2. Ἐν τῇ ἀποδοχῇ εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῶν αἰρετικῶν, τῶν σχισματικῶν, τῶν ἐκπιπτόντων (τίνες διὰ Βαπτίσματος, τίνες διὰ χρίσματος, τίνες διὰ λιθέλλου, τίνες δι' εὐχῆς).

3. Ἐν τῇ λατρείᾳ.

Β'. Ἡ ἀναγνώρισις τῶν ἁγίων καὶ ὁ καθορισμὸς κοινῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησιαστικῆς πράξεως ἐν προκειμένῳ.

Γ'. Ὁρθοδοξία καὶ ἄλλαι θρησκείαι.

Δ'. Οἱ κατὰ παράδοσιν τρόποι μαρτυρίας τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῷ κόσμῳ.

Ε'. Ἡ εὐθανασία καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Θεολογία.

ΣΤ'. Ἡ καῦσις τῶν νεκρῶν καὶ ἡ Ὁρθόδοξος Θεολογία.

VIII. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Α'. Γάμος καὶ οἰκογένεια:

α) Τὰ περὶ τὸν γάμον προβλήματα.

β) Τεκνοποιτα.

γ) Ἀγωγή τέκνων.

δ) Ἐλεγχος τεκνογονίας καὶ ὑπερπληθυσμὸς.

ε) Διαζύγια.

ς) Τεχνητὴ γονιμοποίησης.

Β'. Κοινωνικά ἰδρύματα, ἄσυλα, κ.λ.π. καὶ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησιαστικὴ μέριμνα.

Γ'. Ἡ Ὁρθοδοξία καὶ αἱ φυλετικαὶ διακρίσεις.

Δ'. Ἡ Ὁρθοδοξία καὶ τὰ προβλήματα τῶν Χριστιανῶν εἰς τὸν τομέα τῶν ραγδαίων κοινωνικῶν μεταβολῶν⁽²⁵²⁾.

ΠΑΡΑΤΟΜΠΑΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

- 1) Σ. Σ. Μπιλάλη, 'Ορθοδοξία και Παπισμός, 'Αθήναι 1969, τόμ. Α', σ. 37.
- 2) Αί εις λειτουργικά βιβλία παραπομπαι αναφέρονται εις εκδόσεις τής «'Αποστολικής Διακονίας τής 'Εκκλησίας τής 'Ελλάδος».
- 3) Π. Ν. Τρεμπέλα, Δογματική τής 'Ορθοδόξου Καθολικής 'Εκκλησίας, 'Αθήναι 1959, τόμ. 2ος, σ. 349 - 354. Χ. 'Ανδρούτσου, Δογματική τής 'Ορθοδόξου 'Ανατολικής 'Εκκλησίας, 'Αθήναι, έκδ. 2α, σ. 273 - 279. Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 37 - 43.
- 4) Π. Ν. Τρεμπέλα, ξνθ' άνωτ. σ. 350.
- 5) Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 41.
- 6) Π. Ν. Τρεμπέλα, ξνθ' άνωτ. σ. 359.
- 7) Π. Ν. Τρεμπέλα, Δογματική... ξνθ' άνωτ. τόμ. 2ος, σ. 390.
- 8) Π. Ν. Τρεμπέλα, ξνθ' άνωτ. σ. 362, και Χ. 'Ανδρούτσου, Δογματική... ξνθ' άνωτ. σ. 281.
- 9) Σ. Σ. Μπιλάλη, 'Ορθοδοξία και Παπισμός, ξνθ' άνωτ. τόμ. Α', σ. 75.
- 10) Π. Ν. Τρεμπέλα, Δογματική... ξνθ' άνωτ. τόμ. 2ος, σ. 364.
- 11) Π. Ν. Τρεμπέλα, Δογματική... ξνθ' άνωτ. τόμ. 2ος, σ. 364 - 365.
- 12) Χ. 'Ανδρούτσου, Δογματική... ξνθ' άνωτ. σ. 287.
- 13) Σ. Σ. Μπιλάλη, 'Ορθοδοξία και Παπισμός... ξνθ' άνωτ. τόμ. Α', σ. 54.
- 14) Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 55.
- 15) Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 56 - 57.
- 16) Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 60.
- 17) Χ. 'Ανδρούτσου, Δογματική... ξνθ' άνωτ. σ. 290.
- 18) Σ. Σ. Μπιλάλη, 'Ορθοδοξία και Παπισμός... ξνθ' άνωτ. τόμ. Α', σ. 72, 75.
- 19) Π. Ν. Τρεμπέλα, Δογματική... ξνθ' άνωτ. τόμ. 2ος, σ. 406 - 408, και Χ. 'Ανδρούτσου, Δογματική... ξνθ' άνωτ. σ. 290.
- 20) Χ. 'Ανδρούτσου, Δογματική... ξνθ' άνωτ. σ. 289.
- 21) Χ. 'Ανδρούτσου, ξνθ' άνωτ. σ. 291 και Π. Ν. Τρεμπέλα, ξνθ' άνωτ. σ. 402.
- 22) Π. Ν. Τρεμπέλα, Δογματική... ξνθ' άνωτ. τόμ. 2ος, σ. 406 - 408 και Σ. Σ. Μπιλάλη, 'Ορθοδοξία και Παπισμός, ξνθ' άνωτ. τόμ. Α', σ. 75 - 76.
- 23) 'Α. 'Αλιβιζάτου, Οι 'Ιεροί Κανόνες, έκδ. 2 'Αποστολικής Διακονίας, έν 'Αθήναις 1949, σ. 306.
- 24) 'Α. 'Αλιβιζάτου, ξνθ' άνωτ. σ. 319.
- 25) 'Ι. Καρμίρη, Τά Δογματικά και Συμβολικά μνημεία τής 'Ορθοδόξου Καθολικής 'Εκκλησίας, έκδ. 2α, έν 'Αθήναις 1960, τόμ. 1ος, σ. 350 - 351.
- 26) 'Α. 'Αλιβιζάτου, ξνθ' άνωτ. σ. 23.
- 27) 'Α. 'Αλιβιζάτου, ξνθ' άνωτ. σ. 34.
- 28) 'Α. 'Αλιβιζάτου, ξνθ' άνωτ. σ. 40.
- 29) 'Α. 'Αλιβιζάτου, ξνθ' άνωτ. σ. 47.
- 30) 'Α. 'Αλιβιζάτου, ξνθ' άνωτ. σ. 61.
- 31) 'Α. 'Αλιβιζάτου, ξνθ' άνωτ. σ. 64.
- 32) 'Α. 'Αλιβιζάτου, ξνθ' άνωτ. σ. 67.
- 33) 'Α. 'Αλιβιζάτου, ξνθ' άνωτ. σ.

- 118.
- 34) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Α', σ. 62, 65.
- 35) Χ. Παπαδοπούλου, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, Ἀλεξάνδρεια 1935, σ. 186 - 188. Β. Κ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, Ἀθήναι 1970, σ. 184 - 186. Α. Δ. Κυριακοῦ, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἐν Ἀθήναις 1897, τόμ. Α', σ. 284.
- 36) Β. Κ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία... σ. 223.
- 37) Χ. Παπαδοπούλου, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 395.
- 38) Α. Δ. Κυριακοῦ, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἐν Ἀθήναις 1897, τόμ. Α', σ. 310.
- 39) Β. Κ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, Ἀθήναι 1970, σ. 223.
- 40) Χ. Παπαδοπούλου, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 396.
- 41) Χ. Παπαδοπούλου, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 395.
- 42) Β. Κ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 224.
- 43) Χ. Παπαδοπούλου, Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἀντιοχείας, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1951, σ. 777.
- 44) Β. Κ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 258.
- 45) Κ. Παπαρρηγοπούλου, Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, Ἀθήναι 1957, τόμ. 5ος, σ. 117 - 118.
- 46) Β. Κ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 259.
- 47) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Α', σ. 207, 223.
- 48) Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. τόμ. Β', σ. 17.
- 49) Β. Κ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 387.
- 50) Β. Κ. Στεφανίδου, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 388.
- 51) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, ἐνθ' ἄνωτ. τόμ. Β', σ. 17 - 18.
- 52) Β. Κ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, Ἀθήναι 1970, σ. 390.
- 53) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Β', σ. 24 - 25.
- 54) Ἰ. Ν. Καρμίρη, Θ. Η. Ε. τόμ. 5ος, σ. 508.
- 55) Σ. Συροπούλου, παρὰ Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 26.
- 66) Ἀ. Διαμαντοπούλου, Μάρκος ὁ Εὐγενικός καὶ ἡ ἐν Φλωρεντία Σύνοδος, Μελέτη Ἱστορικὴ, σ. 12, 13, Ἀθήναι 1899, παρὰ Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 26.
- 57) Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 25, 26.
- 58) Παρὰ Σ. Σ. Μπιλάλη, αὐτόθι.
- 59) Παρὰ Ἰωσήφ Μεθώνης, Ἀπολογία εἰς τὸ Γραμματίον Μάρκου Εὐγενικοῦ, PG. 159, 1025, καὶ παρὰ Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 25 - 26.
- 60) Σ. Συροπούλου, παρὰ Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Β', σ. 54.
- 61) Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 30.
- 62) Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 54 - 55.
- 63) Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 55, καὶ Α. Δ. Δελήμπαση, Ἡ Αἴρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Ἀθήναι 1972, σ. 269 - 272.
- 64) Σ. Συροπούλου, παρὰ Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 56.
- 65) Θ. Σπεράντσα, «Ἐκκλησία», ἀριθ. 4 (15 - 2 - 1964), σ. 95, καὶ παρὰ Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 29.
- 66) «Ἐκκλησία», ἀριθ. 4 (15 - 2 - 1964), σ. 95, καὶ παρὰ Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 61.
- 67) Κ. Παπαρρηγοπούλου, Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους, ἐκδ. ΣΤ', τόμ. Ε', σ. 277, καὶ Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. τόμ. Β', σ. 62.
- 68) Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 54.
- 69) Β. Κ. Στεφανίδου, Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία, Ἀθήναι 1970, σ. 392.
- 70) Β. Κ. Στεφανίδου, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 390.
- 71) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Β', σ. 38.
- 72) Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ.

- 27.
- 73) Σ. Συροπούλου, παρά Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 57.
- 74) Σ. Σ. Μπιλάλη, 'Ορθοδοξία και Παπισμός, ξνθ' άνωτ. σ. 29.
- 75) Θ.Η.Ε., τόμ. 8ος, σ. 761, και Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 58.
- 76) Σ. Συροπούλου, παρά Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 59.
- 77) Παρά Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 57.
- 78) Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 79 - 80, και 'Ι. Καρμίρη, Τά Δογματικά και Συμβολικά βιβλία τής 'Ορθόδοξου Καθολικής 'Εκκλησίας, έν 'Αθήναις 1960, τόμ. 1ος, σ. 28 - 29.
- 79) Β. Κ. Στεφανίδου, 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία, 'Αθήναι 1970, σ. 590.
- 80) Β. Κ. Στεφανίδου, ξνθ' άνωτ. σ. 609 - 611.
- 81) Σ. Σ. Μπιλάλη, 'Ορθοδοξία και Παπισμός, 'Αθήναι 1969, τόμ. Α', σ. 266.
- 82) Β. Κ. Στεφανίδου, ξνθ' άνωτ. σ. 610.
- 83) Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. τόμ. Β', σ. 94 - 106, και Α. Δ. Δελήμπαση, 'Η Αίρεσις του Οικουμενισμού, 'Αθήναι 1972, σ. 288 - 294.
- 84) Σ. Σ. Μπιλάλη, 'Ορθοδοξία και Παπισμός, ξνθ' άνωτ. τόμ. Α', σ. 268 - 269.
- 85) Β. Κ. Στεφανίδου, 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία, 'Αθήναι 1970, σ. 652.
- 86) Β. Κ. Στεφανίδου, ξνθ' άνωτ. σ. 653, και Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 284.
- 87) Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 281 - 282.
- 88) Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 282.
- 89) Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 285.
- 90) Β. Κ. Στεφανίδου, 'Εκκλησιαστική 'Ιστορία, ξνθ' άνωτ. σ. 643 έξ.
- 91) Β. Κ. Στεφανίδου, ξνθ' άνωτ. σ. 666.
- 92) Α. Δ. Δελήμπαση, 'Η Αίρεσις του Οικουμενισμού, 'Αθήναι 1972, σ. 105 - 106.
- 93) Β. Θ. Σταυρίδου, 'Ιστορία τής Οικουμενικής Κινήσεως, 'Αθήναι 1964, σ. 29.
- 94) Β. Θ. Σταυρίδου, ξνθ' άνωτ. σ. 32 - 33.
- 95) Β. Θ. Σταυρίδου, ξνθ' άνωτ. σ. 37 - 39, και Α. Δ. Δελήμπαση, 'Η Αίρεσις του Οικουμενισμού, 'Αθήναι 1972, σ. 121.
- 96) Α. Δ. Δελήμπαση, ξνθ' άνωτ. σ. 122, και Β. Θ. Σταυρίδου, ξνθ' άνωτ. σ. 39 - 41.
- 97) Β. Θ. Σταυρίδου, 'Ιστορία τής Οικουμενικής Κινήσεως, 'Αθήναι 1964, σ. 41, 42 έξ., 53 έξ.
- 98) Β. Θ. Σταυρίδου, σ. 49 - 51, και Α. Δ. Δελήμπαση, 'Η Αίρεσις του Οικουμενισμού, 'Αθήναι 1972, σ. 123.
- 99) Σ. Σ. Μπιλάλη, 'Ορθοδοξία και Παπισμός, 'Αθήναι 1969, τόμ. Β', σ. 559.
- 100) Α. Δ. Δελήμπαση, ξνθ' άνωτ. σ. 107 - 116, 136 - 137.
- 101) Του άυτοϋ, ξνθ' άνωτ. σ. 112 - 116, 137.
- 102) Του άυτοϋ, ξνθ' άνωτ. σ. 140.
- 103) Β. Θ. Σταυρίδου, ξνθ' άνωτ. σ. 91, και Α. Δ. Δελήμπαση, ξνθ' άνωτ. σ. 140.
- 104) Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. τόμ. Α', σ. 304 - 305.
- 105) 'Ι. Καρμίρη, 'Ορθοδοξία και Ρωμαιοκαθολικισμός, 'Αθήναι 1964, Α', σ. 37, 38.
- 106) Α. Κνιαζεφφ, Β' Σύνδοδος του Βατικανου και όρθόδοξος Θεολογία, σ. 138 - 139 — 'Ορθόδοξος θεώρησις τής Β' Συνόδου του Βατικανου, 'Αθήναι 1967.
- 107) Σ. Σ. Μπιλάλη, 'Ορθοδοξία και Παπισμός, 'Αθήναι 1969, τόμ. Α', σ. 341.
- 108) Σ. Σ. Μπιλάλη, ξνθ' άνωτ. σ. 340.
- 109) Του άυτοϋ, ξνθ' άνωτ. σ. 341.
- 110) Α. Δ. Δελήμπαση, 'Η Αίρεσις του Οικουμενισμού, 'Αθήναι 1972, σ. 152.
- 111) Σ. Σ. Μπιλάλη, 'Ορθοδοξία και Παπισμός, 'Αθήναι 1969, τόμ. Α', σ. 344 - 347.
- 112) Πατριαρχική και Συνοδική 'Εγκύκλιος του 1902, παρά Β. Σταυρίδου, 'Ιστορία τής Οικουμενικής Κινήσεως, 'Αθήναι 1964, σ. 116 - 122. Α. Δ. Δελήμπαση, ξνθ' άνωτ. σ. 227.
- 113) Π. Τρεμπέλα, 'Η 'Ιστορία τής

- Μεταρρυθμίσεως ἐν τῇ Ἀγγλικανικῇ ἐκκλησίᾳ, Θεσσαλονίκη 1956, σ. 119, καὶ Α. Δ. Δελήμπαση, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 112.
- 114) Β. Θ. Σταυρίδου, Ὁρθοδοξία καὶ Ἀγγλικανισμὸς τὸν Κ' αἰῶνα, Θεσσαλονίκη 1960, σ. 13, καὶ Α. Δ. Δελήμπαση, Ἡ Αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Ἀθήναι 1972, σ. 230.
- 115) Ἐγκύκλιος τοῦ 1920 τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «πρὸς τὰς ἀπανταχοῦ Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ», παρὰ Β. Θ. Σταυρίδου, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, Ἀθήναι 1964, σ. 127 - 131.
- 116) Α. Δ. Δελήμπαση, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 231 - 233.
- 117) Β. Θ. Σταυρίδου, Πατριαρχεῖον καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις, Θ. Η.Ε., τόμ. 9ος, σ. 860.
- 118) Β. Θ. Σταυρίδου Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, Ἀθήναι 1964, σ. 40 - 67, καὶ Α. Δ. Δελήμπαση, Ἡ Αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Ἀθήναι 1972, σ. 237 - 238.
- 119) Β. Θ. Σταυρίδου, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 76.
- 120) Β. Θ. Σταυρίδου, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 82.
- 121) Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1952, παρὰ Β. Θ. Σταυρίδου, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, Ἀθήναι 1964, σ. 131 - 134.
- 122) Α. Δ. Δελήμπαση, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 240 - 241.
- 123) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Α', σ. 367.
- 124) Σ. Ἀλεξίου, Ἐκκλησιαστικὰ Γεγονότα 1964 καὶ 1965, σ. 28, καὶ Α. Δ. Δελήμπαση, Ἡ Αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Ἀθήναι 1972, σ. 248 - 249.
- 125) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 90 - 91, σ. 4, Αὐγούστος - Σεπτέμβριος 1968.
- 126) Παρὰ Ἀθανασίῳ Βασιλοπούλῳ, Ἀρχιμ. (νῦν Μητροπολίτη Ἡλείας), Ἀπὸ τὴν πορείαν τῆς Ἀγάπης, Ἀθήναι 1968, σ. 87 (τελευταία). Παρὰ Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Β', σ. 508.
- 127) Σ. Ἀλεξίου, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 16.
- 128) Σ. Ἀλεξίου, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 351.
- 129) Ἰουστίνου Πόποβιτς, Ἐπικίνδυνος ἢ Σόγκλησις Οἰκουμενικῆς Συνόδου, Ἀθήναι 1971, σ. 11 - 12.
- 130) Παρὰ Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Β', σ. 510.
- 131) Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. τόμ. Α', σ. 310.
- 132) Β. Ἰωαννίδου, Ἡ Σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ, ἐφημ. «Καθημερινή», 12.10.1962.
- 133) Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. τόμ. Α', σ. 311.
- 134) Τοῦ αὐτοῦ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 312.
- 135) Α. Δ. Δελήμπαση, Ἡ Αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Ἀθήναι 1972, σ. 245.
- 136) Ἰουστίνου Πόποβιτς, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 12.
- 137) Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πανορθόδοξου Συνεδρίου, ἐν Κωνσταντινουπόλει 1923, σ. 1, 3.
- 138) Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 6, καὶ Α. Δ. Δελήμπαση, Ἡ Αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Ἀθήναι 1972, σ. 236.
- 139) Πρακτικὰ καὶ Ἀποφάσεις τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Πανορθόδοξου Συνεδρίου, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 84, 85.
- 140) Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 84, καὶ Α. Δ. Δελήμπαση, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 237.
- 141) Πατριαρχικὴ Ἐγκύκλιος τοῦ 1920, παρὰ Β. Θ. Σταυρίδου, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, Ἀθήναι 1964, σ. 129.
- 142) Β. Θ. Σταυρίδου, Ἱστορία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, Ἀθήναι 1964, σ. 82.
- 143) Β. Θ. Σταυρίδου, Θ.Η.Ε., τόμ. 9ος, σ. 814.
- 144) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Β', σ. 645 - 646.
- 145) Γραμματείας Προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, Πρὸς τὴν Μεγάλην Σύνοδον, 1, Σαμπεζῦ Γενεύης 1971, σ. 5 - 7, καὶ Σ.Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 646.
- 146) Α. Δ. Δελήμπαση, Ἡ Αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Ἀθήναι 1972, σ. 245.
- 147) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ.

- Β', σ. 645, και Β. Θ. Σταυρίδου, Θ.Η.Ε., τόμ. 9ος, σ. 814, και περιοδικόν «Ὁρθοδοξία», ἀριθ. 58 (Ὀκτώβριος 1930).
- 148) Σ. Σ. Μπιλάλη, αὐτόθι.
- 149) Β. Θ. Σταυρίδου, Θ.Η.Ε., τόμ. 9ος, σ. 814.
- 150) «Ἐκκλησία», ἀριθ. 13 - 14 (1 και 15.7.1968), σ. 309.
- 151) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία και Παπισμός, Ἀθήναι, 1969, τόμ. Β', σ. 646.
- 152) Ἰ. Καρμίρη, Προσθήκαι εἰς τὰ Δογματικά και Συμβολικά Μνημεῖα..., Ἀθήναι 1967, σ. 33 - 38.
- 153) Γραμματείας Προπαρασκευῆς τῆς Ἀγίας και Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας, Πρὸς τὴν Μεγάλην Σύνοδον, 1, Σαμπεζὸ 1971, σ. 72 - 75.
- 153α) Περιοδικόν «Ὁρθοδοξία», ἀριθ. 58, (Ὀκτώβριος 1930), σ. 456.
- 154) Κατάλογος θεμάτων τῆς Ἀγίας και Μεγάλης Συνόδου, καταρτισθεῖς ὑπὸ τῆς ἐν Ρόδῳ Α' Πανορθόδοξου Διασκέψεως (1961), Γραμματείας Προπαρασκευῆς τῆς Ἀγίας και Μ. Συνόδου, ἐνθ' ἄνωτ., παράρτημα Ι, σ. 66 - 71.
- 155) Ἀπόφασις τῆς Δ' Πανορθόδοθου Διασκέψεως... ἐνθ' ἄνωτ. παράρτημα ΙΙ, σ. 74 - 75.
- 156) Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 72.
- 157) Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 73.
- 158) Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 75.
- 159) Ἐνθ' ἄνωτ. σ. 77.
- 160) «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 148 (1.6.1976), σ. 2.
- 161) «Ἐπίσκεψις», ἐνθ' ἄνωτ. σ. 3.
- 162) «Ἐπίσκεψις», ἐνθ' ἄνωτ. σ. 4.
- 163) Β. Θ. Σταυρίδου, Ὁρθοδοξία και Ἀγγλικανισμός κατά τὸν Κ' αἰῶνα, Θεσσαλονίκη 1960, σ. 13.
- 164) Ἀ. Δ. Δελήμπαση, Ἡ Αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Ἀθήναι 1972, σ. 230.
- 165) Παρὰ Σ. Ἀλεξίῳ, Ἐκκλησιαστικά Γεγονότα 1964 και 1965, σ. 242.
- 166) Θ.Η.Ε., τόμ. 8ος, σ. 968.
- 167) Θ.Η.Ε., τόμ. 1ος, σ. 202.
- 168) «Ὁρθόδοξος Τύπος», 10.6.1970, σ. 5.
- 169) «Ἐπίσκεψις», ἀριθ. 34 (6.7.1971), σ. 2 - 4. Ἴδὲ και «Καθολική», ἀριθ. 1732 (6.7.1971), σ. 1.
- 170) Α. Δ. Δελήμπαση, Ἡ Αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Ἀθήναι 1972, σ. 113.
- 171) Παρὰ Ἀρχιμανδρίτῃ Ἀθανασίῳ Βασιλοπούλῳ, νῦν Μητροπολίτῃ Ἡλείας, Ἀπὸ τὴν πορείαν τῆς ἀγάπης, Ἀθήναι 1968, σ. 85 (ἡ τελευταία).
- 172) Παρὰ Σ. Ἀλεξίῳ, Ἐκκλησιαστικά Γεγονότα 1964 και 1965, σ. 28.
- 173) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθμ. 90-91, Αὐγουστος - Σεπτέμβριος 1968, σ. 4.
- 174) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ἡ Αἵρεσις τοῦ Φιλιόκδε, Ἀθήναι 1972, τόμ. Α', σ. 13.
- 175) Τοῦ αὐτοῦ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 11, και «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 121 (10.6.1970), σ. 5.
- 176) Περιοδικόν «Ἄλλ Μασάρα», ἀριθ. 172, Φεβρουάριος 1961, σ. 97. Ἴδὲ και «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 129 (20.11.1970), σ. 1.
- 177) Ἰ. Καρμίρη, Προσθήκαι εἰς τὰ Δογματικά και Συμβολικά Μνημεῖα τῆς Ὁρθόδοξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας, Ἀθήναι 1967, κεῖμενα ἄρσεις ἀναθεμάτων τοῦ 1054, σ. 56 - 64.
- 178) Διαμαρτυρία Μητροπολίτου Φιλαρέτου πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀθηναγόραν, «Ἐκκλησία», ἀριθ. 8 (15.4.1966), σ. 190.
- 179) Ἰ. Καρμίρη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 59.
- 180) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 118. (10.4.1970), σ. 4, και παρὰ Σ. Σ. Μπιλάλη, Ἡ Οἰκουμηνική Ἀποστολή τῆς Ὁρθοδοξίας, Ἀθήναι 1970, σ. 19.
- 181) «Ἐκκλησία», ἀριθ. 67 (1 - 15 Μαρτίου 1970), σ. 111.
- 182) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 121 (10.6.1970), σ. 5.
- 183) Ἰουστίνου Πόποβιτς, Ἐπιστολή — Ἀναφορά πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς ἐν Σερβίᾳ Ἐκκλησίας, «Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι», ἀριθ. 1295 - 1296 (Ἰούλιος - Αὐγουστος 1971), σ. 52.
- 184) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 109 (10.10.1969), σ. 3.

- 185) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 122 - 123 (1 καὶ 20.7.1970), σ. 1.
- 186) Χρυσοστόμου Β', Τὰ Πεπραγμένα, ἀπὸ 15.7.1963 μέχρι 15.7.1964, Ἀθήναι 1964, σ. 40 - 41.
- 187) «Ἐκκλησία», ἀριθ. 11 - 12 (1/15.5.1971), σ. 246, 247.
- 188) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 120 (10.5.1970), σ. 6.
- 189) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 129 (20.11.1970), σ. 3.
- 190) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 117 (20.3.1970), σ. 2.
- 191) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 130 (10.12.1970), σ. 1, 4.
- 192) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 130 (10.12.1970), σ. 3.
- 193) «Ἐκκλησία», ἀριθ. 8 (15.4.1966), σ. 190.
- 194) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 135 (1.3.1971), σ. 3.
- 195) Μητροπολίτου Φλωρίνης Αὐγουστίνου Καντιώτου, Ἀπολογισμὸς μιᾶς τετραετίας, Ἀθήναι 1971, σ. 123.
- 196) Ταῦτα εἶναι τὰ ἐξῆς: Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Κριτικὴ τοῦ Παπισμοῦ, Ἀθήναι 1969. Τόμ. Α', σ. 428. Τόμ. Β', σ. 727. Καὶ Ἡ Αἵρεσις τοῦ Φιλιόκθε, ἱστορικὴ καὶ κριτικὴ θεώρησις τοῦ Φιλιόκθε, Ἀθήναι 1972, τόμ. Α', σ. 567.
- 197) Ἐγκυκλιῶδες Γράμμα τῆς Ἱ. Κοινότητος τοῦ Ἁγίου Ὁρους πρὸς τὰς ἐκκοισιν Ἱ. καὶ Σεβασμίας Μονᾶς τοῦ Ἁγίου Ὁρους Ἀθῶ, «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 127 (10.10.1970), σ. 4.
- 198) Γ. Ράλλη καὶ Μ. Ποτλῆ, Σύνταγμα τῶν θείων καὶ ἱερῶν Κανόνων, τόμ Β', σ. 692 - 696.
- 199) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 144 (15.7.1971), σ. 4.
- 200) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 122-123 (1 καὶ 20.7.1970), σ. 4.
- 201) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Β', σ. 601, καὶ «Ἔθνος», 17.7.1968.
- 202) Σ. Σ. Μπιλάλη, ἔνθ' ἄνωτ. σ. 513.
- 203) «Ἐκκλησιαστικὸς Ἀγών», ἀριθ. 67, Αὐγουστος 1972, σ. 4.
- 204) Ἰωάννου Ἀναστασίου, «Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς», τ. 572 - 573 α' - β', Ἰανουάριος - Φεβρουάριος 1966, σ. 95, καὶ Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Β', σ. 648.
- 205) Ἰουστίνου Πόποβιτς, Ἐπιστολὴ — Ἀναφορὰ πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς ἐν Σερβίᾳ Ἐκκλησίας, 1971.
- 206) Σάλωνος Νινίκα, «Ἀγιώτατε! Τὰ τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ» (Τρεῖς χαρακτηριστικαὶ ἐπιστολαὶ δύο Ῥώσων ἱερέων πρὸς τὸν Πατριάρχην Ἀλέξιον καὶ τὴν Ἱεραρχίαν), Ἀθήναι 1968, σ. 47, καὶ Σ. Σ. Μπιλάλη, ἔνθ' ἄνωτ.
- 207) «Ἐλεύθερος Κόσμος», ἀριθ. 2960 (11.3.1976), σ. 1.
- 208) Νικήτα Στροῦδε, Οἱ Χριστιανοὶ εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν, μετ. Ἀρχ. Χριστοδούλου Παρασκευαΐδου, Ἀθήναι 1968, σ. 7.
- 209) Νικήτα Στροῦδε, ἔνθ' ἄνωτ. σ. 394, καὶ Σ. Σ. Μπιλάλη, ἔνθ' ἄνωτ. σ. 649.
- 210) «Ἐπίσκοπις», ἀριθ. 142, (1.3.1976), σ. 4.
- 211) Μητροπολίτου Φιλαρέτου, Ἐπιστολὴ πρὸς Πατριάρχην Ἀθηνᾶγοραν, παρὰ Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Β', σ. 652-653.
- 212) «Ἐκκλησία», ἀριθ. 8 (15.4.1966), σ. 189.
- 213) Παναγιώτου Χρήστου, «Ὁρθόδοξος Παρουσία», τ. 3 - 4, ἔτος 1964, τόμ. Α', σ. 187.
- 214) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, ἔνθ' ἄνωτ. σ. 653.
- 215) Α. Δ. Δελήμπαση, Ἡ Αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Ἀθήναι 1972, σ. 189.
- 216) Σ. Σ. Μπιλάλη, ἔνθ' ἄνωτ. σ. 649 - 650.
- 217) Ἱ. Καρμίρη, Ὁρθοδοξία καὶ Ῥωμαιοκαθολικισμὸς, Ἀθήναι 1965, Β', σ. 109.
- 218) «Ἐκκλησία», ἀριθ. 15 - 16 (1 καὶ 15.8.1968), σ. 360.
- 219) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Β', σ. 651.
- 220) Ἰουστίνου Πόποβιτς, Ἐπιστολὴ — Ἀναφορὰ πρὸς τὴν Ἱ.

- Σύνοδον τῆς ἐν Σερβίᾳ Ἐκκλησίας, 1971.
- 221) «Ἐκκλησία», ἀριθ. 6 - 7 (1 - 15 Μαρτίου 1970), σ. 111.
- 222) «Ἐστία», 13.3.1970.
- 223) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁ Παποκαϊσαριαμὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, Ἀθήναι 1974, σ. 18.
- 224) Τοῦ αὐτοῦ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 36 - 37.
- 225) Τοῦ αὐτοῦ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 58.
- 226) Κ. Μουρατίδου, Ἡ «Ληστρική» Σύνοδος, «Ἐστία», 18.7.1973, σ. 1.
- 227) Σ. Σ. Μπιλάλη, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 123.
- 228) Τοῦ αὐτοῦ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 12.
- 229) «Μαρτυρία», ἀριθ. 16, (Ἰούνιος 1976).
- 230) Ἐφημερίς Λευκωσίας «Ἐλευθερία», 7 καὶ 15 Ἰουλίου 1973.
- 231) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁ Παποκαϊσαριαμὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, Ἀθήναι 1974, σ. 101.
- 232) «Ἐστία» (5.10.1967), σ. 6, καὶ «Ἀτλαντὶς» Νέας Ὑόρκης (25.9.1967), καὶ «Ἐθνικὸς Κήρυξ» Νέας Ὑόρκης (29.9.1967).
- 233) «Ἐστία» (17.8.1972), σ. 2.
- 234) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 122-123 (1 καὶ 20.7.1970), σ. 1.
- 235) Κ. Μουρατίδου, Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες «Στύλος καὶ Ἐδραίωμα» τῆς Ὁρθοδοξίας, Ἀθήναι, 1972, σ. 6.
- 236) «Ἐκκλησία», ἀριθ. 14 (15.7.1967), σ. 400, καὶ Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁρθοδοξία καὶ Παπισμὸς, Ἀθήναι 1969, τόμ. Β', σ. 368, 369, 370.
- 237) «Ἐκκλησιαστικὸς Ἀγών», ἀριθ. 57, (Ἰούνιος - Ἰούλιος 1971), σ. 6. Εἰς διαμαρτυρίας διὰ τοῦ Τύπου προέβησαν ἐν Ἡρακλείῳ Κρήτης τῇ 6.6.1971 τὰ μέλη τῶν χριστιανικῶν συλλόγων «Ὁ Μ. Φῶτιος» καὶ ὁ «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων».
- 237α) «Ἀποστολικὴ Διακονία», ἀρ. 6 (Ἰούνιος - Ἰούλιος 1976), σ. 8.
- 238) Ἰουστίνου Πόποδιτς, Ἐπιτολή — Ἀναφορὰ πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς ἐν Σερβίᾳ Ἐκκλησίας.
- 239) «Ἐλεύθερος Κόσμος» (9.4.1971), σ. 10.
- 240) «Ἐκκλησιαστικὸς Ἀγών», ἀριθ. 67 (Αὐγούστος 1972), σ. 4.
- 241) Α. Δ. Δελήμπαση, Ἡ Αἵρεσις τοῦ Οἰκουμενισμοῦ, Ἀθήναι 1972, σ. 245 - 246.
- 242) Σ. Σ. Μπιλάλη, Ὁ Παποκαϊσαριαμὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου, Ἀθήναι 1974, σ. 157.
- 243) Ἰουστίνου Πόποδιτς, ἐνθ' ἄνωτ.
- 244) Διαδιδαστικὴ Ἐπιστολὴ Ἐπισκόπου Σάμιπατς — Βάλιεβο Σερβίας πρὸς τὴν Ἱ. Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας τῆς ἐν Σερβίᾳ Ἐκκλησίας.
- 245) Χειρόγραφον.
- 246) Ἰουστίνου Πόποδιτς, Ἀνθρώπος καὶ Θεάνθρωπος, Ἀθήναι 1969, σ. 152.
- 247) «Ὁρθόδοξος Τύπος», ἀριθ. 224 (1.1.1975).
- 248) Α. Δ. Δελήμπαση, Ἡ ἐποχὴ τοῦ Ἀντιχρίστου, Ἀθήναι 1974, σ. 122.
- 249) Τοῦ αὐτοῦ, ἐνθ' ἄνωτ. σ. 92 - 93.
- 250) Περιοδικὸν «Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι», ἀριθ. 1295 - 1296 (Ἰούλιος - Αὐγούστος 1971), σ. 53.
- 251) Περιοδικὸν «Ὁρθοδοξία», ἀριθ. 58 (Ὀκτώβριος 1930), σ. 457 - 459.
- 252) Γραμματείας Προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, Πρὸς τὴν Μεγάλην Σύνοδον 1, Σαμπεζῦ Γενεύης 1971, σ. 66 - 71.

ΠΙΝΑΞ

ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Α΄.

- Ἐδέρκιος Συρακουσῶν σ. 78.
Ἐβουσαῖοι σ. 120.
Ἐγαθὰ σ. 114.
Ἐγάπη σ. 47, 48, 51, 53, 55, 57, 58, 70, 78, 84, 93, 94, 111, 116, 120, 127.
Ἐγγλικανισμὸς σ. 45, 46, 71, 127.
Ἐγγλικανοὶ σ. 52, 120.
Ἐγιον Ὀρος σ. 64, 79, 91.
Ἐγιωρεῖται σ. 79, 117.
Ἐγιος σ. 75, 95, 108, 101, 128.
Ἐγιος Σέργιος σ. 91.
Ἐγωγή σ. 128.
Ἐγῶν σ. 95, 102.
Ἐγῶν ἀντιαιρετικὸς σ. 104.
Ἐγωνία σ. 96.
Ἐδάμ σ. 106.
Ἐδελφὸς σ. 96.
Ἐδελφωσύνη σ. 127.
Ἐδιαφορία σ. 46.
Ἐδογματίστος συναγωγή σ. 93.
Ἐδυναμίαι σ. 106.
Ἐζυμα σ. 39, 74.
Ἐθανάσιος Μ. σ. 25, 29.
Ἐθετα σ. 55, 73, 93, 95, 120.
Ἐθηναγῶρας Κων/λεως σ. 53 - 54, 55, 56, 64, 71, 72 - 80, 88, 89, 94, 95, 105, 116, 117.
Ἐθηναγῶρας Λονδίνου σ. 93 - 94, 95.
Ἐθμιλιανὸς Καλαβρίας σ. 94.
Ἐιρεσιάρχης σ. 95.
Ἐιρεσις σ. 15, 12 - 13, 16 - 17, 24, 33 - 34, 42, 45, 52, 53, 54, 56, 57, 61, 62, 66, 70, 73, 74 - 75, 76, 77, 79, 87, 92, 95, 97, 103, 104, 108, 112, 117, 118, 120.
Ἐιρετικὸς σ. 12 - 13, 14, 15, 16 - 17, 26, 27, 29, 31, 34, 35, 39, 41, 42, 46 - 47, 54, 67, 72, 73, 74 - 75, 76, 79, 88, 90, 91, 94, 108, 116, 117, 120, 128.
Ἐκρίθεια σ. 67, 128.
Ἐλάθητον σ. 14, 19, 43, 74, 112, 123.
Ἐλεξάνδρεια σ. 112.
Ἐλέξιος Μόσχας σ. 83, 84, 86, 115.
Ἐλήθεια σ. 56, 75, 76, 78, 87, 95, 100, 103, 106, 117.
Ἐλιθιζάτος σ. 71.
Ἐμάθεια σ. 73.
Ἐμαρτάνοντες σ. 13, 14, 108.
Ἐμαρτία σ. 57, 101, 103, 104, 118.
Ἐμδρόσιος Ἐλευθερουπόλεως σ. 73, 79, 80.
Ἐμυνα σ. 120.
Ἐμφια σ. 121, 124.
Ἐναγιωσκόμενα σ. 123.
Ἐνάγκη σ. 104.
Ἐνάθεμα σ. 13, 55 - 56, 74 - 75, 76, 78, 108.
Ἐνανέωσις σ. 46, 120.
Ἐναρχισμὸς σ. 78, 79, 80, 97, 112, 117.
Ἐνατροπή σ. 57.
Ἐνέγκλητος σ. 89.
Ἐνεκτὸν σ. 74.
Ἐνελευθερία σ. 87 - 89.
Ἐνησυχία σ. 95, 98, 100, 103.
Ἐνομία σ. 102.
Ἐντίληψις σ. 54.
Ἐντισύνοδος σ. 27 - 33, 56, 62, 70, 99, 100, 101, 104, 105, 107. — Βασιλείας σ. 38, 40 — Γνωρίσματα σ. 28 — Α΄ Βατικανοῦ σ. 43 — Β΄ Βατικανοῦ σ. 47 - 49, 56, 62 — Ἐν Ἐφέσῳ Δηστροική σ. 29 - 31, 33 — Ἐν Κων/πόλει εἰκονομαχική σ. 31 - 32, 33 — Ἐν Τριδέντῳ σ. 42, 43 — Ἐν Τύρῳ σ. 29, 31 — Κακῆς ἐνότητος σ. 33 - 41, 74 — Λυῶν σ. 35 - 37, 41, 49 — Οἰκουμενιστική σ. 82 — Παπισμοῦ σ. 42 - 43, 65 — Προτε-

σταντισμοῦ σ. 43, 46 - 47 —
 Φερράρας - Φλωρεντίας σ. 37 -
 41, 49.
 Ἀντίχριστος σ. 29, 107, 109.
 Ἀντώνιος Ἐάνθης σ. 78.
 Ἀνύποπτον σ. 53, 74, 95.
 Ἄξιος σ. 94.
 Ἀπάθεια σ. 96, 104.
 Ἀπιστία σ. 55, 72 - 73, 93, 95, 104.
 Ἀποκάλυψις σ. 66, 69, 107, 109 113,
 116, 117, 118, 123.
 Ἀποστασία σ. 78.
 Ἀποστάτης σ. 79.
 Ἀποστολαί σ. 125
 Ἀπόστολοι σ. 15 - 16, 17 - 18, 19,
 20, 21, 23, 28.
 Ἀπόσχισις σ. 103 - 104.
 Ἀπόφασις σ. 20, 23, 87, 89, 114.

Ἀποχή σ. 101, 102, 117, 118.
 Ἀργόν ρῆμα σ. 114.
 Ἀρειανισμός σ. 29, 77.
 Ἀρειανοί σ. 29, 31.
 Ἀρετή σ. 95.
 Ἀρμένιοι σ. 120.
 Ἀρχιεπίσκοπος σ. 124.
 Ἀρχιερεὺς σ. 120.
 Ἀρχιτεκτονική σ. 121, 124.
 Ἀσέβεια σ. 75, 93, 100.
 Ἀθουστίνος Φλωρίνης σ. 78, 79, 80,
 81.
 Ἀθθεντία σ. 66, 123.
 Αὐτοκέφαλος σ. 120, 126.
 Αὐτοκτονία σ. 76, 80, 86, 117.
 Αὐτόνομος σ. 120, 126.
 Ἀφορισμὸς σ. 13.

Β'.

Βάπτισμα σ. 120, 128.
 — Ἀγγλικανῶν σ. 71.
 Βαπτισταί σ. 120.
 Βαρσομιᾶς σ. 29, 30.
 Βασίλειος Μ. σ. 25.
 Βασίλειος Σελευκείας σ. 30.
 Βασιλεὺς σ. 106.
 Βατικανὸν σ. 80, 92, 100, 117.

Βησσαρίων Νικαίας σ. 39, 40.
 Βίλλεμπραντς σ. 94.
 Β. Κουροῦέντοφ σ. 115.
 Βλασφημία σ. 55, 57, 73, 81.
 — Κατὰ Ἁγίου Πνεύματος σ.
 22 - 23, 65, 75.
 Βοηθὸς ἐπίσκοπος σ. 124.

Γ'.

Ἦλιος σ. 66, 69, 120, 125, 128.
 Γεννάδιος Σχολάριος σ. 8.
 Γερμανὸς Γ' σ. 35.
 Γερμανὸς Κων/λεως σ. 31.
 Γκλέμπ Γιακουβίν σ. 83.
 Γλώσσα Ἑλληνική σ. 33.
 Γνωμοδότησις σ. 80.
 Γονιμοποίησις σ. 128.

Gore σ. 61.
 Γουλιέλμος Γ' σ. 44.
 Γράμματα σ. 125.
 Γραφή σ. 66, 123.
 Γρηγόριος Θεολόγος σ. 25.
 Γρηγόριος Ι' πάπας σ. 35, 36, 37.
 Γρηγόριος Παλαμᾶς σ. 25.

Δ'.

Δεινὰ σ. 96, 97 - 98.
 Διμήτριος Κων/λεως σ. 81 - 82,
 94 - 95.
 Διαζύγιον σ. 120, 128.
 Διάθεσις σ. 100.
 Διαίρεσις σ. 62, 63, 71, 92, 96, 97,
 103, 104.
 Διάλογος σ. 48, 62, 72, 75, 78, 87,
 88, 89.
 — Ἀγάπης σ. 55 — Θεολο-
 γικὸς σ. 62.
 Διαμαρτύρησις σ. 42.
 Διασκέπτεσθαι σ. 63.
 Διάσκεψις σ. 46, 61, 63, 88, 89.

— Ρόδου σ. 113 — Α' ἐν Ρόδῳ
 σ. 62, 64, 65, 66, 123 —
 Β' ἐν Ρόδῳ σ. 56, 62 — Γ' ἐν
 Ρόδῳ σ. 62, 63, 81, 88 — Δ'
 ἐν Βελιγραδίῳ σ. 62 — Ε' ἐν
 Σαμπεζῶ σ. 62 - 63, 64, 65,
 66, 81, 88 — Προσυνοδική σ.
 64 — Α' προσυνοδική σ. 68 -
 69, 70 - 71.
 Διάσπασις Ὁρθοδόξων σ. 56, 63, 78,
 91.
 Διασπορά σ. 117, 126.
 Διαφοραί σ. 53, 75, 79, 80, 87.
 Διαφωνία σ. 99.

Διδάσκειν σ. 91.
 Διεθνὲς Ἱεραποστολικὸν Συμβούλιον
 σ. 45.
 Δι' ἱστάμενοι σ. 48.
 Δίκαιος σ. 108.
 Δικαιοσύνη σ. 57, 124.
 Δικαστήριον σ. 120, 124.
 Διοίκησις σ. 124, 126.
 Διονύσιος Ἀρεοπαγίτης σ. 16, 17, 25.
 Διδόσκορος Ἀλεξανδρείας σ. 29, 30,
 92.
 Διπλωματία σ. 95.
 Δίπτυχα σ. 125.

Διχασμός σ. 102.
 Διωγμός σ. 28, 32, 37, 57, 84 -
 85, 86, 92, 98, 100, 104, 105,
 106, 107, 114 - 115.
 Δόγμα σ. 14, 17, 55, 57, 106, 116,
 117, 123.
 Δογματικά ζητήματα σ. 54, 99.
 Δογματικά θέματα σ. 87, 100.
 Δογματικαὶ διαφοραὶ σ. 53, 56.
 Δούλος σ. 57.
 Δράσις σ. 126.
 Δύσις σ. 115.
 Δωρόθεος Τσεχοσλοβακίας σ. 78.

Ε΄.

Ἑβραϊσμός σ. 45, 46, 47, 52, 105,
 107, 108.
 Ἑγκαλούμενος σ. 100.
 Ἑγκλήματα κομμουνιστῶν σ. 84, 85,
 86.
 Ἑγκόλπιον σ. 94.
 Ἑγκύκλιος σ. 54 - 55, 100.
 Ἔτους 1902 σ. 51 - 52, 61 —
 Ἔτους 1920 σ. 52 - 53, 66, 71,
 127.
 Ἑθνικὸς σ. 47.
 Ἔθνος σ. 18, 105, 107.
 Εἰκονογραφία σ. 121, 124.
 Εἰκονομαχία σ. 31.
 Εἰκονομάχοι σ. 31, 32.
 Εἰρήνη σ. 26, 47, 70, 104, 106, 107,
 127.
 Εἰρήνη Ἀθηναία σ. 106.
 Ἐκκλησία σ. 11, 15 - 19, 18, 66,
 72, 73, 75, 105, 106, 107, 111,
 112, 114, 119, 123.
 — Ἀγία σ. 13 - 14 — Ἀγιο-
 σαβδιτική σ. 101, 118 — Δυτι-
 κή σ. 33 - 34 — Ἑλλάδος σ.
 116 — Ἐν Ἀμερικῇ σ. 119 —
 Ἐπανίδρυσις σ. 46, 55, 80 —
 Καθολικὴ σ. 14 - 15 — Μία σ.
 11 - 13 — Νέα σ. 46 — Ρω-
 σίας σ. 86 - 87, 115, 116, 117,
 119 — Σερβίας σ. 97, 101, 117
 — Συνόδων σ. 19 - 26 — Τῶν
 κλάδων σ. 46, 52, 93.
 Ἐκκλησίαι.
 — Δορυφόρων σ. 86, 90 — Ἑ-
 λάσσονες σ. 126 — Ὁρθόδοξοι
 σ. 55, 125 — Σλαβικαὶ σ. 112
 — Τσπικαὶ σ. 109, 113.
 Ἐκκληστον σ. 124.
 Ἐκλογή Ἀρχιερέως σ. 120 - 121,
 124.
 Ἐκπίπτοντες σ. 67, 128.
 Ἐκσυγχρονισμός σ. 70.

Ἐλεγχος σ. 57.
 Ἐλευθερία σ. 56, 83 - 89, 127.
 — Ὁρθόδοξου λόγου σ. 22, 30,
 40, 41, 87, 99, 100.
 Ἑλλάς σ. 107.
 Ἐνότης σ. 12, 34, 47, 51, 52, 56, 65-
 66, 57, 61, 63, 70, 71, 72, 74,
 75, 87, 112, 126.
 — Ἀδογματίστος σ. 44 — Ἀ-
 πιστίας σ. 44 - 45 — Διοικητι-
 κή σ. 44 — Κακὴ σ. 33, 34,
 46, 48, 63 — Πρακτικὴ σ. 75.
 Ἐνωσις σ. 33, 34, 35, 36 - 37, 40,
 51 - 52, 53, 55, 63, 70, 72, 73,
 74, 75, 76, 77, 78, 87, 96,
 97, 102, 126, 127.
 — Οἰκουμενικὴ σ. 39.
 Ἐορτή σ. 61, 126.
 Ἐξίς σ. 53.
 Ἐξουσία σ. 107, 114, 116.
 Ἐπαφαὶ σ. 126.
 Ἐπιδρομὴ σ. 104.
 Ἐπιπολαιότης σ. 80, 86, 117.
 Ἐπισκέψεις σ. 119, 126.
 Ἐπισκοπιανοὶ σ. 52, 71, 127.
 Ἐπίσκοπος σ. 16, 42, 43, 103, 104,
 124.
 — Καὶ αἵρεσις σ. 78, 80.
 Ἐπιστήμη σ. 107.
 Ἐπιτροπὴ σ. 42, 43, 52, 54, 61, 62,
 63, 69, 75, 88.
 — Ἐν Σαμπεζὺ σ. 68 — Πανορ-
 θόδοξος θεολογικὴ σ. 62 — Προ-
 καταρτικὴ ἔτους 1930 σ. 64,
 65, 68, 119 — Προπαρασκευα-
 στικὴ Μ. Συνόδου σ. 64, 65, 68,
 69.
 Ἐπιφάνιος Θεοδωρόπουλος σ. 76 - 77.
 Ἐρμογένης Καλοῦγας σ. 86.
 Ἐτερόδοξος σ. 98, 120.
 Εὐαγγέλιον σ. 111, 127.
 Εὐγένιος Δ΄ πάπας σ. 37, 38, 39.

40, 41.
 Εὐγένιος Κρήτης σ. 94.
 Εὐθανασία σ. 128.
 Εὐθύνη σ. 102.
 Εὐλογία σ. 94, 108.
 Εὐσέβεια σ. 75, 95.

Εὐσέβιος σ. 30.
 Εὐσέβιος Νικομηδείας σ. 29.
 Εὐταξία σ. 124.
 Εὐχή σ. 128.
 Ἐχθρός σ. 96.

Ζ'.

Ζητήματα σ. 61 - 62, 98, 115, 126.
 — Δογματικά σ. 68, 70.

«Ζωῆς καὶ Ἐργασίας» κίνησις σ.
 46, 53.

Η'.

Ἡλίας πατρ. Ἀντιοχείας σ. 92.
 Ἡμερολόγιον σ. 52, 61, 62, 66, 67,

69, 71, 97, 116, 121, 125.

Θ'.

Θάνατος σ. 14, 20, 95, 108, 109.
 Θεάνθρωπος σ. 97, 111, 112.
 Θέματα σ. 70, 96.
 — Γενικά σ. 68 — Πρὸς ἐπεξεργασίαν σ. 69 — Θεολογικά σ. 128 — Θεωρητικά σ. 69, 70, 87 — Μ. Συνόδου σ. 65 - 71, 72 — Πίστεως σ. 68, 82 — Σχολαστικο - προτεσταντικά σ. 80, 117.
 Θεοδόσιος Β' σ. 25, 106.
 Θεοδόσιος Μ. σ. 25, 106.

Θεόδωρος Στουδίτης σ. 104.
 Θεολογεῖν σ. 57.
 Θεολογία σ. 36, 48, 64, 67, 73, 80, 96, 117.
 — Παπισμοῦ σ. 42, 43.
 Θεολόγοι σ. 81, 88, 117.
 Θεοπνευστία σ. 66, 67, 123.
 Θεοσοφισμὸς σ. 68, 120.
 Θεσαυροφυλάκιον σ. 55, 73.
 Θρησκεία: σ. 46, 128.
 Θυμὸς σ. 58.

Ι'.

Ἰακωβίται σ. 120.
 Ἰάκωβος Ἀμερικῆς σ. 77, 93, 95.
 Ἰάκωβος Μηθόμνης σ. 77.
 Ἰερόματα σ. 128.
 Ἰεράρχης σ. 18 - 19, 103, 104, 106, 117.
 Ἱεραρχία σ. 11, 16, 23, 24, 29, 30, 35, 36, 41, 75, 81, 89, 105, 123.
 — Ἀλάθητον σ. 19 — Ἑλλάδος σ. 102 — Κύπρου σ. 91 — Ρωσίας σ. 83, 86, 90, 91, 105, 116 — Σερβίας σ. 101, 118 — Τεχνητὴ σ. 86.
 Ἰερεὺς σ. 19, 103, 115.
 Ἰερωσύνη σ. 16 - 17.
 — Αἰρετικῶν σ. 16 - 17.
 Ἰούδας σ. 106, 116.

Ἰουστινιανὸς σ. 25, 106.
 Ἰουστινιανὸς Β' σ. 25, 106.
 Ἰουστίνος Πόποβιτς σ. 76, 78 - 79, 80, 84, 90, 91, 92, 95, 97, 101, 102, 104, 106, 107, 109, 111, 118.
 Ἱστορία σ. 126.
 Ἰωακείμ Γ' σ. 51, 52.
 Ἰωάννης Βέκκος σ. 36, 37.
 Ἰωάννης Δαμασκηνὸς σ. 31.
 Ἰωάννης Η' Παλαιολόγος σ. 37, 38, 39, 40.
 Ἰωάννης Καρμίρης σ. 88.
 Ἰωάννης ΚΓ' πάπας σ. 47, 48.
 Ἰωάννης Σάμπας - Βάλιεβο σ. 101.
 Ἰωάννης Χρυσόστομος σ. 25.
 Ἰωσήφ σ. 35, 36, 37, 38, 39.

Κ'.

Καθαρτήριον πῦρ σ. 36.
 Καθηγητής σ. 125, 126.
 Καινή Διαθήκη σ. 66.
 Καινοτομία σ. 17, 18, 24, 52, 62, 63, 65, 67, 70, 82, 100.
 Καιρός σ. 104, 106, 113.
 Καισαροπαπισμὸς σ. 31, 32, 36, 83, 87, 90.
 Κακοδοξία σ. 96.
 Κακὸν σ. 27.
 Καλδινισμὸς σ. 44, 127.
 Κανόνες σ. 25, 57, 66, 70, 79, 92, 93, 94, 106, 116, 117, 119 - 120, 121, 124.
 Κατάλογος.
 Α' Διασκέψεως Ρόδου σ. 123 - 128 — Ε' Διασκέψεως ἐν Σαμπεζῷ σ. 66 - 67 — Ἐπιτροπῆς 1930 σ. 119 - 121 — Θεμάτων Μ. Συνόδου σ. 64, 65, 66 — Προπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπῆς σ. 69.
 Κατηγορία σ. 99.
 Καῖσις νεκρῶν σ. 128.

Κίνδυνος σ. 96, 102, 103.
 Κληρὸς σ. 103, 104, 119, 125.
 Κοινὸν Ποτήριον σ. 56, 76, 77, 80.
 Κοινωνία σ. 79 - 80, 128.
 Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν σ. 53.
 Κοινωνία τῶν Ἐκκλησιῶν σ. 53.
 Κοινωνικαὶ μεταβολαὶ σ. 128.
 Κομμουνισμὸς σ. 83 - 87, 90, 98, 102, 105, 106, 112, 115, 116.
 Κογκρεδάτον σ. 92.
 Κόπται σ. 120.
 Κόσμος σ. 126, 127.
 Κράτος σ. 107, 115.
 Κρεμλίνον σ. 83, 84, 85, 86, 87, 94, 105.
 Κρίσις σ. 96, 101, 108, 114.
 Κύπρος σ. 105.
 Κύρος σ. 100.
 Κάλυμα σ. 53, 73, 93.
 Κωνσταντῖνος Ε' σ. 31, 32.
 Κωνσταντῖνος Μ. 25, 106.
 Κωνσταντῖνος Πορφυρογέννητος σ. 26.
 Κωνσταντῖνος Πωγωνάτος σ. 25, 106.
 Κωνσταντῖνος Σουλᾶου σ. 32.

Λ'.

Λαῖκοι σ. 66, 67, 69, 103, 104, 124.
 Λαλεῖν σ. 103.
 Λαοὶ σ. 127.
 Λαὸς σ. 37, 41, 96, 101, 102, 103, 112, 118.
 Λατίνοι σ. 73.
 Λατρεία σ. 66, 67, 69, 123, 124, 126, 128.

Λέων Ρώμης σ. 31.
 Λίβελλος σ. 120, 128.
 Λιθοβολισμὸς σ. 90.
 Λόγος σ. 108.
 Λουθηρανισμὸς σ. 44, 127.
 Λουνατσάρακι σ. 84, 115.
 Λύκος σ. 57, 103.

Μ'.

Μακάριος Κύπρου σ. 91, 92, 95.
 Μαρκιανὸς σ. 25, 106.
 Μάρκος Εὐγενικὸς σ. 25, 38 - 39, 40, 41.
 Μαρξισμὸς σ. 84, 68, 108.
 Μάρτυρες σ. 105.
 Μαρτυρία σ. 70, 128.
 Μαρτύριον σ. 104, 105, 108, 109.
 Μασονισμὸς σ. 45, 46, 52, 68, 105, 108, 120.
 Μ. Συνέδριον σ. 28, 29, 31, 32, 37, 41, 47.
 Μεθοδισταὶ σ. 120, 127.
 Μέθοδος σ. 54, 56 - 57, 63, 105.
 Μελέτιος Μεταξάκης σ. 52, 61, 64, 71 - 72.
 Μελιτιανοὶ σ. 75.

Μελίτων Χαλκηδόνος σ. 69 - 70, 71, 77, 80 - 81, 88, 89, 94, 95.
 Μέριμνα σ. 113.
 Μετάνοια σ. 46 - 47, 72, 73, 81, 92, 96, 113.
 Μετουσίωσις σ. 74.
 Μετοχή σ. 101.
 Μηδενισμὸς σ. 78, 79, 80, 97, 112, 117.
 Μήνυσις σ. 77, 81, 90, 93, 94.
 Μητρόπολις Ρωσικὴ Ἀμερικῆς σ. 116, 117.
 Μητροπολίτης σ. 103, 124.
 Μισαλλοδοξία σ. 88.
 Μίσος σ. 84, 116.
 Μιχαὴλ Η' Παλαιολόγος σ. 35, 36.
 Μιχαὴλ Κηρουλάριος σ. 33.

37.
Μνημόσυνον σ. 79 - 80.
Μοιχειανική αίρεσις σ. 68.
Μοναχισμός σ. 32, 103, 119, 120, 124.
Μονή Βατοπεδίου σ. 64.
Μονή Λαύρας σ. 91.
Μονόλογος σ. 89.
Μόρφωσις σ. 119, 125.

Μουσική σ. 121, 124.
Μύρον Ἁγίου σ. 125.
Μυστήρια σ. 48, 63, 67, 76, 91, 94, 128.
Μυστηριακή ἐνότης σ. 56.
Μυστηριακή Κοινωνία σ. 48, 76, 80, 90, 91, 94, 102, 116.
— Ρωσία σ. 56.

Ν'.

Ναός σ. 84 - 85, 115.
Νεκρός σ. 128.
Νεολαία σ. 125.
Νεολογισμός σ. 64.
Νεωτερισμός σ. 17, 57, 92.
Νῆσος σ. 107.
Νηστεία σ. 66, 67, 69, 124.
Νικήτα Στρούβε σ. 77, 84.

Νικόδημος Λένιν σ. 115.
Νικόδημος Ρωσίας σ. 85.
Νικολάι Ἐσλίμαν σ. 83.
Νικόλαος ΣΤ' Ἀλεξανδρείας σ. 91, 92.
Νόμισμα ἀγάπης σ. 55.
Νόμος σ. 35, 56, 57, 89, 93.

Ο'.

Ὁγδὴ ἡμέρα σ. 107 - 108.
Ὁδηγοί σ. 128.
Ὁικογένεια σ. 128.
Ὁικονομία σ. 67, 69, 128.
Ὁικουμενική Κίνησις σ. 45 - 49, 52, 53, 54, 61, 62, 63, 66, 80, 127.
Ὁικουμενισμός σ. 45 - 47, 54, 55, 62, 68, 73, 74, 75, 76 - 77, 80, 81, 89, 102, 103, 104, 105, 107, 108.
— Παπισμός σ. 47 - 49, 55, 56 — Προτεσταντικός σ. 43 - 47, 48, 55, 71.
Ὁικουμενιστής σ. 96, 97, 104.
Ὁμολογητής σ. 76, 80, 82, 86, 90,

96, 105, 108, 117.
Ὁμολογία σ. 95, 104, 109, 111, 117, 118, 123, 127.
Ὁμολογιακαὶ ἐνώσεις σ. 45.
Ὁπιον σ. 112.
Ὁρθοδοξία σ. 47, 49, 78, 92, 102, 103, 104, 107, 112, 116, 117, 123, 126, 127, 128.
Ὁρθόδοξος σ. 15, 103, 104, 109, 113.
Ὁρθολογισμός σ. 42.
Ὁροι σ. 21 - 23, 52, 64, 65, 67, 93, 100.
Ὁύμανισμός σ. 97, 112.
Ὁύνία σ. 68, 120, 126.

Π'.

«Πγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν» σ. 42, 46, 47, 53, 54, 55, 65.
«Παγκόσμιος Σύνδεσμος» σ. 45.
Παλαιὰ Διαθήκη σ. 123.
Παλαιοκαθολικοὶ σ. 120, 127.
Πανεπιστήμιον σ. 104.
Πανορθόδοξον Συνέδριον σ. 61.
Πάπας σ. 42, 43, 76, 106, 117.
Παπικοὶ σ. 39, 56, 73.
Παπισμός σ. 42, 43, 47 - 49, 52, 55, 68, 78, 92, 96, 102, 108.
Παποκαίσαρισμός σ. 36, 43, 91, 93, 94 - 95, 105, 106.
Παπόφιλοι σ. 96, 106.
Παραδόσεις σ. 124.
Παράδοσις σ. 16, 17 - 18, 19, 23, 24,

28, 49, 53, 56, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 71, 80, 81, 86, 88, 90, 96, 98, 100, 101, 103, 112, 116, 117, 119, 121, 123, 127, 128.
— Ἀποστολική σ. 18, 19, 52, 57 — Ἐκκλησιαστική σ. 18, 19.
Παρακοή σ. 20.
Παράλυσις πνευματική σ. 90, 93 - 96, 116.
Παραπομπαὶ σ. 8, 129.
Παρασκευηνακῶς σ. 40, 41.
Παρατηρηταὶ σ. 56.
Πάσχα σ. 67, 69, 121, 125.
Πατέρες σ. 17, 18, 19, 23, 25, 57, 73, 75, 93 - 94, 95, 101, 103, 107, 108, 109, 114, 116.

Πατριαρχεῖον σ. 23.
 — Ἀλεξανδρείας σ. 92, 93, 95
 — Ἀντιοχείας σ. 92, 93, 95 —
 Ἱεροσολύμων σ. 92, 93, 95 —
 Οἰκουμενικόν σ. 52 - 53, 56, 62,
 78, 88, 89, 92 — Μόσχας σ.
 56, 76, 80, 85, 91, 94, 115,
 117.
 Πατριάρχης σ. 20, 103, 124.
 Παῦλος Παραμυθίας σ. 79, 80.
 Παῦλος ΣΤ΄ πάπας σ. 48, 55, 56,
 74, 76, 97.
 Πειθαρχία σ. 114.
 Πειρασμός σ. 102, 107, 109, 113,
 118.
 Πεντάλεπτον σ. 46, 87, 88, 89, 99,
 100.
 Περιβολή σ. 66, 125.
 Περικοπαί σ. 124.
 Περιοδικά σ. 125.
 Πίος Θ΄ πάπας σ. 43.
 «Πίστεις καὶ Τάξεις» κίνηρις σ.
 46, 53.
 Πίστις σ. 48, 54, 55, 57, 58, 70,
 75, 77, 78, 79, 80, 89, 92,
 93, 95, 96, 99, 100, 108, 109,
 111, 116, 117, 123, 126.
 Πίστις καὶ Διοικήσις σ. 54.
 Πλάνη σ. 75, 78, 87.
 Πλειοψηφία σ. 31, 43.
 Πνευματισμός σ. 68, 120.
 Ποιμήν σ. 57.
 Ποιμήν Μόσχας σ. 85, 115.
 Ποινικὴ Δικονομία σ. 120, 124.
 Πολιτεία σ. 24, 30, 35, 36, 38, 105,
 107, 115, 116.
 — Σύνοδοι σ. 24.
 Πολιτικὴ σ. 36.

Παλιτισμός σ. 107, 121, 127.
 Πολύκαρπος Σισανίου σ. 77 - 78.
 Πονηρία σ. 57.
 Πουλχερία σ. 25, 106.
 Πρακτικά.
 — Ζητήματα σ. 87, 126 — Θέ-
 ματα σ. 65, 66, 67, 68, 69,
 70.
 Πρακτικὴ σκοπιμότης σ. 74.
 Πρακτικὸς σ. 54.
 — Χριστιανισμός σ. 44.
 Πράξις σ. 120, 125, 128.
 Πραποφασίζεῖν σ. 22, 70, 100.
 Προβλήματα σ. 54, 70, 97, 104, 107,
 112, 113, 114, 128.
 Προδιάσκεψις σ. 52, 61.
 Προδοσία σ. 116.
 — Ἰούδα σ. 56, 57, 76, 89 -
 96, 90 - 91.
 Προδότης σ. 111.
 Πρόεδρος σ. 124.
 Προστομασία σ. 96, 101, 105 - 106,
 113, 117, 118.
 Πρόληψις σ. 53.
 Προπαγάνδα σ. 126.
 Προσευχὴ σ. 72.
 Προσηλυτισμός σ. 120, 126.
 Πρόσκοπια σ. 55.
 Προσκυνήματα σ. 128.
 Προσύννοδος σ. 8, 62, 64, 65, 119.
 Προτεστάντης σ. 44, 54 - 55.
 Προτεσταντισμός σ. 42 - 47, 49, 52,
 68, 96, 108, 120, 127.
 Προφήται σ. 18.
 Πρωτεῖον σ. 36, 39, 42, 43, 48.
 Πτώσις σ. 95, 103, 106.
 Πύργος τῆς Βαβέλ σ. 80, 117.

Ρ΄.

Ρομφαία σ. 102, 108.

Ρωμαιοκαθολικισμός σ. 120, 126.

Σ΄.

Σάλπιγξ σ. 102.
 Σατανᾶς σ. 73.
 Σεμνότης σ. 57.
 Σεραφεῖμ Ἀθηνῶν σ. 94.
 Σημειώσεις σ. 129.
 Σιγή σ. 39, 48, 55, 80, 92, 95, 103.
 Σιωπὴ σ. 80, 82, 86, 99, 102, 103,
 104.
 Σιωνισμός σ. 45, 46, 47, 68, 105,
 108.
 Σκανδαλισμός σ. 78, 79, 81, 79 - 90,
 93, 95, 116.

Σκάνδαλον σ. 81, 102, 103.
 Σκευή σ. 121, 124.
 Σκέψις σ. 53, 63.
 Σκοπιμότης σ. 57, 84, 96.
 — Πρακτικὴ σ. 74, 87.
 Σκοπὸς σ. 102.
 Σολζενίτσιν σ. 84.
 Σοφία σ. 57, 93.
 Σπουδασταί σ. 119, 125, 126.
 Σπυρίδων Μπιλάλης σ. 8, 78, 87, 97,
 101 - 102.
 Στάλιν σ. 115.

Σταυρίδης σ. 53.
 Σταυρός σ. 57.
 Στενάζειν σ. 57.
 Συγγράμματα σ. 125.
 Σύγκλησις συνόδου σ. 23, 71, 83, 97, 98, 100, 101, 106, 112, 113, 117.
 Συγκρητισμός σ. 77, 93.
 Συγχρονισμός σ. 100, 124.
 Σύγχυσις σ. 79, 100.
 Συζήτησις σ. 36, 40, 46, 52, 54, 68, 71, 87, 88, 89, 100, 127.
 Συλλειτουργία σ. 91.
 Συμβολικά κείμενα σ. 123.
 Συμβούλιον σ. 45, 46.
 Συμμετοχή σ. 102.
 Συμπροσευχή σ. 48, 55, 94.
 Συμφορά σ. 118.
 Συμφωνία σ. 18, 23, 24, 25.
 Συναγωγή σ. 93.
 Συναδέλφωσις σ. 47.
 Συνάντησις σ. 55, 56, 125.
 — Ἱεροσολύμων σ. 74.
 Συναφεία σ. 53.
 Σύνδεσμος σ. 45.
 Συνέδριον σ. 41, 43, 45, 61, 62, 67.
 — Θεολογικόν σ. 125 — Ἱερατικόν σ. 125 — Λάμπη σ. 71 — Πανορθόδοξον τοῦ 1923 σ. 61 - 62, 71 — Τῶν ἀνόμων σ. 28.
 Συνεῖδησις σ. 54, 98, 100, 111, 112, 116, 123.
 Συνέλευσις σ. 46, 47, 120.
 Συνεργασία σ. 54, 62, 126.
 Σύνεσις σ. 104.
 Σύνοδος σ. 19, 61 - 62, 63, 64, 100, 101, 103, 104, 108, 116, 120.
 — Ἄκυρος σ. 87 — Ἀλάθητος σ. 19, 20 — Ἀποστολική σ. 20 -

21, 29, 106 — Ἀποφάσεις σ. 20, 23 — Ἐκκλησία σ. 26 — Ἑλλάδος σ. 101, 102 — «Ἐνωτικαί» σ. 34 - 41 — Ἀθηστική σ. 92 — Μείζων Λευκωσίας σ. 92 — «Μεγάλη Σύνοδος» σ. 63 - 64, 68, 69 - 70, 80, 86, 89, 95, 96, 97, 99, 100, 101, 102, 105, 106, 111, 112, 113, 114, 117 — Ὁρθόδοξος σ. 23, 51 — Πρωτοδευτέρα σ. 25, 103 — Συμφωνία σ. 23, 24 — Συζήτησις σ. 23 — Σερβίας σ. 101, 102, 111, 118 — Τοπικαί ἐτῶν 1341, 1347 καί 1351 σ. 25 — Τοπική σ. 23, 24, 25, 108 — Φερράρας - Φλωρεντίας σ. 102.
 Σύνοδος Οἰκουμενική σ. 23 - 26, 56, 62, 90, 98, 100, 106, 123.
 — Γνωρίσματα σ. 24 — 7 Οἰκουμενικαί σ. 25 - 26, 108, 113, 114 — Α' Οἰκουμενική σ. 25, 29, 32 - 33, 64, 67, 69, 100, 106, 108, 121, 125 — Β' Οἰκουμενική σ. 25 — Γ' Οἰκουμενική σ. 25 — Δ' Οἰκουμενική σ. 25 — Ε' Οἰκουμενική σ. 25 — ΣΤ' Οἰκουμενική σ. 25 — Πενθέκτη σ. 25 — Ζ' Οἰκουμενική σ. 25, 108 — Ὁγδόη σ. 107, 108, 114.
 Σύνταγμα σ. 107.
 Σχέσεις σ. 63, 120, 125, 127.
 — Διορθόδοξοι σ. 125 — Φιλικαί σ. 126.
 Σχίσμα σ. 12, 15, 24, 33, 34, 73, 96, 97, 103, 104, 112, 117, 118.
 Σχισματικὸς σ. 15, 39, 67, 120, 128.
 Σχολή σ. 125.
 Σωτηρία σ. 103.
 Σωφρόνιος Ἱεροσολύμων σ. 103 - 104.

Τ'.

Τάξις σ. 104.
 Τεκνοποιία σ. 128.
 Τελώνης σ. 47.
 Τετράπλευρον τοῦ Λάμπη σ. 46.
 Τέχνη σ. 120, 121, 124.
 Τεχνική σ. 107.

Τεχνολογία σ. 57.
 Τιτουλάριος σ. 124.
 Τόμος σ. 125.
 Τοπικά Συμβόλια σ. 45.
 Τυπικόν σ. 121, 124.

Υ'.

Υἱοί σ. 93 - 94.
 Υπάλληλος σ. 84, 85, 94.
 Υπερπληθυσμός σ. 128.

Υπόκρισις σ. 57, 88.
 Υποταγή σ. 100.
 Υποτροφία σ. 125.

Φ'.

Φανάριον σ. 7 - 8.	Φόνος σ. 103.
Φιλαιρετικός σ. 108.	Φρυκαλεότης σ. 90, 104, 105, 109,
113, 116.
Φιλάρετος Ἀμερικῆς σ. 78, 85, 86.	Φρόνημα σ. 107.
Φιλιάκβε σ. 36, 39, 73, 74, 80.	Φροντιστήριον σ. 125.
Φιλόθεος Ζερβάκος σ. 77, 81, 93.	Φυλετικά διακρίσεις σ. 128.
Φιλονεικία σ. 74.	Φώτιος Μ. σ. 33.
Φλαβιανός Κων/λεως σ. 29, 30.	
Φόδος σ. 111.	

Χ'.

Χαλδαῖοι σ. 120.	Χρόνος σ. 46.
Χειροτονία Ἀγγλικανισμοῦ σ. 71.	— Πεντάλεπτον σ. 87, 88, 89,
99, 100.
Χιλιασμός σ. 68, 108, 120.	Χρυσόστομος Β' Ἀθηνῶν σ. 77.
Χρίσμα σ. 120, 128.	Χρυσόστομος Παπαδόπουλος σ. 71.
Χριστιανισμός σ. 93.	Χωρεπίσκοπος σ. 124.
Χριστιανός σ. 15, 18 - 19, 26, 116.	

Ψ'.

Ψευδοπροφήτης σ. 107.	Ψεύδος σ. 75, 95.

Ω'.

- ᾠφέλεια σ. 35, 95, 104.

ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΑΙ

PG. = Ἑλληνικὴ Πατρολογία Migne.

ΒΕΠΕΣ = «Βιβλιοθήκη Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων», ἐκδόσεως Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΑ = «Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ Συγγράμματα», ἐκδιδόμενα ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐπιμελεία Παναγιώτου Κ. Χρήστου, ἀπὸ τοῦ 1962.

ΘΗΕ = «Θρησκευτικὴ καὶ Ἠθικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία».

ΔΣΜ = «Τὰ Δογματικὰ καὶ Συμβολικὰ Μνημεῖα τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας», ἔκδ. 2α, ἐν Ἀθήναις 1960, ὑπὸ Ἰωάννου Καρμίρη.

Σημειώσεις:

Δασεῖαι τινες τοῦ ρ τῶν χωρίων δὲν ἐτέθησαν διὰ τεχνικοὺς λόγους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	Σελ. 7
--------------------	-----------

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΣΥΝΟΔΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΥΝΟΔΟΙ

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α'.

Η ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΣΥΝΟΔΩΝ

1. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία.	11
— Μία ἡ Ἐκκλησία	11
— Ἁγία ἡ Ἐκκλησία	13
— Καθολικὴ ἡ Ἐκκλησία	14
— Ἀποστολικὴ ἡ Ἐκκλησία	15
2. Ἐκκλησία τῶν Συνόδων.	19
— Ὁ θεῖος θεσμὸς τῶν Συνόδων	19
— Ὅροι Ὁρθοδόξου Συνόδου	21
— Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι	23

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Β'.

ΑΙ ΑΝΤΙΣΥΝΟΔΟΙ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΙΩΝ

1. Ἀντισύνοδοι αἰρετικῶν.	27
— Ἀντισύνοδοι	27
— Αἰρετικαὶ ἀντισύνοδοι τῶν ὀκτῶ πρώτων αἰώνων	28
— Ἡ ἐν Τύρῳ ἀντισύνοδος	29
— Ἡ ἐν Ἐφέσῳ Ληστρικὴ σύνοδος	29
— Ἡ μεγάλη σύνοδος τῶν εἰκονομάχων	31

	Σελ.
2. Ἀντισύνοδοι κακῆς ἐνότητος.	33
— Σχίσμα καὶ ἔνωσις	33
— «Ἐνωτικαὶ» σύνοδοι	34
— Ἡ «σύνοδος» τῆς Λυῶν	35
— Ἡ «ἐνωτικὴ» σύνοδος Φερράρας — Φλωρεντίας	37
3. Οἰκουμενιστικαὶ ἀντισύνοδοι ἢ συνέδρια.	41
α') Παπικαὶ ἀντισύνοδοι	42
— Ἡ ἐν Τριδέντῳ παπικὴ «σύνοδος»	42
— Ἡ Α' σύνοδος τοῦ Βατικανοῦ	43
β') Προτεσταντικαὶ ἀντισύνοδοι	43
— Προτεσταντικαὶ ἀντισύνοδοι ἢ συνέδρια	43
— Πρὸς ἐνότητα ἀπιστίας	44
— Συμβούλια καὶ συνέδρια προτεσταντῶν	45
— Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις, ἢ Οἰκουμενισμὸς	45
γ') Οἰκουμενιστικὴ ἀντισύνοδος τοῦ Παπισμοῦ	47

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Γ'.

Η ΗΓΓΑ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ

— Πρὸς οἰκουμενιστικὰς πρωτοβουλίας	51
— Οἰκουμενιστικὸν κήρυγμα	52
— Οἱ Ὀρθόδοξοι μετέχουν εἰς τὰς οἰκουμενιστικὰς ἀντι- συνόδους.	53
— Ἀλλεπάλληλοι πτώσεις	55
— Διὰ τοῦ Οἰκουμενισμοῦ	56

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Η «ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΕΟΣ ΣΥΝΟΔΟΣ»

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Α'.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΣΥΝΟΔΟΣ

1. Συνέδρια καὶ διασκέψεις.	61
— Πανορθόδοξον Συνέδριον	61
— Πανορθόδοξοι διασκέψεις	62

	Σελ.
2. Πρὸς τὴν Μεγάλην Σύνοδον.	63
— Σύνοδος καὶ προσύνοδος	64
— Θέματα τῆς Μ. Συνόδου	65
— Νεώτεραι κινήσεις	68
3. Οἰκουμενισταὶ πρωτεργάται.	71
— Μελέτιος Μεταξάκης	71
— Ὁ Ἀθηναγόρας κήρυξ οἰκουμενιστικῆς ἐνώσεως	72
— Οὐδὲν κώλυμα!	73
— Ἀγιορθόδοξοι ἐνέργειαι καὶ δηλώσεις	74
— Ἐπικίνδυνος αἵρετικὸς	76
— Διακοπὴ μνημοσύνου	79
— Ἀθηναγόρας καὶ Μ. Σύνοδος	80
— Μητροπολίτης Μελίτων	80
— Οἰκουμενιστικὴ ἀντισύνοδος	82

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Β'.

ΔΥΣΧΕΡΕΙΑΙ ΑΝΥΠΕΡΒΛΗΤΟΙ

1. Ἄνευ ἐλευθερίας.	83
— Ὑπὸ κομμουνιστικὸν καισαροπαπισμὸν	83
— Ἐν οἰκουμενιστικῇ ἀνελευθερίᾳ	87
2. Ἐν πνεύματι προδοσίας.	89
— Ἐν προδοσίᾳ Ἰούδα	90
— Ἐν παποκαισαρικῷ φρονήματι	91
— Ἐν πνευματικῇ παραλύσει	93
3. Μετὰ κινδύνου σχισμάτων.	96
— Ὁ παπικὸς κίνδυνος	96
— Κίνδυνος παντοίων δεινῶν	97

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Γ'.

ΠΡΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΣΥΝΟΔΟΝ

— Γνωρίσματα ἀντισυνόδου	99
— «Μὴ γένοιτο!»	101

	Σελ.
— Οὕτω καιρὸς Συγόδου	104
— Πρὸς ὄντως Ὀρθόδοξον Οἰκουμενικὴν Σύνοδον	106
ΑΝΤΙ ΕΠΙΛΟΓΟΥ	
	111
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
	119
Α' ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΩΝ... (1930)	119
Β' ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΘΕΜΑΤΩΝ... (1961)	123
ΠΑΡΑΠΟΜΠΑΙ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ	129
ΠΙΝΑΞ ΟΝΟΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ	137
ΒΡΑΧΥΓΡΑΦΙΑΙ	147
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	149

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ

1. «Η ΑΙΡΕΣΙΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΣΜΟΥ, ή εν Χριστῷ σωτηρία, αι αίρέσεις και ή παναίρεσις του Οίκουµενισµοῦ», Ἀθήναι 1972.
2. «ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΓΛΩΣΣΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ, ή έθνική Ἑλληνική γλώσσα, ή έθνική καθαρεύουσα και τά πατερικά κείμενα», Ἀθήναι 1972.
3. «Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΥ, ή ἀποστασία, ή παρουσία του Ἀντιχρίστου και ή κατάλυσις αὐτοῦ», Ἀθήναι 1974.
4. «Η ΓΛΩΣΣΑ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ, ὁ ἀνθρώπινος λόγος, ή Ἐκκλησιαστική γλώσσα και ή στάσις ἔναντι αὐτῆς», Ἀθήναι 1975.

